

6 VELIKI INTERVJU
KARLINA STREHAR,
PRESEDNICA ZPM DOMŽALE

8 TEMA MESECA
MESEČ
VARČEVANJA

27 GLAS MLADIH
LUKA PERŠOLJA,
ZLATI MATURANT

**OBČINA
DOMŽALE**

prostor zadovoljnih ljudi

SLAMNIK

GLASILO OBČINE DOMŽALE

27. OKTOBER 2021 | LETNIK LXI | ŠTEVILKA 10 | IZDAJA KULTURNI DOM FRANCA BERNIKA DOMŽALE | CENA 1,09 EUR www.kd-domzale.si/glasilo-slamnik.html

Foto: Karin Božič Zupancič

Naj kulturna šola 2021

V Dvorani prve slovenske vlade v Ajdovščini je 5. oktobra potekala zaključna prireditev Naj kulturna šola 2021. Ta naziv je v letu 2021 je prejela OŠ Preserje pri Radomljah.

Kulturna šola je projekt, namenjen obšolskim dejavnostim s področja kulture v osnovnih šolah, ki ima jasen cilj – dvigniti kvaliteto in obseg aktivnega in pasivnega kulturnega udejstvovanja učencev in njihovih staršev, starih staršev ter mentorjev v sklopu obšolskih dejavnosti.

Prizadevanja gredo v smeri ustrezne kulturne vzgoje, umetnostne ustvarjalnosti mladih, podpiranja kakovostnih dosežkov ... Želja je, da vsaka šola postane žarišče kulturnih programov v lokalnem okolju in s tem promotor ustvarjalnosti, vseživljenjskega učenja in povezovanja. **> 3**

Razigran uživaj dan

V letu 2021 je teden otroka posvečen igri, ki za otroke ostaja pomemben element povezovanja in druženja.

Da otroci potrebujejo zdrav razvoj, je jasno, a del tega zdravega razvoja je tudi njihov prosti čas, igra, ki je še kako pomembna pri razvijanju otrokovih veščin, ki jih bo potreboval tudi v odraslem življenju. Časi, v katerih smo se znašli v zadnjih dveh letih, so otroke prikrajšali za marsikaj. Predvsem za socialne stike, razvijanje njihovih veščin v družbi sovrstnikov in raziskovanje običajnih otroških radosti, ki smo jih bili vajeni pred temi časi. Zato je še kako pomembno, da izkoristimo vsako

priložnost, da otroke spodbujamo k igri in razigranosti ter vzbujamo njihov raziskovalni duh. Starši moramo ob tem dati svojim otrokom več, kot smo bili morda vajeni v preteklosti. Predvsem več svojega časa, več inovativnosti, kako otroku omogočiti kar se da normalen razvoj in uživanje v prostočasnih dejavnostih.

Tudi Občina Domžale v tednu otroka sledi sloganu Razigran uživaj dan, ki opozarja na pomen igre, ki razvija domišljijo, krepi telo in spleta prijateljstva. Podžupanja Renata Kosec pri tem opozarja: »Na

Občini se trudimo vzpostaviti pogoje, ki omogočajo uresničitev slogana Razigran uživaj dan. Trudimo se, da so v vsa večja naselja v občini umeščena tudi otroška igrišča in da zagotavljamo sredstva za njihovo vzdrževanje. Občina pa z različnimi razpisi finančno podpira tudi izvedbo programov za otroke.« Podpira tudi Društvo verjamem vate in Društvo ASPI ter delovanje Centra za mlade Domžale, ki se je Mreži MaMa predstavil kot primer dobre prakse, nato Center za duševno zdravje otrok in mladostnikov, ki je vra-

ta odprl julija 2021 ter 16 Unicefovih varnih točk, ki so otrokom in mladim na voljo celo leto: »Vsi skupaj se moramo potruditi, da bo bodo naši najmlajši uživali v razigranih dneh skozi celo leto.«

A številna društva in organizacije, ki skrbijo za to, da bi otroci kakovostno preživljali prosti čas, niso dovolj, če jim starši ne pomagamo najti pot do njih. Naloga odraslih je, da otrokom pokažemo različne poti, otroci pa bodo potem izbrali, katera je tista, po kateri si želijo stopati v nadaljevanju svojega življenja ...

ROK ZA ODDAJO

Naslednja številka Slamnika izide v petek, **26. novembra 2021**.

Rok za oddajo prispevkov je v četrtek, **11. novembra 2021, do 12. ure**.

Pri vsakem prispevku mora biti jasno razvidno, kdo je avtor prispevka, podpis fotografa in komentar k fotografiji.

Prispevke lahko v času uradnih ur oddate v Kulturnem domu Franca Bernika Domžale, zunaj uradnih ur v nabiralniku na stavbi ali na naš e-naslov.

V skladu z Odlokom o javnem glasilu Občine Domžale Slamnik nenaročeni prispevki ne bodo honorirani, končno odločitev o objavi prispevkov in njihovi dolžini pa sprejema uredništvo. Za vsa vprašanja smo vam na voljo na e-naslovu: urednistvo.slamnik@gmail.com

OBRAZI DOMŽAL

Jarina, Zadruga za razvoj podeželja

Spomladi je v Dobu zaživela med kupci zelo priljubljena prodaja lokalne in sezonske hrane. Namenjena je vsem, ki znajo ceniti zdravo in kvaliteto, ponuja pa jo zadruga mreža dobaviteljev, združenih v Zadrugi Jarina. Njeno vodenje je v rokah idejne vodje Aleksandre Koprivnikar, ki se ji je pri delu pred kratkim pridružila tudi hčerka Andreja. Na stojnici Hrana letnih časov si lahko vsak torej priskrbite hrano, ki jo zagotavlja več kot 80 pridelovalcev in predelovalcev iz vse Slovenije. **> 17**

KULTURA

Razstava v Menačenkovi domačiji

Tokrat so nas navdihnile vezene pripovedi iz lokalne kulturne zgodovine, ki smo jih črpali iz zbirke Menačenkove domačije, ki letos praznuje 10-letnico delovanja v okviru KD Franca Bernika Domžale. Ob tokratnem raziskovanju slovenske kulinarne dediščine v okviru projekta Dnevi evropske kulturne dediščine 2021 z naslovom Dober tek!, smo zbrali vezene iz zapuščne muzejske hiše Menačenkova domačija, nekdanjega bivališča kmečko-obrtniške družine Ahčin, ki se je preživljala s krojaštvom. **> 28**

ŠPORT

Manca Jereb, ŽNK Radomlje

Nekatere stvari so v moški domeni. Nekatere v ženski. Stereotipi vmes, da se lahko tako prvi kot drugi med seboj prerekamo. In potem pride na vrsto nogomet, najpomembnejša postranska stvar na svetu. Jo moški lahko delimo? Ne delimo, poskusimo jo enačiti, pravi naša sogovornica, nekdanja nogometašica in zdaj sekretarka v Ženskem nogometnem klubu Radomlje Manca Jereb, sicer novoizvoljena članica v izvršni odbor Medobčinske nogometne zveze Ljubljana. **> 40**

REGISTRACIJE

REGISTRACIJE

TEHNIČNI PREGLEDI

TAZIN

AKTUALNO

Drage bralke, dragi bralci,

ker je oktober mesec varčevanja, smo v tokratni Temi meseca pogledali, kakšna je povprečna plača v Domžalah glede na slovensko povprečje, in ugotovili, da je ta nižja od povprečja. V nadaljevanju prispevka smo poiskali odgovore na vprašanja, za katere verjamemo, da vam bodo pomagali pri tem, da boste lažje vpeljali varčevanje v svoj vsakdan. Predvsem pa smo se s pomočjo strokovnjakov potrudili odgovoriti na dve ključni vprašanji: *Kako privarčevati? in Kako varčevati?*

V oktobru pa ne obeležujemo samo meseca varčevanja, ampak tudi teden otroka. Zato smo k pogovoru v Velikem intervjuju povabili Karlino Strehar, predsednico ZPM Domžale, za katero lahko rečemo, da se izzivov ne ustraši, pač pa išče rešitve, kako pomagati vsem tistim, ki se po pomoč obrnejo. V letu 2021 je teden otroka posvečen igri, ki za otroke ostaja pomemben element povezovanja in druženja, v tem duhu pa tudi naša sogovornica poudarja, da se z druženjem otroci veliko naučijo in da bo potrebno veliko delati na tem, da bomo po epidemiji ponovno znali sobivati drug z drugim.

Ker v letošnjem letu praznujemo 30 let poklicnega gasilstva v občini Domžale, smo pogledali v zgodovino razvoja Centra za zaščito in reševanje Domžale, ki letos praznuje peti rojstni dan, odkar je začel s svojim delovanjem kot javni zavod. Lahko pa bi zapisala tudi 31., saj je bil Center požarne varnosti skupna investicija nekdanje občine Domžale in nekdanjega podjetja Helios, slavnostno odprt oktobra 1990. Pogovarjali smo se tudi z Matjažem Korošcem, predsednikom Gasilske zveze Domžale.

V rubriki *Obrazi Domžal* vam predstavljamo mamo in hčerko, Aleksandro Koprivnikar in Andrejo Građišek, ter Zadrugo Jarino, ki predstavlja uspešno zgodbo povezovanja. O skrbi za svoje telo je spregovorila tudi Domžalčanka Nataša Gorenc, trenerka fitnesa.

Na straneh športa lahko poleg rednih novičk iz sveta športa поблиže spoznate ženski nogomet. O naravi ženskega nogometa ter o tem, v čem se razlikuje od moškega, smo se pogovarjali z Manco Jereb, novozvoljeno članico izvršnega odbora Medobčinske nogometne zveze Ljubljana, sicer nekdanjo nogometašico in zdaj sekretarko v Ženskem nogometnem klubu Radomlje.

Vabljeni k branju Slamnika.

Špela Čarman,
odgovorna urednica

Ob tednu otroka

Občina Domžale v tednu otroka sledi sloganu *Razigran uživaj dan in opozarja na pomen igre, ki razvija domišljijo, krepi telo in spleta prijateljstva.*

V letu 2021 je bilo na 1000 m² postavljeno otroško igrišče Prešernova, ki sledi zasnovi otroških igrišč v občini, saj poleg igral, poligonov in druge urbane opreme ponuja otrokom za igro tudi veliko zelene površine. Za vzdrževanje otroških igrišč v občini skrbi Zavod za šport in rekreacijo Domžale, krajevne skupnosti, osnovne šole in druge organizacije, ki jim je bilo zaupano upravljanje z igrišči. Poleg otroških igrišč imajo otroci v občini Domžale za igro na voljo tudi številne druge športne površine, ki so zelo raznolike, na prostem so na voljo drsališče, bazen, kolesarski poligon, plezalna stena, atletska steza, nogometna in košarkarska igrišča ter šolske in druge telovadnice, tudi športne dvorane, ki se uporabljajo v vremensko manj ugodnih letnih časih. Poleg omenjenega pa so čudovito izkustvo tudi poučne poti – Pravilnični Šumberk, Homška učna pot in Ihanska krožna pot, pripravljamo pa še eno čarobno – Vilinski Homec.

Občina Domžale pa poleg infrastrukture zagotavlja tudi finančna sredstva za različne programe za otroke, ki jih društva in druge organizacije pridobijo z razpisi. Podžupanja Renata Kosec je izpostavila raznoliko ponudbo programov: »Na občini sredstva za izvajanje programov za otroke dodelimo na posebnih razpisih, na katere se lahko prijavi vsa društva, ki svoje programe izvajajo na območju občine Domžale. Razigranost je element, ki ga razvijemo v

otroštvu in ga ohranimo vse življenje, predvsem pa spremlja srečne in zadovoljne ljudi. Pri svojem delu, v štatu civilne zaščite, smo se v zadnjem letu in pol zaradi svetovne pandemije srečali z različnimi problemi. Vabim vas, da pregledate programe, ki vam jih ponujamo na občini ali na drugih organizacijah. Potrudili smo se, da smo našli sistemske rešitve za širok nabor situacij, v katerih ste se znašli. Dragi starši, ne odlašajte, tudi vaša razigranost vpliva na vaše najmlajše.«

OBČINA DOMŽALE
FOTO: ARHIV OBČINE DOMŽALE

Domžale oživljajo!

Poznate temeljne postopke oživljanja?

Ob Svetovnem dnevu oživljanja, ki ga obeležujemo 16. oktobra, je bilo po Sloveniji med 11. in 19. oktobrom več kot 50 brezplačnih dogodkov o temeljnih postopkih oživljanja in uporabi defibrilatorjev, ki predstavljajo najpomembnejši korak pri ohranjanju življenj zaradi srčnega zastoja. Dogodki so bili organizirani v sklopu akcije Slovenija oživlja!, ki so jo pripravili: Slovenski reanimacijski svet, Zveza študentov medicine Slovenije in Rdeči križ Slovenije. V Domžalah se je angažiralo Območno združenje RK Domžale ter na tržnici v Domžalah pripravilo prikaz oživljanja.

Osrednji cilj 'oživljanja' je bil prikaz aktivnosti in ozaveščanje o pomenu hitre prepoznavne in ukrepanja v primeru srčnega zastoja ter širjenje znanja temeljnih postopkov oživljanja (TPO) z uporabo defibrilatorja. Če bi očividci srčnega zastoja nemudoma začeli s TPO še pred prihodom reševalcev, bi lahko rešili dva- do štirikrat več življenj. Posebna pozornost je bila letos namenjena temeljnemu postopku oživljanja v času epidemije koronavirusa, saj na globalni ravni opažamo, da se v času epidemije čedalje manj ljudi odloči pristopiti in pomagati v primeru srčnega zastoja, kar kaže padec števila preživelih po srčnem zastoju.

Za tiste, ki se aktivnosti niso mogli udeležiti, pa Eva Pogačar, dr.

med., predsednica Strokovnega centra za prvo pomoč pri Rdečem križu Slovenije, pojasnjuje tri enostavne korake oživljanja:

»Prvi korak je prepoznavanje srčnega zastoja. Če se oseba ne odziva in ne diha, gre za srčni zastoj. Drugi korak je klic na številko 112, kjer nam bodo dispečerji pomagali z navodili, kako oživljati in kje je najbližji defibrilator oziroma AED. In tretje, nemudoma začnemo s stisi prsnega koša, na sredini prsnega koša z globino od 5 do 6 centimetrov in s frekvenco 100–120 stisov na minuto. To počnemo do prihoda reševalcev oziroma če je le mogoče tudi s pomočjo defibrilatorja. Za uporabo le-tega so nam v pomoč slikovna in zvočna navodila defibrilatorja, pomagajo pa nam lahko tudi dispečerji na telefonski številki 112.«

Ob tem je treba poudariti, da smo na tem področju v naši občini storili že veliko, da imamo številne defibrilatorje, da so bile v okviru Rdečega križa že opravljene tudi delavnice za njihovo uporabo, posebna skrb pa se temu področju namenja tudi v okviru prve pomoči. Življenje za življenje je bil eden izmed sloganov, ki sem jih zasledila v teh dneh, zato Območno združenje Rdečega križa Domžale vabi vse, da skušajo v primeru potrebe tudi na tem področju pomagati po svojih močeh.

VERA VOJSKA
FOTO: OZ RKS DOMŽALE

Prevozi za starostnike z novembrom tudi v Domžalah

V petek, 15. oktobra, je bila na Občini Domžale podpisana pogodba z izbranim organizatorjem prevozov, Društvom upokoencev Domžale.

Pogodbo sta podpisala župan Toni Dragar in predsednik društva upokoencev Toni Prus, pri projektu pa je aktivno sodeloval tudi podžupan Marjan Ravnikar, ki je tudi eden od pobudnikov projekta.

Občina Domžale je letos na podlagi pobude iz lokalnega okolja in

Kdo lahko izvaja prevoz? Prevoz bo z zato namenjenim vozilom izvajal voznik prostovoljec. Vozniki niso strokovno usposobljeni za spremljanje invalidnih oseb. Vozniki upravičenca poberejo in odložijo na dogovorjeni točki, zanj ne opravljajo drugih opravkov.

Podpis pogodbe z izbranim izvajalcem

preporočil, objavljenih v dokumentu Analiza potreb starejših občanov po skupnostnih oblikah dolgotrajne oskrbe v občini Domžale, pristopila k projektu, v okviru katerega se starejšim občanom ponuja brezplačne prevoze s prostovoljci. Objavljen je bil javni razpis, na katerem je bilo za organizatorja prevozov izbrano Društvo upokoencev Domžale.

Kdo je do prevoza upravičen? Do brezplačnih prevozov so v skladu z razpisnimi pogoji upravičeni občani občine Domžale, ki so starejši od 65 let in so prejemniki denarne socialne pomoči ali varstvenega dodatka ali pokojnine, nižje ali enake 750,00 evrov. Uporabniki bodo morali biti fizično zmožni samostojnega prevoza v osebni vozili brez posebnih prilagoditev.

Kje se bodo prevozi izvajali? Prevoz se bo izvajal na območju občine Domžale in tudi do lokacij izven nje, vendar največ 25 km v eno smer iz občine.

Za kakšen prevoz lahko naročite prevoz? Prevoz se lahko uporabi za potrebe obiska zdravnika, lekarne, javnih ustanov, trgovine, pokopališča, drugih programov in storitev za ohranjanje zdravja.

Kako do prevoza? Uporabnik bo za naročilo prevoza poklical na telefonsko številko 051 262 100 in se z organizatorjem prevozov dogovoril za termin storitve. Prevozi se bodo začeli izvajati v začetku novembra 2021.

OBČINA DOMŽALE
FOTO: VIDO REPANŠEK

Osnovna šola Preserje pri Radomljah – naj kulturna šola 2021

V torek, 5. oktobra, je v Dvorani prve slovenske vlade v Ajdovščini potekala zaključna prireditev Naj kulturna šola 2021.

Podelili so nagrade na področju gledališke, folklorne, likovne, filmske in literarne dejavnosti ter na področju varovanja kulturne dediščine. Sledile so podelitve nagrad za naj kulturno šolo v kategoriji male in podružnične šole, srednje in velike šole.

Naziv Naj kulturna šola v letu 2021 pa je prejela Osnovna šola Preserje pri Radomljah. V obrazložitvi so o šoli povedali: »Na OŠ Preserje pri Radomljah sledijo svoji viziji, ki sloni na vzgoji in izobraževanju srčnega, uspešnega in odgovornega učenca, ki se razvija ob spodbudi učiteljev in podpori staršev. Osnovna šola Preserje pri Radomljah je prejemnica tovrstne nagrade že tretjič. Gre za odlično šolo, kjer si vsi prizadevajo za kakovosten pouk in pridobivanje poglobljenega in trajnega znanja. Spodbujajo razvoj vrednot, kot so spoštovanje, sodelovanje, samostojnost, odgovornost, znanje ter kritično mišljenje in ustvarjalnost. Med učenci, delavci šole in starši vla-

dajo enakovredni in spoštljivi odnosi. Kot pravijo, ni nujno, da je vsak njihov učenec odličnjak, vsi skupaj pa se trudijo, da bo vsak postal odličen človek. Na šoli redno delujejo številne kulturne skupine, učenci so dejavni v mnogih krožkih, kot na primer

glasbena umetnost, inštrumentalna, vokalna, gledališka dejavnost, folklora, film in avdio vizualna kultura, likovna umetnost, literatura in bralna kultura. Pri njih delujejo številne interesne dejavnosti, kulturni na čast organizirajo različne prireditve, razstave in dogodke. Njihov šolski prostor je poln različnih dejavnosti, ki vsak dan spodbujajo, budijo in odpirajo obzorja kulture. Kulturna šola zanje ni le projekt, je način življenja, poleg naziva kulturna šola so dobili tudi priznanje za izjemne dosežke na področju literarne dejavnosti, ki je še vedno zelo močna.«

Na oder je po priznanje prišla ravnateljica OŠ Preserje pri Radomljah Ana Nuša Kern, ki je pozdra-

vila navzoče in v svojem nagovoru dodala: »Do zadnjega si nismo upali misliti, da bomo dobitniki te nagrade. To, čemur smo priča danes, je samo znak, kako slovenske šole ne preme-ga prav nič in prav tako tudi učenci; ne glede na družbeno stanje, ne glede na to, kar se odvija pravkar. V šolah smo zavezani temu, da smo tukaj in zdaj z našimi učenci, in da jim skušamo odpirati različna vrata z različnim znanji. Mislim, da ves slovenski šolski prostor to počne, seveda na različne načine – eni s športom, znanostjo, drugi s kulturo. Verjamem in vem, da je slovenski šolski prostor prežet s takimi entuziasti in da je slovenska šola ena najbolj kvalitetnih v Evropi. Rada bi se zahvalila mojim kolegicam, ki so bile vestne pri arhiviranju in spodbujale učitelje k aktivnemu kulturnemu udejstvovanju.«

Ravnateljica se je zahvalila za prejeto priznanje in poudarila, da ima za njihovo šolo izreden pomen. Prireditve se je udeležila tudi podžupanja mag. Renata Kosec, ki je ravnateljici in predstavnicama šole čestitala ob tem izjemnem dosežku.

Prijeten večer se je v dvorani zaključil s predstavo domačih šolarjev, ki so predstavili kolaž svojih izjemnih predstav, ki so jih prisotni na podelitvi ob koncu pospremili s stoječimi ovacijami.

OBČINA DOMŽALE
FOTO: ALENKA KLINAR

Občina skupaj z Rdečim križem in Karitas do trajnejših rešitev za brezdomce

Občina Domžale z različnimi programi skrbi za ranljive skupine, med katerimi so tudi brezdomci.

V dogovoru z Rdečim križem in Karitas so zanje organizirane tudi nastanitvene enote, ki pa so bile v preteklosti postavljene kotčasne, dokler se ne bodo oblikovale trajnejše rešitve. Po nerealiziranih obljubah, da bo država pripravila enotno, nacionalno strategijo in ukrepe za njeno uresničevanje, je občina aprila 2021 pristopila k iskanju trajnejše rešitve skupaj z drugimi organizacijami in društvi, ki so aktivni na tem področju. Zaključki internega sestanka so bili v juniju na občini predstavljeni zaposlenim v Centru za socialno delo Domžale. V septembru so se skupaj s predstavniki drugih skupin, ki se dnevno srečujejo s problematiko brezdomcev, Rdečim križem Domžale, Karitas Domžale, Policijsko postajo Domžale, ZD Domžale in drugimi srečali na Centru za socialno delo Domžale, kjer so se jim pridružili tudi predstavniki društva Kralji ulice.

Podžupanja Renata Kosec je pojasnila: »Na občini smo za namestitve brezdomcev zagotovili kratkoročno rešitev z namestitvijo v prostorih Rdečega križa Domžale in Karitas Domžale. Ta kratkoročna rešitev se v praksi izvaja že več kot desetletje. Čas je, da v prihodnje najdemo trajnejšo rešitev, ki bo zagotavljala boljše pogoje tako za nastanitev brezdomcev kot za strokovne delavce, ki jim lahko pomagajo pri urejanju njihovega statusa oziroma pri vračanju v družbo.«

Predstavniki Centra za socialno delo Domžale so opozorili, da za področje, ki bi urejalo status in minimalne standarde za brezdomce, v Sloveniji nimamo nacionalne strategije. V okviru lokalnih skupnosti se oblikujejo različne rešitve, tako kot v občini Domžale lokalne skupnosti sodelujejo z Rdečim križem in Karitas ter drugimi humanitarnimi organizacijami. Deloma je njihovo delovanje financirano s strani lokalnih skupnosti, deloma s sredstev Centra za socialno delo Domžale.

Na sestanku so bili tudi predstavniki društva Kralji ulice, ki so opozorili, da je pomembno, da se lokalna skupnost, občina Domžale, zaveda, da so brezdomci del lokalne skupnosti. Podprli so prizadevanje, da se brezdomcem prisluhne, jim zagotovi nastanitev in prehrano ter možnost za ponovno vključevanje v družbo. Pri tem pa so opozorili, da se je treba zavedati, da jih je treba motivirati za vključevanje v družbo, vendar na način, da sami prevzamejo odgovornost zase.

Podžupanja Renata Kosec je pojasnila, da bodo skupaj s predstavniki Centra za socialno delo in drugih društev poiskali primerne rešitve za brezdomce v sklopu posebne delovne skupine. Poiskali bodo dolgoročne rešitve, ki bodo tako kot v primerih dobrih praks v sosednjih občinah v večji meri vključevale brezdomce, npr. da bodo sodelovali pri vzdrževanju nastanitvenih kapacitet, pripravili obrokov in izvajanju aktivnosti, ki jim bodo omogočile vračanje v družbo. Obstoječe kapacitete pa bi lahko spremenili v prehodne enote, v enote, ki bi vsem, ki bi to želeli, omogočale dokončno vračanje v družbo. Podžupanja se je na koncu sestanka zahvalila vsem, predvsem predstavnikom Rdečega križa Domžale in Karitas Domžale za pomoč in napovedala, da bo občina še naprej podpirala njihovo skrb za ranljive skupine. V letu 2020 in 2021 je epidemija covida-19 ustvarila nove ranljive skupine, ki se poleg materialnih pogosto srečujejo tudi s psihološkimi problemi, saj je najtežje postati čez noč odvisen od pomoči drugih: »Hvala, ker za vse socialno šibke organizirate javno kuhinjo, prehranske pakete in jih osveščate o njihovih možnostih, enkratni ali redni socialni pomoči na Občini Domžale oziroma Centru za socialno delo ter o drugih ukrepih, ki jih izvaja občina za posameznike in družine v stiski.«

OBČINA DOMŽALE

CVETLIČNA TRŽNICA

26., 27., 28.,
29. in 30.

oktobra 2021

Krajevne skupnosti Slavka Šlandra, Simona Jenka in Vencija Perka Domžale v sodelovanju z Združenjem borcev za vrednote NOB Občine Domžale

vabijo vse krajsane občine Domžale na

ŽALNO KOMEMORACIJO

v nedeljo, 31. oktobra 2021,
ob 18. uri
na pokopališču v Domžalah.

Združenje borcev za vrednote NOB Domžale, Krajevna organizacija Dob - Krtina

vabi na

KOMEMORACIJO

ob dnevu spomina na mrtve

v soboto, 30. oktobra 2021,
ob 16. uri
pri spomenikih prve in druge svetovne vojne v Dobu.

Vabljeni!

Združeni borcev za vrednote NOB občin Domžale in Lukovica ter Krajevna organizacija ZB za vrednote NOB Radomlje

obveščajo vse občane,
da bo

SPOMINSKA SLOVESNOST

ob 80. obletnici ragedije borcev Radomeljske čete na Golčaju

v soboto,
30. oktobra 2021, ob 11. uri
pri spomeniku padlim borcem Radomeljske čete na Golčaju nad Blagovico.

Vse občane prosimo, da pri udeležbi na komemoraciji upoštevajo veljavne odredbe o zaščiti pred okužbo s koronavirusom.

Če bo na ta dan zbiranje spet omejeno na 10 oseb, se bodo komemoracije udeležili le nastopajoči in položili venec.

Združenje borcev za vrednote NOB Domžale, Krajevna organizacija Ihan

vabi

vse člane ZB KO Ihan in krajsane Ihana, da se udeležijo

SPOMINSKE KOMEMORACIJE

v petek, 29. 10. 2021, ob 11. uri pri spomeniku žrtv nacifašizma (ob pokopališču v Ihanu)

Vabim vas, da skupaj počastimo spomin na mrtve in prižgemo svečo.

Slavnosti bo dodali tudi kulturni program.

Pozdrav!

PREDSEDNIK ZB KO IHAN
DAVID KODBA, MARIJA MAJHENIČ

IZ URADA ŽUPANA

Jesenska simfonija

Rjava, rumena, rdeča. Pomirjajoče so te barve. In polne navdiha. Čudovite barvne kulise rišejo tudi v našem kraju in včasih si želim, da bi lahko trajale večno. Jesen je po eni strani znanilec konca, a s seboj prinaša upanje, da prihaja nekaj novega, svežega. Kot jesen je v našo občino prišlo kar nekaj novosti. Predvsem na področju starejših. V tokratnem Slamniku smo dodali brošuro, ki je namenjena starostnikom in njihovim aktivnostim. Upam, da v njej najdete vsaj kakšno radost zase, se vključite v predstavljene programe in ste del te naše velike skupnosti. Z novembrom je tu še posebej dobrodošla novost – prevozi za starejše. Veliko je posameznikov, ki potrebujejo prevoz do zdravnikov, v lekarno ali pa trgovino, in veseli me, da smo našli prostovoljce, ki bodo to delo radi in srčno opravljali. Več o tem si lahko preberete na naših straneh. In če smo dejavni na področju starejših, naj ne pozabimo tudi na naše najmlajše. Ob svetovnem dnevu oživljanja smo na pobudo mamice otroka s posebnimi potrebami Osnovni šoli Roje podarili avtomatski defibrilator za srce, ki ga otroci resnično potrebujejo. Vedno, kadar obiščemo Roje, me prevzamejo posebni občutki, in prav vedno sem vesel, ko se družim z njimi, si pa seveda želim, da te naprave ne bodo nikoli potrebovali. Hvala za topel sprejem tudi ravnateljici mag. Andreji Škrli.

Jesensko umirjeno je to obdobje, a naše misli so že v decembru, ko se bo našlo veliko lepega za vsakega izmed vas. Pa naj vas v tem času povabim med naše prostrane gozdove na prijetne sprehode, ob Kamniško Bistrico na zbistritev ob hladni reki, kaj kmalu pa še na Šumberk, kjer se boste kolesarji lahko preizkusili na našem novem kolesarskem poligonu. Ob prazniku spomina na mrtve pa pripravljamo še tradicionalno Cvetlično tržnico na našem tržnem prostoru. Mirne in lepe praznike.

Župan Občine Domžale
Toni Dragar

Defibrilator za OŠ Roje

16. oktobra praznujemo Svetovni dan oživljanja. V okviru tega dneva je v petek, 15. oktobra, v Domžalah potekala akcija Slovenija oživlja.

Globalni akciji ozaveščanja so se pod okriljem Zveze študentov medicine Slovenije tudi letos pridružili študenti medicine iz obeh slovenskih fakultet, skupaj s študen-

Ob tako pomembnem dnevu je župan Toni Dragar obiskal Osnovno šolo Roje in ravnateljici mag. Andreji Škrli izročil defibrilator. Ravnateljica se je županu zahvalila v svojem

Župan Toni Dragar je defibrilator predal ravnateljici OŠ Roje mag. Andreji Škrli.

Otroci so županu pripravili prijetno presenečenje.

ti petih zdravstvenih fakultet, člani Zveze tabornikov Slovenije, člani Zveze slovenskih katoliških skavtinj in skavtov ter predstavniki območnih združenj Rdečega križa Slovenije. Prisotna je bila tudi sekretarka OO Rdečega križa Domžale Majda Mernik. Na tržnem prostoru v Domžalah so tako prikazali uporabo defibrilatorja in obiskovalce ozaveščali o temeljnih postopkih oživljanja.

imenu in imenu staršev otrok s posebnimi potrebami. Župan Toni Dragar je poudaril: »Veseli smo, da smo lahko priskočili na pomoč. Šola Roje je ena izmed tistih, ki ga res potrebuje, a vendar upam, da defibrilatorja resnično nikoli ne bo uporabila.«

Otroci so se županu za donacijo iskreno zahvalili, ga obdarili in mu pripravili še kratek program.

OBČINA DOMŽALE
FOTO: VIDO REPANŠEK

Delavnica priprave strateških podlag in akcijskega načrta v občini Domžale

Inštitut RS za socialno varstvo je 5. oktobra v Domžalah izvedel konsenzualno delavnico, ki je del projekta za pripravo strateških podlag in akcijskega načrta za starejše, ki ga izvajamo na Občini Domžale.

Na delavnico so bila povabljeni vsa društva in organizacije v naši občini, ki so aktivne na področju starejših. Namen delavnice je spodbuditi razpravo ter pridobiti ideje in predloge, kako v našem kraju vzpostaviti dobro okolje za starejše.

Podžupanja mag. Renata Kosec je kot predstavnica Občine Domžale pozdravila navzoče in izpostavila: »Res smo zadovoljni, da gremo korak naprej na tem področju. Na ob-

čini smo določene aktivnosti na področju starejših že naredili, si pa želimo slišati še glas starejših. Namen te delavnice je torej, da društva in organizacije z nami aktivno razpravljajo, da skupaj postavimo cilje, zabeležimo ideje in jih skupaj razvijamo naprej. Občina si želi aktivno udeležbo, saj bomo z glasom starejših prišli do idej, predlogov in konkretnih ciljev.«

OBČINA DOMŽALE
FOTO: ARHIV OBČINE DOMŽALE

Delavnice priprave strateških podlag in akcijskega načrta v občini Domžale

Mednarodni dan starejših

Ob mednarodnem dnevu starejših smo na Občini Domžale pripravili brošuro s programi za starejše, ki ste jo prejeli v tokratnem Slamniku. V oktobru je bila izvedena tudi delavnica za pripravo akcijskega načrta za integrirano dolgotrajno oskrbo v občini.

Renata Kosec, podžupanja Občine Domžale, je na svetovni dan starejših izpostavila izdajo posebne brošure, v kateri bodo svoje programe predstavila društva, ki na območju občine ponujajo starejšim priložnosti za kulturno in športno delovanje oziroma za druženje, povezovanje in (so) pomoč. »V času po epidemiji se starejši počasneje vključujejo v družbo, zato jim želimo na enem mestu predstaviti programe, ki jih zanje podpira občina oziroma, ki se izvajajo na območju občine,« je pojasnila Renata Kosec, podžupanja Občine Domžale. Občina je v oktobru pristopila tudi k pripravi akcijskega načrta za povezovanje vseh storitev in programov za starejše na območju občine ter skupaj z Inštitutom Republike Slovenije za socialno varnost pripravila akcijski načrt za integrirano dolgotrajno oskrbo v občini. Podžupanja pa je pri predstavitvi brošure posebej izpostavila še eno smelo novost, ki jo v naslednjih letih načrtuje občina: »Pripravljen je načrt za medgeneracijski center, za katerega se preverja uumeščenost v prostor, v naslednjem letu pa bomo začeli s pridobivanjem dokumentacije ter pozneje gradbenega dovoljenja.«

cialno izolacijo. Zdi se, da je za starejše vračanje v družbo težje, zato smo se odločili za izdajo brošure. Starejše vabim, da si jo podrobno ogledajo in se vključijo v vsaj en program.«

Občina je skupaj z Inštitutom Republike Slovenije za socialno varnost pristopila tudi k pripravi strateških podlag in akcijskega načrta za starejše v občini Domžale. Renata Kosec, podžupanja občine, je pojasnila: »Glavni namen načrta je povezava vseh institucij in društev, ki v občini delujejo na področju integrirane dolgotrajne oskrbe ter omogočiti vsem občankam in občanom enak dostop do njihovih storitev oziroma programov. V avgustu smo skupaj z omenjenimi društvi in organizacijami prejeli elektronski vprašalnik. V oktobru pa inštitut organizira konsenzualno delavnico, na kateri bomo pregledali odgovore in ugotovili, katera področja v občini bi morali še razviti, da bomo lahko občankam in občanom ponudili vse storitve integrirane dolgotrajne oskrbe ter seveda vsem občankam in občanom tudi enak dostop do njih.«

Ob svetovnem dnevu starejših je podžupanja Koščeva predstavila tudi smeli projekt občine, načrt za

V letu 2021 smo se na Občini Domžale odločili, da bomo praznovanje svetovnega dneva starejših obeležili z izdajo posebne brošure, ki je priložena oktobrski številki Slamnika in v kateri so predstavljeni programi, ki jih na območju občine izvajajo za starejše občanke in občane različna društva in organizacije. Renata Kosec, podžupanja občine, je spomnila: »Za uspešno omejitve epidemije smo se v preteklem letu in pol vsi umaknili v svoje socialne mehurčke. Delovno aktivni posamezniki, študenti, šolarji in otroci se počasi vračamo v življenje, ki smo ga bili vajeni pred so-

medgeneracijski center. Medgeneracijski center je pomemben ne samo za vključevanje starejših, njihovega znanja in izkušenj v družbo, ampak tudi za mlade, saj bodo z druženjem s starejšimi spoznali njihove vrednote in vrednost znanje. Ob zaključku je izpostavila: »Pričakujemo, da se bo z druženjem dveh generacij, mladih in malo manj mladih, poleg prenosa znanja, idej in energije med generacijama zmanjševal medgeneracijski konflikt in se bo ustvaril prostor novih priložnosti.«

OBČINA DOMŽALE
FOTO: ARHIV OBČINE DOMŽALE

Sprememba TRR Občine Domžale

Občina Domžale bo s 1. 12. 2021 zamenjala številke transakcijskih računov.

Sprememba TRR je posledica prehoda iz občinskega na državni enotni zakladniški račun (EZR), zaradi česar se bodo pri našem poslovanju zmanjšali stroški transakcij za opravljena plačila, poenotil se bo tudi plačilni sistem v javni upravi.

Sprememba TRR se nanaša na Občino Domžale in vse naše javne službe (zdravstvo, vzgoja in izobraževanje, kultura, šport in rekreacija, gasilska služba, komunalne dejavnosti in pomoč na domu).

Pri plačilu položnic vas prosimo, da ste pazljivi in da vsa plačila, ki imajo datum do 30. 11. 2021, do takrat poravnate, saj plačila na stari račun po tem datumu ne bodo več mogoča. V tem času bo lahko prihajalo do motenj pri plačevanju (prilivi občini in našim zavodom), zato vas prosimo za razumevanje in upoštevanje datumskih rokov. Številke novih TRR bomo objavili naknadno.

OBČINA DOMŽALE

Jesen je čas za zaključek investicij

Prenova ploščadi pred veleblagovnico je zaključena

Na ploščadi pred veleblagovnico so različni tlaki in ambientni. Osrednji del ploščadi je tlakovani s tlakovci v sivi barvi, ki oblikujejo prazen kvadrat, prostor za izvedbo različnih dogodkov.

Obnova Virske ceste je potekala nad pričakovanimi načrti, zato se s koncem oktobra dela zaključujejo pred rokom. Prenovljena trasa ceste sega od uvoza na Litijsko cesto na Podrečju do semaforiziranega križišča

ške Bistrice. Od stadiona Domžale do Štude smo obrezali drevesa in odstranili naplavine na brežinah reke. Konec oktobra se zaključujejo tudi dela na brvi za pešce čez Dolško Mlinščico. Končana je sanacija

Prenovljena ploščad pred veleblagovnico

Z obnovo Virske ceste smo končali.

Dela na Šolski ulici v bližini Podružnične osnovne šole Ihan

Vzdrževalna dela na brežini Kamniške Bistrice

Severni del ploščadi pred izložbo in bližnjim prehodom je z izbiro tlakovcev s posipom, ki so položeni na karo z vzorcem pletenine in postavitvijo enakih klopov, kot so na Kolodvorski, navezovan na obnovljeno Kolodvorsko ulico. Z različnimi tlaki pa je izpostavljen tudi drugi prehod, ki se zaključuje z novim elementom v prostoru, t. i. pomolom. Ob obeh prehodih so zasajena nova drevesa, obstoječe breze so bile prešibke in ne bi preživele načrtovanih posegov. Celotni ploščadi pa mehko doda leseno tlakovanje letnega vrta.

Podžupanja mag. Renata Kossec je o ureditvi ploščadi pred veleblagovnico povedala: »Prenovljena ploščad je prostor za različne prireditve in druženje, je prostor, ki ga občina Domžale nujno potrebuje. V bližini je tudi tržni prostor, ki ponuja številne, dobro obiskane dogodke in že s povezovanjem dogajanja bomo lahko na ploščad privabili številne aktivnosti, ki smo jih bili vajeni v preteklosti.«

proti Dobu oziroma Podrečju. Izvajalec del je KPL, d. o. o., nadzor je vršil Grasvet, d. o. o., pogodbeno vrednost del je 365.000 evrov. V času gradnje je bila vzpostavljena popolna zapora Virske ceste na tem delu, vse tako kaže, da bo promet sproščen v zadnjem tednu oktobra.

Dela na Šolski ulici v Ihanu: Občina Domžale izvaja prenovo Šolske ulice v Ihanu. Predvidena je protiprarna zaščita – izvedba asfaltnega vozlišča širine 3,5 metra z obojestransko bankino, v skupni dolžini približno 420 m. Hkrati bomo zgradili manjkajočo fekalno kanalizacijo in priključili šestim objektom, ki na javno kanalizacijo še niso priklopljeni. Izvajalec je podjetje Elicom, d. o. o., iz Domžal, nadzor nad gradnjo izvaja MIL T inženiring, Iztok Žveglja s. p. Okvirna vrednost del je dobrih 120.000 evrov z DDV. Dela bodo predvidoma zaključena v novembru 2021.

Urejanje brežine Kamniške Bistrice: Zaključena so nujna vzdrževalna dela na brežinah Kamni-

zložbe v Kamniški Bistrici v Biščah, ki jo je izvajal Hidrotehnik, d. o. o. V naslednjem letu je predvidena ureditev poti pri Centralni čistilni napravi Domžale - Kamnik, ki bo povezala poti od Štude do Male Loke.

OBČINA DOMŽALE
FOTO: VIDO REPANŠEK IN ARHIV
OBČINE DOMŽALE

Lukovica se predstavi

Na prireditvi Dobrodošli v Domžalah so v soboto, 9. oktobra, sodelovali ponudniki in društva iz občine Lukovica, ki so številnim obiskovalcem pripravili pravo prijetno vzdušje.

Organizatorja prireditve, Katka Bohinc iz Občine Lukovica in Vido Repanšek, idejni vodja in organizator prireditve na domžalskem tržnem prostoru, sta bila nad izvedenim dogodkom navdušena.

Napovedovalka Tanja Vidic Goršak med dogajanjem, ki ga je popestril kulturni program, predstavila vsa sodelujoča društva in lokalne

stavitvi. Domžalski župan je lukoviški županji ob tej priložnosti podaril predpasnik z emblemom Kuhne na plac, županja pa njemu nekaj lukoviških dobrot. Dogodka so se udeležili še Vincenc Dragar, podžupan Občine Lukovica, Katka Bohinc, v. d. direktorice občinske uprave Občine Lukovica, in Špela Kralj iz občinske uprave Občine Lukovica.

Povezovanje Domžal in Lukovice

ponudnike iz občine Lukovica.

Prireditve sta se udeležila tudi mag. Olga Vrankar, županja Občine Lukovica, in Toni Dragar, župan Občine Domžale, ki sta se v pozdravnem nagovoru zahvalila domačinom za gostoljubje, gostom pa za enkratni kulturni program, ki je obogatil napore ponudnikov pri pred-

Poleg kulturnih društev so se s svojimi pridelki in izdelki predstavili številni ponudniki iz Lukovice in okolice, obiskovalci pa so lahko uživali v bogatem kulturnem programu.

MIRO PIVAR
FOTO: VIDO REPANŠEK

Nov pristop k investicijskim projektom

Širitev Zdravstvenega doma Domžale je eden ključnih projektov Občine Domžale. Občina je k projektu že pristopila v sredini letošnjega leta; izdelana projektna naloga in investicijski program sta bila podlaga za aktivno iskanje finančnih mehanizmov sofinanciranja posameznih operacij projekta. Evropa namreč vedno manj sredstev namenja gradnji infrastrukture, za celotno investicijo praktično ni mogoče dobiti sredstev za sofinanciranje. Zato se po vsebinskih sklopih išče razpise, prek katerih bi lahko za celotno investicijo prejeli sredstva.

Eden takšnih je Javni razpis za sofinanciranje projektov v okviru programa Blaženje podnebnih sprememb in prilagajanje nanje za projekte, ki se jim dodelijo sredstva Norveškega finančnega mehanizma 2014–2021 oziroma Finančnega mehanizma EGP 2014–2021. Za prijavo nanj smo kot vodilni partner pripravili projekt GEOSUN, v katerem kot partnerke sodelujejo še občine Lukovica, Mengeš, Moravče in Trzin ter Naravoslovnotehniška fakulteta v Ljubljani. Vsebina projekta je vzpostavitev sistema hlajenja in ogrevanja ter ogrevanje sanitarne vode z rabo geotermalne energije ter izgradnja sončne elektrarne v okviru širitve Zdravstvenega doma Domžale. S projektom bomo občine soustanoviteljice začrtale tudi smernice za gradnje/obnove ostalih stavb javnega pomena tako z vidika načrtovanja, gospodarnega upravljanja in odgovornega ravnanja do okolja. Poleg inovativnega sistema ogrevanja/hlajenja prostorov in ogrevanja sanitarne vode z geotermalno vodo bomo namreč v

okviru projekta s partnerjem, Naravoslovnotehniško fakulteto, oddelkom za geologijo, uredili tudi referenčni center oziroma showroom. Vzpostavili bomo vzorčni demonstracijski primer delovanja sistema ogrevanja javne zgradbe s pomočjo plitve geotermije v kombinaciji z drugimi alternativnimi viri energije na mestu ter pripravili vsebine, ki bodo podlaga za demonstracijo in izobraževanje širše in strokovne javnosti. Že sama izbira obnovljivega vira energije voda-voda presega obstoječo prakso, široka partnerstva, spremljanje učinkovitosti in referenčni center pa vzpostavljajo

nov pristop k investicijskim projektom.

Zdaj le še držimo pesti, da z odobritvijo projekta pridobimo stoodstotno sofinanciranje za zgoraj opisane vsebine in investicije.

V zaključni fazi je tudi vloga na tretji javni poziv za izbor operacij za uresničevanje ciljev Strategije lokalnega razvoja v sklopu lokalne akcijske skupine Za mesto in vas. Občina Domžale je v sodelovanju s Čebelarским društvom, OŠ Domžale in podjetjem BB BIO.SI pripravila projekt BeeZOO, s katerim bomo ozaveščali in informirali ciljne skupine o pomenu sobivanja s čebelami in njihovem doprinosu k ohranjanju zdravega okolja.

Za projekt Preureditev jedilnice na OŠ Rodica smo prejeli sklep o sofinanciranju investicije v višini dobrih 338.000 evrov. Investicija v preureditev jedilnice in dela kuhinje je sicer že zaključena, tako da so z začetkom šolskega leta zaposlene in otroke že pričakali novi prostori.

SLUŽBA ZA EVROPSKE PROJEKTE,
OBČINA DOMŽALE

Vabljeni na vodeni ogled pravljicno-doživljajske poti
PRAVLJIČNI ŠUMBERK
Pravljicni Šumberk
sobota 13. november • ob 10. uri • Češminov park
Obvezne predhodne prijave na: domzeldol@skratelj.com
Na vodenem ogledu se nam bodo pridružili jamarji.

VELIKI INTERVJU

ŽELIMO, DA SE SLIŠI OTROKOV GLAS

KARLINA STREHAR, PREDSEDNICA ZPM DOMŽALE

Vodenje Zveze prijateljev mladine Domžale je prevzela pred nekaj leti, takrat zagotovo ni vedela, da so pred njo leta, ki bodo prinesla še več izzivov, čas pandemije, čas, ko se bo število ljudi, ki potrebujejo pomoč, še povečalo.

Mateja A. Kegel
Foto: Iztok Dimc

Karlina Strehar se izzivov ne ustraši, pač pa išče rešitve, kako pomagati vsem tistim, ki se po pomoč obrnejo.

Za začetek bi naredili kratek vpogled v zadnja leta, odkar ste prevzeli vodenje ZPM Domžale. Kaj so tisti mejniki, ki bi jih še posebej izpostavili?

Zagotovo je ta mejnik pandemija, ki nas je najbolj usmerila v neke nove tirnice oziroma jih je intenzivirala, hkrati pa izpostavila tudi določene težave v družinah. Seveda se je zelo poglobila revščina. Ekonomsko-financijsna revščina namreč povzroča en kup težav, ki se potem izražajo tudi na otrocih. Tukaj bi omenila zdravje, sploh če vemo, v kakšnih okoljih živijo nekatere družine, ki so finančno podhranjene. Starše običajno spremlja težka bolezen, depresija, anksioznost, stalna skrb, kako preživeti iz meseca v mesec, slabe bivanjske okoliščine, stanovanja so stara in vlažna. Posledično zbole vajo tudi otroci, ki imajo na primer težave z dihalni. Bolezni so lahko povezane tudi s slabim prehranjevanjem. Vemo, da je nekvadratna hrana cenejša. Potem je pa tukaj še socialna izključenost med sovrstniki, ki je prav tako posledica revščine. Reven otrok je pogosto socialno izločen. In v času pandemije se je število revnejših družin povečalo, saj so starši izgubljali službe, povečevali so se stroški najemnine, podražila se je hrana, zdaj govorimo še o dražjih energentih. Vse to revščino pogloblja. Več je tistih, ki postajajo revnejši, in že revni postajajo še bolj revni. Ob mednarodnem dnevu boja proti revščini, 17. oktobra, so ugotovljali, da vsak sedmi prebivalec živi pod pragom revščine. Upam, da ne bo ostalo samo pri ugotovitvi, pač pa, da se bodo sprejeli ukrepi v smeri odpravljanja revščine.

Po čem se je najbolj povečalo povpraševanje?

V času epidemije se je zelo povečalo povpraševanje po osnovnih dobrinah, prehrani, paketih za osebno higieno. Da ne govorimo o otrocih, ki niso imeli pripomočkov za pouk na daljavo. Samo lani smo razdelili več kot 60 računalnikov, 20 modemov, 10 slušalk, 10 kamer, vse, kar smo uspeli kupiti in kar so nam donirali. Otroci nimajo enakih pogojev in to se je lani zelo odrazilo, imeli smo kar naprej ključev na pomoč po računalnikih in inštrukcijah. Težava pa je tudi v tem, ko dobijo računalnik, ne znajo z njim delati, ne otroci in ne starši. Imeli smo nekaj družin, ki so računalnike zavrnili in izrecno prosili za prenosnike, ker živijo v zelo majhnih stanovanjih in preprosto nimajo prostora, kjer bi računalnik lahko bil stacioniran. Ne vem, če smo vsi odrasli razumeli, zakaj nekate-

Upajmo, da nas epidemija ne bo več dolgo ovirala. Prosti čas je namreč zelo pomemben za otroke, še posebej, ker je so dolgo bili zaprti za zidovi. Zdaj moramo spet začeti delati na skupnosti. Se mi zdi, da je bilo toliko zamujenega, da bomo kakšne stvari težko nadoknadili. Kot družba bomo morali veliko delati na tem, da bomo ponovno znali sobivati drug z drugim. Z druženjem se otroci veliko naučijo, za kar so bili v zadnjem letu prikrajšani.

ri otroci na daljavo ne delajo, zakaj se ne odzivajo, ne sledijo pouku in so v tem času ogromno izgubili, ta njihova stiska se je še poglobila.

Kdo vam je pri vsem tem pomagal?

Je bilo pa v vsem tem tudi nekaj dobrega, zelo se je pri ljudeh zbudil ta čut solidarnosti. Še vedno imamo veliko ključev, ko se ljudje ponudijo, če kdo potrebuje pomoč, da bi donirali v dobrinah, znanje. Dobili smo nekaj prostovoljcev za inštrukcije, ki so na daljavo inštruirali otroke in so tudi ostali z nami še naprej, saj otroci še vedno potrebujejo pomoč. To so študentje, starejše, že upokojene gospe, ki so še zelo vitalne in želijo narediti dobro delo. Potem pa je bila tukaj lani tudi akcija s KK Helios Suns, Preizkušenih 5, ko je karikaturniška Nana Guberinič narisala karikature košarkarjev in iz izkupička prodaje le-teh smo nakupili računalnike. Fantje so izpeljali res krasno akcijo in veseli smo, da nam pomagajo. Lions club je doniral razkužila, maske, računalnike. Veliko posameznikov je darovalo svoje računalnike. ZPMS nam je posredovala prehranske pakete, bone za nakup prehrane v živilih trgovinah, računalnike.

Čemu ste v času vašega predsedovanja društvu dali poseben poudarek, kaj je drugače?

S prejšnjo predsednico sem sodelovala le prek otroškega parlamenta, tako da delovanja ZPM nisem po-

drobneje poznala. Spoznali sva se, ker delam v šoli in me je povabila k sodelovanju. Nekatere stvari so utečene že leta, to je recimo področje humanitarne pomoči, pa tudi prosti čas otrok in participacija. Se pa prilagajamo situaciji, kot je bilo zdaj, ko smo morali dati več poudarka humanitarnem področju in smo se manj ukvarjali s prostim časom, bili smo zaprti, dejavnosti nismo mogli organizirati. Gasili smo požare s finančnimi pomočmi za stroške elektrike, komunale, najemnine. Upajmo, da nas epidemija ne bo več dolgo ovirala. Prosti čas je namreč zelo pomemben za otroke, še posebej, ker so dolgo bili zaprti za zidovi. Zdaj moramo spet začeti delati na skupnosti. Se mi zdi, da je bilo toliko zamujenega, da bomo kakšne stvari težko nadoknadili. Kot družba bomo morali veliko delati na tem, da bomo ponovno znali sobivati drug z drugim. Z druženjem se otroci veliko naučijo, za kar so bili v zadnjem letu prikrajšani.

Katere prostočasne aktivnosti načrtujete?

Ob odprtju jih bomo poskušali pocrkljati, razveseliti z dedkom Mrazom, kakšno lepo predstavo. Meni osebno se zdi zelo pomembna tudi participacija, otroški parlament, zato da bodo otroci, ko odrastejo, znali odločati in se postaviti zase. Vsako leto organiziramo tudi tabor, povabimo otroke iz vseh šol, ki sodelujejo na medobčinskem parlamentu, jih poskušamo vklju-

čiti, da ne bodo tiho kot miške, želimo, da se sliši njihov glas. Spodbujamo branje, saj je društvo Bralna značka tudi članica ZPMS.

Kako pa je otroški parlament deloval v teh časih?

Najprej izpeljemo šolske otroške parlamente, nato imamo medobčinska srečanja, običajno na eno od 11 šol, ki gosti ostale šole z gosti. Letos smo to srečanje izvedli prek zooma, kot večino stvari. Gostiteljica je bila OŠ Jurija Vege Moravče, kjer so perfektno pripravili, imeli smo še več gostov kot običajno, saj so si lažje vzeli čas in se priključili. Za letos pa že planiramo srečanje v živo, poskrbeli bomo za varnost, higieno. Tema pa je že tretje leto ista – Moja poklicna prihodnost in tesno je povezana tudi s pandemijo. Otroci namreč zdaj razmišljajo, kakšne potrebe so se pojavile zdaj, ko se svet spreminja, kje je posameznik močan in da bo lahko prispeval skupnosti, razvijal sebe in svoje interese, svoja močna področja. Običajno je tema dvoletna, prvo leto teoretični del, drugo leto pa se bolj uvajajo spremembe, tokrat pa zaradi situacije, tretje leto zapored ostajamo pri isti temi.

Za nami je teden otroka, oktobra bi lahko tudi rekli mesec otroka, katere aktivnosti ste pripravili letos?

Letos smo v KD Franca Bernika ponudili dve brezplačni predstavi, eno lutkovno predstavo za najmlaj-

TEMA MESECA

VARČUJETE? PA VESTE, ZA KAJ IN ZA KOGA?

Za nami je oktober, mesec varčevanja, nekaj, za kar marsikdo misli, da ne more, da mu to nikakor ne bo uspelo. Najbrž res, če bomo tako razmišljali, a če naše miselne motorje usmerimo v drugačne načine razmišljanja in damo sami sebi priložnost, se lahko zgodi marsikaj ... Tudi tisto, česar ne bi pričakovali.

Mateja A. Kegel
Foto: Pixabay

Tokrat bomo odgovorili na kar nekaj vprašanj, za katere verjamemo, da vam bodo pomagali pri tem, da boste lažje vpeljali varčevanje v svoj vsakdan. Predvsem pa se bomo, s pomočjo strokovnjakov, potrudili odgovoriti na dve ključni vprašanji: kako privarčevati in kako varčevati?

Ni toliko pomembno, koliko zaslužimo, kot to, koliko bomo dali na stran. A ne govorimo v evrih, ampak v odstotkih. Koliko je to pomembno, nam bo v nadaljevanju razkrila finančna mentorica ter specialistka za financiranje in proračun Ana Vezovišek. Prosili smo jo namreč za komentar glede na povprečno plačo v naši občini. A še prej preverimo, kakšne so te številke v Domžalah.

Povprečna plača v Domžalah je nižja kot v Sloveniji!

Povprečna mesečna bruto plača na osebo v Sloveniji znaša 1.940,69 evra, povprečna mesečna neto plača pa je 1.249,88 evra. A Domžalčani žal ne spadamo med tiste, katerih plača je višja, pač pa odstopamo od povprečja v negativno smer, saj je, po podatkih Statističnega urada Republike Slovenije, povprečna mesečna na osebo, zaposleno pri recimo pravnih osebah, v naših občini 9 % nižja od letnega povprečja bruto mesečnih plač v Sloveniji. To pomeni, da je povprečna bruto plača v Domžalah 1.766,03 evra, povprečna neto plača pa je po podatkih statističnega urada nižja za 8 %, kar predstavlja 1.149,89 evra na mesec. Temu znesku običajno prištetje še malico in prevoz, in to je znesek, s katerim dejansko posameznik mesečno razpolaga.

Glede na znesek, ki ga zdaj poznamo, torej povprečno plačo, ki jo naš občan zasluži, je vsekakor na mestu vprašanje, koliko bi lahko privarčeval posameznik, si sploh lahko privoščimo dati na stran? »Vsekakor bi po mojem mnenju pri takšnem znesku lahko dali 'na stran'. In to ne samo 10 %. A je seveda to odvisno od tega, kako smo živeli do danes in kakšna je naša finančna slika. Vedno bodo obstajali primeri, kjer to ni mogoče (ena plača, otroci, krediti), a je ključno, da smo v prvi vrsti do sebe iskreni in se vprašamo ali so vsi morebitni dolgov, ki smo jih prideli v zadnjih letih, res bili nujno potrebni. Ali živimo v okviru svojih zmožnosti ali gremo prek njih? Iz prakse lahko povem, da ljudje s takšnimi prihodki lahko zelo veliko privarčujejo. Je pa res, da zelo dobro vedo, kaj v prvi vrsti resnično potrebujejo in česa ne in imajo jasne cilje,« pravi Ana Vezovišek.

Kaj pa tisti, ki imajo minimalno plačo?

Seveda pa vsi nimajo povprečne plače, preštevilni se znajdejo iz meseca v mesec z minimalno plačo, ki trenutno znaša 736,50 evra. Strokovnjaki smo povprašali tudi, ali si lah-

ko ljudje z minimalno plačo privoščijo varčevati in koliko lahko dajo na stran za težke čase in svoje cilje.

»Najprej je treba gledati na to, koliko vseh prihodkov dobimo, saj poleg minimalne plače dobimo tudi povrnjene stroške za malico in prevoz, regres, vračilo dohodnine. Obenem ljudje s tako nizkimi dohodki dobijo nekoliko višje socialne transferje. Vedno bomo našli primere, ki jim uspe kaj privarčevati, in tiste, ki jim ne. Marsikateri upokojenec s precej nižjo pokojnino privarčuje, tako da ... Sicer pa sama vedno pravim, da je ključno, da stremimo k temu, da prihodke povečujemo, če le lahko. Da je v resnici vedno vse odvisno od nas samih in da računati na sistem na žalost ni najboljša strategija. Ne smemo se torej ukvarjati s tem, česa vse nimamo, temveč kaj vse bi lahko imeli, če bi nekaj naredili.«

Bi želeli kaj privarčevati?

Razlika med enim in drugim je pomembna, v prvem primeru – privarčevati – gre za to, da pri obstoječih nakupih in stroških poiščemo ugodnejše opcije, kot so nam ta trenutek poznane ali na voljo in dejansko zmanjšujemo stroške. A ljudje pogosto ne vemo, kako, kje in kaj privarčevati, kako zapraviti manj, sploh ko je to mogoče. Kot pravi strokovnjakinja za osebne finance, se ljudje že v osnovi napačno lotimo optimiziranja naših financ, saj varčevanje takoj povežemo s tem, da si zdaj pa nekaj ne bomo mogli privoščiti. Da bo zdaj sledilo veliko odrekanje in da bomo trpeli. A, ko govorimo o tem, kako zmanjšati stroške, in prvi vrsti govorimo o gospodarnem ravnanju z denarjem.

»Govorimo torej o tem, da bi nam moral biti vsak evro pomemben, ne glede na to, kako visoki so naši prihodki. In največkrat ljudje zaradi pomanjkanja časa in močnega vpliva naših čustev sprejemamo napačne odločitve, ki nas na koncu veliko stanejo. Še posebej, če prekoračite proračuna na letnem nivoju. Hrana, oblačila, avto, darila in oblačila so kategorije, ki navadno največkrat izstopajo in kjer je zelo veliko prostora za optimizacijo. Je pa res, da preden se optimizacije sploh lahko lotimo, moramo najprej preveriti, kakšna je naša finančna slika danes.

Kje torej delamo napake in kaj lahko izboljšamo. To je navadno tudi tisto najtežje, saj se kar ne moremo/ne želimo s tem soočiti. A ko enkrat to naredimo, je pot naprej veliko lažja.«

Ne plačujmo več, kot je treba

To pomeni, da moramo voditi svoje stroške, v resnici prihodke in odhodke, če želimo ugotoviti, kje imamo neizkoriščene rezerve. Pomembno pa je tudi, da za storitve ne plačujemo več, kot je treba. Tako recimo si lahko, s pregledom ponudbe na trgu, zmanjšamo račun za električno energijo, telefonske stroške ...

Podobno menijo tudi na Zvezi potrošnikov Slovenije, kjer poudarjajo, da izdatke načrtujemo preudarno, tudi pri nakupu prehranskih izdelkov. »Testi potrošniških organizacij pogosto pokažejo, da niti cena niti blagovna znamka nista merila kakovosti, zato poiščite neodvisne informacije, in naj nakupno odločitev narekuje kakovost, ne kreativnost oglaševanja. In ne pozabite, nekaj centov razlike pri izdelku, ki pogosto konča v vaši nakupovalni košari, se seštevajo – na letni ravni se razlika meri v desetinah evrov.«

Eden od proračunskih razredov, v katerem tako 'zelo radi' zapravljamo prek svojih meja, je nakup avtomobila. Po statističnih podatkih ima več kot 50 % Domžalčanov avto, kar pomeni, da jih ima med 100 prebivalci kar 55 osebnih avtomobil. Ta je povprečno star 10 let.

»Da, kategorija avto zelo pogosto odstopa od priporočljivega proračuna. Ravno pred dnevi sem govorila z gospo, ki je samohranilka, ki si je pred leti kupila avto na lizing. Sama mi je rekla, da jo stane le 250 evrov, kot znaša obrok, a sem ji hitro povedala, da temu ni tako. Da mora upoštevati še vse ostale stroške (gorivo, zavarovanje, servis, gume, vinjeta in seveda amortizacija). In tako jo na koncu stane 450 evrov in več mesečno. In kaj je to pomenilo v njenem primeru? Da jo samo avto stane več kot 40 % njenega proračuna. Seveda se je gospa s tem težko sprizajnila, saj je krivdo veliko lažje iskati v drugih, kot pa v samemu sebi. Pa vendar ... Pri avtomobilih res ne gledamo ravno na racionalnost in tukaj imamo še veliko prostora za nadgradnjo.«

Kaj pa varčevanje?

Da, to pa je druga zgodba. Varčevati bi morali od dneva, ko smo se rodili. Sprva ne sami, za nas bi to naredili starši ali skrbniki, pozneje, ko pridemo do prvih evrov, pa bi bilo prav, da se tega takoj, ko prejmemo prvi denar, lotimo tudi sami. Sorazmerno z našimi prihodki.

Kot pravijo na Zvezi potrošnikov Slovenije, so naše možnosti za varčevanje različne skozi življenjska obdobja, enako kot naše potrebe in načrti za prihodnost. »Z varčevanjem je najbolje začeti čimprej, najlažje je, če nam ob tem pomagajo starši. Pozneje sami razvijamo svoj odnos do denarja in varčevanja ter skrbimo za svoje premoženje.«

Da je pomembno začeti dovolj zgodaj, meni tudi Ana Vezovišek, ki pravi, da je idealen scenarij, da za nas začnejo varčevati že naši starši, in to ob rojstvu. »Starši lahko svojim otrokom zelo olajšamo pot do finančne brezskrbnosti, če se le lotimo tega pravočasno in načrtovano. Sicer pa je ključno, da ne odlašamo, saj smo lahko prepozni. Težko bo namreč danes oseba, stara 50 let, ki ima 900 evrov privarčevala, dosegla finančno rento v višini 200 evrov mesečno (da bo vsaj malce omilila skromno pokojnino, ki je bo deležna). Enostavno bi danes morala tako veliko varčevati, da ji ne bi ostalo za življenje. Zatorej se je treba zavedati, da je čas ključna komponenta in da za nazaj težko nadoknadimo. Sicer je to grozno, a na žalost še kako resnično.«

Koliko lahko posameznik mesečno varčuje?

Vprašanje, koliko lahko posameznik mesečno varčuje, je pomembno, a kot pravi Ana Vezovišek, je ključno, da z varčevanjem ne čakamo na konec meseca, temveč odmike naredimo takoj ob prejemu vsakega priliva. »Če danes ne varčujemo ničesar ali pa le, če nam konec meseca kaj ostane, je super, če začnemo z 10 %. Torej, ob čisto vsakem prilivu (ne glede na to, kdaj v mesecu pride) 10 % odmaknemo iz računa. Najbolje na varčevalni račun. Če pa se bojimo vpliva na socialne transferje, kar je zelo pogost strah Slovencev, pa ga enostavno

shranimo drugam. Ključno je, da ne iščemo izgovorov, zakaj tega ne bi naredili, temveč to naredimo. Obenem je pomembno, da imamo jasen cilj, zakaj to varčujemo. Prva stopnička, ki jo moramo doseči, je namreč napolnitev t. i. likvidnostne vreče. To je tista vreča, ki je v marsikateri družini v zadnjem letu in pol še kako manjkala (vreča za čase »kaj pa če ...«). Potem ko to dosežemo, pa lahko začnemo razmišljati o bolj dolgoročnih ciljih.«

Seveda pa je, tako kot pri vsaki stvari, tudi pri varčevanju treba paziti. Ni vsaka stvar primerna za vsakogar, so pa stvari, ki zagotovo niso primerne – za nikogar! Ena takih stvari je kombinacija varčevanja in zavarovanja, s katero se je marsikdo od nas že srečal. »Čeprav boste zavarovalnice spraševali po varčevanjih, se bodo v ponudbo hitro vrinili kombinirani produkti varčevanj z zavarovanji – zelo mogoče brez opozorila prodajalca. Ne zanašajte se na to, da vam bodo predstavljene vse informacije, temveč vprašajte sami. Res je, za to je potrebnega nekaj znanja in časa, a gre za vaš denar, ki ga boste vplačevali leta ali celo desetletja. In ni redko, da so varčevalci ob izteku varčevanja razočarani in jezni, ko ugotovijo, da so bili tudi zavarovani, ali pa predvsem to. Preverite, kolikšen del premij gre v varčevanje in kolikšen v zavarovanje. Še bolje – izberite ločene produkte!« opozarja jo na Zvezi potrošnikov Slovenije.

Kako z varčevanjem kaže nam, Domžalčanom?

Čeprav smo odrasli že 'zamudili' tisti vlak za varčevanje od rojstva za nas, pa to še ne pomeni, da ne moremo nič privarčevati. Koliko lahko privarčujemo, torej ni odvisno samo od našega prihodka, ampak tudi od naše starosti. In če je povprečna starost občanov naše občine je 41,3 leta in je nižja od povprečne starosti prebivalcev Slovenije (43,4 leta), to pomeni, da imamo Domžalčani, kot celota in gledano na leta, več časa za varčevanje. Kolikšno bo to, pa je seveda odvisno tako od našega prihodka kot od naših navad.

In kje se naučiti, kako, kdaj in za kaj varčevati? Če imamo še stare starše, jih lahko povprašamo za kakšen nasvet, saj je večina še živeła v časih, ko niso imeli toliko izbire, niso poznali kreditnih kartic, kreditov, niso bili pod takšnim vplivom medijev, trgovcev, družbe, socialnih omrežij. Vajeni so bili misliti na hujše čase in so tako tudi živeili v okviru svojih zmožnosti oziroma bolje, pod svojimi zmožnostmi. Obenem imamo danes ogromno literature in izobraževanj na to temo, ki nam pokažejo, kje sploh začeti in kako. Samo mi se moramo odločiti, da si teh sprememb želimo in narediti prvi korak. Akcija, brez izgovorov, torej, še dodaja Ana Vezovišek, medtem ko na Zvezi potrošnikov Slovenije pravijo, da kdor upravlja svoj denar in načrtuje finančno prihodnost, ima v življenju eno skrb manj.

Mi pa verjamemo, da bodo vsi ti nasveti koristili tudi vam, vsekakor pa vam želimo uspešne korake na tej poti. ☐

OTROCI IN DENAR – KAJ, KDAJ, KAKO IN PREDVSEM ZAKAJ?

V oktobra ne obeležujemo le meseca varčevanja, ampak tudi teden otroka, čas, ko želimo dati še večji poudarek našim nadobudnim malčkom. A izzivi, ki jih spremljajo od zgodnjega otroštva pa skozi vse življenje, so različni. Zagotovo pa se kaj kmalu začnejo kazati izzivi, ki jih prinaša denar.

Mateja A. Kegel
Foto: Freepik

Že v zgodnji mladosti, če ne prej, ko vstopijo v vrtec, se začnejo kazati prve razlike, povezane z denarjem. Te se še stopnjujejo z vstopom v šolo in nas od tedaj naprej spremljajo praktično do konca življenja. Če gre sprva na videz za manjše razlike, kot je kakovost oblačil, katere igrače imajo otroci, pa potem šolske potrebščine, ali so te višjega ali nižje cenovnega razreda, pa se potem že kmalu začne kazati, koliko si kdo lahko privoščiti počitnic, potovanj, ali se udeležuje vseh šolskih izletov, letovanj in podobno. Četudi se na prvi pogled zdi, da se otroci 'nimajo kaj brigati za denar', pa je to vse prej kot res. Otroci še kako zelo potrebujejo razumevanje denarnega toka, razumeti morajo, zakaj je denar in kakšna je njegova vrednost. Naši otroci potrebujejo finančno vzgojo.

'Denar raste na drevesu'

Res je, da starši želimo svojim otrokom samo najboljše, res pa je tudi, da to niso nujno najboljše oblačila, igrače ali pripomočki. A še bolj pomembno je, da otroke opremimo z znanjem, ki jih bo uspešno vodilo skozi življenje, da bodo znali sami razločiti, kaj je pomembno in kaj ni. In eno od teh znanj je, kako uspešno ravnati z denarjem. Verjame, da si nihče od nas ne želi, da bi otrok v samostojno življenje vstopil z napačnimi prepričanji o denarju. Recimo, da 'denar raste na drevesu'. No, ne dobesedno tako, ampak bolj v smislu, da denar pač dobi od drugih, ne da bi se bilo zanj treba potruditi.

Obstajajo pa tudi druge skrajnosti, ko so ljudje preveč varčni in enostavno pozabijo živeti. Tudi tega zagotovo ne želimo svojim otrokom. A da najdemo pravo ravnovesje, moramo poznati določene zakonitosti, predvsem pa vedeti, kdaj, zakaj in predvsem kako otroku predati pravo finančno vzgojo.

Ste kdaj pomislili, kakšna bi bila vaša finančna situacija danes, če bi vam starši kot otroku dali prave lekcije o ravnanju denarjem? Imeli bi zdrave finančne temelje in prepričanja, ki bi jih lahko prenesli v svet odraslih. To je med drugim pokazatelj, kako zelo pomembna je finančna vzgoja in kako močno vpliva na našo prihodnost. Žal je danes tako, da se odrasli premalo zavedamo, kako pomembna je naša vloga in vpliv na finančno pismenost otrok. »Dejstvo je, da za to nismo sami krivi, saj finančna vzgoja običajno ni bila del našega odraščanja, tako nas recimo nihče ni učil, kako živeti brez posojil, limitov, kreditnih kartic. Prav tako nas niso učili, da kupimo le tisto, kar resnično potrebujemo, ne glede na to, ali bomo še naprej delali za denar ali ne, kako delati tisto, kar nas resnično veseli, pri

čemer se ne bi obremenjevali s skrbjo, ali lahko poravnamo vse obveznosti. Prav tako pa nas niso naučili, da se sami odločimo, kdaj prenehati delati za denar, ne da bi morali čakati do šestdesetega, petinšestdesetega leta ali celo dlje, da nam zeleno luč za to prižge država.« pravi finančna mentorica in tudi mama Ana Vezovišek. Ob tem dodaja, da smo mi z gledanjem svojim otrokom, ki nas spremljajo na čisto vsakem koraku (če hočemo ali ne). In nanje ne vplivamo le z besedami, temveč z dejanji, še posebno s tistimi, ki se jih niti ne zavedamo. In to velja za čisto vsa področja vzgoje.

Otroci bodo že izvedeli ...

A ne glede na naša prepričanja in neznanje, si otroci želijo vedeti, želijo s starši govoriti tudi o denarju in bodo do informacij prišli na tak ali drugačen način. Lahko bo to samo z opazovanjem vaših (slabih) navad, kot omenjeno, morda bo to tisto, kar bodo videli od drugih, a pogosto so to slabe navade, ki bi jih otrokom najrajši prihranili in za katere ne želimo, da se jih navzamejo.

Seveda je na mestu tudi vprašanje, kdaj otroka začeti učiti ravnanja z denarjem, in kot pravijo strokovnjaki, je pravi trenutek takrat, ko so otroci dovolj stari, da vedo, da denar ni za v usta, ampak z jim dejansko lahko kaj kupimo. Prej, ko zač-

nemo proces finančnega izobraževanja otroka, bolje je. Raziskave so namreč pokazale, da bi se morali o denarju začeti učiti že precej prej kot z vstopom v šolo, ker so takrat denarne navade in odnos do denarja že deloma izoblikovani. Pa bodimo iskreni, tudi v večini šol nas niso in tudi naših otrok ne učijo ravnanja z denarjem – finančna vzgoja danes še ni del učnega načrta. Da šola danes otroka žal ne nauči, kako ravnati z denarjem, opozarja tudi avtor številnih knjig o vzgoji otrok Marko Juhant, ki pravi, da bi ravnanje z denarjem moralo biti predmet v šoli. Kot poudarja, ne gre brez tega, da se morajo najprej izobraziti starši, da morajo do pravih informacij priti odrasli, da lahko potem znanje prenašajo na otroke.

Kot pa poudarja finančna strokovnjakinja, če želimo otrokom omogočiti življenje, v katerem ne bodo čutili finančnega stresa, bomo morali zavirati rokave in se spopasti z izzivi, ki jih prinaša finančna vzgoja. To ni nekaj, kar bi časovno omejili. Traja od rojstva pa vse do otrokove osamosvojitve in mogoče še dlje, najpomembnejše pa je po njenem mnenju obdobje od tretjega leta pa do konca osnovne šole. Tedaj namreč otrokom najučinkoviteje prenesemo prave oziroma, bolj rečeno, zdrave vzorce ravnanja z de-

narjem in jim pomagamo postaviti močne temelje finančne pismenosti, ki je danes bistvena za popolno vključevanje v družbo.

Del finančne vzgoje je tudi to, da se naučimo otrokom reči ne, ko pride do želja, ki niso del našega proračuna, prav tako jim moramo pokazati pravi sistem razporejanja denarja, jih seznaniti z različnimi metodami, ki jim bodo pomagale ubraniti se pred impulzivni nakupi, naučiti ločiti med tistim, kar je nujno potrebno in kar ni, jim pokazati pot do prvega zaslužka in kaj potem z njim, uporabiti žepnino kot odlično orodje za učenje, otrokom pojasniti, kaj je zadolževanje, investiranje in plemenitenje denarja in ga seveda naučiti načrtovati porabo.

Kaj o denarju pravijo domžalski otroci?

Tudi mi smo se podali na teren in preverili, kaj otroci v Domžalah vedo in si mislijo o denarju. Spraševali smo jih predvsem, kako dobimo denar in za kaj ga porabimo ter če znajo tudi sami že kaj varčevati. Njihove odgovore smo združili in si jih lahko preberete v nadaljevanju.

Ajda, 5 let: *Mami in očka zaslužita denar, ko gresta na delo, da potem tudi meni lahko kupita kaj lepega. Imam tudi skrinjico, v katero dam jem okrogle denarčke, ki mi jih včasih data mami in očka, če sem pridna in pospravim svoje igrače.*

Nik, 7 let: *Denar dobimo, če hodimo v službo. Včasih ga dobimo tudi od babice in dedka. Z njim si kupim kakšen sladoled pa čokolado. Če si želim kaj večjega, pa rečem očetu, saj mami vedno reče, da naj pišem pismo Božičku, če si zaželim igrače.*

Zala, 10 let: *Jaz denar dobim vsak mesec, ko mi data starša žepnino. Sicer ni ravno veliko, ampak je pa moj denar. Nekaj ga dam na stran, ker si želim kupiti nov telefon, nekaj pa ga zapravim za kakšno malenkost. Vem pa, da mami in oči varčujeta zame, da ko bom končala šolo, da bom imela nekaj denarja. Verjetno za kakšen avto ali kaj podobnega.*

Blaž, 12 let: *Če hodimo v službo, zaslužimo denar, to recimo moji starši. Jaz pa še ne hodim v službo, ampak šolo, pa potem doma kaj naredim in mi dajo nekaj denarja. Ali pa za darila za rojstni dan, pa novo leto*

dobim nekaj denarja, da si kupim tisto, kar si jaz želim. Včasih tudi kaj privarčujem, recimo za nove rolerje sem tako, če mi zmanjka, mi pa data mami in oči še mal zraven.

Ne glede na to, kako obrnemo, je denar pomemben del našega življenja, in zato je prav, da naše otroke opremimo z znanjem, da ne bo oktober – mesec varčevanja – zanje tabu, ampak da bodo točno vedeli, kaj to pomeni in zakaj je varčevanje in ravnanje z denarjem pomembno. Seveda je težko, če sami ne znamo ravnati z denarjem in smo otroku težko dober zgled, a v današnjih časih obstajajo načini in orodja, ki so nam pri tem lahko še kako v pomoč, zato se nikar ne bojte poseči po njih.

Če si nekaj res želimo ...

Predvsem pa, bodite z otroki odkriti. Razložite jim, zakaj si morda nečesa ne morete privoščiti, ali pa nočete, ker je pač nepotrebno za vašo družino. Otrok mora razumeti, kaj pomeni ne, da ga zaradi tega nimate nič manj radi. Predvsem pa bomo sebi in otroku naredili veliko uslugo, če ga bomo naučili ločevati med tistim, kar si želi ta trenutek, da morda zadovolji neko svojo notranjo praznino (morda slabo voljo), in tistim, kar si resnično želi že dlje časa. Saj veste, tudi sami smo se že kdaj lotili kakšnega nakupa, zaradi katerega smo se cele pol ure počutili bolje (ali še manj!), ko je prišel trenutek 'strenitve', pa smo nakup obžalovali. To se dogaja tudi z otroki, le da oni še nimajo občutka obžalovanja nakupa (ker ga običajno niso sami izvedli, ampak samo dali povod zanj). Da je bil impulziven nakup nepotreben ali celo zgrešen, otroci pokažejo tako, da se s stvarjo, ki smo jim jo kupili, enostavno nič več ne ukvarjajo – je ne nosijo, če gre za oblačila, ali se z njo ne igrajo, če gre za igrače.

Eden od otrok je omenil tudi, da starši zanj varčujejo. Za konec smo preverili tudi to, kdaj bi bilo pametno začeti varčevati za otroka. Kamorkoli smo se obrnili, povsod smo naleteli na isti odgovor: ob rojstvu otroka. Prej, ko začnemo ustrezno varčevati za otroka, večja bo vrednost denarja, ki mu ga bomo, recimo ob polnoletnosti (ali še pozneje!), izročili. To pa zna biti že zelo dobra popotnica staršev za otrokovo, tudi finančno prihodnost. □

e: dragan.gostimirovic@re-max.si
t: +386 64 285 535

EDINI PRAVI NAČIN
ZA PRODAJO VAŠE
NEPREMIČNINE.

RE/MAX

V DOMŽALAH
ZAPOSILIMO
BRAINBRAIN
TRENERJA
ZA OTROKE.

Ste fleksibilni, ustvarjalni, samoiniciativni, pozitivni, si želite nove izzive, imate izkušnje pri delu z otroki?

Pridružite se nam!

Prijave in informacije na tanja@brainobrain.si

BRAINBRAIN
SLOVENIJA

I am a Brainobrain Kid!

Veselim se sodelovanja!

NOVICE

Cvetje in ženske

Stalni obiskovalci Arboretuma Volčji Potok se boste zagotovo spomnili, kako ste si lahko v letu 2018, v letu kulturne dediščine, ko je Narodna galerija praznovala stoletnico delovanja, v okviru sodelovanja med Narodno galerijo in Arboretumom Volčji Potok ob vstopu v park ogledovali čudovite reprodukcije slik iz zbirke Narodne galerije, dopolnjene s kratkimi umetnostnozgodovinskimi in botaničnimi - vrtnarskimi pojasnili. Razstavo so spremljala predavanja, ki so dodatno pojasnjevala povezave likovne umetnosti in botanike ter ustvarjalne delavnice risanja cvetlic na pro-

24 izbranih umetnin, ki jih hrani Narodna galerija, je predstavljena dvodelno – avtorica umetnostnozgodovinskih opisov je Jasmina Marijan (Narodna galerije), Matjaž Mastnak (Arboretum Volčji Potok) pa je naslikano cvetje, rastline predstavil z zgodovinskega in botaničnega vidika, dotaknil pa se je tudi simbolnih pomenov. Botanične opise dopolnjujejo risbe priznane ilustratorke Maje-Dolores Šubic. Rože na slikah so namreč pogosto domišljjsko preoblikovane, skozi čas pa so se tudi pigmenti lahko spremenili in naslikano cvetje ne ustreza več resničnosti.

Vabijo vse ljubitelje cvetja, da umetnine, predstavljene v knjigi Cvetje in ženske, spoznate tudi v živo, saj so pripravili program vodstev, predavanj in ustvarjalnih delavnic, kjer boste lahko še enkrat potrdili, da veselje občutimo, ko cvetje gojimo, kupujemo, podarjamo in prejemamo ali ga občudujemo od daleč.

Sicer pa dobrodošli v Arboretumu Volčji Potok tudi v zadnjih dveh mesecih letošnjega leta, posebej pa seveda v prazničnem decembru!

VERA VOJSKA
FOTO: NARODNA GALERIJA

V prejšnji številki Slammika (9/2021) je pri prispevku z naslovom Zakaj se spominjamo po pomoti izpadel podpis avtorice prispevka Manice Perdan Ocepek, za kar se ji iskreno opravičujemo.

UREDNIŠTVO SLAMNIKA

Knjiga, ki je nastala v sodelovanju dveh odličnih kulturnih institucij, Narodne galerije in Arboretuma Volčji Potok, nas popelje skozi umetnost in botaniko, ter razkriva simbolne in včasih tudi skrite pomene cvetja.

stem, predvsem pa jo je spremljala množica navdušenih obiskovalcev.

V teh dneh sta Narodna galerija in Arboretum Volčji Potok predstavila knjigo Cvetje in ženske, katere avtorja sta Jasmina Marijan in Matjaž Mastnak. V knjigi Cvetje in ženske, boste našli 24 umetnin – dvanajst tihožitij in dvanajst ženskih portretov, ki ste jih pred leti lahko občudovali v Arboretumu Volčji Potok. Kot so zapisali izdajatelji v gradivu, namenjenemu dobro obiskani tiskovni konfe-

renci, »nas knjiga popelje skozi umetnost in botaniko ter razkriva simbolne in včasih tudi skrite pomene cvetja. Namenjena je vizualnemu užitku, ima pa tudi spoznavno vrednost; popelje nas skozi del zgodovinskega razvoja slikanja cvetličnih tihožitij«. Oba avtorja in urednici (Jasmina Marijan, Živa Rogelj) so pri izboru slik vodila merila, kakor so raznovrstnost cvetja, pojavnost novih vrst, modnost posamičnih cvetov ali oblik cvetličnih aranžmajev.

Nezlomljivo telo

Naše telo se ob dodatnih obremenitvah krepi, postaja močnejše in bolj odporno, poveča se gibalna sposobnost nasploh. Za to pa moramo izvajati pravilne vadbe za moč.

Moč je sposobnost telesa, da opravlja gibanje in delo. Z vsakodnevnim delom in konjički jo lahko malce povečamo, vendar pozabljamo, da si z vsakodnevnim rutinskim gibanjem tudi povzročamo poškodbe in telesno stagniramo. Večina opravil in športov je ponavljajočih, kar vodi v preobremenitev, kronične bolečine in slab izkoristek telesnega potenciala, moči mišic in kosti. Z vsakodnevnim delom zato pogosto svojemu telesu bolj škodimo,

kar je še posebej vidno pri dolgotermnem fizičnem delu, in lahko vodi k trajnim poškodbam. Paziti moramo na kakovost gibanja, ne na količino. To bomo dosegli z učenjem gibalnih veščin, ko bomo spremenili gibalne instinkte, se naučili obvladovati telo in odpravili bolečine.

Povedano preprosto, večno krepost in mladost ohranjamo le, če rutini dodajamo učenje novega in stimuliramo telo tako z večjimi obremenitvami, usvojimo pravilno tehniko in obvladujemo obremenitve. Ura strokovne terapevtske skupinske vadbe tedensko lahko zelo pomaga, posebno takrat, ko opazimo napredek v vseh pogledih.

Kotiček za oddajo še delujočih aparatov na ZC Suhadole

Na Zbirnem centru Suhadole je postavljen nov kotiček za vse, ki bi želeli oddati svoje še delujoče aparate v ponovno uporabo.

Kotiček je označen z rumeno tablo ter tako nezgrešljiv. Vanj se lahko odda naslednje še delujoče aparate za ponovno uporabo: pralne stroje, hladilnike, zamrzovalnike, namizne in prenosne računal-

nike, zabavno elektroniko, male gospodinjske aparate, igrače, mobilne telefone, zvočnike, TV z ravnim zaslonom z daljincem, LCD monitorje, krožne žage, vrtnalnice, glasbene stolpe, sesalnike in ostale primerne aparate na elektriko ali baterije.

V kotičku se zbira aparate, ki so delujoči, nepoškodovani in varni za uporabo. Kar 1-2% takšnih naprav

Predstavitev monografije Dominika Grmeka Ni bilo zaman

Ob 30. obletnici naše države je bila v Knjižnici Domžale predstavljena obsežna knjiga z naslovom Ni bilo zaman. Pogovor z avtorjem Dominikom Grmekom je vodil predsednik Zveze slovenskih častnikov dr. Alojz Steiner.

Predstavitve se je udeležil tudi načelnik RŠTO med slovensko osamosvojitveno vojno general Janez Slapar, ki je poudaril, kako pomembna je zgodovina Teritorialne obrambe, iz katere je nastala Slovenska vojska. O obdobju od leta 1968, ko je nastala TO tedanje Re-

za kar se ima avtor zahvaliti predvsem svojemu vestnemu fotograf-skemu beleženju zgodovine usposabljanja pripadnikov TO Domžale. V publikaciji je veliko kopij uradnih dokumentov in spiskov, ki jih je avtor zbiral skozi daljše obdobje svojega življenja.

Zanimiv je tudi zapis o pogajanjih delegacije Republike Slovenije s predstavnikoma Zveznega izvršnega sveta SFRJ, katere član je bil avtor.

Konec knjige govori o obdobju po letu 1991 do leta 2002, ko se je Dominik upokojil.

publike Slovenije, pa vse do nastanka Slovenske vojske nas popelje omenjena monografija. Podrobno je opisan projekt MSNZ (manevrske strukture narodne zaščite), katere načelnik na našem območju je bil Dominik sam.

Obširno je opisano obdobje osamosvajanja naše države, ki se je dogajalo v letih 1991-1991. Knjiga je izjemno bogata s slikovnim gradivom,

Nedvomno je monografija izjemen dokument, ki priča o obdobju nastajanja in samem rojstvu naše države Slovenije.

Hvala, Dominik, za knjigo, ki je v ponos poleg tebe še marsikomu drugemu, in je dokument časa, ki bo v veliko pomoč tistim, predvsem mladim, ki jih zanima novejša zgodovina Slovencev.

JANEZ GREGORIČ

da ga poskušamo uporabljati čim dlje. V Evropski uniji in s tem tudi v Sloveniji pa se izvajajo tudi zakonodajne spremembe na področju ravnanja z odpadki, ki vodijo v krožno gospodarstvo, tako da je tudi zaradi tega ponovna uporaba zelo pomembna za našo prihodnost.

Pomembno: Pametni telefoni vsebujejo do 50 elementov, ki izvi-

rajo iz različnih koncev sveta, med drugim tudi kritične surovine. To so surovine, ki so za gospodarstvo zelo pomembne, jih težko dobimo in skoraj ne recikliramo. Pri pametnih telefonih, ki jih danes v povprečju uporabljamo manj kot dve leti in jih na leto prodamo več kot 1,5 milijarde, bi lahko s podaljšanjem njihove uporabe za še eno leto prihranili 2,1 milijona ton ogljikovega dioksida na leto.

Kotiček je postavila družba ZEOS v sklopu projekta Life Spodbujamo e-krožno pod sloganom #Še sem uporaben! skupaj s projektnima partnerjema Zbornico komunalnega gospodarstva pri GZS in podjetjem TSD ter lokalnim partnerjem Publikus. Projekt je sofinanciran s strani Ministrstva za okolje in prostor RS ter Evropske komisije.

Vabljeni vsi občanke in občani, da obiščete ZC Suhadole, oddate v rumeni kotiček kakšen svoj še delujoči aparat, ki ga več ne potrebujete in tako poskrbite, da bo dobil novega lastnika. Zbranim aparatom bo projektni partner skozi postopek priprave za ponovno uporabo preveril funkcionalnost in električno varnost ter jih vrnil na trg po primerni ceni ali pa jih podaril.

Projekt Life Spodbujamo e-krožno podaljšuje življenjsko dobo aparatov prek izvajanja različnih aktivnosti, kot so popravilo aparatov, ponovna uporaba aparatov in souporaba aparatov. Med drugim organizatorji po Sloveniji postavljajo kotičke za oddajo še delujočih aparatov.

Zavod Dobra pot zbira sredstva za prvo vseslovensko akcijo zapisovanja spominov starejših

Zavod Dobra pot, ki že vrsto let osvešča o naši naravni in kulturni dediščini ter skrbi za njuno ohranjanje, je začel s kampanjo za množično financiranje prve vseslovenske akcije zapisovanja spominov starejših. S pobudo Zapišimo spomine, ki jo bodo izvedli s pomočjo svoje aplikacije Zapiši spomina, želijo zbrati kar največ zgodb z vseh koncev države, obenem pa mlade povezati s starejšo generacijo, ki se vse preopogosto sooča z osamljenostjo. V zavodu za uresničitev svoje pobude, s katero bodo odprli zakladnico spominov starejših, zbirajo 5000 evrov, sredstva pa je mogoče prispevati na platformi za množično financiranje lokalnih nevladnih organizacij Huda pobuda.

Starostniki so zakladnica modrosti, izkušenj in spominov, s svojimi zgodbami pa pogosto gradijo mostove med preteklostjo in prihodno-

stjo. Kljub temu se številni znajdejo v situacijah, ko ne morejo izkoristiti svojega potenciala, saj se soočajo z osamljenostjo in odrinjenostjo na rob družbe. Na drugi strani pa mladi niso več v stiku z dediščino našega prostora, mnogi običaji pa izginjajo. Prav ta medgeneracijski prepad naslavlja Zavod Dobra pot, ki s svojo aplikacijo Zapiši spomina omogoča beleženje in objavljanje vedenj, pričevanj ter zgodb starejših o različnih vidikih življenja v preteklih obdobjih.

Da bi aplikacijo približali kar najširšemu krogu potencialnih zapisovalcev spominov, s tem pa zbrali zgodbe z vseh koncev Slovenije in tako ohranili ustno izročilo, bo zavod spomladi izvedel vseslovensko akcijo zapisovanja spominov. S tem namenom je ekipa na platformi Huda pobuda začela s kampanjo množičnega financiranja, s katero želijo zbrati 5000 evrov donacij.

Sredstva bodo namenili navdihovanju in vključevanju prostovoljcev, njihovem izobraževanju o uporabi aplikacije Zapiši spominov in organizaciji pogovorov s starostniki po vsej Sloveniji, hkrati pa bodo v sklopu kampanje poskrbeli tudi za navduševanje starejših, da bodo z zapisovalci delili svoje pripovedi. Cilj akcije je namreč obuditi medgeneracijske pogovore in vezi ter ustvariti prostor za čarobne trenutke, ko se znanje prenaša iz generacije na generacijo. Po besedah snovalcev nam lahko prav zgodbe iz preteklosti služijo kot zgled, opozorilo ali smerokaz za prihodnost.

Zavod Dobra pot in njihovo pobudo Zapišimo spomine je mogoče z donacijami preprosto podpreti na spletnem mestu Huda pobuda (www.hudapobuda.si), prav tako pa je že mogoče izkazati interes za priključitev prostovoljcem, ki bodo ob izvedbi pobude zapisovali zgodbe.

Likovna kolonija v Domžalah

Društvo za pomoč osebam z motnjo v duševnem razvoju - Barka trenutno izvaja projekt Umetnost sodelovanja ranljivih skupin ljudi. Partnerji projekta so DEOS, Center starejših Medvode, Občina Medvode, VIZ Frana Milčinskega Smlednik in TV Medvode. Projekt sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskega kmetijskega sklada za

razvoj podeželja. Projekt se izvaja v okviru LAS za mesto in vas.

V okviru tega projekta potekajo štiri likovne kolonije v štirih različnih občinah. Drugo likovno kolonijo so izvedli 23. septembra v Češminovem parku v Domžalah. Na koloniji so ustvarjali starostniki in mladostniki iz različnih ranljivih skupin: odrasle osebe z motnjo v dušev-

nem razvoju, ki so uporabniki storitev Društva Barka, osnovnošolci iz VIZ Frana Milčinskega Smlednik in starostniki iz DEOS, Centra starejših Medvode. Poleg udeležencev so bili na dogodku prisotni tudi naši prostovoljci s Škotske, iz Severne Makedonije in Nemčije. Namen kolonije je vključiti čim več (ranljivih) skupin ljudi v likovno terapijo kot učinkovito terapevtsko metodo pomoči in izražanja. Poleg tega je namen kolonije tudi medgeneracijsko sodelovanje, socialno vključevanje, kreativno preživljanje prostega časa, druženje, spodbujanje aktivnega življenjskega sloga preko novih dogodkov, spodbujanje kakovostnega aktivnega staranja in zagotavljanje kakovostnega življenja za mladostnike.

Udeležence sta pozdravili tudi podžupanja mag. Renata Kosec in vodja službe za turizem Mira Bečan. Spregovorili sta z udeleženci in si ogledali njihova umetniška dela, podžupanja pa je poudarila, da podpira take projekte in jim bo tudi v prihodnje izrekla dobrodošlico v Domžalah.

IVANA PETKUKJESKA, MAG. (VODJA PROJEKTA) IN OBČINA DOMŽALE
FOTO: ARHIV OBČINE DOMŽALE

Podžupanja mag. Renata Kosec na obisku likovne kolonije

Pred dnevom spomina na mrtve

Spomin na tiste, ki so nam bili blizu, a jih danes ni več med nami, je še kako pomemben. Bi bili enaki, če za časa življenja preminuli v večji ali manjši meri ne bi vplivali na nas? Pred nami so dnevi, ko bomo več časa posvetili spominu na pokojne, obiskovali grobove in prižigali sveče. Simbolika prižiganja sveč je povezana s svetlobo, ogenj naj bi pregnal temo v onostranstvu, obenem pa je plamen simbol življenja. Tradicija prižiganja sveč je pri nas globoko ukoreninjena in del tradicije.

Zadnja leta so vse bolj slišana tudi mnenja okoljevarstvenikov o preveliki porabi sveč v tem času in o njihovem obremenilnem vplivu na okolje. Slovenija ima prva in edina država urejen sistem pobiranja sveč s pokopališč in njihovo recikliranje, kar velja predvsem za klasične na-

grobne sveče v plastičnih lončkih, s polnilom iz voska in kovinskim pokrovom, a to še zdaleč ni dovolj. Ne zaupajte slepo oznakam eko, ki jih nekateri po dolgem in počez lepijo predvsem na izdelke, ki so pravo nasprotje. Tako so elektronske in solarne sveče katastrofa za učinkovito reciklažo, ker so uporabljene razne kovinske litine za vezja, baterije iztekajo na deponijah, tudi ohišja so iz plastike, ki se je ne da reciklirati. Tako imenovane ekološke papirne sveče imajo na papirju plastično prevleko in ne bodo razpadle niti v 200 letih, enako neuporabno je obarvano steklo ohišij, sveče na tekoči vosek imajo za gorivo zelo strupeno snov, ki je ob dotiku nevarna tako za človeka kot za naravo, da o najnovejši pogruntavščini, leseni sveči, niti ne govorimo. Digitalne sveče so le navadno

razkazovanje lenobe in nerazumevanja časa in namena.

Dobra novica je, da je pred kratkim luč sveta ugledala prva stoodstotno kompostabilna nagrobna sveča na svetu pod znamko ECOTERRA®, ki ima certifikat, da jo po uporabi lahko v celoti, torej tudi s pokrovom in držalom stenja, vržemo v rjavi biozabojnik. Gre za pravo revolucijo v svečarstvu, in lahko smo ponosni, da je plod slovenskega znanja, za katerega se zanimajo tudi v tujini.

Koliko sveč boste letos prižgali in kako velike bodo, je odvisno od vas. Lepo pa je, da se ohranja tradicija, ki jo tudi tuji v Sloveniji občudujejo. Najbolj pomembno je, da si vzamemo nekaj časa, da prižgemo pravi plamen v sveči, ki ne povzroča škode okolju in da se nam ob kratki meditaciji utrne kak lep spomin ali lepa misel.

Cepljenje proti covidu-19 in testiranje s hitrimi testi

Epidemija v Sloveniji se zaostruje. Številke novih okužb so v zadnjih dneh presegle 2000, pristojne pa skrbi predvsem velik delež pozitivnih PCR-testov, saj je ta že presegel 30 odstotkov. Povečuje se delež hospitaliziranih, tudi tistih na oddelkih intenzivne nege. V Domžalah je bilo v zadnjem tednu potrjenih 175 primerov, s tedenskim prirastom 90,2 %.

Cepljenje proti covidu-19 za območje občine Domžale izvaja Zdravstveni dom Domžale, in sicer z naročanjem prek spletne povezave <https://zvem.ezdrav.si/cepljenje> in preke posebne telefonske številke za naročanje 01 724 51 62, in sicer od ponedeljka do petka med 6.30 in 14.00 (v primeru, da se v tem času ne morejo oglasiti, sledite navodilu odzivnika in poklicali vas bodo nazaj). Lahko se naročite tudi prek elektronske pošte: cepljenje.covid@zd-domzale.si (obvezni podatki v elektronski pošti so: ime in priimek, rojstni datum in telefonska številka).

Cepljenje za nenaročene paciente

Cepljenje proti covidu-19 za nenaročene paciente praviloma poteka enkrat tedensko v Športnem parku Domžale (prireditveni šotor ob bazenu, na Kopaljški ulici ob restavraciji Park). Obvestilo o cepljenju za nenaročene paciente z datumom in termini je nekaj dni pred cepljenjem objavljeno na spletni strani Zdravstvenega doma Domžale, spletnem portalu domzalec.si in spletni strani Občine Domžale. Prav tako je objavljena tudi predvidena količina cepiva določenega proizvajalca, ki je na voljo za tisti dan. Cepljenje za nenaročene paciente poteka po vrstnem redu prihoda. S seboj pa je treba prinesiti kartico zdravstvenega zavarovanja in osebno izkaznico. Za drugi odmerek cepiva, ki je predviden tri tedne po prvem odmerku, so pacienti nato klicani s strani cepilne ambulante.

Testiranje s hitrimi testi

ZD Domžale testiranje za covid-19 s hitrimi testi izvaja v Športnem parku Domžale (prireditveni šotor ob bazenu, na Kopaljški ulici ob restavraciji Park), in sicer v naslednjih terminih, ki veljajo do nadaljnjega: **Ob ponedeljkih in četrtek med 7.15 in 19.00, ob torkih in sredah med 7.15 in 13.30, ob petkih med 7.15 in 13.30 ter ob sobotah med 7.15 in 13.00.** Odmor v dopoldanskem času je od 10. do 11. ure, odmor v popoldanskem času pa od 16. do 17. ure. Na testiranje se ni treba posebej naročiti. S seboj imejte osebno izkaznico in kartico obveznega zdravstvenega zavarovanja.

V skladu z odlokom Vlade RS so vsa covid-19 testiranja plačljiva, razen za izjeme, in sicer so do brezplačnega testiranja upravičeni tisti, ki iz zdravstvenih razlogov niso cepljeni. Le-to morajo na mestu testiranja dokazovati z zdravniškim potrdilom. Cena hitrega testa znaša 9,50 evra. Plačilo je možno izključno s karticami. Izdaja potrdil je brezplačna in ga je možno dobiti na kraju testiranja v času poteka hitrega testiranja.

MIHA ULČAR

eco terra

ZDAJ LAHKO PRIŽGETE SVEČKO VEČ!

100% KOMPOSTABILNO

7D 4D

100% RASTLINSKEGA IZVORA
100% IZ OBNOVLJIVIH VIROV
100% KOMPOSTABILNA S CERTIFIKATOM
INDUSTRIAL COMPOSTABLE

WWW.SVECARSTVO-JURKOVIC.SI

NOVICE

Mala pozornost za veliko veselje

»Šopek vaših aktivnosti je zelo vplival na javno mnenje. Vaša srčna dobrota je pomagala reševati stiske ljudi na osebni in kolektivni rabi,« je med drugim dejal Borut Pahor, predsednik Republike Slovenije

rostni kategoriji, in Marta Rružnič, ki je prejela posebno priznanje. Obe sta bili nagrajeni za dolgoletno organiziranje in vodenje humanitarnih projektov tako v Društvu upokojencev Domžale kot v drugih obli-

na sprejemu ob zaključku natečaja Prostovoljec leta 2020, ki ga pripravlja Mladinski svet Slovenije (MSS).

Letos so že devetnajstič zapored podelili priznanja in 'naj' nazive prostovoljcem in prostovoljskim projektom za dosežke iz preteklega leta. Na prireditvi so bili podeljeni nazivi najprostovoljka in najprostovoljec v treh starostnih kategorijah, pa tudi posebni priznanji za najboljšega mladinskega voditelja in najboljši mladinski projekt.

Med nagrajenci v starostni skupini 30 in več let sta priznanji prejeli tudi Marija Radković, ki je bila proglašena za najprostovoljko v tej sta-

kah pomoči starejšim, v katerih sodelujeta. Čestitamo!

Obe sta na to priznanje izredno ponosni, saj to pomeni, da v krogih, kjer delujeta, opažajo, da delata dobro, srčno ter nesebično podarjata svoje znanje in svoj prosti čas za ljudi. Za starejše ljudi, ki takšno pomoč potrebujejo in jo z veliko hvaležnostjo tudi sprejemajo. To priznanje jima je in bo motivacija tudi za vnaprej, da bosta lahko še dolgo razveseljevali mnoge, ki so jima za to resnično neizmerno hvaležni.

Naj zapišem še njun moto: »Nihče ne more narediti vsega, ampak vsak lahko naredi vsaj nekaj!«

Učenje rabe računalnika in pametnega telefona za starejše na inovativno prijazen način

Kako v zrelih, poznih letih in v času, ko so sodobne informacijsko komunikacijske tehnologije del vsakdana in pogosto prezahtevne za starejše, jih kljub temu uporabljati brez strahu in v lastno zadovoljstvo?

Projekt Z roko v roki, ki ga izvaja Inštitut Antona Trstenjaka za gerontologijo in medgeneracijsko sožitje (IAT) in Zavod Medgeneracijsko središče Komenda (ZMSK) v šestih občinah, vključenih v Lokalno akcijsko skupino (LAS) Za mesto in vas: Domžale, Trzin, Mengeš, Vodice, Medvode in Komenda, nudi enega od možnih načinov učenja uporabe tako računalnika kot pametnih telefonov. Projekt je sofinanciran s strani EU Sklada za regionalni razvoj in Republike Slovenije, Ministrstva za gospodarstvo.

In kakšen je ta način? Individualni in medgeneracijski pristop: kar pomeni, en mlad dijak ali študent, poučuje enega starejšega. Skupaj določita vsebine poučevanja in termine srečanj, tako kot jima odgovarja. V okviru projekta je na voljo 10 srečanj po eno uro in pol. Tudi kraj druženja oziroma poučevanja bomo zbrali skupaj. Za starejše je brezplačno, medtem ko so mladi učitelji plačani.

Če menite, da je takšen način primeren za vas, pokličite na telefonsko številko 040 842 776 ali pišite na elektronski naslov viktorija.drolec@zmsk.si in se prijavite.

VIKTORIJA DROLEC
PROJEKTNJA VODJA V ZMSK

Javno komunalno podjetje Prodnik prejemnik nagrade Zbornice komunalnega gospodarstva

Zbornica komunalnega gospodarstva vsako leto podeli prestižna priznanja in nagrado za največje podjetniške in osebne dosežke na področju komunalnih dejavnosti v Republiki Sloveniji. Na tokratni, že 10. konferenci komunalnega gospodarstva, ki je potekala 23. in 24. septembra 2021, je Javno komunalno podjetje Prodnik prejelo najvišje priznanje oziroma nagrado Zbornice komunalnega gospodarstva za izjemne podjetniške dosežke ter 60 let delovanja na področju komunalnih dejavnosti, direktor Marko Fatur pa priznanje za dolgoletno uspešno delo na področju komunalnih dejavnosti.

Kot so zapisali v obrazložitvi podelitve nagrade, je Javno komunalno podjetje Prodnik »sodobno tehnološko opremljeno in prodorno podjetje, ki je v svojih 60 letih delovanja doseglo zavidljiv razvoj in postavilo nov standard zagotavljanja kakovostnih komunalnih storitev. /.../ Z neprestanimi ukrepi in vlaganji v infrastrukturo dosega izjemne uspehe na področju zmanjševanja vodnih izgub ter zmanjševanja deleža preostankov odpadkov znotraj zbranih količin odpadkov, kar kaže na visoko strokovnost in zavzetost zaposlenih. Zaradi svoje družbene odgovornosti, visoke poslovne etike, strokovnega dela in stalne nadgradnje storitev, ki so usmerjene v prihodnost, Javno komunalno podjetje Prodnik uživa visok ugled ne le med uporabniki storitev, temveč tudi v skupnosti komunalnih podjetij, saj velja kot zaupanja vreden in zanesljiv poslovni partner, zavezan najvišjim okoljskim in poslovnim standardom.«

Direktor podjetja Prodnik Marko Fatur pa je prejel priznanje za dolgoletno uspešno delo na področju

komunalnih dejavnosti. Ob podelitvi priznanja Marku Faturju so na Zbornici komunalnega gospodarstva poudarili, da Fatur na področju komunalnega gospodarstva deluje že več kot 25 let in je odličen poznavalec komunalne problematike. Poleg dolgoletnega uspešnega vo-

Ob prejemu nagrade in priznanja se je direktor Marko Fatur zahvalil za prepoznanje truda in uspehov podjetja, hkrati pa poudaril vlogo zaposlenih v komunalnih podjetjih: »Zavedati se moramo, da teh dosežkov ne bi bilo brez zavzetih in predanih zaposlenih. Zato se

denja podjetja Prodnik aktivno sodeluje tudi v Zbornici komunalnega gospodarstva kot član upravnega odbora in predsednik komisije za oskrbo s pitno vodo ter ima tako nepogrešljivo vlogo pri strateškem reševanju problematike v širši komunalni dejavnosti.

na tem mestu zahvaljujem vsem sodelavcem za njihovo predano delo, s katerim prispevajo k izvajanju in razvoju komunalnih dejavnosti, ki so nepogrešljive v vsakdanjem življenju vsakega posameznika.«

FOTO: POLONA PONIKVAR

POIŠČITE NAS TUDI NA FACEBOOKU

SLAMNIK

GLASILO OBČINE DOMŽALE

Vprašanja, pobude in predlogi občinskih svetnic in svetnikov

POBUDA v zvezi z izgradnjo pasjega parka (zaporedna številka 355)

POSREDOVALA: Elvira Rošič Ključanin (LMM) na seji 1. 7. 2021

VSEBINA: Leta 2007 sem apelirala, da se naredi pasji park. Zanima me, ali imamo lokacijo, kako smo daleč s tem. Ali se bo realiziralo in kdaj se bo realiziralo? To dajem na pobudo občanov, ki imajo pasje ljubljence.

PRIPRAVLJALEC ODGOVORA: župan

VSEBINA ODGOVORA: Pasji park bomo uredili, ko bomo našli primeren prostor oziroma zemljišče.

POBUDA v zvezi z grobovi na pokopališču Dob (zaporedna številka 360)

POSREDOVAL: Peregrin Stergar (NSi) na seji 1. 7. 2021

VSEBINA: Lastniki grobov ob notranji živi meji iz cipres na pokopališču v Dobu se pritožujejo, ker letijo iz te žive meje posušene vejice in drobir ter jim smetijo grobove. Prosijo, da se

te suhe veje odstranijo. Prosim za odgovor.

PRIPRAVLJALEC ODGOVORA: JKP Prodnik, d. o. o.

VSEBINA ODGOVORA: Zahvaljujemo se za posredovano svetniško pobudo. S strani najemnikov grobov na pokopališču v Dobu do zdaj nismo prejeli nobene pritožbe glede opisane problematike, bomo pa stanje preverili na terenu in po potrebi ustrezno ukrepali. Najemnike grobov prosimo, da se z vprašanji in pritožbami glede urejanja pokopališč obrnejo neposredno na Javno komunalno podjetje Prodnik, da se zadeva lahko čim hitreje preveri in ustrezno uredi.

POBUDA v zvezi s kanalizacijo na Želodniku (zaporedna številka 354)

POSREDOVAL: Gregor Horvatič (Zeleni Slovenije) na seji 1. 7. 2021

VSEBINA: Kdaj bo izvedena kanalizacija na Želodniku, ali bo to letos ali naslednje leto?

PRIPRAVLJALEC ODGOVORA: župan

VSEBINA ODGOVORA: Proračunska sredstva za izgradnjo kanalizacije na Želodniku imamo rezervirana v letu 2022.

POBUDA V ZVEZI S POSEGI NA ŠUMBERKU (zaporedna številka: 337)

POSREDOVAL: Ivan Pšag (LMM) na seji 17. 6. 2021

VSEBINA: Zakaj se tako posega v Šumberk (sekanje dreves)? Ljudje se ne strinjajo, da je to stvar lastnikov. V nadaljevanju članka piše o treh stezah za gorska kolesa, zanima me koliko dreves bo posekanih v ta namen.

PRIPRAVLJALEC ODGOVORA: župan

VSEBINA ODGOVORA: Izvedba kolesarskega poligona se prilagaja oziroma se trasa določa glede na dopustnost terena, vključno z drevesi. Namen je, da se poseka čim manj dreves oziroma da se ne poseka nobenega drevesa. Vsaka morebitna sečnja bo usklajena z revirskim gozdarjem.

ŽEPARJI SO VEDNO MED NAMI

Žeparstvo je razširjeno povsod po svetu, še zlasti pa v večjih mestih.

Miha Ulčar
Foto: Pixabay

Pogosto gre za organizirane skupine, izurjene za različne zvijače, s katerimi premotijo žrtev. Njihov plen so predvsem gotovina, čeki, plačilne kartice in druge listine, redkeje pa nakit, ure ali ostale vrednosti, ki jih ima žrtev pri sebi. Posebej značilni so primeri, ko s kolesi ali mopedi dohitijo žrtev, ji sunkovito iztrga torbico in se izgubijo.

Danes žeparjenje večinoma poteka organizirano v skupinah

V preteklosti so te oblike kaznivih dejanj izvrševali posamezniki. Žeparili so predvsem v gneči na vlakih, avtobusih in večjih javnih prireditvah. Danes pa se ta kazniva dejanja večinoma izvršujejo v skupinah, organizirano in z razdeljenimi vlogami storilcev. »Običajno sodelujejo dva do trije storilci. Lahko jih je tudi več. Eden opazuje, drugi prekrije napaden predmet (npr. nahrbtnik), tretji izvrši tatvino, četrti pa takoj prevzame odtujene predmete. Predvsem so to denarnice, aktualen pa je denar, največkrat evri in dolarji. Manj pogosto odtujijo tudi druge valute, ker jih je za unovčenje treba menjati. Žeparsko tatvino lahko izvrši tudi že en sam storilec in ni nujno, da jih je več,« so o današnjih trendih žeparjenja povedali na Policiji.

Ko storilci iz denarnice izmaknejo gotovino, denarnico običajno odvržejo, v reko, koš ali grmovje, in je precej primerov, ko se ti predmeti po tatvini najdejo, v denarnici pa manjka samo denar.

Kako delujejo?

Žeparji obožujejo gnečo in tesen stik z žrtvami. Tipičen primer izvršitve tatvine je, da eden od žeparjev zamoti osebo, drugi sotorilec pa ji ukrade denarnico. Žeparji imajo raznolike načine izvrševanja tatvin, zato vam predstavljamo najpogostejše.

Oviralec: Zapre ali ovira konec (tekočih) stopnic, tako da se ljudje nakopičijo, in medtem ko so vsi pozorni na dogajanje spredaj, njegov pajdaš od zadaj seže žrtvi v žep ali torbo in ji ukrade denarnico.

Zaletavec: V množici/gneči se zaleti v žrtev in ji pri tem, on ali njegov pajdaš, seže v žep ali torbo in ukrade denarnico.

Lažni turist: Sprašuje žrtev za smer in ji kaže zemljevid. Žrtvi, medtem ko ta jemlje zemljevid v roke, ukrade denarnico iz žepa ali torbe.

Darovalec rož: Žrtev prijazno ogovori ter ji pokloni rožo, s čimer jo zmede, hkrati pa ji ukrade denarnico.

Zahrbtna neroda: 'Po nesreči' polije oziroma umaže žrtev in ji skuša očistiti obleko, medtem pa ji ukrade denarnico iz žepa ali torbe.

Trkalec na okna: Potrka na okno vlaka ali avtobusa z zunanje strani in ko žrtev pogleda ven, njegov pajdaš, ki je na vlaku ali avtobusu, žrtvi ukrade denarnico iz torbe.

Žrtev pogosto ne ve, da je bila ukradena

Storilci pri žeparjenju delujejo zelo neopazno in neslišno, zato žrtev pogosto sploh ne ve, da je bilo izvršeno kaznivo dejanje in velikokrat mislijo, da so predmet neke izgubili. Žrtev kontakta storilca dejansko ne zazna. Zato lahko prihaja tudi do primerov, ko dejanja niso prijavljena policiji.

»V zaznanih primerih so bile v teh kaznivih dejanjih kot storilke identificirane predvsem ženske, ki so se pomešale v skupine turistov pri ogledu turističnih znamenitosti, v trgovinah ali gostinskih lokalih. Aktualne so lokacije na prostem in v notranjih prostorih, ki so javno dostopne in omogočajo hiter pobeg ter določeno mero prikritega delovanja,« opozarjajo na Policiji.

Kako poteka žeparjenje?

- Žeparji se običajno pojavljajo tam, kjer je gneča.
- Izkoriščajo učine presenečenja. Ne uporabljajo sile ali grožnje.
- Oškodovancem se priključijo v gibanju ali v mirovanju in zelo neopazno, največkrat od zadaj.
- Dajejo prepričljiv videz, kot da so dejansko del skupine in se nekaj časa zadržujejo v skupini.
- Uporabljajo različne priročne stvari za hkratno zakrivanje svojega početja in predmetov, iz katerih potem kradejo. Uporabljajo npr. dežnike, zemljevide, rute in to razgrnejo nad nahrbtnik ali kakšno drugo stvar, da njihove roke niso vidne, nato pa izvršijo tatvino.
- Največkrat kradejo iz torbic (ženskih, opasnih), nahrbtnikov in zunanjih žepov. Dejanje izvršijo tako, da zelo 'nežno' sežejo vanje.
- Redko kradejo, ko je žrtev v mirovanju. Običajno žeparsko tatvino izvršijo, ko se žrtev giblje, ker ta tako manj čuti dotikanje njenih stvari. Žrtev kontakta storilca ne zazna.
- Sproti spreminjajo svoj izgled z menjavo oblačil in v kratkem času lahko izvršijo več tatvin.
- V splošnem so pri izvršenih žeparskih tatvinah na prostem žrtve v veliki večini predvsem tuji turisti, na avtobusih pa predvsem slovenski državljani in pretežno starejše osebe.

- Storilci so največkrat tuji, predvsem Romuni in Bolgari ter državljani iz bivših jugoslovanskih republik.

Pazite na svoje stvari

Na Policiji opozarjajo, da na javnih zbiranjih na prostem, v javnih prevoznih sredstvih, na sejmi, zabavah ali drugih krajih, kjer je veliko ljudi, pazite na osebne predmete in jih ne puščate na vidnih mestih brez nadzora. Telefone in denarnice shranite v notranjih žepih jaken, ki naj bodo zapete. Tudi torbice, v katerih so telefon, denarnica in drugi predmeti, naj bodo vedno zaprte. Tako vas bodo žeparji težje okradli. V nahrbtnikih naj ne bo vrednih stvari, pri gibanju v skupini pa naj se zaprt nosi spredaj. Med obiski lokalov, trgovin in na ulici ne razkajajte denarja. Pri prenosu večje vsote denarja naj bo ta shranjen na več različnih mestih (npr. del v denarnici,

del v žepu itd.). Bančne kartice in PIN številke naj ne bodo shranjene skupaj. Izogibajte se množici; storilci uporabljajo efekt presenečenja in hitrosti, izkoristijo nepazljivost žrtve. Pazite na mimo vozeče motorje in kolesa.

Ne postanite žrtev žeparjev na turističnih destinacijah

Za žeparjenje so najbolj kritična mesta, kjer se zadržujejo večje skupine turistov oziroma kjer je gneča, in čas, ko si ti ogledujejo znamenitosti, se fotografirajo, pa tudi trgovine, gostinski lokali itd.

Ustavimo žeparje! Nov evropski projekt, pri katerem sodelujejo tudi slovenski policisti

Slovenska policija sodeluje v evropskem preventivnem projektu Ustavimo žeparje (ang. Stop Pickpockets), s katerim želijo vzpodbuditi samo-

zaščitno ravnanje pri ljudeh in jih opozoriti na prisotnost žeparjev.

»Gre za vseevropsko akcijo preprečevanja žeparjenja na vlakih, pri kateri je nemška policija združila prizadevanja več evropskih držav. V preventivni akciji sodelujeta tudi Evropol in Railpol, v Sloveniji pa so poleg policije pri projektu aktivne tudi Slovenske železnice,« so o povedali na Policiji.

Ob tej priložnosti policisti predstavljajo več metod, ki jih uporabljajo žeparji, da se lahko ustrezno zaščitite in še pravočasno preprečite, da vas ne okrajejo: »Mednarodna preventivna akcija stop-pickpockets.eu je sicer naravnana predvsem na preprečevanje žeparjenja na železniških postajah, vendar se opisanih načinov žeparjenja storilci poslužujejo povsod, kjer je večja koncentracija ljudi (ulice, trgovine, trgovska središča, vlaki, avtobusi, postajališča ipd.).« □

SLAMICA!!!

Fotografija s kritičnim pridihom

Moderno, lepo, tudi drago ... a žal prazno!

OBRAZI DOMŽAL

MOJA POSEBNOST JE V MOJI ENERGIJI

NATAŠA GORENC, TRENERKA FITNESSA

Osebna trenerka in ustanoviteljica Gym by Nataša živi v Domžalah, ne obupava in ne išče izgovorov, zakaj vse ne moremo skrbeti za zdravo, čvrsto telo.

Monika Kubelj

Foto: osebni arhiv Nataše Gorenc

Ljudi ne sodi po tem, kaj imajo v materialnem smislu, ampak, kaj imajo povedati in pokazati s srcem in v odnosih. V Domžalah se počuti odlično, je pa zaskrbljena nad nekaterimi mladimi življenji in apatičnostjo.

Tisto, kar me res najbolj zanima po moji splošno radovedni plati, je – ali se vedno držite svojega urnika, skrbite za telo, zdravo jeste – ali si kdaj dovolite kakšne grehe, lenobo ...?

Menim, da smo ljudje na splošno nagnjeni k lenobi in iskanju bližnjic. Zato se mi zdi najbolj pomembno, da v svoje življenje vnesemo disciplino, ki se je držimo tudi takrat, ko nas motivacija zapusti. Motivacija je namreč stvar navdiha, enkrat je, drugič spet ne. Ne moremo biti nonstop motivirani, sploh ko gre za stvari, ki zahtevajo našo voljo in trud. Zato mislim, da je red najpomembnejša stvar v življenju. Tudi sama se kdaj zbudim z levo nogo, a kar je treba narediti, je pač treba, tudi če nisem vedno pri volji. Skozi leta sem se naučila najprej opraviti z neprijetnimi stvarmi, ki me čakajo. Odlašanje mi namreč prinaša nemir in slabo voljo.

Kaj pa dopusti, vikendi, posebni dogodki; se takrat Nataša striktno drži svojih načel treninga in življenjskega stila?

Mislim, da se znam tudi sprostiti, saj se zavedam, da je življenje eno samo ... in majhne 'pregrehe' ga delajo zanimivega in lepega. Tudi nisem nekdo, ki bi ljudem okoli sebe gledal pod prste, kaj jedo in pijejo. Čeprav imam včasih tak občutek, da je ljudem nelagodno, če jih 'zasačim' s čim sladkim. To je pač cena TBLS. Je pa res, da na neki način živim zelo preprost, za marsikoga nerazumljiv življenjski stil. Redko se odpravim zvečer ven, saj si ob svojem tempu težko privoščim, da padem iz ritma. Ker imam dnevno nekaj ur trenerstev, obenem sama skrbim za svojo blagovno znamko in aktivnosti, povezane z njo. Glavna pa je skrb za otroke. Čeprav so večji, pa na neki način še več potrebni psihične opore. Ne kadim, ne pijem alkohola, najraje sem v družbi svojih otrok in pa kje v naravi. Rada se zvečer umirim ob dobri knjigi. Tako da dejansko nimam večjih odmikov od vsakdana, ker si jih težko privoščim.

Slovenski javnosti ste kot športna trenerka že dolgo znani. Pa je to izklesano telo posledica športa tudi v mladosti ali je bilo v mladih letih drugače?

S športom se ukvarjam od majhnega, to se na telesu zagotovo pozna. Tudi sama lahko stranko, ki pride na prvi trening, hitro ocenim v smislu, ali je bila v mladosti športno aktivna ali ne. Gre za to, kako se premika,

Starši morajo biti otroku pozitiven zgled, se tudi sami gibati in ne samo pametovati. Učitelji športa pa ravno tako, izhajati moramo iz tega, da je to delo naše poslanstvo.

kakšne ima gibalne vzorce, kako hitro se uči ... A seveda, nikoli ni prepozno za spremembe in vadbo.

Ne morem mimo vprašanja, kaj si mislite o vplivu korone na življenjski slog splošne populacije? Kako to čutite vi po poklicni plati?

Predvsem mi je hudo, ker je korona pustila ogromno posledic pri mlajši generaciji. Ker ni bilo možnosti treningov, je marsikateri otrok opustil redne športne aktivnosti. Nastala je vrzel, ki jo bo nekje nemoogoče nadomestiti. Žal. Najhuje je to, da se to pozna ne samo na fizičnem, pač pa tudi na psihičnem stanju najmlajših. Veliko je depresije in drugih psihičnih stanj. Šport ogromno pripomore, da otroci ostanejo na pravi poti. S tem se ognejo slabi družbi in prepovedanim substancam, ki so v porastu. Pridobijo pa tudi socialne veščine in pozitivno samopodobo. Tako se razvijajo v zdravo in psihično stabilno osebnost.

Se strinjate, da gre zaznati porast debelosti pri otrocih? Tako je pokazala raziskava analiza SLOfit-športno-vzgojnega kartona s Fakultete za šport.

Seveda, različne raziskave so prišle do istega zaključka. Že pred korono je bilo stanje pri mladostnikih slabo, zdaj pa je porazno.

Če sva malo kritični – kdo je kriv temu? Starši s premalo motivacije, učitelji športa, ki niso znali najti pravega sistema za izvajanje telovadbe? Država, ki je šole zaprla?

Zagotovo je celotna situacija, v kateri smo se znašli, še dodatno prispevala, da je stanje danes tako, kot je. Kot berem, pa ne samo pri nas, je podobno povsod po svetu. Menim, da v tem trenutku ni čas za kaznanje s prstom. Zdaj je treba vse sile usmeriti v delo, zato da se storjena škoda popravi, kolikor se pač lahko! Upam pa, da bomo športni delavci in organizacije od ustreznih institucij dobili posluš in podporo, da delo z mladimi z še več entuziazma steče dalje. Bi pa tukaj rada poudarila, da se vse začne pri posamezniku. Starši morajo biti otroku pozitiven zgled, se tudi sami gibati in ne samo pametovati. Učitelji športa pa ravno tako, izhajati moramo iz tega, da je to delo naše poslanstvo.

Kakšne prijeme imate pri treningu? Se po čem ločite od drugih trenerjev?

Ha ha, ljudje napačno menijo, da se bom nanje stalno drla in dvigala glas, kot so videli v TBLS, kjer so bili predstavljeni najbolj 'atraktivni' odlomki s treningov. Vsak trener ima svoj slog, ki je odvisen tudi od njegove osebnosti. Menim, da je moja največja posebnost v energiji in neusahljivi ljubezni do svojega dela. Ne glede na to, kaj se mi dogaja v življenju, sem sposobna tisto uro, ko imam trening s stranko, to nekako odklopiti in dati svoj maksimum v dnevu. So boljši in slabši dnevi, a vedno se potrudim! Moje stranke zame niso samo številke, ampak jih obravnavam celostno.

Bili ste glavna trenerka v šovu The Biggest Loser! Kakšni so spomini na ta resničnostni šov?

Ko sem šla v resničnostni šov TBLS, iskreno nisem vedela, v kaj se spu-

ščam. Kot trenersko ime sem bila že uveljavljena, v miru sem delala s strankami in posel je lepo tekel. S šovom pa sem dobila toliko pozornosti, ki me je dejansko presenetila, tako da sem si sprva rekla: 'A ti je bilo tega res treba?' Skozi šov je vedno bolj prihajala v ospredje pozitivna nit oddaje, ki je bila na koncu na splošno zelo lepo sprejeta med ljudmi. Veseli me, da mi še danes povedo, kako jih je oddaja motivirala, da so naredili prve korake na poti sprememb k bolj zdravemu načinu življenju. To je tisto, kar šteje!

Živate v Domžalah, vaše stranke pa prihajajo iz vse Slovenije. Kdo poišče vašo pomoč povečini? S kakšnimi izzivi se soočate?

Ker imam zdaj program prek spleta, ki teče že več kot eno leto, z menoj res vsakodnevno telovadijo ljudje po vsej Sloveniji. In ni jih malo! Ta občutek, ko mi kakšna gospa iz kakšne odročne vasice napiše, kako ji vsak dan polepšam dan, ko odtelovadi, saj drugače nima niti možnosti iti v fitness, je neprecenljiv. K meni hodijo različni profili ljudi, predvsem ženske, med 20 in 60 leti. Predvsem bi se rade bolje počutile v svoji koži, shujšale kakšno kilo in preoblikovale telo. Imam porast števila žensk v zrelih letih, ki so potem, ko so se vse življenje razdajale za druge, ugotovile, da je čas, da se postavijo na prvo mesto in poskrbijo za svoje zdravje. Nekate-

re tako izgledajo bolje, kot so pred 20 leti in tudi počutijo se tako.

Pred časom sem opazila na družabnih omrežjih poziv k akciji 5 kg v 30 dneh. Moč družbenih omrežij v smislu širjenja informacij je zadnja leta izjemen, kajne?

Družabna omrežja skrivajo prednosti, saj se informacije lahko hitro razširijo. Po drugi strani pa je težko ločiti 'zrno od plevla'. Predvsem med mladimi, ki se iščejo, socialna omrežja z izkrivljenimi, umetnimi podobami zvezdnic, ki v resnici izgledajo povsem drugače, delajo veliko škodo celim generacijam. V posnemanju takšnih in drugačnih idolov ter iskanju popolnosti, ki ne obstaja, mladi izgubljajo svojo avtentičnost.

Da ne bova samo o treningih. Imate družino – če se ne motim tri. Hišne ljubljence?

Včasih mi kdo reče, a nimaš dovolj stresa! Poleg otrok in dela zdaj še pse. Ampak zelo rada imam živali, ki so res neverjetne in ti vračajo ljubezen na vsakem koraku. Ponosna sem, da imajo moji otroci Domen, Tjaša in Jakob pravi občutek do živali. So empatični in res dobri otroci. Naši trije kužki DJ, Jack in Sky pa so del družine in vsi smo nori nanje. Oni pa na nas!

Je Nataša zasebno bolj divje narave ali mirna, plaha? Ima kakšen nenavaden hobi ali uživa v peki peciva?

Izgledam zelo ekstravertirana in odprta oseba, kar drži samo do neke mere. Nikoli mi ni bilo težko navezati stikov, saj ljudje do mene dnevno sami pristopajo. Očitno izžarevam to dostopnost in neko toplino, saj imam ljudi dejansko rada. Ponosna sem, da ne ocenjujem ljudi po tem, kar imajo, zato se me tudi nikoli ni dalo kupiti z materialnimi stvarmi. Verjetno zato v življenju po navadi stopam po težji poti, ker me brigajo veze in poznanstva. Me pa samota ne plaši ... Ko sem se ločevala in je bilo res težko z več vidikov, sem dobila lekcijo, da je iskrenih in pravih ljudi, ki bi ti stali ob strani, malo.

Za konec, kaj vas najbolj razveseljuje ali najbolj žalosti v domžalski občini?

Domžale nam ponujajo ogromno možnosti za rekreacijo in šport in tu vidim največjo prednost. Stopiš ven in že si v naravi. Tudi poti ob Kamniški Bistrici, fitness na prostem in novi park za rekreacijo si zaslužijo veliko pohvalo. Žalosti me to, da vidim veliko mladih na cesti, ko posedajo v brezdelju in se predajajo prepovedanim substancam. Menim, da je v Domžalah to ogromen problem in da niso več tako varne, kot so bile včasih. Pred tem si ne bi smeli zatiskati oči. Urgentno bi bilo treba nekaj narediti v smeri, da se mlade zaposli in usmeri na pravo pot. □

Lek d. d.

Prejemniki srebrnega priznanja GZS za inovacije (od leve proti desni): Martina Vodopivec, dr. Jan Mavri, dr. Davor Obradović, Nina Pucelj, dr. Igor Drobnak, Tomi Leon, dr. Tilen Vidmar in Tanja Bizimoska Sedeljšak.

Čestitamo, ekipa. Ponosni smo na vas.

Raziskovalna skupina iz Razvoja bioloških zdravil Mengeš je odkrila novo pot, kako večje število vzorcev analizirati v krajšem času.

Nagrajeni projekt je omogočil, da z avtomatizacijo analitskih procesov še hitreje razvijamo visokokavostna, varna in učinkovita podobna biološka zdravila. Digitalne tehnologije, podatkovne znanosti in modeliranje že vrsto let vključujemo v vse dele njihovega razvoja. Povečujemo dostopnost zdravljenja. Za bolnike po vsem svetu.

**Smo Novartis.
Soustvarjamo medicino.**

 NOVARTIS | Reimagining Medicine

AKTUALNO

Odprtost in transparentnost informacij na spletni strani skladna z zakoni in viri

V glasilu Slamnik je bil v septembru objavljen članek o odprtosti in transparentnosti predstavitve delovanja Občine Domžale na spletni strani občine. Ocenjevalci so spletno stran Občine Domžale pregledali v letu 2020 in 80 kriterijev združili v pet vsebinskih sklopov. Za spletno stran so podali pet priporočil, tri od njih je občina že izvedla, eden je v postopku izvedbe, glede petega pa je občina zavzela stališče, da morajo biti uradni dokumenti podpisani in bodo zato še naprej objavljeni v zaprtih pdf formatih. Pregled spletne strani občine Domžale so opravili neodvisni ocenjevalci.

Občina Domžale, Urad župana

Občina Domžale je za odprtost in transparentno delovanje njene spletne strani prejela priporočila v treh vsebinskih sklopih, v sklopu 'transparentnost delovanja Občinskega sveta na spletni strani občine', v sklopu 'transparentnost in vključenost v sprejemanje proračuna na občinski spletni strani' ter v sklopu 'dostopnost spletne stran-

ni občine. V dveh vsebinskih sklopih, v sklopu 'preglednost spletne mesta in dostop do informacij' ter v sklopu 'vključenost javnosti v delovanje občine in ustrezno obveščanje' pa priporočil ni prejela.

Transparentnost delovanja občinskega sveta na spletni strani občine

Občinski svet Občine Domžale je na spletni strani občine predstavljen kot najvišji zakonodajni organ v občini, naštetih so člani Občinskega sveta Občine Domžale, objavljena sta Statut Občine Domžale in poslovnik Občinskega sveta Občine Domžale, napovedi sej z dnevnimi redi in materiali za posamezne točke na sejah Občinskega

sveta Občine Domžale, naštetih so delovna telesa in člani delovnih teles Občinskega sveta Občine Domžale, v ločeni rubriki pa so objavljena tudi svetniška vprašanja svetnic in svetnikov Občinskega sveta Občine Domžale.

Poudarek vsebinskega sklopa 'transparentnost delovanja Občinskega sveta na spletni strani občine' je zagotavljanje pravočasnih in ustreznih informacij ter javna narava lokalnih procesov odločanja.

Priporočilo: V tem delu je občina dobila priporočilo, naj podatke o delu občinskega sveta objavlja v strojno berljivih formatih.

Odgovor: Delo Občinskega sveta Občine Domžale kot najvišjega organa v Občini Domžale se kaže v

uradnih dokumentih, ki morajo biti podpisani, zato jih bo Občina Domžale še naprej objavljala na spletni strani v zaprtih in podpisanem pdf formatu.

Pojasnilo: Občanke in občani lahko informacije o delu Občinskega sveta Občine Domžale najdejo v napovedi sej Občinskega sveta Občine Domžale oziroma v drugih vsebinah, ki so za brskalnike bolj prijazne oziroma lahko brskalniki v njih najdejo željeno informacijo.

Priporočilo: Občina naj na spletni strani objavi kontaktne podatke občinskih svetnikov (vsaj elektronske naslove).

Odgovor: Občinskim svetnicam in svetnikom Občine Domžale bomo na naslednji seji Občinskega sveta Občine Domžale razdelili vprašalnike oziroma obrazec za soglasje, da se njihov spletni naslov ali mobilni telefon objavi na spletni strani občine v rubriki 'sestava občinskega sveta'.

Priporočilo: Občina naj spletne objave o delovanju občinskega sveta dosledno opremlja z datumom objave.

Odgovor: Priporočilo je bilo realizirano takoj po objavi rezultatov neodvisne raziskave, saj so se datumi objav hranili v sistemu in so zdaj objavljeni na spletni strani za vse seje občinskega sveta.

Transparentnost in vključenost v sprejemanje proračuna na občinski spletni strani

Proračun občine je vsebinski in finančni dokument, ki skupaj z načrtom razvojnih programov opredeljuje aktivnosti v občini za prihodnje proračunsko obdobje, zato je pomembno, da se proračun oblikuje s kar najširšim družbenim konsenzom, konsenzom med posrednimi in neposrednimi porabniki proračuna, občankami in občani ter politiko v občini.

V Občini Domžale se sestava osnutkov proračunov začne v sodelovanju s posrednimi in neposrednimi porabniki proračuna. Nato sledi prva obravnava osnutka proračuna na Občinskem svetu Občine Domžale. Po prvem branju se proračun ustrezno dopolni oziroma uskladi s predlogi občinskih svetnikov.

Skladno z 178. členom Poslovnika Občinskega sveta Občine Domžale sledi javna objava povabila občankam in občanom na spletni strani občine in tudi v medijih, da lahko na osnutek proračuna podajo pisne pripombe. Prejete pripombe obravnavajo pristojni oddelki, ki jih uskladijo z uradom župana, ki sledi razvojnemu ciljem občine.

Po dopolnitvi osnutka proračuna sledi druga obravnava predloga proračuna, kjer svetnice in svetniki

ki Občinskega sveta Občine Domžale obravnavajo proračun v drugi obravnavi. Proračun se potrdi na seji občinskega sveta.

Poudarek vsebinskega sklopa 'transparentnost in vključenost v sprejemanje proračuna na občinski spletni strani' je bil preverjanje prizadevanja občine, da ta sicer tehnično in vsebinsko zapleten postopek poenostavi in približa občanom ter jim s tem omogoči participacijo.

Priporočilo: Občina naj organizira javno razpravo glede predloga proračuna in objavi vabilo na spletnem mestu občine.

Odgovor: Javno povabilo za posredovanje pisnih pripomb na osnutek proračunov je skladno z 178. členom Poslovnika Občinskega sveta Občine Domžale vedno objavljeno med prvo in drugo obravnavo predlogov proračuna. V letu 2021 je bilo povabilo objavljeno na spletni strani občine v četrtek, 21. septembra 2021, rok za oddajo pripomb v pisni obliki na osnutka proračuna 2022 in 2023 pa je bil sredo, 6. oktobra 2021.

Dostopnost spletne strani občine

Dostopnost do spletnih strani je pomembna za vse skupine v družbi, zato je Občina Domžale leta 2017 pristopila k prenovi spletne strani in jo organizirala tako, da je dostopna tudi za slepe in slabovidne, gluhe in druge skupine z oviranostmi.

Glede na poudarek vsebinskega sklopa 'dostopnost spletne strani občine', to občina osebam z različnimi oviranostmi že zdaj omogoča in je odprta tudi za te načine delovanja in sodelovanja.

Priporočilo: Občina naj zagotovi, da je do vseh vsebin na spletnem mestu možno dostopati s tipkovnico in pomožnimi tehnologijami, vključno z lupami, bralniki zaslona in orodji za prepoznavanje govora.

Odgovor: Spletna stran Občine Domžale je skladna z Zakonom o dostopnosti spletišč in mobilnih aplikacij, saj občina od prenove spletne strani do danes ves čas izvaja dodelave in nadgradnje spletne strani. Po zagotovilih skrbnika in vzdrževalca spletne strani pri nadgradnjah sodelujejo z Zvezo slepih in slabovidnih Slovenije ter s številnimi drugimi strokovnjaki, ki so v Sloveniji izvedli primere dobrih praks na tem področju.

Pojasnilo: Izvajalec je skupaj s skrbnikom spletne strani opravil še en pregled z omenjenimi skupinami. Ugotovili so, da je problem v poimenovanju naslovnih slik, kar bomo odpravili pri naslednjih objavah. □

Slovenska proizvodnja kakovostnih vzmetnic in ležišč od leta 2001.

MARSEN

Vse za zdravo spanje na enem mestu.

VZMETNICE • LATEKS LEŽIŠČA
LETVENE MREŽE • POSTELJE • VZGLAVNIKI

Pralna prevleka

Piramidna ležalna površina

100% naravni lateks

IZDELANO V SLOVENIJI

100% NARAVNO

JESENSKI POPUST

20%

Marko Peterka s.p., prodaja in proizvodnja kakovostnih izdelkov za zdravo in udobno spanje
Salon: Ihan, Breznikova 78, 1230 Domžale (poleg Gasilskega doma)
T: 01 721 12 18, G: 041 925 625, E: info@marsen.si

www.marsen.si

USPEŠNA ZGODBA POVEZOVANJA

ALEKSANDRA KOPRIVNIKAR IN ANDREJA GRADIŠEK, JARINA, ZADRUGA ZA RAZVOJ PODEŽELJA

Spomladi je v Dobu, na Ulici 7. avgusta 9, zaživela med kupci zelo priljubljena prodaja lokalne in sezonske hrane.

Cveta Zalokar
Foto: Iztok Dimc

Namenjena je vsem, ki znajo ceniti zdravo in kvalitativno, ponuja pa jo združna mreža dobaviteljev, združenih v Zadrugi Jarina. Njeno vodenje je v rokah idejne vodje Aleksandre Koprivnikar, ki z veliko radostjo pove, da se ji je pri delu pred kratkim pridružila tudi hčerka Andreja. Prav njo boste največkrat tudi srečali v dobski prodajalni, ki se stalno širi z novo ponudbo. Na stojnici 'hrana letnih časov' si lahko vsak torej med 8. in 18. uro priskrbite hrano, ki jo zagotavlja več kot 80 pridelovalcev in predelovalcev iz vse Slovenije, ki skrbijo za ohranitev tradicionalnih in pristno domačih okusov. Veseli so vse večjega števila sodelavcev iz naše okolice. Kot zanimive popestritve so se lotili tudi predstavitve različnih dobaviteljev in pogovorov z njimi o načinu pridelave in predelave zdrave hrane ter degustacije izdelkov, ki jih ponujajo.

Kaj bomo pa jutri jedli? Se marsikdo sprašuje in obenem zaveda, da bo in je že hrana prav gotovo strateška dobrina prihodnosti. Mnogi napovedujejo tako težave pri pridelavi kot preskrbi. Kakšno je stanje v Sloveniji?

ALEKSANDRA: Hrana postaja vse bolj pomembna dobrina, ne le skoz očmi hranljivosti in zdravja, ampak tudi same dosegljivosti, ki bo v prihodnje predstavljala velik izziv. Čeprav se kažejo pesimistične napovedi, osebno verjamem, da lahko povezani, s skupnimi močmi, naredimo marsikaj. Nekateri so se že reorganizirali, v želji, da bi poskrbeli zase in za bližnje, ter si v ta namen uredili majhne vrtičke. Čeprav so številni mladi kmeti ubrali drugačno filozofijo vodenja kmetije, v primerjavi s preteklimi generacijami, ostaja veliko zapuščenih kmetij brez naslednikov. Morebiti bo spodbuda države skoz podporo razvojnih projektov za hitrejšo in konkretnije premike v tej smeri prišla ravno iz prehranske krize, ki je na vidiku. Po navedbah SURS imamo največji primanjkljaj pri samooskrbi na področju sadja in zelenjave, kjer ne dosegamo niti 50 %. Letno uvozimo za 488 milijonov evrov, izvozimo pa za 180 milijonov evrov sadja in zelenjave. Glede na prihajajoče podražitve energentov, transporta in pomanjkanje surovin (embalaža, gnojila ...), je moč pričakovati še višje podražitve na področju celotne prehranske industrije. V letu 2020 so se jabolka že podražila kar za 35 %.

Bili ste prvi v Sloveniji, ki že od leta 2004 uresničujete lokalno oskrbo s povezovanjem ponudnikov in odjemalcev. Kakšno je v tem pogledu poslanstvo vaše zadruga?

ALEKSANDRA: O samooskrbi takrat nismo samo premišljevali in se o njej pogovarjali, ampak smo jo tudi s konkretnimi dejanji na podjeten in sočasno tudi neprofiten način udeležili. Bila nas je pečica entuziastov in v marsičem smo orali ledino. Pristopi-

Srčno verjamemo in si prizadevamo za gradnjo dolgoročnega zaupanja vrednega odnosa, osnovanega na iskrenosti, pristnosti, zanesljivosti in poštenju. Kupcem želimo približati ne le artikle, ampak tudi ljudi, kmete, pridelovalce in predelovalce, ki pridelujejo in skrbijo, da so artikli, ki jih kupujejo, kakovostni.

li smo energično, zagnano, predvsem pa povezano, saj smo iskreno verjeli, da lahko spodbujamo in krepimo lokalno ekonomijo podeželja.

S povezovanjem kmetov, institucij, občin, želimo prispevati k oblikovanju zdrave družbene prihodnosti.

In kako uspešni ste, kakšen je odziv na strani odjemalcev, to je vrtcev, šol, domov za starejše ...?

ANDREJA: Vrtcem in šolam pomagamo uresničevati Sheme šolskega sadja in zelenjave, Sheme mleka ter različne druge programe za zdravo prehrano otrok in mladostnikov. S predstavitvami poklicev, ogledi kmetij in drugimi programi te ustanove povezujejo z lokalnim okoljem. Ponosni smo, da lahko na ta način otrokom v 105 šolah in vrtcih omogočamo zdravo izbiro, in na ta način letno dostavimo okoli 90 ton lokalnih pridelkov. V zadnjem času se na nas obračajo odgovorni vodje za prehrano iz novih šol in vrtcev, saj so prepoznali našo kakovostno ponudbo.

Kaj vam pomeni evropsko priznanje Dobra praksa kratke oskrbne verige, ki ste ga prejeli leta 2015?

ALEKSANDRA: Doživljam ga kot pomembno priznanje za našo predanost, trud in angažiranost. Sočasno je pomembna potrditev, da v Jarini vsi skupaj pišemo zgodbo o uspešnem povezovanju. Ni bilo lahko, saj smo marsikaj kot prvi v Sloveniji uvedli in tudi uresničili. Po-

nije. To se je izkazalo kot pravilno, saj se zaradi nenehnih vremenskih nihanj dogaja, da določen del Slovenije npr. zaradi pozebe ostane brez pridelka, drugi del pa ga ima. Na ta način lahko zagotavljamo zadostne količine pridelkov in izdelkov. Trenutno iz naše okolice sodelujemo s 25 kmetijami.

Kakšna hrana prevladuje med vašimi izdelki, ekološka, integrirana?

ANDREJA: Vedno smo pripravljene prisluhniti željam in potrebam naših kupcev ter se skladno z možnostmi tudi nanje odzvati. Trenutno razpolagamo z večjo ponudbo konvencionalnega in integriranega sadja in zelenjave, saj je povpraševanje po le-tem večje. Ponudba ekološkega sadja in zelenjave je ljudem cenovno težje dostopna, zato se redki kupci odločajo za takšen nakup. Sicer pa je splošno stanje ekološke ponudbe v Sloveniji takšno, da zadovoljuje le 20 % vseh potreb.

Zakaj ste odločili za odprtje prodajalne v Dobu?

ALEKSANDRA: V Domžalah smo prisotni že več let. Zaradi širitve poslovanja smo potrebovali večji prostor, ki smo ga našli v Dobu. V obdobju epidemije smo vzpostavili tudi spletno trgovino s slovenskimi pridelki in izdelki, zato smo videli tu tudi priložnost za vzpostavitev prevzemnega mesta, kjer bi lahko zastranke iz domžalske občine in okoliških vasi uredili možnost osebnega prevzema blizu doma. Kmalu smo ugotovili, da nas okolica prepozna kot kvalitetnega dobavitelja lokalne hrane, zato smo se odločili, da razširimo našo dejavnost z lokalno trgovino. Tako imamo v Dobu vsak tork Dan hrane letnih časov. Opažam, da so naši kupci vedno bolj osveščeni in s tem tudi zahtevni, saj iščejo kvalitetno ponudbo. V času, v kakršnem smo danes, ko je med ljudmi čutili odpor pred veliki nakupovalnimi središči, ko je veliko osamljenosti, so lahko manjše trgovine, kakršna je tudi naša, prostor, kjer lahko kupci najdejo kakovostno ponudbo lokalnih pridelkov. Parkirni prostor pred trgovino pa je ravno pravšnji, da lahko kupci svoj nakup odložijo v prtljažnik avtomobila.

Kakšna je vaša trenutna ponudba in kaj še načrtujete?

ANDREJA: Ponujamo vse vrste sezonskega sadja in zelenjave, mlečne izdelke (tako kozje kot kravje), jajca, moko, kaše, kosmiče, suho sadje, marmelade, sokove, izdelke iz aronije, domače zamrznjene sirove štruklje, kis, olje, vložnine ... Pri nas lahko dobite različne sorte jabolk (jonagold, zlati delišes, idared, fuji, topaz), ki so na voljo tudi v zaboječkih po 9 kg. Poleg jabolk so v tem trenutku aktualne še hruške, grozdje, pozne jesenske jagode in maline, vsi pa se tudi že veselimo kakija, ki bo na voljo po 1. novembru. Ponujamo tudi širok zelenjavni spekter, in sicer brokoli, cvetača, buče (muškatne, hokaido), kislota zelje, kumare, stročji fižol, različne sorte solat, česen, čebulo, korenje, krompir, itd.

Oktober smo začeli z degustacijami, kjer imajo obiskovalci možnost, da spoznajo naše kmete in njihove izbrane izdelke, ki jih prodajamo, tudi poizkusijo in jih na tovrsten način tudi pobliže spoznajo. Glede na povpraševanje smo pripravili tudi pester nabor ozimnice z jabolki in zelenjavo. Zavedamo se, da je letošnja ponudba jabolk slaba zaradi pozebe. Zaradi široko razvejane mreže naših dobaviteljev pa lahko tudi lokalnim prebivalcem omogočimo nakup kvalitetnih jabolk.

Kako privabljate nove kupce?

ALEKSANDRA: Srčno verjamemo in si prizadevamo za gradnjo dolgoročnega zaupanja vrednega odnosa, osnovanega na iskrenosti, pristnosti, zanesljivosti in poštenju. Kupcem želimo približati ne le artikle, ampak tudi ljudi, kmete, pridelovalce in predelovalce, ki pridelujejo in skrbijo, da so artikli, ki jih kupujejo, kakovostni. V ta namen že nekaj mesecev vsako nedeljo na portalu www.domzalec.si objavimo predstavitev enega našega dobavitelja v upanju, da lahko s pomočjo intervjujev stranke dobijo večji in širši vpogled ne le v živila, ki jih lahko pri nas kupijo, ampak tudi v osebe, ki jih pridelujejo.

Kaj pa cene? Kakšna je konkurenčna cena za kvalitetne, lokalne proizvode? Zakaj je vredno včasih plačati tudi več?

ALEKSANDRA: Ozaveščenost je ključ do odgovora na vaše vprašanje. Prav tako kot je zavedanje, kaj je mogoče in kaj realno. Pričakovanja so seveda upravičena in legitimna, njihova uresničitev pa je podrejena številnim faktorjem, med katerimi je tudi cena. Le-ta je pogosto velik izziv, kajti kakovostno lokalno pridelano in predelano izdelki cenovno niso primerljivi z množično proizvodnjo. Ker gre za živila, ki so pridelana na naravi prijazen način, kjer je tudi ročna obdelava pomembna komponenta, so cene toliko bolj specifične. Vsekakor pa je kakovost tista, ki jo na drugi strani opravičuje. Ne smemo pa pozabiti na ozaveščenost glede uporabe sredstev, ki so za doseg zelenega izgleda potrebna in katerih strošek ni zanemarljiv.

Načrti za prihodnost?

ALEKSANDRA: Pripravljamo se na priložnosti, ki jih prinaša nova evropska kmetijska politika za naslednje sedemletno obdobje. Kot zadruga za razvoj podeželja bomo tudi v prihodnje izvajali razvojne projekte s področja lokalne samooskrbe. Trenutno vodimo projekt Lokalno je zdravo na območju šestih občin: Domžale, Medvode, Vodice, Trzin, Mengeš in Komenda. Menimo, da je izrednega pomena osveščanje različnih deležnikov o novih pristopih ter njihovo povezovanje. Naše poslanstvo je biti prvi, ki zna obstoječe prakse spremeniti, izboljšati in premikati v prihodnost. S premišljeno kakovostno lokalno ponudbo z našo mrežo kmetij bomo omogočali številnim odjemalcem zanesljivo pripravo zdravih jedi glede na cikle narave. Širili bomo mrežo šol in vrtcev v osrednje-slovenski regiji in tudi širše. Naša lokalna trgovinica pa bo odprta naslednje leto tudi večkrat tedensko. □

DRUŠTVA

Kronika domžalskih poklicnih gasilcev

Od 18. 9. do 15. 10. 2021

V oktobru, mesecu požarne varnosti, se v uvodu težko izognemo tej temi. Bolje več preventiv kot premalo. V CZR Domžale v tem mesecu redno gostimo vrčevske in šolske skupine otrok, ki jim vedno z veseljem predstavimo naše delo in opremo ter jim hkrati tudi razložimo, kako ravnati, da do požara sploh ne pride, pa tudi kaj storiti, če kljub previdnosti zagori. Seveda sodelujemo tudi pri gasilskih vajah prostovoljnih gasilskih društev, ki so zdaj po dvoletnem zatišju spet v zagonu. S kar 28 zaposlenimi smo sodelovali tudi v nočni vaji na avtocesti Celje-Ljubljana (v predoru Jasovnik), kjer se je preverjalo pripravljenost služb in enot za posredovanje v prometni nesreči in požaru v predoru.

V zadnjih štirih tednih smo opravili 21 intervencij. Največ jih je bilo v zgodnjih večernih urah. Med 19. in 21. uro je bilo pet posredovanj, še štiri pa med 17,30 in 19. uro. Med 22. in 5. uro zjutraj smo iz garaž odhiteli kar petkrat.

Aktivirani smo bili zaradi treh požarov. Najbolj se nam je mudilo, ko je v kleti stanovanjske hiše v Žejah pod Sveto Trojico zagorela peč na kurilno olje, saj smo bili opozorjeni, da so otroci morda še v hiši. K sreči ni bilo tako, požar smo s PGD Žeje-Trojica hitro omejili in pogasili. Na Podrečju so zagoreli štirje komunalni zabojniki, v Domžalah (v Stobu) pa odpadlo vejevje in suha trava.

Lokalno smo posredovali v dveh prometnih nesrečah, ki sta se zgodili 22. septembra zvečer. Najprej so Jaršah trčili osebno vozilo, mopedist in kolesar, slednja dva sta potrebovala zdravniško oskrbo. Nekaj ur zatem, okoli 22.30, pa je na Količevem prišlo do silovitega čelnega trčenja dveh osebnih vozil. Tragične posledice – voznik prvega vozila je ob tem izgubil življenje, drugi voznik pa je bil težje poškodovan.

Zaradi prometnih nesreč na avtocesti smo bili aktivirani šestkrat. Dvakrat nalet treh vozil, v vsakem po ena poškodovana oseba. Nalet dveh osebnih vozil kot posledica policijskega pregona – poškodovana ena oseba. Skoraj čudežno sta bila nepoškodovana voznica osebnega vozila po trčenju v zaščitno ograjo ter voznik osebnega vozila po tem, ko ga je zaneslo s cestišča in se je z avtom prevračal skoraj 50 metrov

V Trzinu in Dobu smo posredovali, zaradi močnega vonja po plinu, a naše merilne naprave niso zaznale nevarnosti. V stanovanju na Miklošičevi v Domžalah smo zaradi poplave odprli protivlomna vrata, zaprli vodovodne ventile ter posesali vodo. Na SPB je zaradi vetra na enem od oken popustila pločevina, ki smo jo odstranili in tako preprečili večje poškodbe objekta in mimo-idočih. Posredovali smo pri delovni nesreči v Tosami, ko je delavki stroj zagrabil roko. Odstranili smo dve sršenji gnezdi. Kot najbolj nenavadna intervencija meseca, če ne kar leta, je potekala v študentski sobi Biotehniške fakultete v Grobljah, ko smo varno in nepoškodovano odstranili precej veliko sovo.

Predani, odločni, neustavljivi invalidi

Bilo je hladno jutro, 2. oktobra 2021, ko so se invalidi začeli zbirati na balinarskem turnirju na balinišču Budničar Količevo. Medobčinsko društvo invalidov Domžale je organiziralo tekmovanje v balinanju za pokal občine Domžale.

MEDOBČINSKO DRUŠTVO INVALIDOV DOMŽALE Prvi vtis invalidov, ki so prihajali na tekmovanje, je bilo navdušenje nad zelo urejenim baliniščem. Domžalsko društvo je tu organiziralo tekmovanje invalidov že dvajsetkrat. Od prvih začetkov pa vse do danes se je balinišče Budničar na Količevem zelo spremenilo in obnovilo.

Na tekmovanje se je prijaviло 8 moških ekip (3 + 1) in 6 ženskih ekip (3+1):

- Medobčinsko društvo delovnih invalidov Radovljica moška in ženska ekipa,
- Medobčinsko društvo invalidov Jesenice moška in ženska ekipa,
- Društvo invalidov Vrhnika moška in ženska ekipa,
- Medobčinsko društvo Škofja Loka moška ekipa,
- Balinarski klub Budničar moška in ženska ekipa,
- Medobčinsko društvo invalidov Domžale moška in ženska ekipa,
- DU Mengeš moška in ženska ekipa,
- DU Trzin moška ekipa.

Pred začetkom tekmovanja je sodnik Stane Žavbi pripravil razpored tekmovanja. Tekmovanje je potekalo po tehničnem pravilniku za izvedbo balinarskega tekmovanja. Medtem so si udeleženci tekmovanja postregli z dobrim zajtrkom, ki ga je pripravil organizator MDI Domžale.

Baliranje je le eden od športov, ki jih društvo izvaja. Invalidi redno trenirajo dvakrat tedensko in si med seboj organizirajo tekmovanja, saj jim druženje ob športu ter telesni aktivnosti veliko pomeni. Pomembno je,

da ohranijo svoje zdravje. Zelo radi se družijo in tekmujejo z ostalimi društvi invalidov ter pri tem ohranjajo svoje psihofizične sposobnosti.

Tekmovanje se je začelo in sonce je posijalo. Navdušeni nad lepim vremenom in dobro organizacijo se je tekmovanje nadaljevalo vse do končne uvrstitve v polfinale in finale. Moški in ženske so se dobro borili, saj jim je uvrstitev v finale veliko

pomenila. Društvo je za prva štiri mesta pripravilo pokale in medalje. Čas je tekkel, ekipe so z vso resnostjo metale balinarske kroglice, merile, katera krogla je bližje balinčku, in večkrat je moral posredovati sodnik, da je razsodil rezultat. V finale se je uvrstila moška ekipa Medobčinskega društva invalidov Domžale in zasluženo zasedla prvo mesto. Ženska ekipa MDI Domžale je zasedla tretje mesto.

Po končanem tekmovanju so vse ekipe odšle z zadovoljstvom in si zaželele vso srečo v prihodnje, predvsem pa ohranitev zdravja in veliko športne tekmovalnosti.

MDI DOMŽALE
VIDA PERNE

Zeliščarice pogumno v novo šolsko leto

Tako kot na vseh šolah in fakultetah se je tudi v Lipi začelo novo šolsko leto. Seznanjene in upoštevajoč vse koronske ukrepe smo se zeliščarice odpeljale proti Snoviku.

DRUŠTVO LIPA Mentorica Veronika nas je popeljala do izvirske vode. Leta naj bi izviral v Vasenem, Potoku in Snoviku, kjer so domačini pristo tekočo vodo že v 50. letih odnašali domov za pitje. O njej se je razširil glas, da blagodejno vpliva na prebavo. Strokovnjaki so ugotovili, da gre za visokokakovostno pitno vodo, ki je čista in brez primesi ter bogata z magnezijem in kalcijem. Po najnovejših raziskavah blagodejno vpliva tudi na ščitnico, kožo in kosti.

Ob izviru raste tudi invazivna rastlina žlezava nedotika. To je enoletnica, ki zraste tudi do dva metra visoko in je bila k nam prinesena s Himalaje. Na listnih pecljih so žlezni laski. Cvetovi so škrlatni ali rožnati. Plod je glavica, ki ob dotiku kar eksplodira in se iz njega vsujejo številna semena. Največ uspeva ob robu travnikov, obcestnih jarkih in močvirnih gozdovih. Invazivne rastline spodrivajo druge, bolj občutljive rastline. Od tod jim tudi ime.

Iz žlezave nedotike delajo tudi Bachove kapljice – za umirjenost in potrpežljivost.

Med invazivne rastline spada tudi japonski dresnik. Zaradi vsehsplošne uporabe v tradicionalni medicini ima v Aziji status božanstva. Korenina japonskega dresnika vsebuje resveratrol, ki blagodejno vpliva na srčno-žilni sistem. Je močan antioksidant, ki pomaga zdraviti naš imunski sistem.

Invazivni rastlini sta tudi kopriva in zlata rozga, obe pa dobro vplivata na sečila in odvajanje vode iz telesa.

Po učni uri smo si natočile izvirske vode in se odpeljale še do Term Snovik, kjer imajo na zelenici ob apartmajih urejen zeliščni vrt. Od ginka, baldrijana, mete, melise, bazilike, šetrajna, majarona, žajblja, rožmarina do aronije, rumene rozge in sivke.

Jesen že kaže svoj obraz, zato se narava pripravlja na počitek. Vse rastline na vrtu bodo zaživele in v cvetele v vsej svoji lepoti, ko jih bo obsijalo spomladansko sonce.

Druženje smo zaključile na sončku, ob dobri kavici in klepetu, ki smo ga močno pogrešale.

In ne pozabimo: rožice nam pomagajo pri spreminjanju čustev iz negativnih v pozitivne.

MARINA KOPAČ
FOTO: METKA RAVNIKAR

MEDICINSKA PEDIKURA
Pančur d.o.o.

031/353 347

možnost
DARILNIH
BONOV

skrbimo za zdravje vaših stopal

NOVA LOKACIJA
Slammnikarska 3B, Domžale
nasproti Sanolaborja

Čestitka ob dnevu reformacije

Spoštovane občanke in občani,

ob dnevu reformacije, ko protestanti in vsi Slovenci praznujemo spomin na versko, politično in kulturno gibanje v 16. stoletju, ko nas je naš rojak Primož Trubar tudi prvič oklical za Slovence ter nas s prvo knjigo v slovenskem jeziku vpisal med civilizirane narode, vam iskreno čestitamo!

Vabimo vas, da se nam pridružite pri preučevanju Svetega pisma vsak četrtek ob 18. uri oziroma vsaki drugi teden na naših nedeljskih bogoslužjih ob 10. uri.

VESELA NOVICA
DOMŽALE, EVANGELIJSKA
PROTESTANTSKA SKUPNOST,
LJUBLJANSKA CESTA 104,
DOMŽALE

Društvo Šola zdravja množično obiskalo slovenski dan športa v Tivoliju

Ob slovenskem dnevu športa, 23. septembra, so se člani Društva Šola zdravja množično udeležili prireditve v ljubljanskem parku Tivoli.

DRUŠTVO ŠOLA ZDRAVJA Praznik, ki ga v svetu poznajo le še v sedmih državah, je namenjen spodbujanju športnega duha in promociji zdravega življenja. Eden večjih dogodkov je bil v Tivoliju, kjer so obiskovalci lahko spoznali raznolike športe in se v njih tudi preizkusili. Brez športa oziroma gibanja enostavno ne gre, kar so potrdili tudi člani Društva Šola zdravja, ki so telovadbi 1000 gibov zvesti pol ure vsako jutro. S tem sporočajo vsem, da se je treba redno razgibavati. Ali kot je rekla prisotna evropska komisarka Mariya Gabriel: »To je čudovit vzor, kajti z nacionalnim dnevom športa Slovenija sporoča, da je šport zdravje.« Podžupan Mestne občine Ljubljana Dejan Crnek je v svojem nagovoru prisotnim večkrat omenil Društvo Šola zdravja. 'Oranžne' telovadke in telovadce

je dal za zgled mlajšim, saj so vzoren primer dobre prakse.

Med raznolikostjo športov, ki so jih udeleženci lahko preizkusili, je bila tudi telovadba 1000 gibov. Vodila jo je strokovna sodelavka Društva Šola zdravja, kineziologinja Eva Jeza. Po končani telovadbi so se obiskovalci lahko preizkusili na različnih poligonih, nekateri pa so se peš odpravili do predsedniške palače na dan odprtih vrat. V imenu predsednika Republike Slove-

nije Boruta Pahorja je prisotne nagovoril Miroslav Cerar, slovenski olimpijonec. V nadaljevanju je sledil ogled poslopja predsedniške palače in delovnega prostora predsednika republike.

Člani Društva Šola zdravja so s prepoznavno oranžno barvo oblačil obarvali Ljubljano, najprej Tivoli, potem pa še središče mesta. Prišli so z različnih koncev Slovenije, da lahko skupaj praznujejo praznik športa.

NEDA GALIJAŠ

Ljubljanska 87, Domžale,
T: 01 721 40 06

Delovni čas:
pon. – pet.: 8⁰⁰ – 12⁰⁰, 15⁰⁰ – 18⁰⁰
sobota: 9⁰⁰ – 12⁰⁰

Optika Škofic že od 1975

Izlet, začenja se pestra športna dejavnost

Ob upoštevanju vseh ukrepov, povezanih s covidom-19, se aktivnosti Društva upokojencev Domžale nadaljujejo tudi v teh jesenskih mesecih.

DRUŠTVO UPKOJENCEV DOMŽALE Lepo vreme je spremljalo tudi njihov izlet v Ribnico in Kočevje, poln zanimivosti in znamenitosti, povezanih z zgodovino in sedanostjo teh dveh lokacij, kjer so lahko uživali v prijetni družbi in lepi naravi.

Avtobus jih je naprej popeljal do gostilne Tušek, prijazno postajo med Ribnico in Kočevjem, kjer so posebej znani po manjšem živalskem vrtu, kjer ne manjka niti medved, po katerem so ti kraji, posebej pa Kočevsko, zelo znani. Naslednja postaja je bila Kočevje, mesto prvič omenjeno v 13. stoletju, ko je postalo trg. Ima bogato zgodovino in je znano predvsem po dogodkih iz druge svetovne vojne.

Po obisku Kočevja so izletniki nadaljevali prijeten dan z obiskom Rokodelskega centra Ribnica, kjer so jim predstavili zanimive dejavnosti, med njimi tudi izdelovanje leskovih viter in pletenja košaric, z zanimanjem so si ogledali tudi delo lončarja. Še bolj zanimivo je bilo v muzejski trgovini s pestro ponudbo unikatnih rokodelskih izdelkov, ki bodo nekatere še dolgo spominjali na prijeten izlet. Sočno jesensko popoldne je bilo pod vodstvom strokovnega vodiča namenjeno sprehodu po Ribnici, ogledu nekaterih najpomembnejših zanimivosti, pa tudi pripovedi o zgodovini suhe robe, po kateri je to ob-

Pa še povabilo! Tako kot izlet Društva upokojencev Domžale med bolj priljubljene dejavnosti spadajo tudi športno-rekreacijske dejavnosti, na katere bi želeli posebej povabiti vse tiste, ki bi radi balinali, igrali šah, hodili, plesali, igrali bowling ali biljard. Pokličite ali pridite osebno na DU Domžale, Ulica Simona Jenka 11. Tako boste izvedeli vse o športno-rekreativnih dejavnostih in se boste lahko vključili v programe, ki vas bodo zanimali oziroma v katerih bi radi delovali in sodelovali.

Sekcije so s svojimi športno-rekreacijskimi dejavnostmi že začele. Če se jim želite pridružiti, ali imate kakšen predlog, s katero dejavnostjo bi še obogatili področje športa in rekreacije, pokličite na telefonsko številko 041 692 495, Boris Čampa, vodja odbora za šport, ali na telefonsko številko tajništva društva 01 724 19 04. Zelo veseli bodo vašega klica, še posebej pa tudi vašega obiska.

Za vse, ki bi radi obiskali Društvo upokojencev Domžale, pa še informacija, da so uradne ure v zimskem času, od oktobra do marca, vsak ponedeljek, sredo in petek od 9. do 11. ure.

In še posebno obvestilo: Vsi, ki niste mogli koristiti turističnih bonov, ki jih je zagotovila vlada za leto 2021 lahko naročite za bon 100 evrov, 12 kosil, ki vam jih bodo po naročilu pripeljali na dom. Vendar morate izpolniti obrazec, ki vam ga lahko dostavimo na dom. Če ste zainteresirani, pokličite vodjo odbora za socialne zadeve, invalide ter projekta starejši za starejše ter Demenci prijazne točke, Marijo na tel. 031 623 114 kadarkoli in pomagali vam bomo pri tem. Dobrodošli!

VERA VOJSKA

FOTO: DU DOMŽALE

Od 1. do 3. oktobra 1943 je namreč v tamkajšnjem Sokolskem (danes Šeškovem) domu pod geslom Narod si bo pisal sodbo sam iz Cankarjevega dela Hlapci potekal zbor slovenskih odposlancev. Udeleženci izleta so se sprehodili skozi mestno jedro, izvedli več o razvoju mesta, rudarjenju, domači obrti in o Kočevski Reki, ki je bila po vojni zaprta območje. Zadnji del obiska Kočevja je bil namenjen postanku ob Kočevskem jezeru, znanem tudi po imenu 'rudniško jezero', ki je nastalo zaradi izkopa rjavega premoga.

močje posebej znano. Obogateni z novimi znanji, predvsem pa s prijetnim druženjem so se izletniki vrnili na svoje domove, kjer že nestrpno čakajo naslednje potovanje po naši domovini.

Društvo upokojencev Domžale obvešča, da bo **brezplačni prevoz starejših organiziran od 2. novembra 2021.**

Naročila sprejema logistični center pri Društvu upokojencev Domžale vsak delavnik **med 9. in 12. uro na telefonski številki 051 262 100.**

Svetovni dan miru

21. september je Generalna skupščina organizacija Združenih narodov že pred časom razglasila za svetovni dan miru.

Osrednja slovesnost na Magistratu

Dan nenasilja in premirja zagotavlja priložnost posameznikom, organizacijam in narodom, da se zavežejo, da se vključujejo v ukrepe za izgradnjo kulture miru.

Nevednost in nepoznavanje kultur drugih je skoraj vedno vir nestrpnosti, sovraštva in končno konflikta – vojne. Do navzkrižja interesov pride, ko pojenja dialog ali celo preneha.

V večini evropskih prestolnic na ta dan potekajo pohodi miru. Tako je v Ljubljani pohodnike, prisotni smo bili tudi vojni veterani 1991 iz Domžal, spremljal Orkester slovenske policije. Pred Magistratom, kjer je bila osrednja slovesnost, je spregovoril direktor Muzeja novejšje zgodovine Celje dr. Tonček Kregar, ki je

med drugim povedal, da ukvarjanje z najtemnejšimi platmi in obdobji človeškega bivanja, kar vojna in vse z njo povezano nedvomno je, vsakomur, ki premore dovoljšno mero empatije, prinaša vrsto bridkih spoznanj, obenem pa tudi razumevanje sila kompleksnih in težko dojemljivih dogodkov in pojavov.

Udeleženci pohoda, predvsem vojni veterani različnih obdobji, najbolj vemo, kako je na svetu živeti brez miru, zato kulturo miru najodločneje podpiramo. Še naprej gradimo trajnost, demokratičen, miren in pravičen svet. Svet, v katerem človek človeku res nikoli ne bo zmogel biti brat, a tudi človek človeku volk ne smemo postati.

JANEZ GREGORIČ

Književni večer v Domžalah

V soboto, 9. oktobra, je Bošnjaško kulturno društvo RUH na Cesti talcev 8 v Domžalah organiziralo književni večer.

BOŠNJAŠKO KULTURNO DRUŠTVO RUH Organizacija je potekala po navodilih NIJZ, vsi prisotni so izpolnjevali PCT pogoj ter bili ustrezno zaščiteni. Primerno temu je bila tudi udeležba prilagojena.

Tema književnega večera je bila poezija. Namreč, Bošnjaško kulturno združenje RUH ima v svojih vrstah ljudi, ki radi pišejo in recitirajo pesmi. Moderator večera je bil Rasim Hairlahović, ki je večer začel z govorom o ogromnem vplivu poezije in na splošno o vplivu književnosti na oblikovanje kulturnih vrednot bošnjaškega naroda. Prvi je z recitacijami začel predsednik društva Alem Kasumović, ki je recitiral pesmi sodobnega sarajevskega pesnika Mustafe Širbića. Potem pa je nadeljeval z izborom pesmi iz zbirke poezije Pola, pola avtorja Sefadi-

na Korača, ki je sicer član društva. Pesmi znanega bošnjaškega pisatelja Savfeta-bega Bašagića s konca 18-tega stoletja je deklamiral Haris Odošević. Sefadin Korač pa si je za ta večer poezije izbral izjemne pesmi Alema Kasumovića ter Harisa Odoševića, ki bosta s pomočjo bošnjaškega kulturnega društva RUH kmalu izdala tudi lastne pesniške zbirke. Na koncu uradnega dela večeri se je vsem prisotnim prijazno zahvalil moderator Rasim Hairlahović z željo, da se tovrstni dogodki pogosteje organizirajo.

Na razpolago sta bila čaj in kava, na mizah pa pripravljeno drobno pivico in sokovi. Tudi za otroke je bilo poskrbljeno, na voljo so jim bile otroške knjige ter veliko različnih igračk.

SEFADIN KORAČ

FOTO: FARUK KRUPIČ

DRUŠTVA

Za začetek 25 študijskih krožkov

Kakor vsako leto je tudi letos v septembru Univerza za tretje življenjsko obdobje – Društvo Lipa Domžale za vse, ki so jih želeli obiskati in se pred novim študijskim letom prepričati, da bodo med programi našli nekaj zase, 20. in 21. septembra 2021 pripravila dneva odprtih vrat.

UNIVERZA ZA TRETJE ŠOLSKO OBDOBJE – DRUŠTVO LIPA DOMŽALE Namenjena sta bila podrobnejšemu prikazu programov in izdelkov posameznih študijskih krožkov, pa tudi pogovorom z mentorji, dosedanjimi študenti in študentkami, ki so skušali odgovoriti na vsa vprašanja številnih obiskovalcev. Pretežno generacija tretjega življenjskega obdobja, ki ga imenujemo tudi jesen življenja, med njimi so bili bodoči študenti in študentke tako iz občine Domžale kot iz bližnjih sosednjih občin, je pri tem pokazala veliko zanimanje, vedoželjnost, pravo otroško radovednost, kaj vse lahko obiskujejo v domžalski Lipi. Med njimi je bilo tudi mnogo tistih, ki so se doslej udeleževali le njihovih prireditev ter

se ob njih prepričali, kaj vse lahko pridobijo, če bodo postali študenti in študentke Društva Lipa Domžale.

Sicer pa se je novo študijsko leto 2021/2022 v začetku oktobra že začelo in slušatelji pridno usvajajo nova znanja pa tudi nove spretnosti, o čemer lahko preberete tudi na njihovi internetni strani. 2021, o novem študijskem letu pa je za portal Domžale.si Marjan Ravnikar, predsednik Univerze za tretje življenjsko obdobje Domžale, med drugim povedal, da društvo z različnimi aktivnostmi združuje generacijo v tretjem življenjskem obdobju, ki pri posameznih študijskih krožkih pridobiva ali obnavlja znanja tujih jezikov, se udeležuje kulturnih dogajanj in delavnic, v športno-rekreativnih sku-

pinah poskrbi za svoje fizične sposobnosti, v zanimivih strokovno vodeni izletih obiščejo kulturne, naravne in zgodovinske zanimivosti doma in v tujini.

Ne pozabite pa, da je vpis za letošnje študijsko leto še odprt. Morate se za obisk odločiti tisti, ki se na upokožitev šele pripravljate, tudi mlajši, ki si želite novih znanj. Če pa med 25 zdajšnjimi študijskimi krožki ne najdete tistega, ki vas zanima posebej, ostajajo možnosti, da se na vašo pobudo ustanovi še kakšna oblika dela, le predlagati jo morate. Za ilustracijo prijetnega dogajanja v Društvu Lipa Domžale pa nekaj odlomkov iz prispevka pod naslovom Sejm bil je živ. Prodajal in on je Lahom tam par volov ... (Anton Aškerc), v katerem povzema začetek dela skupine etnologov, kot ga je zapisala animatorka

Manica Perdan Ocepek. Kompletan prispevek pa lahko preberete na internetni strani Univerze za tretje življenjsko obdobje Domžale.

»Oktober je mesec sejmov, žegnanj in s tem pomembnih srečevanj. Ko so opravili večino poljskih del, so se ljudje lahko posvetili še drugim dejavnostim, gospodinje pa so iz pospravljenih pridelkov lahko pripravile praznične jedi, tudi potice ... Na sejmih so prodajali, kupovali, menjavali, predvsem pa so se družili. Mladi so se srečevali in si darovali robčke in lectova srca ... Na semanju dan pa so vladala tudi stroga pravila, saj je veljal 'sejmski mir', ko se ni smelo nositi orožja in so prepovedovali pretepe.

To je povzete naše 'šolske ure', ko smo se zbrale skoraj vse slušateljice etnologije pri Lipi. Zelo smo se razveselile vseh, ki so lahko prišle, posebej pa tistih, ki so premagale zdravstve-

ne težave in se nam znova pridružile. Uro smo zaključile prej, da smo lahko še praznovali, saj imamo v začetku oktobra kar štiri sošolke rojstne dneve. Marinka pa je obhajala jubilejni rojstni dan, zato je v dar prejela za vsako desetletje po eno vrtnico, pa še eno za zdravo in zadovoljno novo, v katerega je stopila. Počastila nas je s slastnimi krhkimi flancati, Majda je prinesla veliko doma narejenega peciva, Ana pa 'na slano' narejene mafine. Četrta slavljenska Manica pa je poskrbela, da je odneslo zamašek na steklenici. Ob pesmi Kolk'r' kapljic tol'ko let ... smo nazdravile v upanju, da bomo letos lahko kontinuirano nadaljevale z druženjem pri Lipi.«

Vsem jubilatkam še enkrat vse najboljše!

VERA VOJSKA

FOTO: DRUŠTVO LIPA DOMŽALE

Občni zbor in piknik ŠD Domžale

Na prvo septembrsko soboto je Šahovsko društvo Domžale organiziralo tradicionalni poletni piknik, ki ga prirejajo vsako leto ob začetku novega šolskega leta.

ŠAHOVSKO DRUŠTVO DOMŽALE Tokrat so ga združili z občnim zborom, saj ga v pomladnih mesecih zaradi epidemioloških razmer niso mogli. Odziv članstva je bil zelo dober, saj je bila udeležba največja doslej, piknika, pred tem pa še občnega zbora, se je udeležilo kar 40 članov in podpornikov društva. Srečanje je potekalo ob odbojarskih igriščih za domžalskim bazenom, kjer so udeleženci lahko uživali ob igranju iger z žogo, namiznega nogometa ter seveda šaha. Sami so tudi poskrbeli za hrano z žara. Na občnem

zboru, ki ga je vodil Boštjan Grošel, so sprejeli poročilo o poslovanju društva v letu 2020 in njegovem delu. Predsednik društva Lan Timotej Turek je razglasil uspehe društva v zadnjem letu ter podelil pokale zmagovalcem cikla turnirjev šahovskih šol. Tudi letos so piknik zaključili s šahovskim turnirjem v posešenem šahu. Zmagal je mladi up domžalskega šaha Rudi Olenik Čampa, drugi je bil aktualni državni prvak v pospešenem šahu Jure Plaskan, tretji pa Bojan Osolin.

J. S.

Ponosni na delo društev

Praznik Krajevne skupnosti Jarše - Rodica

KS JARŠE - RODICA Krajevna skupnost Jarše - Rodica prav vsako leto pripravi slovesnost ob prazniku krajevne skupnosti. Letos sta ob prazniku krajanom s svojim nastopom prijetne trenutke podarila Mešani pevski zbor Klas Groblje pod vodstvom Roka Rakarja in Folklorna skupina FD Groblje Domžale, ki jo vodi dr. Franci Hribovšek, umetniška vodja pa je Nevenka Unk Hribovšek.

Dobro obiskana prireditev se je začela z nagovorom predsednika sveta KS Jarše - Rodica Antona Košenina, ki je prisotne spomnil na pisne omembe vseh treh krajev, ki sestavljajo to KS. Groblje so bile prvič omenjene leta 1301, Jarše 1319, Rodica pa 1426, na kratko pa se je sprehodil tudi skozi zgodovino vseh treh krajev. Omenil je pomen mlinščic, na katerih je bilo včasih šest mlinov in dve žagi, kar je spodbujalo gospodarski razvoj tega območja, se ustavil pri gradnji društvenega doma, začetkih dela gasilskega društva, ustanovitvi župnije ter kulturnega društva, ki je bilo pravzaprav gnezdo, iz katerega je poletela vrsta kulturnih in drugih društev. Posebej je omenil tudi Oktet bratov Pirnat, zelo aktivno dramsko sekcijo ter izpostavil velik pomen vseh društev za prijetnejše in pestrejšje življenje v krajevni skupnosti. Ob koncu je čestital ob krajevnem prazniku, zaželel prijetno praznovanje in izrazil željo, da bi društva tudi v prihodnje tako uspešno sodelovala v delu in življenju vseh treh krajev, krajanje in krajanke pa tudi v prihodnje s svojimi idejami in pobudami prispevali k razvoju kraja.

Kot že zapisano, sta v kulturnem programu sodelovala Mešani pevski zbor Klas Groblje, katerega začetki segajo v leto 1993 in se lahko pohvali z vrsto priznanj in pohval ter nastopov, kjer so vselej navduševali ljubitelje zborovske pesmi. Vodi jih Rok Rakar, z obema nastopoma so navdušili, posebej pa je ostala v spominu pesem Jaz vem za deželo ...

Navdušili so tudi plesalci in plesalke Folklorne skupine Folklornega društva Groblje Domžale, ki v naslednjem letu praznujejo 15. rojstni dan. V vseh letih obstoja so bili povsod dobrodošli, tako doma kot v tujini, zelo opaženi na različnih srečanjih, še posebej pa prepoznavni po prireditvah V Grobljah kot nekoč, otroškem festivalu Pleši, pleši črni kos ter romanju k sv. Notburgi. Njihovi gorenjski, dolenski, koroški in novi prekmurski plesi v izvornih narodnih nošah so povsod

sprejeti z glasnim aplavzom, še posebej pomembna pa je tudi njihova vloga pri seznanjanju mlade generacije s kulturno dediščino. V prvem delu so se predstavili s prekmurskimi, v drugem pa imenito zaplesali dolenske pleske. Pri njihovem plesu so zelo pomembni tudi godci, ki so navzoče razveselili z Avsenikovo Golico in Slakovo V dolini tihi. Prireditev je povezovala Barbara Šestak.

Praznovanje je bilo živo in veselo, preplet plesa in pesmi je še enkrat več navdušil prisotne, ki so plesalcem in pevcem pomagali pri zadnji, za Groblje že tradicionalni Nocoj je ena lušna noč ter jih spomnila na številne nastope obeh društev, ki jim tudi v prihodnje želimo veliko uspehov, kakor tudi KS Jarše - Rodica.

VERA VOJSKA

FOTO: VIJLEM KAKER

Zabavna in humanitarna prireditev

KOSTANJEV PIKNIK

v soboto, 6. 11. 2021, z začetkom ob 11. uri

ORGANIZATORJA:

DRUŠTVO KONDICIJA, stanje telesa in duha, Domžale
GOSTIŠČE JAMARSKI DOM na Gorjuši, Domžale

SODELUJOČI:

Smučarska zveza Slovenije
Smučarsko skakalni klub Sam Ihan
Društvo za raziskovanje jam Simon Robič Domžale
Pedagosko raziskovalni center za konjerejo Krumperk
Erdani šport Domžale

PROGRAM:

- pogostitev vseh obiskovalcev z okusnim hladno-toplim prigrizkom
 - jeseni v pozdrav – peka kostanja
 - pozdrav bogu Dionizu – pokušina letošnjega mošta
 - skakalnica za najmlajše ob nadzoru in s trenerskimi nasveti skakalcev Smučarske zveze Slovenije
 - odhod v podzemlje – spoznavanje z jamarstvom in obisk Železne jame pod vodstvom usposobljenih jamarjev Društva za raziskovanje jam Simon Robič Domžale
 - preizkus koles pod vodstvom predstavnikov Trgovine Erdani šport
- Zabava ob glasbi pri gostišču Jamarski dom.

Vabimo vse, ki imate to soboto čas, predvsem pa dedke in babice ter vnuke in vnukinje. Pridite se zabavat, preživite z nami en čudovit dan, ki vam bo dal nove pozitivne energije, sproščenosti in notranjega zadovoljstva. Naša želja je, da stekete nova poznanstva in prijateljstva.

Ker bo vsem ta dan marsikaj dano, vas bomo zaprosili za prostovoljne prispevke. Zbrana sredstva bodo podarjena za dober namen socialno ogroženim.

Zavod Sai Tapasya v novembru pripravlja celostne delavnice za delo na sebi

Na prelomu leta se v zavodu Sai Tapasya pripravljajo duhovne delavnice, ki celostno obravnavajo človeka in njegovo poslanstvo.

V teh časih je delo na sebi še kako potrebno, zato so občani Domžal vabljeni, da se nam pridružijo na meditacijah in obravnavi modrosti starih kultur za razumevanje sebe in našega razvoja. Skupaj bomo odkrivali znanje, ki nas vodi iz materialnega v pravo intuitivno življenje v energiji. Naš cilj ni vedeti, pač pa videti - svet je naše ogledalo, ki nam ves čas ponuja odgovore na vsa vprašanja.

Program je namenjen tistim, ki čutijo, da so pripravljeni za delo na sebi in si želijo posvetiti trajnostnim spremembam v življenju, jih zanima zakladnica znanja duhovnih kultur, čutijo, da življenje ponuja več, kot nam predstavlja sodobna družba, in razumejo, da duhovnost ni le vadba, pač pa stalno učenje in način življenja.

Kaj nas čaka na delavnicah? Za nas je pomembno, da se poznamo ne le kot fizično telo, pač pa kot zavest na več nivojih. Posvečamo se predvsem samoopazovanju in spoznavanju lastnih energij. Spoznamo eterična telesa in njihove značilnosti, da globlje začutimo, kdo in kaj smo. Posvečamo se osebnim rojstnim energijam in se uvedemo v branje energij v svojem okolju, saj ima vsaka oseba, vsaka stvar okrog nas svojo frekvenco.

Delo bo potekalo v manjši skupini v naših prostorih, teme pa kljub okvirnemu programu spoznavamo glede na energijo in potrebe skupine. Prvi sklop delavnic v šolskem

letu 2021/2022 bo potekal v trimesečnem obdobju od 11. novembra 2021 do 3. februarja 2022, vključuje pa večerne delavnice (ob četrtkih), eno vikend delavnico, individualno posvetovalno uro ter gradivo.

Kaj pa pravzaprav je tapasya? Joga tapasya ni fizična joga pač pa joga discipline uma pod vodstvom Šri Širdi Sai Babe. Besedo 'tapasya' lahko prevedemo kot 'to, kar je ro-

jeno iz ognja', v praksi pa predstavlja očiščenje in nadzor nad umom, govorom in dejanji ter posledično našo osvoboditev.

Šri Širdi Sai Baba (na sliki) je po odhodu v samadhi leta 1918 ostal parambrahman za dobo naslednjih 700 let in dalje vodi človeštvo po poti popolne preobrazbe.

Občane Domžal vabimo, da nas za več informacij kontaktirajo po elektronski pošti info@saitapasya.si ali pa nas pokličejo na telefonsko številko 031 209 410 (Eva).

Srečanje sošolcev ob 50. obletnici zaključka Osnovne šole Radomlje

Srečanje sošolcev ob 50. obletnici zaključka osnovne šole Radomlje se je odvijalo v septembru letos na Homcu v Gostilni Repanšek.

Prva generacija šolarjev, ki je vstopila v prvi razred novo zgrajene moderne in svetle šolske stavbe v septembru 1963 v Preserjeh pri Radomljah, je zaključila šolanje leta 1971. Z novozgrajeno šolo na desnem bregu Kamniške Bistrice je zaradi povečanega števila osnovnošolcev v okrožju po 75 letih izgubila primat za tisti čas lepa šola Radomlje. S tem pa se je povečalo tudi očem nevidno tekmovanje med krajema obeh bregov Bistrice. V A oddelku naj bi bili Radomljani, v B pa Preserci in Homčani. Priključila se je tako tudi šola Homec ter podružnični šoli Rova in deljarske šole.

Udeleženci jubilejnega srečanja, opremljeni z zbornikom Z roko v roki iz preteklosti v prihodnost: ob 125-letnici šolstva v Radomljah in 50-letnici šole Preserje pri Radomljah (za vsakega udeleženca zbornik darilo aktualne ravnateljice šole Ane Nuše Kern), so zbrani osem let po izidu zbornika praznovali kot prva generacija zlato, 50. obletnico zaključka osemletke v novi šoli Preserje pri Radomljah.

Na slovesnem dogodku se je na Homcu zbralo 27 sošolcev. Dogodek pa sta s svojim odzivom na vabilo počastili učiteljici Ivanka Zobavnik, razredničarka 3. b, in učiteljica telovadbe Jožica Česnik Žogca. Ob plakatu s skupinskimi fotografijami po razredih smo obnovili pot od otroštva do mladostništva, spominjajoč se osnovnošolskih učiteljev, ki so pustili sledove. Srečanje je potekalo v znamenju slovesa ob tragični izgubi dveh sošolcev, Branke Nahtigal por. Miklavc in Igorja Lipov-

ška Lipeta v avgustu letos. Z minuto molka smo počastili spomin na njiju, ki sta bila srčna udeleženca srečanj ter spomin na vse pokojne sošolce in učitelje. Ob zborniku pa smo obudili tudi spomin na nastanek šole, ki je bila tako takrat kot zdaj moderna, svetla, lepa in je s

pedagoško klimo sicer zelo selektivne osemletke. Žal pa se srečanja niso mogli udeležiti učitelji: Momo Lisičić, telovadba, Francka Jurjevč, razredničarka 4. a, Nada Urbanija, kemija-gospodinjstvo, Rija Preskar, slovenščina in srbohrvaščina, razredničarka 6.-8. b. V domu pa smo

Skupinska fotografija srečanja prve generacije osmošolcev ob 50. obletnici zaključka šolanja v novi OŠ Radomlje (1963–1971) na Homcu, septembra 2021 z učiteljicama Ivanka Zobavnik in Jožico Česnik Žogca.

prizidki taka še danes. Ob listanju zbornika smo se zaustavili pri prvem ravnatelju, graditelju šole Brunu Kocbeku, pri zapisih učiteljev in učencev, prebrali tudi del spominov na šolo sošolca Lipeta. Ob fotografijah učencev glasbene šole, ki je delovala na šoli, folklorne skupine, pevskega zbora in ostalih mnogoterih dejavnosti pa smo podoživeli srčnost mentorjev. Ob fotografijah požrtvovalnih kuharic in hišnika z velikim občutkom za lepo smo obudili spomin na pozitivno

obiskali učiteljici Rezko Merčun in Marijo Grilj.

Za sklep srečanja smo razrezali dve torti, A in B. Nekdaj rivali smo sedeli za isto mizo, srečni, da smo lahko skupaj podoživeli del mladosti, spominjajoč se, da smo se pravzaprav vsega, kar smo potrebovali za življenje, naučili že v osnovni šoli.

MARJETA CERAR

FOTO: ANDREJ REPANŠEK

Zlatoporočenca Suzana in Janez Kotnik

V soboto, 23. oktobra 2021, prav na dan, ko sta pred 50 leti sklenila zakonsko zvezo, sta zakonca Suzana in Janez Kotnik iz Preserij v družbi domačih in prijateljev v Kulturnem domu Franca Bernika Domžale praznovala zlato poroko.

Pred podžupanom Marjanom Ravnikarjem sta obnovila obljubo, dano pred petimi desetletji, in postala zlatoporočenca. Ob jubileju sta prejela številne čestitke in dobre želje. Podžupan jima je izročil spominsko darilo ter jima v imenu župana in občine zaželel veliko zdravja in sreče ter se jima zahvalil za vse, kar sta dala lokalni skupnosti.

Zlatoporočenca sta z velikim veseljem praznovala zlato poroko, posebej srečna, ker je ob tem sodelovala vsa družina, posebej sin Janez in žena Sabine ter snaha Andreja, žena sina Borisa. Vsi so se trudili, da je bil za očeta in mamo praznični dan – eden najlepših dni v njunem življenju.

Zlatoporočenec Janez Kotnik se je rodil 13. decembra 1947 v vasi Vrhovlje 10 na velikem gruntu, kjer sta oče Janez in mama Frančiška vzgajala pet otrok, Janez pa je bil najstarejši. Dela ni manjkalo. Obiskoval je OŠ Brdo. Življenje je bilo skromno, delovno, kmetija skoraj premajhna za družino, saj starša nista bila zaposlena. Skromni so bili, a nikdar lačni. Rad je imel vse športe, posebno pa šah, ki ga je igral vse do 20. leta. Po koncu osnovne šole je obiskoval poklicno šolo v Domžalah in kot strojni ključavničar kratek čas delal v privatni delavnici. Po voja-

ščini je, kot veliko mladih tedaj, razmišljal o odhodu v Nemčijo, a dobil priložnost v Induplati in v kolektivu delal vso svojo delovno dobo.

Zlatoporočenca Suzana se je rodila 8. maja 1951 na Viru v družini Kimovec ter ime dobila po teti – nesojeni krstni botri. Mama Frančiška je bila zaposlena v Induplati, oče Franc v gradbenem podjetju, sama pa je že zelo zgodaj varovala šest let mlajšega brata, in tudi kuhala. Po osnovni šoli v Domžalah in dveh letih dela v Lipu, je našla delo v In-

duplati, ki je v življenju zlatoporočencev pomembna postaja. Spoznala sta se v tkalnici, ona kot predelavka in Janez kot mojster, in sta si bila všeč. Sledilo je leto obiskovanja kina v Radomljah, sprehodov v Souvanov park, danes Arboretum Volčji Potok. Prav veliko časa za skupno druženje ni bilo. Delo na štiri sihte ju je ločevalo, posebno ob vikendih. Zelo kmalu sta razmišljala o skupnem domu in temelje sedanjega doma v Preserjeh postavljala dan pred poroko. Ta je bila 23. ok-

tobra 1971 – cerkvena v Dobu – tudi ob zlati poroki, uradna pa v Domžalah. Skupno življenje sta začela na nevestinem domu na Viru, gradila hišo in se veselila rojstva prvega sina Borisa v letu 1972. Za njim ju je razveselil Primož, nato Janez, medtem ko sta morala na Iztoka kar malo počakati. Zlatoporočenec je ob gradnji hiše ob delu opravil tekstilno srednjo šolo in se vpisal na fakulteto, vmes pa opravljal tudi pomembne funkcije v sindikatu in se komu tudi zameril, ker se je vedno, tudi kot obratovodja, potegoval za pravice zaposlenih.

Vse življenje ju spremljajo delavnost, skromnost, spoštovanje in prijaznost, kar sta podedovala od staršev, morda pa tudi zlato poroko, ki sta jo proslavila tudi oba njuna starša. Vse pozitivne vrednote, pa tudi varčnost in hvaležnost, skušata prenesti na sinove in njune družine. Zadovoljna sta z njimi, veselita se uspehov in imata rada vseh šest vnukov. Drug drugemu pomagajo, tudi v lepo urejeni hiši, kjer ne manjka rož in zelenja. Domači so jima hvaležni za skrb in pomoč.

Zlatoporočenca je članica Medobčinskega društva invalidov Domžale, s katerim rada preživljata čas v toplinah, posebej so jima ljube Moravske, Rada pogledata šport na televiziji,

gospoda Janeza posebej navdušujejo smučarski skoki, gospa Suzana pa ne pozabi tudi na kakšno nadaljevanje. Imata vsak svoj računalnik in igrice Farmville namenita kar nekaj časa.

Živiš s tistim, kar imaš, pravi zlatoporočenec Janez in se z ženo prav nič ne pritožuje zaradi pokojnine. Po osamosvojitvi je bil član slovenske ljudske stranke, danes pa ves čas namenja domu. V obredu zlate poroke sta si zamenjala prav tista poročna prstana, ki sta ju povežala pred 50 leti, čeprav je svoja pred leti zlatoporočenca izgubila. Usoda pa je hotela, da so ga prav pred kratim našli v zemlji okoli hiše.

Posebni želja nimata – zdravje zase in za domače, pa bo šlo – morda celo do biserne poroke, kdo ve. Privoščimo jima prijazno jesen življenja ter veliko zdravja in sreče ter veselja med domačimi.

VERA VOJSKA

FOTO: JANEZ RAVNIKAR

OBČINA DOMŽALE
prostor zadovoljnih ljudi

CZM
Center za mlade Domžale

V CENTRU ZA MLADE NOVEMBRA DOGAJA

JEZIKALI BOMO

Jeseni nadaljujemo s tečaji tujih jezikov. Tečaji so namenjeni mladim med 15. in 30. letom starosti. Tečaji potekajo v obsegu 30 ur (15 srečanj). Cena: 45 € ob minimalno 6 udeležencih.

NEMŠČINA
V ŽIVO
ZAČNEMO 8. 11. 2021
Tečaj bo potekal ob ponedeljkih, 17:30-19:00. Zbiramo prijave za začetni in nadaljevalni tečaj, izvedel se bo tisti za katerega bomo prejeli več prijav. Vodi: Miha Gabrovšek, univ.

ŠPANSČINA
ON-LINE
ZAČETEK ZAČETNEGA IN NADALJEVALNEGA TEČAJA 4. 11. 2021
Začetni tečaj bo potekal ob četrtnih, 17:00-18:30, nadaljevalni tečaj (stopnja A 2.1.) ob četrtnih 18:45-20:15. Vodi: Maya Choghari, mag. hispanistike in prof. andragogike in pedagogike

NIZOZEMŠČINA
ON-LINE
ZAČNEMO 2. 11. 2021
Tečaj bo potekal ob torkih, 19:30-21:00. Predviden začetek v drugi polovici oktobra. Vodi: Maya Choghari, mag. hispanistike in prof. andragogike in pedagogike

VADBA ZA MLADE PILATES

Novembra nadaljujemo z vadbo pilatesa, ki bo potekala ob torkih, 18:30 - 19:30. Prvo srečanje bo 2. 11. 2021. Vadba je namenjena mladim med 15. in 30. letom. Cena: 10 €/mesec (4 srečanja). Bi ti pilates ustrezal tudi na daljavo? V tem primeru nam to sporoči ob prijavi in izvedli bomo tisto obliko vadbe, ki bo bolj zaželjena. Vodi Maja Kržišnik, vaditeljica pilatesa in vodenih vadb

USTVARJALNE DELAVNICE

Za mlade, ki radi ustvarjate, preizkušate nove tehnike in poleg tega še radi poklepetate v dobri družbi, vabljeni na CZMjeve ustvarjalne delavnice. Cena: 1,50 € / srečanje.

SKUPINA 7-12 LET
ČETRTEK, 16:00-17:00
Vodi: Urška Grošelj, akademska restavratorka

KREATIVNI LABORATORIJ

Za mlade, ki bi radi raziskovali kreativnost, ki se spogledujejo s podjetništvom v kreativni industriji ali jih zanima kako od hobija do poklica. Program obsega 8-10 srečanj, ob sredah (19:00) in delavnico ter je namenjen mladim med 15. in 30. letom starosti in je brezplačen. Čeprav smo s kreativnim laboratorijem pričeli že konec oktobra, se nam lahko še vedno pridružite.
Vodi: Lučka Berlot, prof. likovne umetnosti in oblikovalka

FOTO DELAVNICE ZA OTROKE

ZAČNEMO 2. 11. 2021

V novembru začnemo s foto delavnicami za otroke! Delavnice bodo potekale ob torkih, 17:00-18:00. Namenjene so mladim med 10. in 16. letom. Cena: 1,5 €/delavnico
Vodi: Daša Kankaraš, fotografinja

UVODNI TEČAJ ČUJEČNOSTI

Tečaj je namenjen mladim, ki želijo spoznati prakso čuječnosti. Spoznali boste temeljne vaje za razvijanje čuječnosti ter tudi tehnike za srečevanje z neprijetnimi občutki v vsakdanjem življenju. Tečaj bo potekal ob torkih, 18:00-20:30 in obsega 9 srečanj. Cena za mlade do 30 let je 40 €.
Vodi: učitelj čuječnosti Sebastian Krawczyk

PRVO SREČANJE BO 4. 11. 2021

SVETOVALNICA ZA MLADE

Se počutiš nelagodno zaradi trenutnih razmer? Potrebuješ pogovor? V CZM ti je na voljo brezplačna svetovalnica. Javiš se nam lahko na mail info@czm-domzale.si ali telefonsko številko 040 255 568. Rezervacija termina je obvezna.

NA VSE AKTIVNOSTI OBVEZNE PREDHODNE PRIJAVE NA INFO@CZM-DOMZALE.SI ALI 040 255 568.

Delavnice in aktivnosti bodo izvedene v skladu z ukrepi vlade in NIJZ.

CZM
Center za mlade Domžale, Ljubljanska cesta 58, Domžale
040/255-568, 01/722-66-00; info@czm-domzale.si;
www.czm-domzale.si FB: [czm.domzale](https://www.facebook.com/czm.domzale) IG: [czm_domzale](https://www.instagram.com/czm_domzale)

Gasilci na obisku v vrtcu Dominik Savio

V letošnjem šolskem letu v vrtcu Dominik Savio spoznavamo poklice, ki pomagajo. Septembra smo spoznavali policiste, oktobra, ko je mesec požarne varnosti, pa gasilce.

VRTEC DOMINIK SAVIO Poklicna gasilca z gasilske postaje Količevo sta nas z gasilskim avtomobilom obiskala v Tednu otroka. Vsem skupinam sta

predstavila svoj poklic na z njihovo starost primeren način. Zanimivo je bilo gledati najmlajše otroke, kako so z začudenjem in zanimanjem opazo-

vali, ko sta prižgala lučke in sireno ter jim pokazala čelado in drugo opremo. Starejši otroci pa so z njima preverili znanje o delu gasilca, preizkusili čelado, potežkali opremo, preverili, če še poznajo številko klicnega centra ... V oktobru bo najstarejša skupina obiskala gasilsko postajo na Količevem, ostali pa si bomo ogledali gasilske domove v Domžalah in okolici, se naučili še kakšno pesem ter spoznali, kako in kje nam gasilci lahko pomagajo.

Upamo, da nam ne bo treba nikoli poklicati številke, ki jo v našem vrtcu poznajo vsi otroci, to je 112.

ANA DOLINŠEK

Mednarodni Erasmus+ projekti v Domžalah

V Domžalah sta se v letošnjem letu odvila dva mednarodna projekta v okviru programa Erasmus+: Mladi v akciji.

CZM V Centru za mlade Domžale smo v juliju organizirali mladinsko izmenjavo Odklopi se!, v avgustu pa je potekala mobilnost mladinskih delavcev Podpora mladim z avtizmom v mladinskem delu: Kako se spoprijeti s senzornimi ovirami.

Mladinske izmenjave so namenjene mladim od 13 do 30 let iz različnih držav, ki skupaj raziskujejo teme ter delijo znanja s področij, ki jih družijo. Na mladinski izmenjavi Odklopi se! je sodelovalo 25 mladih iz Slovenije, Španije, Grčije in Francije. Vse skupaj se je začelo že konec leta 2019, ko se je skupina mladih Domžalčanov ob podpori CZM Domžale lotila priprave in razvoja ideje projekta. Skupaj smo pripravili in oddali prijavo ter držali pesti do objave rezultatov. Po odobritvi projekta in sredstev smo se lotili priprav, ki pa so se zaradi epidemije podaljšale v leto 2021. Mladi so pripravili program izmenjave, svoj del pa so prispevali tudi udeleženci iz tujine.

Vas zanima, zakaj naslov Odklopi se!? Mladi prepoznajo, da je digitalna in medijska pismenost aktualna tema, o kateri bi se morali več pogovarjati – predvsem mladi z mladimi. Glavni cilji projekta so bili ozavestiti mlade o škodljivostih in nevarnostih na spletu, spodbuditi kritični premislek o lastni uporabi tehnologije v vsakdanjem življenju, vplivu medijev in informacij na našo samopodobo in naš odnos do sveta ter preizkusiti in raziskati alternativne načine preživljanja prostega časa, v okviru katerega je potekal tudi izziv Dan brez telefona. Na ta prav poseben dan, so vsi udeleženci odložili svoje telefone in pripravili tržnico alternativnih načinov preživljanja prostega časa. Ustvarjali smo, plesali, se učili samobrambe, meditirali, pilili nogometne trike in spoznavali nove družabne igre. Vse to smo zbrali v knjižici, ki smo jo objavili na spletni strani CZM Domžale in na portalu Domžale za mlade. V knjižici so tudi recepti iz naših kulinarčnih večerov, med njimi za pravo grško solato, francoske palačinke, špansko tortiljo ... Na koncu smo ugotovili, da smo tako tesno prepleteni s pametnimi napravami in spletom, da se težko poponoma ločimo od njih in je treba pogledati tudi njihovo pozitivno plat. Pomembno je, da mi uporabljamo socialna omrežja in tehnologijo in ne oni nas in da si vzamemo čas za kritičen samopremislek.

Projekt Podpora mladim z avtizmom v mladinskem delu: Kako se

spoprijeti s senzornimi ovirami je nadaljevanje uspešnega projekta mobilnosti mladinskih delavcev iz leta 2019, za katerega prejeli priznanje nacionalne agencije Movit Ključ do učenja. V projektu je sodelovalo 12 udeležencev iz petih držav (Slovenija, Španija, Grčija, Švedska, Italija) in mednarodna trenerska ekipa. Nadaljevanje projekta je bilo predvideno že v letu 2020, a se je zaradi epidemije začetek prestavil kar dvakrat. Kljub temu so udeleženci in organizacije vztrajali z nami, kar kaže da je tema zelo aktualna. Udeleženci so novo znanje pridobili po metodah neformalnega

učjenja, s poudarkom na praktičnem in izkustvenem učenju. V projektu smo sodelovali z društvom ASPI – društvo za pomoč mladostnikom in odraslim s spektroatvistično motnjo, kjer so imeli udeleženci priložnost spoznati mlade osebe z avtizmom in specifično senzornih ovir, pripravili različne pripomočke in orodja, ki jih lahko uporabimo pri soočanju s senzornimi ovirami. V okviru projekta smo pripravili tudi video z idejami in navodili, kako si po principu 'naredi sam' z materialom, ki ga večinoma najdemo doma, ustvarimo pripomočke in orodja za naslavljanje senzornih ovir. Izdajo videa načrtujemo novembra, delili ga bomo prek spletnih kanalov CZM Domžale, dostopen bo na naši spletni strani in na portalu Domžale za mlade. Senzorne ovire niso vezane samo na osebe z avtizmom, v različnih oblikah se lahko pojavljajo pri različnih osebah. Eden od naših ciljev je širjenje zavedanja in razumevanja o tem in iskanje rešitev za vključevanje mladih v različne aktivnosti.

Več informacij o mednarodnih priložnostih za mlade lahko dobite v CZM Domžale. Program Erasmus+ Mladi v akciji se v Sloveniji izvaja pod okriljem nacionalne agencije Movit.

CENTER ZA MLADE DOMŽALE

Kostanjev dan

OŠ RODICA V sredo, 13. oktobra, smo v 5. a na Osnovni šoli Rodica v zunanji učilnici pekli kostanj. Učiteljica Saša Klemenc je prinesla posebno napravo za pečenje kostanja, učenci pa smo poskrbeli za kostanj. Kostanj sta pekla učiteljica in šolski hišnik. Medtem smo se učenci igrali na šolskem igrišču. Čas, ko se je kostanj pekli, je hitro minil. Ko smo se usedli za mize, je bil kostanj še zelo vroč, ampak se je hitro shladil. Zelo lahko se je lupil. Bil je dober in sladek. Dan bi ponovili, če bi ga lahko.

NIK GROJZDEK, 5. A

GLAS MLADIH

DIAMANTNI MATURANT

LUKA PERŠOLJA

V našem mestu imamo številne mlade, nadobudne fante in dekleta, ki že v najstniških letih začenejo s puščanjem prav posebnega vtisa in odtisa v tem svetu. Gre za mlade, ki so na enem (ali več) področjih, ki jih srečujejo na svoji poti, še posebno uspešni. Eden izmed njih je tudi Luka Peršolja.

Mateja A. Kegel
Foto: Iztok Dimc

Mladenič izhaja iz gorniške družine, a njegova pot gre v precej drugačne smeri. Po vrhu vsega pa je postal eden redkih, tako kot je redek kamen, po katerem se imenuje njegov uspeh, diamantnih maturantov.

Najbolje bo, da začneva s tvojim zadnjim uspehom – postal si diamantni maturant. Kaj si naredil tako zelo drugače od ostalih dijakov, maturantov v preteklem šolskem letu?

V resnici ne vem natančno, kaj sem naredil drugače kot ostali. Vem pa, da sem na vse teste, ne glede na to, za kateri predmet je šlo, šel sproščen, z mislijo, da kar bo, pač bo. Nikoli se nisem obremenjeval, da bi moral karkoli doseči, in zdi se mi, da je to veliko prispevalo k temu, da sem lažje odpisal vse teste.

Kaj pa je bil največji izziv letos na maturi?

Mislím, da je bila to kar slovenščina, in močno dvomim, da bi ostali maturanti rekli, kaj drugače. Je namreč tako, da nikoli ne veš, kaj boš dobil, marsikatere knjige ti pogosto ne ležijo, niti ne veš, kako podrobno jih moraš spoznati. Ne veš, kaj sploh pričakovati.

Matematika je bolj jasna, verjetno?

Sicer naj bi imeli drugačen format mature kot prejšnja leta, ampak na koncu tudi zaradi korona pravil ni bilo kaj dosti drugače.

Koliko časa si sicer namenjal učenju?

Prav za maturo zelo malo, z učenjem za maturo smo namreč začeli bolj proti koncu šolskega leta. Najprej je treba vzeti vso tekočo snov, smo pa v šoli precej delali sproti, preverjali so nas skozi teste. Če pa je bila kakšna ura prosta, so nam prinesli stare maturitetne teste in smo veliko tega rešili že v okviru pouka.

Sam sem si pa med letom običajno pred testi izpisal nekaj stvari, ponovil, ni pa bilo načina, da bi se intenzivno učil. Mogoče res nisem najboljši zglede drugim mladim, ampak tega enostavno nisem potreboval.

Najbrž je to le stopnička na poti do tvojega cilja, želja, kaj želiš biti, početi v življenju. Kaj je naslednji korak?

Zdaj že nadaljujem s študijem na Fakulteti za elektrotehniko, sicer pa nimam nekega visokega cilja. Zelo se zabavam v delu z elektroniko, kar me izredno veseli. Velikokrat sem si dejal, da bom srečen že, če bom lahko nekaj 'šraufal', popravil. Se pa tudi vedno več ukvarjam z glasbo, delam kot tonski teh-

Četudi te šola ne zanima, poskusi izbrati neko tako šolo, ki ti ponuja veliko različnih dejavnosti. Tudi sam sem prek tega odkril različne stvari, ki me zanimajo, in se zato spleča potruditi, ker lahko odkriješ ogromno novega. Če te konkretno geografija ali zgodovina ne zanimata, nič hudega, boš pa odkril kaj drugega.

nik. Želim si, da bi v tej smeri tudi nadaljeval, da moje življenje bogati nekaj v zvezi z elektroniko, glasbo, akustiko in podobno.

Kje se vidiš čez recimo pet, deset, dvajset let?

V vseh teh obdobjih najrajši na koncertih! Upajmo, da bo situacija, kot je bila pred korono, čimprej nazaj, saj to me res veseli. Veliko delam na koncertih, si pa želim tudi imeti domačo delavnico, kjer bom ustvarjal. V bistvu si želim malo vsega. Niso visoko leteči cilji.

Načrtuješ svoje življenje v naprej, ali želiš le živeti iz danes na jutri?

Običajno ne planiram zelo vnaprej, se bolj prepustim trenutku, kar pride sproti. No, kar se tiče koncertov, sem bolj organiziran, ker to je tako,

če je sezona polna, sploh med vikendi, so koncerti tudi v treh ali več krajih v Sloveniji. Drugače pa ... kar pride sproti.

Kaj je tvoja vloga na koncertu?

V glavnem delam kot tonski tehnik, skrbim, da se band dobro sliši z odra, da je korektno in kateri od instrumentov preveč ne izstopa. Hkrati pa pomagam tudi pri postavljanju odra, pomagam bandu, če ima kakšne tehnične težave. Sodelujem sicer z bandi Decair, Daimona, ker se poznamo, sicer pa delam v Orto baru.

Tako mlad!

So tudi mlajši, ki sodelujejo, ampak ja, organizatorji so veseli, ko dobijo podmladek, da lahko nadaljujemo njihovo poslanstvo. Tako scena živi dalje.

Kaj pa prosti čas, kako ga preživljaš?

Če nisem s punco, hodim na koncerte ali pa doma kaj 'šraufam', se učim glede elektronike, elektrotehnike, sam odkrivam zadeve, naročim dele s Kitajske in poskusim sam nekaj ustvariti iz tega. Zadnje čase pa popravljam tudi kakšne ojačevalce, odrske luči. V glavnem tovrstne aktivnosti.

V krvi imaš planinarjenje – že tvoj oče v Domžalah pušča močan pečat na tem področju, kako pa je pri tebi, greš po njegovih stopinjah ali ubiraš čisto svoje (gorske) poti?

Časa za to je sicer vse manj, ob vseh ostalih dejavnostih, sploh glede na to, da na koncertih večinoma delam ob vikendih. Še

vedno hodimo v hribe z družino, tudi s prijatelji gremo kdaj, a imam vseeno začrtano svoj pot.

Če se vrneva na šolo in doseganje izjemnega učnega uspeha, kako si ob vsem tem uspel izvajati še hobije in kateri, poleg že omenjenih, so še?

V bistvu mi je bilo dokaj lahko, saj sem večino teh stvari spoznal v okviru šole, kar je bilo zame res najbolje. Imeli smo super profesorje, pri vsem tem mi je pomagalo tudi to, da sem precej slušen tip človeka in si veliko, kar slišim pri urah, tudi zapomnim, zato porabim manj dodatnega časa za učenje. Posledično sem imel več časa za ostale aktivnosti. Šola pa mi je ponujala veliko, najprej sem hodil na programerski krožek, potem sem se učil tega, kako morajo biti urejene dvorane na šoli, tudi tam je potrebna ekipa, ki skrbi za luči in podobno, zato sem se tej ekipi pridružil. Bili pa so tudi razni tehnični projekti, kjer smo delali, se veliko naučili tudi o elektroniki. Večino svojih aktivnosti sem tako odkril prek šole in tam preživel tudi največ časa.

Obiskoval sem Gimnazijo Vič in vsako jutro porabil skoraj eno uro do tja, zato sem res hotel izkoristiti čas, ko sem že tam. Sem pa izbral prav to gimnazijo zato, ker že, ko sem prišel tja, je bilo pravo vzdušje, veliko možnosti za dodatne dejavnosti, krožke in zato mi nikoli ni bilo žal dve uri na dan nameniti prevozu. Poznam pa ljudi, ki jih je to odvrnilo. No, mene ni.

Kaj pa življenje mladih v Domžalah, kaj pogrešaš, kaj ti je všeč?

Z glasbenega stališča je tako, imamo glasbeno šolo in vse, ampak se mi zdi, da ravno za bande in drugo, kar je mogoče bolj alternativna scena, pa ni toliko v Domžalah. Mogoče se na kakšno leto kaj zgodi, vem, da je bil pred nekaj leti razpis za bande, ko je bil dan mladim v Domžalah in podobno, to se mi zdi fino in bi lahko bolj pogosto izvajali. Recimo edini klub, ki je v Domžalah, je Blunout, a oni so usmerjeni predvsem v bolj uveljavljene bande ter jazz in blues. Organizirali so tudi koncerte v parku, a spet, gre le za nekaj dni v letu in večje bande. Dobro bi bilo imeti še kaj drugega. Imamo Center za mlade in po Sloveniji so ravno mladinski centri najmočnejše scene, ker ima vsak kakšno koncertno dvorano zraven in se tam veliko dogaja. A pri nas tega ni. Imamo pa precej uspešnih bandov v Domžalah in okolici, od Imseta, Lusterdama, in vsi so si morali doma urediti prostore za vaje, kar pa je eden največjih problemov bandov, saj potrebuješ prostor za vajo. Sicer smo v osnovni šoli imeli razne predstave, kulturne dogodke, igral sem tudi kitaro, a spet, ni bilo alternativne scene ...

V glasbeno šolo si hodil?

Ne v Glasbeno šolo Domžale, ampak v zasebno glasbeno šolo, kjer sem se učil kitare. Sestra se je vpisala kakšno leto, dve prej, in ko so imeli zaključne nastope, sem videl učitelja, ki je bil roker, zato sem se želel učiti igranja kitare pri njem. Potem sem se zaljubil v električno kitaro, zdaj pa sem na bas kitari, ki je veliko bolj zabavna. No, pri tej sem se vse naučil sam.

Tvoj nasvet mladim, učencem, dijakom ... Zakaj se spleča v šoli potruditi in kaj to pomeni za nadaljnje življenje?

Meni se zdi to odlična priložnost, da odkriješ to, kar te zanima, pa četudi te šola ne zanima, poskusi izbrati neko tako šolo, ki ti ponuja veliko različnih dejavnosti. Tudi sam sem prek tega odkril različne stvari, ki me zanimajo, in se zato spleča potruditi, ker lahko odkriješ ogromno novega. Če te konkretno geografija ali zgodovina ne zanimata, nič hudega, boš pa odkril kaj drugega.

Kaj pa bi priporočil odraslim, tistim, ki krojijo življenja mladih, kaj lahko naredijo drugače, da bo mladim lažje?

Predvsem naj jih ne držijo doma in jih pustijo, če želijo iti zvečer ven, na kakšen koncert. Spodbujati je treba tudi manjše alternativne scene. Pogosto je tudi mentaliteta, da če pride samo 10 ljudi na koncert, dogodek, da se ne spleča, ker ne boš dobil povrnjenega vložka denarja. Ampak ravno to je tisto, na prvem, drugem dogodku morda ne bo toliko ljudi, potem pa se začne širiti, rasti in to bo za mlade, ki jim je to področje všeč, novo doživetje. Morda se bodo pridružili, tudi oni zgrabili priložnost, karkoli. Ravno v take stvari je vredno vlagati, da se mladi pridružijo, ne samo večje komercialne zadeve enkrat letno. □

MEDNARODNI PROJEKT MLADI ZA MLADE

Mladinsko ulično delo – kaj je to, kako se izvaja in kako se na to odzovejo mladi v Domžalah – vse to in še več je v septembru odkrivala skupina 11 evropskih prostovoljcev v okviru mednarodnega projekta v izvedbi Centra za mlade Domžale. Če bi rad sodeloval v nadaljevanju projekta in pomagal naprej razvijati ulično delo, potem ne spreglej povabila na koncu prispevka.

CZM Domžale

Foto: arhiv CZM Domžale

Ste morda opazili angleško govoreče mlade, ki so v zelenih majčkah z napisom 'Delam na ulci' pripravljali aktivnosti za mlade? Če ste odgovorili z da, potem ste srečali prostovoljce iz različnih držav Evrope, ki so k nam prišli, da bi spodbudili ulično delo v Domžalah. Kaj ulično delo sploh je, kako je sam projekt izgledal in kdo je projekt podprl, lahko preberete v naslednjih odstavkih.

Štegesta septembra se je v večernih urah v hostlu Hiša na travniku v Dobu zbralo 11 mladih, starih med 19 in 26 let, ki so imeli pred seboj tritedenski projekt Mladi za mlade. Vse skupaj se je takrat zdelo kot nekaj razburljivega, novega, nekaj, kar jim je predstavljalo velik izziv, a so se samega začetka hkrati zelo veselili in ga nestrno pričakovali.

Projekt je bil organiziran s strani Centra za mlade Domžale, podprli pa so ga: Evropska solidarnostna enota, MOVIT in Občina Domžale. Njegov glavni namen je bil pripraviti nekaj zabavnih dejavnosti v Domžalah, ki bi spodbujale kvalitetno preživljanje prostega časa mladih. Cilj projekta je bila tudi promocija Centra za mlade Domžale na način, da prostovoljci mladim predstavijo, kaj vse lahko tam počnejo, katerim dejavnostim se lahko pridružijo in kako lahko na različne načine kvalitetno preživijo svoje popoldneve.

Kaj ulično delo sploh je, kako se ga lotiti in kako ga izvajati, so udeleženci ugotavljali v prvih nekaj dneh projekta, ko sta zanje ljubljanski mladinski center Mladi zmaji in zavod BOB pripravila obsežno izobraževanje. Naučili so se, kako na ulicah pristopiti do mladih, kako se jim predstaviti, vzbuditi njihovo pozornost in kako potem nadaljevati z različnimi aktivnostmi, ki bi jih zanimale in bi se posledično ponovno želeli pridružiti dogajanju, ki je zanje pripravljeno.

Multikulturne dejavnosti

V dneh po izobraževanju so prostovoljci prvič stopili v Češminov park, kjer so za mlade pripravili multikulturne dejavnosti, s katerimi so predstavili nekaj značilnosti njihovih držav Nemčije, Španije, Portugalske, Bosne, Estonije in Finske. V naslednjih dveh tednih so sledili tudi lov na skriti zaklad, soba pobega, različne cirkuške aktivnosti, glasbeni kviz in razne dejavnosti, ki so jih prostovoljci prinesli od doma (parkour, skejtanje, različne pesmi in plese, njihove igre ...). Zaradi nekaj slabega vremena in dejstva, da v notranjih prostorih zaradi ukrepov proti širjenju covid-19 ni bilo možno izvajati vseh aktivnosti, so prostovoljci pripravili tudi brošuro aktivnosti. V tej brošuri so zajeli vse dejavnosti, ki so si jih zamislili, jih natančno opisali in tako omogočili, da jih lahko kdorkoli izvaja, kadarkoli želi.

Eden največjih izzivov, na katere so prostovoljci naleteli, je bilo dejstvo, da je mlade zelo težko pridobiti in pripraviti v to, da bi pri aktivnostih želeli sodelovati. Potrebne so bile torej najrazličnejše zamisli, na kakšen način bi torej mlade privabili, da se dejavnostim pridružijo. Poskusili so z različnimi letaki, ki so jih delili po ulicah v Domžalah, s prostimi povabili, ki so jih namenili mimoidočim, svoje aktivnosti pa so oglaševali tudi prek socialnih omrežij. Kljub najrazličnejšemu trudu, ki so ga vložili v promocijo, se je za najboljšo možnost izkazal kar osebni pristop. Naučili so se, da je najbolje zbrati pogum, pristopiti do posameznika ali skupine mladih, se jim predstaviti, z njimi začeti pogovor in jih nato povabiti na neko aktivnost. Mladi se zelo neradi udeležujejo stvari, ki so zanje nekaj novega, nekaj nepoznanega. Prostovoljci so torej hitro odkrili, da je najbolje, da se z mladimi pogovarjajo in pri njih na ta način poskusijo vzbuditi zanimanje. Ko so mladi ugotovili, da so prostovoljci zabavni in počnejo zanimive stvari, so bili zelo hitro na njihovi strani in so z njimi potem z veseljem počeli, karkoli so le-ti zanje pripravili. Težko je, vendar se da, če si vzamemo čas in smo vztrajni.

Prosti čas

V sklopu projekta so imeli prostovoljci tudi veliko prostega časa, ki so ga namenili obiskovanju naše Slovenije. Ogledali so si različne kraje, najbolj pa so bili navdušeni nad Bledom, Postojnsko jamo, Predjamskim gradom in samo Ljubljano. Eden od prostovoljcev se je celo opogumil in se odpravil na Triglav, kar mu je na koncu tudi uspelo.

Evalvacija

Velik del samega poteka je bila tudi evalvacija, ki so jo imeli prostovoljci dvakrat tedensko. Ena je potekala v manjših skupinah, ena pa je bila namenjena vsem. Na evalvacijah so lahko povedali, karkoli jih je skrbelo, kaj jim ni bilo všeč, v čem so res uživali ipd. Poskušali so ugotoviti tudi, kaj bi lahko projektu še dodali, da bi bila izvedba uličnega

delo v nadaljnjih dneh bolj uspešna. Najbolj hvaležni so bili za evalvacije, ki so potekale v manjših skupinah. Na teh srečanjih so se še bolj spoznali med seboj, se pogovorili tudi o stvareh, ki so malo bolj osebne in jih niso želeli deliti pred vsemi. Na ta način so se zares krepila tista prava prijateljstva, ki ti ostanejo za vedno. Zagotovljeno pa je bilo tudi to, da so se prostovoljci hitro zelo dobro razumeli med seboj, da so ostali dobra ekipa in na ta način bolj uspešno opravljali delo, zaradi katerega so prišli v Domžale.

Posebne in koristne izkušnje

Takšni in podobni projekti so za mladega posameznika res posebna izkušnja, s čimer so se zelo strinjali tudi prostovoljci, ki so bili del projekta. Na zaključni evalvaciji so povedali, da so od projekta odnesli res veliko. Ne samo znanje o delu z mladimi, ampak tudi veliko novega znanja o sebi, o tem, kaj zmorejo, kako so se sposobni prilagajati, kaj jim je pri njihovih lastnostih najbolj pomembno, kakšne ljudi si želijo imeti ob sebi ipd.

Ena od koristnih izkušenj je bila zagotovo tudi ta, da so se naučili živeti z drugimi ljudmi, ki imajo drugačne navade kot oni. V hostlu so si morali sami organizirati pripravo hrane, organizacijo gospodinjstkih del in časa, ki ga bodo namenili prostemu času ter delu. Za vsak dan so dobili nekaj sredstev za hrano in nekaj žepnine, ki so jo morali premišljeno razdeliti med posamezne dni. Tako so krepili tudi svojo samostojnost. Marsikdo se je prvič srečal z dejstvom, da mora zase poskrbeti sam in je moral izstopiti iz udobja svojega doma, kjer je zanj vse priskrbljeno.

V projekt je bilo vključenih tudi nekaj posameznikov z manj priložnostmi, ki jim je na takšen način omogočeno, da potujejo po svetu, spoznavajo različne ljudi in njihove kulture, čeprav si tega sami ne morejo privoščiti. Projekt je namreč financiran iz evropskih sredstev, ki so namenjena mobilnosti mladih. Tako so prostovoljci dobili povrnjene vse stroške potovanja, stroške bivanja in hrane, dobili pa so tudi nekaj žepnine, s katero so lahko proste dni namenili odkrivanju Slovenije.

Foto utrinki

Na koncu projekta se je nabralo kar veliko foto utrinkov, ki so jih prostovoljci ustvarjali tekom celotnega dogajanja. Tako so zbrali nekaj njihovih najljubših fotografij in iz njih pripravili razstavo. Ogledate si jo lahko v Centru za mlade Domžale v delovnem času od ponedeljka do četrtega od 8.00 do 20.00 in v petek od 8.00 do 16.00. Namen razstave je bil predvsem ta, da bi ljudem pokazali, kaj vse so počeli, in mladim predstaviti, kaj vse lahko oni počnejo v sklopu takšnih in podobnih projektov. Pomembno je, da se mladi zavedajo, da imajo veliko možnosti, da se pridružijo takim programom in da od njih lahko odnesejo res veliko dobrega za svoje nadaljnje življenje, nekaj, kar si bodo za pomnilni za vedno.

Povabilo

Po končanem projektu smo videli, da je ulično delo nekaj, kar bi se lahko dogajalo tudi v Domžalah. Če si torej pripravljen nameniti nekaj svojega prostega časa mladim v Domžalah, narediti spremembo in primorati k temu, da se za mlade naredi še nekaj, s čimer lahko svoj prosti čas preživijo čim bolj kvalitetno, lahko kontaktiraš Center za mlade Domžale (lahko pokličeš na telefonsko številko 040 255 568, pišeš na elektronski naslov info@czm-domzale.si ali spremljaš našo uradno spletno stran, FB in IG stran za več informacij v prihodnjih tednih). V prihajajočem letu se bo oblikovala skupina prostovoljcev, ki bo izvajala ulično delo v Domžalah ter okolici, zato se le opogumi in ugotovi, če je to nekaj, s čimer lahko ti pripomoreš naši skupnosti.

Mladinske delavke v CZM pa lahko tudi pocukaš za roka in ti bodo povedale, kakšne mednarodne priložnosti te čakajo.

Se vidimo v CZM. ☐

RENAULT CLIO LIMITED

že za **12.690 €***
paket zimskih pnevmatik
5 let podaljšanega jamstva**

*Navedena malo prodajna cena (MPC) je neobvezujoča priporočena cena in vključuje 22-odstotni DDV in DMV. Cena velja za model Renault Clio Limited 50a 65T. Za vsebuje 1631l. Popust v višini 500 € ter dodatni popust v višini 450 € veljata ob nakupu z Renault Financom. **Ob nakupu avtomobila z Renault Financom kupca prejme subvencionirano obvezno in cestovno kasko zavarovanje za 99 €, podaljšano jamstvo (5 let ali 100.000 km, kar koli se zgodi prej) in vzdrževanje za motor po polovični ceni (5 let ali 100.000 km, kar koli se zgodi prej). Pogoj očitke je sklenitev finančne pogodbe z minimalno finančno vrednostjo 8.000 €, minimalnim trajanjem 36 mesecev z Renault Financom. Ob nakupu vozila, ne glede na obliko financiranja, kupca prejme brezplačen paket zimskih pnevmatik. Poraba pri mešanem ciklu: 5,1-7,8l/100 km. Emisije CO₂: 116-150 g/km. Emisija NO_x: 0,0115-0,0936. Vrednosti meritev porabe in emisij ustrezajo standardu meritev WLTP. Oglikov dioksid (CO₂) je najpomembnejši toplogredni plin, ki povzroča globalno segrevanje. Emisija onesnaževal zunanega zraka iz avtomobila pomenljivo prispeva k poslabšanju kakovosti zunanjega zraka. Prispeva k zlasti k štetim na povzročeni koncentraciji pri izdihnem ozonu, delci PM₁₀, in PM_{2,5}, ter dušikovih oksidih. Več informacij o ponudbi, nakupu in pogojih nakupa je na voljo na renault.si. Slika je simbolna. Renault Nissan Slovenija, d.o.o., Dunajska 22, 1000 Ljubljana. Slika je simbolna. Več informacij o ponudbi in pogojih nakupa je na voljo na renault.si. Renault Nissan Slovenija, d.o.o., Dunajska 22, 1000 Ljubljana. Pridržujemo si pravico do napak.

Renault priporoča www.renault.si

AVTO SET – SETNIKAR, DRAGOMELJ

Tel. : 041/648 166, Internet: www.avtoset.si

KULTURA

»ZADNJA V POSTELJO, PRVA POKONCU PA BO VEDNO KAJ DOBREGA V LONCU«

Vsaka vezenina ima svojo zgodbo. Tokrat so nas navdihnile vezene pripovedi iz lokalne kulturne zgodovine, ki smo jih črpali iz zbirke Menačenkove domačije, ki letos praznuje 10-letnico delovanja v okviru Kulturnega doma Franca Bernika Domžale.

Katarina Rus Krušelj

Ob tokratnem raziskovanju slovenske kulinarične dediščine v okviru projekta **Dnevi evropske kulturne dediščine 2021** z naslovom *Dober tek!*, ki so potekali od 25. septembra do 9. oktobra po vsej Sloveniji, smo zbrali vezenine iz zapuščine domžalske muzejske hiše Menačenkova domačija, nekdanjega bivališča kmečko-obrtniške družine Ahčin, ki se je preživljala s krojaštvom. Iz bogate muzejske zbirke, ki je nastajala tudi pod vodstvom predhodnega upravitelja, domžalskega Društva narodnih noš, so predstavljeni stenski prti z

Eden od ohranjenih stenskih prticev iz zbirke Menačenkove domačije, verjetno iz obdobja med obema vojnama. (foto: Miro Pivar)

Gospodinjski tečaj v Društvenem domu v Domžalah, 1912. (avtor: Peter Naglič; vir: zasebna zbirka Matija Šporarja)

Na odprtju razstave 5. oktobra smo se zbrali vsi ljubitelji ročnega vezenja. (foto: Miro Pivar)

različnimi izvezenimi napisi in umetelnimi okraji s pridruženimi belimi predpasniki nekdanjih kuharic, ki jih je zbrala zbirateljica Veronika Pogačar. V njihovih kuhinjah ni manjkalo kuharskih knjig, jedilnih knjižic, zapiskov in fotografij iz prvega gospodinjskega tečaja v Domžalah, daljnega leta 1912, katerega glavna naloga je bila vzgojiti spretne gospodinjne, dobre matere in žene. Mednje se je zapisala tudi **Anica Ahčin**, gospodinja in šivilja slammnikov v nekdanji slammnikarski tovarni v Domžalah in tujini, ki jo je ob koncu prve svetovne vojne v prerani grob položila epidemija španske gripe. Ob tokratni priliki predstavitve kulinarične dediščine naših krajev smo podrobno pregledali njene kuhinjske knjige iz predvojnega časa in jih v večni spomin, preden zbledijo, digitalizirali za javno uporabo. Na ogled so na spletni strani www.kd-domzale.si, zavihek Menačenkova domačija, podzavihek Aktualni dogodki.

Razstavo vezanih stenskih kuhinjskih prticev, predpasnikov in kuharskih knjig iz zapuščine domžalskih gospodinj kot odraz slovenske bivalne kulture v prvi polovici 20. stoletja sestavljajo trije tematski sklopi. Največ razstavljenih predmetov izvira iz zbirke Menačenkove domačije, za razstavo so jih posodili tudi Veronika Pogačar, Veronika Kopic, Karolina Kljun in Andreja Pogačnik Jarc. O vezilnih tehnikah nas je poučila Majda Škrjanc, razstavo pa je postavil zunanji strokovni sodelavec Roman Kos.

Stenski prti

Kaj je lahko bolj preprosto kot prtič, obešen v delovnem okolju kuhinje z

Detail z razstave v Menačenkovi domačiji (foto: Miro Pivar)

namenom zaščite stene? Uporabljali so jih tudi za zaščito sten pred odtisi stolov, pozneje so jih preselili še v spalnice. Večina ohranjenih prtov je iz obdobja med obema vojnama, saj so takrat potekali tečajji vezenja v rednem šolanju. Največkrat so bili iz platna, pozneje industrijskega blaga, z obrobo, pogosto strojno zarobljeno z belimi ali barvnimi industrijskimi trakovi ter zankami za pritrditev na steno. Velikost je bila standardizirana, da ob zamenjavi prta ni bilo treba zabijati novih žebeljev v steno. Največ stenskih prticev je bilo vezanih v kraljevsko modri barvi, ročno, s stebelnim vbodom, napisi zapolnjeni s polnim vbodom. Motivi do bili figurálni in dekorativni (največkrat cvetlični motiv), dopolnjeni z napisi in pregovori npr. *Kdor se dela boji, slabo živi; Kdor o meni slabo sodi, naj nikdar v moj dom hodi; Ne išči si druge širne sveta, jaz ti ostanem zvesta doma.* Skozi leta so stenski prti postali prostori za vezeno izražanje umetnosti in modrosti srčnih žena, ki so ljubile svoje družine, jih bodrile in vzgajale.

Kuhinjski predpasniki

Kako so si mlada dekleta krajšala prosti čas in krepila vzorni zgled v tedanjih družbenih krogih? Z vezenjem bolj ali manj zapletenih vzorcev ali vsaj monogramov na predpasnike, da so si pripravile lepe bale, preden so se poročile. Če so poleg izvezle tudi letnico svojega dela, toliko bolj dragoceni so za današnji vpogled v preteklost, saj nam pripoveduje zgodbo o določenem času in tudi osebi, ki je leta 1907 sešila svoj predpasnik, ga obrobila z ročno izdelano čipko in vanj izvezla svoji začetnici imena in primka. Najstarejši razstavljeni predpasniki so iz belega platna, poznejši iz etamina – tanke in skoraj prozorne bombažne tkanine, ki so jo uporabljali v obdobju med obema vojnama. Na predpasnikih so dodelani vsi detajli, od prišite fine čipke do raznih všitkov in ročno izdelanih gumbkov.

Aničin kuhinjski koticček

Kako dragocen je lahko več kot 100-letni zapis receptov za jedi, ki so jih nekoč kuhali v naših krajih? Neprecen-

Naslovnica kuhinjske knjige iz zapuščine Anice Ahčin (Menačenkova domačija, Domžale 1912)

Anica Ahčin v Linzu kot šivilja slammnikov (Menačenkova domačija, pred prvo svetovno vojno)

ljivo. Napisan s svinčnikom, v lepopski kurzivi in slovnično korekten z nemškimi popačenkami razkriva lepoto kuhinjskih zvezkov še iz avstro-ogrskih časov, ko se je Anica Ahčin poleti 1912 udeležila 1. gospodinjskega tečaja v Domžalah v takrat novozgrajenem društvenem domu, današnjem Kulturnem domu Franca Bernika Domžale. Domžalčani smo lahko ponosni, da imamo kljub mladi zgodovini obsežen kronološki zapis naše zgodovine, ki jo je zvesto zapisoval župnik Franc Bernik. V njegovi prvi knjigi Zgodovina fare Domžale iz leta 1923 (in v ponatisu iz leta 2020, ki je izšel v naši založbi) lahko podrobno preberemo, da je bil pod okriljem Katoliškega izobraževalno podpornega društva organiziran osemtedenski celodnevni gospodinjski tečaj, ki ga je vodila učiteljica Minka Odla-

sek, njev v pomoč pa je bila dodeljena Mimi Cesar, ki je poskrbela, da so dekleta usvojila znanje iz šiviljstva. Tečaja se je udeležilo 24 deklet, ki so ob zaključku pripravile razstavo več kot 300 kosov oblačil v lepo okrašeni dvorani in ob tem posebnem dogodku so praktično prikazale znanje kuharskih veščin. V zbirki Menačenkove domačije so se ohranili Aničini originalni jedilni listki, v katerih so tečajnice morale pripraviti izračen sestavin za skupino 25 ljudi, in kuhinjska knjiga z različnimi recepti. Za razstavo pa smo takratni utrip tečaja s skupinskimi portreti udeleženk in drugih sodelujočih pridobili originalne fotografije Petra Nagliča, fotografa iz bližnje Šmarce, ki je na svojstven način ovekovčel takratni prostor in čas.

Danes so enostavne jedi, stenski prtič in umetelno zašiti in okrašeni predpasniki skorajda izginili iz slovenskih domov, a ne iz naših spominov, saj jih še danes prepoznavamo kot pomemben odraz preteklosti slovenske bivalne kulture ter izraz ljudske umetnosti, ki je bila razumljiva ravno zaradi preprostosti izdelave in sporočil. Razstava pa neposredno pripoveduje tudi o vlogi ženske v takratni družbi, s katero se danes težje poenotimo. **Na ogled je še do 20. novembra, od torka do petka od 10. do 12. ure, ter od 17. do 19. ure, ob sobotah od 10. do 12. ure. Vstop je prost.** □

Vas zanimajo osnove vezenja?

Vabljeni na zaključek razstave z vodenimi ogledi in praktičnimi prikazi vezenja, ki bodo v soboto, 20. novembra, od 10. do 12. ure. Z nami bodo domžalske vezilje, ki nam bodo prikazale to pomembno ročno veščino in nas povabile, da sami preizkusimo osnove vezenja. Primerno za vse generacije udeležencev, vstop je prost. Zaradi lažje organizacije dogodka vas prosimo za predhodno prijavo do 18. novembra na e-naslov: menacenk@kd-domzale.si ali telefon 01 722 50 50 (Kulturni dom).

NOVEMBER

2021 KOLEDAR DOGODKOV

Kulturni dom
Franca Bernika
Domžale

6

SOB

10.00

Svetlana Makarovič: ČUK NA PALICI

lutkovno-glasbeni kabaret | Zavod KULT | režija: Nika Bezeljak | igrajo: Laura Zafred, Miha Bezeljak, Žiga Fabbro, Rok Felician, Matic Smolnikar, Aleš Zorec | 40' | primerno za starost: 3+ | Glavni junaki iz zbirke otroških pesmi Svetlane Makarovič oživijo v lutkovni podobi. V družbi navihanih, prevzetnih, požrešnih, razvajenih, lažnivih, kratkovidnih in zaljubljenih živali spoznavamo njihove življenske zagate in rešitve. Otroci pa v predstavi spoznajo tudi različne

inštrumente: violino, kitaro, ukulele bas, klarinet, bobne, ksilofon, dežno palico, lončeni bas ...

Ela Peroci: MUCA COPATARICA

lutkovna predstava | Lutkovno gledališče FRU-FRU | režija: Irena Rajh | nastopajo: Irena Rajh, Ana Špič, Anže Virant, Andrej Adamek (glasbena spremljava) | 30' | primerno za starost: 2+ | Priljubljena pravljica o mucu, ki nerednim otrokom odnese copate. Otroci sklenejo poiskati mucin dom in svoje copatke. V gozdu pa srečajo mnogo živali, ki mucu tudi poznajo. S skupnimi močmi najdejo njeno hišico. Kdo ve, ali bo muca otrokom vrnila njihove copatke ...? Lutkovna pravljica je pripovedovana z lutkami, ob živo izvajani glasbi in otroških pesmicah.

20

SOB

10.00

20

SOB

20.00

TORI TANGO

koncert | Gabriela Alarcón (vokal), Jure Tori (harmonika), Kurt Bauer (violina), Matjaž Stošič (kitara), Ewald Oberleitner (kontrabas) / Senzibilnost avtorskih melodij izpod prstov harmonikarja skupine Orlek Jureta Torija je kar sama klicala po glasbenih oziroma žanrskih vzporednicah. Po prepletanju zanj značilne intimistične in rahločutne instrumentalne izpovedi z elementi jazzja, folka in etna v dose- danjem solističnem ustvarjanju se je to naposled izoblikovalo v nekaj popolnoma novega – povsem unikatno in drugače tanga.

Oliver Sacks: MUZIKOFILIJA (Zgodbe o glasbi in možganih)

glasbeno-gledališka uprizoritev | Anton Podbevšek Teater | režija: Ivana Djilas | nastopajo: Aleš Valič, Aljaž Jovanovič, Matic Valič, Boštjan Gombač | Odgovoru na vprašanje o smislu človekovega bivanja se je Oliver Sacks najbolj približal v zgodbah o možganih in glasbi, ki jih je nesistematično zbiral vse od šestdesetih let prejšnjega stoletja. Zgodbe o neverjetni terapevtski moči glasbe ter o vztrajnosti glasbenega spomina, ki se upira številnim možganskim poškodbam namreč kažejo, da je glasba močnejša in nevarnejša, kot si sploh lahko predstavljamo, in da igra ključno vlogo pri razumevanju človeka, njegovih možganov in njegove zavesti.

30

TOR

20.00

IZBR@NO V KNJIŽNICI DOMŽALE

Izbral in uredil: Janez Dolinšek

knjige za odrasle

Lana Bastašič

Ujemi zajca

SANJE, 2021

Balkanska Elena Ferrante je zavirljiv naziv, ki se je v Zagrebu rojene Lane Bastašič prijel zaradi udarnega prvenca Ujemi zajca. Avtorica je leto pozneje prejela evropsko nagrado za književnost, ki je bila verjetno precej zaslužna, da je roman preveden že v več kot 10 jezikov. Roman ceste bi (tudi) lahko rekli zgodbi o protagonistki Sari, ki od Lejle, najboljši prijateljice iz mladosti, po 12 letih prejme klic, ki jo vrne v preteklost in popelje na pot ponovnega odkrivanja svoje resnice in nekakšne revizije svoje zgodovine. Neukrotljiva in brezkompromisna Lejla dodobra pretrese Sarino ustaljeno življenje v Dublinu, kamor je kot mnogi drugi z nemirnega Balkana odšla zasledovat boljše življenje. Zgodba o kompleksnem ženskem prijateljstvu, o razrednih razlikah, o tistih, ki odidejo, in tistih, ki ostanejo (zadaj), o posledicah vojne in o posledicah nerazrešenih ran, ki jih zadaja življenje ... (J. D.)

Jessica Whyte

Morala trga: človekove pravice in vzpon trga

ZALOŽBA SOPHIA, 2020

Pogled na zgodovino politične ekonomije in človekovih pravic v dvajsetem stoletju, ki pokaže, kako je neoliberalna kapitalistična ideologija uspela svojo svobodnega trga neločljivo vplesti v korpus človekovih pravic in svoboščin. Zlitje je tekmo druge polovice dvajsetega stoletja postalo tako učinkovito, da je dandanes že nevladnim organizacijam težko misliti družbo, v kateri bi lahko dosledno spoštovali človekove pravice, istočasno pa bi se odrekli doktrini prostega trga. Dvom v trg je v neoliberalnem videnju sveta enostavno herezija in ne izhodišče za načrtovanje pravičnejše družbe. (G. J.)

Bill Bryson

Človeško telo: vodnik za stanovalce

MLADINSKA KNJIGA, 2021

Zanimivo branje o bolj ali manj presenetljivih dejstvih človekovega telesa, o njegovi kompleksnosti, sposobnosti prilagoditve, ozdravitve. Bryson nam človeško telo odkriva kot nekakšno obrnjeno, prostrano notranje vesolje, ki ga zapolnjuje nedoumljivo število celic, nevronske povezave in dolžina žil, ki pri vsakomur izmed nas predstavlja dva in pol kratnik obsega zemlje. Knjiga lahko hrani našo golo radovednost ali pa vzbudi raznorodne razmisleke o skrivnosti življenja in odgovornosti, ki jo do soljudi in sveta nosimo. (G. J.)

Peter C. Göttsche

Smrtonosna zdravila in organizirani kriminal: kako vsemogočne farmacevtske korporacije spodkopavajo javno zdravstvo

CICERON, 2019

Avtor knjige je epidemiolog in s strastjo znanstvenika vodilni kritik kliničnih raziskav na svetu. V svoji knjigi z bogatim naborom strokovne literature dokazuje, kako farmacevtska industrija sistematično korumpira znanost s podkupovanjem zdravnikov, strokovnih revij, akademikov, združenj bolnikov, novinarjev, politikov in celo agencij, ki naj bi skrbele za urejanje trga zdravil. Glavno besedo pri vsem imajo delničarji,

kar pomeni kapital, to je denar, to so dobički. Ko bi vsaj zdravniki in akademiki delovali za humane višje cilje, pa se znova in znova izkazujejo za podkupljene ključne mnenjske voditelje oziroma najete plačance farmacevtske industrije. Avtor te vrste kriminal upravičeno primerja z mafijo, saj neusmiljeno pometa s kritiki nezakonitega početja. Čeprav so farmacevtske korporacije pod nenehnim drobnogledom in za svoja neetična dejanja plačujejo tudi milijardne zneske, le to cinično vkalkulirajo v svoje stroške in karavana gre dalje. Mafija pobira nespodobne dobičke, pobija, podkupa politike, vplivneže in najpomembnejše mnenjske voditelje, farmacija tudi. Zato so potrebne globoke spremembe, kjer bodo morale države spremeniti odnos do nadzora nad t. i. 'neodvisnimi' raziskavami pred 'trženjem' zdravil. (C. H.)

knjige za otroke in mladino

Jenny Jägerfeld

Kraljica smeha

ZALA, 2021

Dvanajstletna Sasha se spopada z izgubo mame. Prebolevanja njene smrti se loti tako, da naredi seznam sedmih stvari, da ji ne bi bila podobna, zato da bi lažje preživela. Njen seznam vsebuje: ostriči si mora lase, ne skrbeti za kar koli živega, ne brati knjig, nositi samo živobarvna oblačila, ne razmišljati preveč, izogibati se sprehodom in gozdu ter postati kraljica smeha. Želi postati stand-up komičarka in razveseljivati ljudi, to bo njeno poslanstvo, kajti mama je veliko ljudi spravila v jok. V vsakdanjem življenju sprva zanika žalost, ki pa noče izginiti, a počasi se s pomočjo sorodnikov, prijateljice in psihologinje vendar sooči z občutki žalosti, jeze in krivde, ki jo prežemajo. Odlična knjiga, ki spregovori o težki temi zelo tenkočutno. Avtorica, ki zna s humorjem in toplino pripovedovati tudi o najtežjih stvareh, je prejemnica nagrade August in nagrade Astrid Lindgren. Po knjigi Kraljica smeha snemajo tudi film. (S. Z.)

Pavel Gabzdyl

Atlas vulkanov

MORFEMPLUS, 2021

Vulkani vedno vzbujajo radovednost, njihovi izbruhi pa tudi strah. Poučna knjiga Atlas vulkanov nam posreduje veliko zanimivih informacij, spoznamo zgradbo zemlje, izvemo, kako nastanejo vulkani, seznanimo se z geografijo vulkanov in kje vse jih najdemo. Podamo se v zgodovino vulkanov in spoznamo vulkanologe in njihovo delo. Najdemo zanimive odgovore na številna vprašanja: Kaj je lava? Kaj je atol? Kateri vulkani so jezni vulkani? V kateri državi je največ delujočih vulkanov? Zakaj so vulkani najboljši vrtnarji? Kdo je bil Vulkan? Knjiga vsebuje tudi zlozljive zemljevide z nazornimi ilustracijami, z veseljem jo bodo preučevali predšolski otroci in šolski otroci prvega triletja. (S. Z.)

Kajetan Kovič

Moj prijatelj Piki Jakob: Medvedja mamica

SANJE, 2021

Medvedja mamica je ena izmed zgodb, ki je bila prvič objavljena v legendarni knjigi za otroke Moj prijatelj Piki Jakob. Mladinska knjiga pa se je odločila, da to zgodbo izda kot slikanico velikega formata z novimi podobami Jelke Reichman. Gre za prikupno zgodbo, v kateri Piki (Jakob) razloži učitelju, kako ga je medvedja mamica naredila kot prvega izmed 30 medvedkov. Ne rodila, ampak naredila iz rjavega in belega pliša ter ga naphala z vato. Dobrodošla slikanica za vse odrasle nostalgike, ki bi želeli obujati spomine, in/ali za vse starše, ki bi želeli, da tudi njihovi otroci še podrobneje in bolj slikovito spoznajo kulturnega Pikija. (J. D.)

KULTURA

KOLUMNA • ODTIS ČLOVEČNOSTI

LENART ZAJC

ČAROVNIJA GLEDALIŠČA

Tako kot imam rad knjige, imam rad gledališče, saj imam občutek, da mi na podoben način širi duha in bistveno bolj kot film buri mojo domišljijo.

Film oziroma televizija s svojim načinom podajanja, pripoved popolnoma servirata 'na pladnju' in bistveno manj prostora prepuščata razmisleku in lastni domišljiji. No, da ne bom kriččen, seveda so izjeme, so določeni režiserji in filmski mojstri, ki skušajo zgodbo povedati drugače, pa vendar se večina drži utečenih, množici prijaznih načinov. Da ne bo pomote, moram poudariti, da imam tudi sam rad takšne filme, v bistvu dober žanrski film cenim popolnoma enako, kot cenim visoko umetniško naravnani film. Je pa res, da ob tem, kot sem že omenil na začetku, tu in tam začetim nujno potrebo po obisku gledališča. Priznam, pa da zelo rad obiskujem gledališče v našem domačem Berniku, pač tiste predstave, ki me v letni beri zanimajo in so na voljo. Tu moram izpostaviti, da je bil letni abonma krasna potuha. Žal so korona in kontradiktorni protikoronski ukrepi zasejali tako globoko negotovost, da si letos Bernik abonmaja enostavno ni mogel privoščiti, saj v teh časih ne more jamčiti njegove izvedbe. Škoda, pa vendar, dokler nam sproti zagotavlja predstave, se bom pač potrudil, kupil karto in si predstavo ogledal, ko pač bo v Berniku na sporedu.

V oktobru smo si tako lahko ogledali imenitno predstavo slovenske avtorice Tjaše Mislej Naše skladišče v izvedbi Prešernovega gledališča Kranj v režiji Mateje Kokol. Predstava povsem zajame duh našega časa, se pravi duh kapitalizma, ko je posameznik vreden le, kolikor zasluži, kjer so človekova osebnost in njegove sanje le nujno zlo, ki ga ovira pri delu in služenju gospodarju, podjetju, v njegovem boju s konkurenco mračnega svobodnega trga. Štiri delavke, zaposlene v skladišču sodobne, nemške trgovske družbe, ki so jih izvršno uprizorile Vesna Jernikar, Vesna Slapar, Vesna Pernarčič in Miranda Trnjanin, pripovedujejo zgodbo slehernika, ujetega v kolesje slabih plač, kreditov, nemogoče visokih najemnin in ostalih življenjskih stroškov. Kolesje pozikusa popolne robotizacije življenja, ki pa se ji trgovske delavke vendarle upirajo s humorjem, s sanjami o tem, kaj bodo počele, ko se končno izmuznejo iz tega primeža. Človeško upajo, da jih vendarle čaka nekaj boljšega, ampak groza, da to še niti ni dno, da bi lahko izgubile celo to bedno službo, ali pa, še slabše, da bi lahko pristale za blagajno, kjer človek niti klepetati ne more, ta groza jih prisili, da vztrajajo naprej, tam, kjer so, v vsej bedi njihovega skladišča. Da dejansko ni izhoda, spoznamo tudi skozi poslovodkinjo (Darja Reichman), nekoč trgovko, ki pa je vendarle napredovala in ima zdaj v primerjavi s štirimi delavkami na videz vse, kar bi si človek želel, pa vendarle ji vse materialne dobrine ne pomagajo kaj dosti, saj je vse dneve in čas preživlja v pisarni, trgovini, v strahu za svoje delovno mesto, za svoj položaj. Ali pa kupec (Borut Veselko), ki se nikakor ne more spomniti, kaj je pri-

šel kupit, ve le da išče nekaj nujnega in med iskanjem tega v trgovini izpusti dušo.

Pripoved, ki ves čas ostaja vedra, mračnjaško komična in temu primerno duhovita, ravno skozi mojstrsko upodobitev štirih različnih, preprostih skladiščnic poda svoje grozljivo sporočilo: dejanskega izhoda

„Če sem pred kratkim zapisal, da bi morala biti ena osnovnih nalog sodobne države zaščititi človeka pred svobodnim trgom, sem po ogledu Našega skladišča prepričan, da bi to morala postati osnovna naloga države v bližnji prihodnosti in ne le ena od njih, sicer nas bo tako imenovana svoboda dokončno razčlovečila.“

ni, sploh pa ne v takšnem sistemu, kot je ta trgovska veriga, oziroma sistemu, ki omogoča obstoj takšnih trgovskih verig. Sistem, ki se je ujel v past, da ne služi ničemu več, niti samemu sebi ne. Oziroma, kot je pred kratkim ugotovil Janis Varufakis na pogovoru s Slavojem Žižkom v ljubljanski Cukrarni, da klasičnega kapitalizma ni več in boj za rušenje kapitalizma in njegove nadomestitve s socializmom, kot ga zagovarja sodobna svetovna levica, ne more več delovati. Oziroma, če povzamem drugače: odkar je Netflixov Squid Game postavlja razumevanje temeljnih problemov kapitalistične družbe v vlogo svetovne instagramovske pop ikone, ko trpljenje zaradi razčlovečenih odnosov nenedoma postane 'cool zgodbica', klasična revolucionarnost seveda ne more povesti odgovora. Če sem pred kratkim zapisal, da bi morala biti ena osnovnih nalog sodobne države zaščititi človeka pred svobodnim trgom, sem po ogledu Našega skladišča prepričan, da bi to morala postati osnovna naloga države v bližnji prihodnosti in ne le ena od njih, sicer nas bo tako imenovana svoboda dokončno razčlovečila.

Pa naj se tu vrnem k izhodiščni misli: gledališče kot vsa ostala vrhunska umetnost odpirajo eksistenčne probleme slehernika, probleme družbe in vprašanja smisla. Umetnost vedno zahteva razmislek, ne le bežno spremljanje in konzumiranje zgodbe. V tem se temeljno razlikuje od klasičnega zaslužkarstva, utemeljenega z modno diktiranim konzumiranjem vsega, kar nam je mogoče prodati. Zavedati se moramo, da živimo v času, ko nam vsi zunanji impulzi narekujejo, naj ne razmišljamo z lastno glavo, naj sledimo temu ali onemu trendu, osebi, influencerju, se pravi v času, ko edini resnični svetilnik razumu ostaja le lasten poglobljen razmislek, ki nam ga med drugim lahko pričara tudi gledališče. □

21. kulturni poletni festival Studenec 2021

Z Jesensko pesmijo uspešno zaključili 21. kulturni poletni festival Studenec 2021

KULTURNO DRUŠTVO MIRAN JARC ŠKOCJAN Kljub covidu-19 z vsemi njegovimi različicami in ukrepi se življenje počasi vrača v običajne tirnice in k sreči je prineslo in še prinaša tudi obuditev kulturnega življenja. In če smo lani kulturni poletni festival, kot smo ga poznali do tedaj, še kako pogrešali, so nas Loj-

znih abonmajev. Glede na pohvale obiskovalcev bi morda s podobno prakso nadaljevali tudi v prihodnje – četudi ne bo covid.

New Swing Quartet in Uroš Perič so tako, kot so gostitelji zapisali v tudi letos lično programsko brošuro, ustvarili večer zvezdnih utrinkov – čaroben poletni večer gospel, blu-

igrali, kot je treba v navdušenju vseh, ki imajo tovrstno glasbo radi. Svoj akustični koncert, na katerem so predstavili skladbe z vseh studijskih albumov, so namenili svojemu 30. rojstnemu dnevu in poslušalcem, ki so praznovali z njimi.

Ker malce presenetljiv je bil odziv obiskovalcev, ki so, kolikor pač dovoljujejo ukrepi, napolnili poletno gledališče tudi ob nastopu Marka Škugorja, romantičnega in šarmantnega prvega glasu Dalmacije. Navdušenje nad petjem številnih njegovih hitov je presešlo pričakovanja in prineslo nepozabno dalmatinsko noč, kakršni si ljubitelji tovrstne glasbe zanesljivo še želijo.

Jesenska pesem, koncert ob zaključku festivala, je prinesla vse, kar je na svojih straneh obljubljala programska brošura: široko paleto barv, občutij, opisov narave in življenjskih trenutkov, kot jih je v skladateljih od romantike do današnjih dni in njihovih uglasbitvah v samospeljih, duetih in tercetih ob klavirski spremljavi vzbudila pesnikova be-

Big foot Mama (foto: Damjan Končar)

Marko Škugor (foto: Rok Deželak)

ze Stražar in vsi njegovi letos z veliko požrtvovalnega dela in odrekani, odlično organiziranostjo, pa tudi z dobro voljo ter s posebnim veseljem, da nam včasih prav pričarajo vesele poletne večere, letos spet vabili v Poletno gledališče na Studencu in se skupaj z vsemi obiskovalci veselili čudovitih poletnih večerov. Čeprav ni bilo lahko, so se sproti prilagajali ukrepom, preverjali PCT, se pozdravljali z že poznanimi in vedno novimi obiskovalci ter se veselili pohval, predvsem pa veselili in zadovoljnih obrazov obiskovalcev, ki so v prijetnem zavetju poletnega gledališča vsaj za urico ali dve lahko pozabili na aktualno situacijo. Ampak gremo od začetka.

Od 16. junija 2021, ko se je festival začel z gostovanjem SNG Nova Gorica – Gledališče Koper s komedijo Tu tošomato, še enkrat smo jim zaploskali 23. junija 2021. Le dan prej pa smo lahko pozdravili gledališčne Mestnega gledališča Ptuj, ki so nas povabili v Luna park Kuga ter pokazali, kako je videti pravi kabaret.

Organizator vseh treh predstav v soorganizaciji z gostitelji, Kulturnim društvom Miran Jarc Škocjan je bil Kulturni dom Franca Bernika Domžale, ki je v poletno gledališče povabil obiskovalce posame-

Nina Pušlar (foto: Matic Kremžar)

es in jazz uspešnic, ki so tudi tokrat navdušile ljubitelje tovrstne glasbe. Enako je s svojim nastopom navdušila mlada slovenska pevka Nina Pušlar, ki je obiskovalcem s svojimi pesmimi prinesla prav tisto, kar so letošnje poletje najbolj potrebovali: ljubezen, sočutje, veselje do življenja in pozitivna sporočila. Bravo, Nina!

Vse te vrednote smo lahko spremljali od 22. julija, ko smo se veselili in prav vsakič zadovoljni odhajali z domače gledališke predstave Pri belem konjičku. O njej je bilo letos izrečenih in zapisanih toliko lepih misli in besed, da lahko samo povzamem: Predstava Pri belem konjičku – ostaja z zlatimi črkami zapisana v zgodovini Kulturnega društva Miran Jarc Škocjan in tudi v naših srcih. Hvala vsem, ki ste nam na Studencu prinesli delček Bohinja in turističnega razpoloženja. In če morda kdo zaradi covid-19 ni bil na dopustu, sem prepričana, da je užival na Studencu in ni jih bilo malo, ki so si predstavo ogledali še drugič ter uživali ob prihodah turistov v Bohinju.

Nune so se odločile, da svojo akcijo na Studencu predstavijo ob kakšni drugi priložnosti, medtem ko so Big Foot Mama svoj koncert od-

seveda. Vsega tega smo bili deležni v nastopih Pie Brodnik, sopran, ki je na pobudo Lojzeta Stražarja tudi izbrala nastopajoče: Saro Briški Cirman, mezzosopran, Gregorja Ravnika, tenor, in pianistko Andrejo Kosmač, pa tudi v prijaznih besedah povezovalca Igorja Velšeta in govornika Mateja Primožiča.

To je bil večer, ob katerem smo lahko podoživeli posamezne trenutke z letošnjega 21. kulturnega poletnega festivala Studenec 2021 in uživali ob izbrani glasbi in se spominjali nedavno umrlega velikega prijatelja kulturnikov Franceta Stražarja.

»Zelo, zelo sem zadovoljen z letošnjim festivalom,« je na kratko ocenil letošnje poletne večere v Poletnem gledališču na Studencu predsednik društva in vsestranski Lojze Stražar Hvala ti in vsem, ki ste nam polepšali letošnje poletje. To pa nam v lepem spominu ostaja tudi, (ne mi zameriti, dragi prijatelj), ker je spoštovani, vsestranski in priljubljen ter povsod dobrodošel Lojze Stražar postal častni občan naše občine. Še enkrat, iskrene čestitke in naj te dobro zdravje in hvaležnost vseh, ki si jim s svojim delom polepšal življenjske poti, spremlja tudi v prihodnje.

VERA VOJSKA

TEN TRADE
www.tentrade.si

Pokličite
080 2466

Ugodne cene
Popust za upokojence

PRODAJA KURILNEGA OLJA - Poskrbimo, da vas ne bo zeblo

Jesenska pesem

Koncert ob zaključku 21. kulturnega poletnega festivala Studenec 2021

Cerkev sv. Lenarta na Krtini je bila letos, kot vsa druga leta, le da smo se pretekla leta navadno dobivali ob začetku festivala, gostiteljica zaključne prireditve 21. kulturnega poletnega festivala Studenec 2021.

Čudovit, jesensko obarvan glasbeni program je bil namenjen vsem prisotnim, še posebej pa spominu na pred nedavnim umrlega Francea Stražarja, ki je v zgodovini in sedanjosti Kulturnega društva Miran

lo nalezljivo sproščenost in pestrost, njihovo ljubiteljsko kulturo dvigalo na višjo raven, tudi profesionalno, pri čemer si je pomagalo s pomočjo strokovnjakov. Na Kulturno društvo Miran Jarc Škocjan so v Javnem skladu za kulturne dejavnosti zelo ponosni, še posebej tudi na tesno sodelovanje na področju kulturnega ustvarjanja, kjer pričakuje tudi v prihodnje pri uresničevanju zahtevnih projektov širšo podporo. »Poklon prav vsem, ki so sodelovali pri letošnjih projektih – pri bogatem in kakovostnem programu,« je ob koncu poudaril Matej Primožič in čestital za odlično sezono ter jim zaželel, da jim ustvarjalnega zagona nikoli ne zmanjka.

Koncert, v katerem smo ob že omenjenih Pii Brodnik, sopran, Sari Briški Cirman, mezzosopran, in pianistki Andreji Kosmač prisluhnili tudi Gregorju Ravniku, tenor, je očaral vse. Z avtorji melodij – od romantike do današnjih dni, smo se v večeru, polnem lirčnih in dramatičnih melodij in barvitosti, kot naj jo ponuja jesen sama, srečevali z odsevom narave v naših življenjih, z umiranjem narave in življenja, pa tudi hrepenenjem, pričakanjem in še bi lahko naštevala, saj je vsak od obiskovalcev v čudovito zapetih melodijah našel odmev jeseni in svoj pogled na ta letni čas.

Ob koncu koncerta so se gostitelji za razumevanje in pomoč zahvalili dobskemu župniku Juretu Ferležu, glasbeniki pa se od obiskovalcev poslovili s slovensko ljudsko Hladna jesen že prihaja. Kot zanesljivo za Lojzeta Stražarja in vse njegove že prihaja zahtevno delo za 22. kulturni poletni festival Studenec 2022.

VERA VOJSKA

FOTO: UROŠ ZAGOŽEN

Koncert z naslovom Jesenska pesem je veličastno zaključil letošnji festival in obiskovalce očaral še z enim prijetnim kulturnim večerom. Koncert v za vse obiskovalce skoraj premajhni cerkve so začele Pia Prodnik, sopran, ki je na povabilo Lojzeta Stražarja za zaključek letošnjega festivala koncert pripravila, in mezzosopranistka Sara Briški Cirman ob spremljavi pianistke Andreje Kosmač z Jesensko pesmijo Roberta Schumanna.

Prisrčno dobrodošlico je izrekel voditelj Igor Vešle, ki je koncert pospremil z ugotovitvijo, da je kljub nenavadnemu času umetnost nekaj, čemur se ne moremo odreči, pomembna za zdravje in življenje v skupnosti, saj nas umetniška ustvarjalnost bogati in krepi tudi v najtežjih razmerah.

Jarc Škocjan pustil neizbrisno sled, obiskovalci pa so se lahko seznanili tudi z njegovo poezijo.

Veliko ustvarjalnih besed je za festival v svojem govoru našel tudi Matej Primožič, vodja območne izpostave Javnega sklada za kulturne dejavnosti Domžale. Na kratko je pogledal v zgodovino festivala, ki je v več kot dveh desetletjih našel svoj karakter in množico svojih ljubiteljev. Več kot 70-letna zgodovina društva je po njegovem prinesla navdušujoče, pestre in raznovrstne prireditve, med katerimi imajo posebno mesto domače prestave. Več kot 60 jih je bilo, ogledala si jih je množica zvestih gledalcev iz vse Slovenije in tujine. Ustvarjena je bila odlična atmosfera, domač pristen in prisrčen odnos, ki spominja na veliko družino. Vseskozi je društvo s prireditvami, posebno domačimi, prinaša-

HINKO SMREKAR II. del

NARODNA GALERIJA / SOBOTA, 27. 11. 2021

Špet se bomo potepali! Tokrat se potepemo v Narodno Galerijo v Ljubljani, kjer si bomo ogledali razstavo neverjetnih del slovenskega slikarja, risarja in karikaturlista – Hinka Smrekarja. Poskusili se bomo živeti v podobe, prevedene iz takratnega življenjskega utripa na slovenskem, ki so v njegovih delih huronsko smešne ali pa vrhunsko pikre, sem in tja tudi cinične.

Dobimo se torej v soboto, 27. 11. 2021, ob 10. uri pred novim vho-

dom v Narodno galerijo. Po razstavi nas bo popeljal strokovni sodelavec Galerije Domžale Jurij Smole. Prijavite se v KDFB (01 722 50 50), da najavimo število obiskovalcev, po možnosti do 24. 11. 2021. Vstopnina za skupino je 3 eur na osebo. Sporočite, če potrebujete prevoz, ker se lahko medsebojno povežemo.

In ja: obvezne maske in PCT.

PRIJAZNO VABLJENI!

Kulturni dom
Franca Bernika
Domžale

Organizacija: KD Franca Bernika Domžale

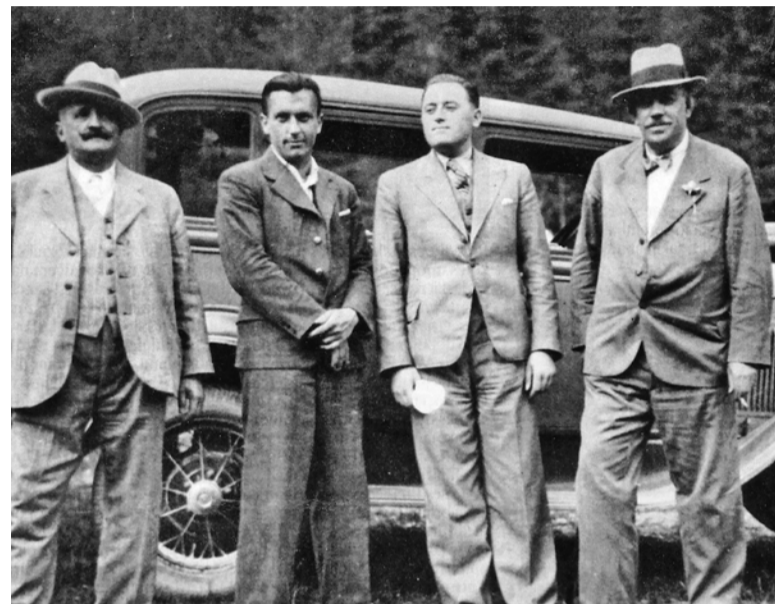
INFORMACIJE:
www.kd-domzale.si / T: 01/722 50 50

Kdo ste, Domžalci na fotografiji?

Iz preteklosti nam vsem ostajajo množice fotografij, na katerih so se ohranili naši predniki.

Velika pomanjkljivost teh vidnih pomnikov naše preteklosti in ljudi, ki so živeli v časih pred nami, je ta, da največkrat izostajajo podatki, kdo vse je

pa Senice (1883–1980), znanega in velikega trgovca, ki je bil za Tirolci drugi lastnik avtomobila v Domžalah. Pred njegovim avtomobilom so

bil na fotografijah posnet, kje so bile opravljene, pa tudi kdaj. Vse to lahko dopolnite vi, dragi bralci, saj boste mnogi v tej zbirki, ki jo uvajamo, lahko (morda!) našli svoje prednike, sode in nekdajne prebivalce Domžal.

Danes, ko vas vabimo, da pošljete posamezne fotografije z neznanimi ljudmi na njih, pa pričakujemo, da ob napišete vse, kar o fotografijah in ljudeh na njih veste.

Vsaka objavljena fotografija naj obvezno ima zgodbo, predstavljene naj bodo dostopne okoliščine.

To pa je tudi pogoj za objavo.

Danes prinašamo fotografijo, ki je bila posneta ob avtomobilu Josi-

se okrog let 1932–1934 fotografirali znani domžalski veljaki.

Prvi z leve je mlinar Ivan Kuralt - Tonhovec (1874–1937), po poreklu Mengšan, sicer pa lastnik največjega domžalskega mlina. Kuralt je žito za svoj mlin nabavljal v srbskem Banatu – skupaj z jarškim mlinarjem Mihaelom Osolinom.

Drugi z leve je neznan domžalski obraz, sprašujemo vas prav po njegovem imenu in priimku ter pričakujemo podatke o njem. Ali ga kdo pozna?

Tretji z leve je mlinar Franc Bertonec (1906–1974), oče pianista Acija Bertonec (Acija je bil njegov vzdevek od otroštva, sicer pa mu je bilo ime Franc). Bertonec mlin ob vodi Mlinščice je nova oblast nacionalizirala in odvzela vse premoženje. Acija si je vse življenje prizadeval (neuspešno) za njegovo vrnitev.

Četrty z leve je slammnik Alojzij Škrabar (1885–1937), ki se je po smrti žene leta 1931 vrnil z dvema hčerama iz Amerike ter nadaljeval svojo slammnikarsko obrt v Domžalah. Tu se je drugič poročil ter ostal slammnik vse do svoje smrti leta 1937.

AMEBA
KRT
PANJ
MOJ KI JE POGAL SVOJO KORO
DEL NA SAHTEVO

Mestni kino Domžale

online.kinodomzale.si
spletni kino | z domačega kavča | 24 ur na dan

ČRNOBELI SPOMINI

V mesecu požarne varnosti so 29. oktobra 1987 na železniški tovorni postaji v Jaršah izvedli veliko gasilsko vajo 'požar na vagonih'. Na vaji so sodelovali gasilci iz TOZD Helios Količevo, PIGD Induplati, Lek in 18 prostovoljnih gasilskih društev iz takratne Gasilske zveze Domžale. Na fotografiji: vodstvo vaje in poveljstvo GZ Domžale.

Foto: Vido Repanšek

V:MUZEJU November '21

Jasna Samarin: Sozvočja tišine

Oktohrska razstava v Galeriji Domžale odpira nove slikarske dimenzije.

MENAČENKOVA DOMAČIJA
»ZADNJA V
POSTELJO, PRVA
POKONCU PA
BO VEDNO KAJ
DOBREGA V
LONCU«

Razstava | Vstop prost.
5. oktober – 20. november 2021

Razstava vezenih stenskih kuhinjskih prticev, predpasnikov in kuharskih knjig iz zapuščine domžalskih gospodinj kot odraz slovenske bivalne kulture v 1. polovici 20. stoletja.

GALERIJA DOMŽALE Veliki formati slik, dinamična igra svetlo-temnega kontrasta, prepričljiva iluzija prostora, moči barve in zemeljskosti. So hommage zemlji, bi lahko rekli, saj so avtorici zemeljske barve zelo blizu, hkrati pa ji je iskanje različnih struktur in tekstur iz realnega sveta osnova za likovno govorico, ki je abstraktna. In kje v naravi poišče navdih? V kamnolomu, kjer raziskuje reliefne strukture skal, odtise v pesku, tudi odtise odvrženih desk. Te fotografira, več fotografij računalniško obdela, jih sestavi v novo podobo, jo natisne in kašira na platno. Nastala podlaga postane novo polje za ustvarjanje izčiščenih krožnih oblik, ki jih prilagaja konveksno oziroma konkavno, hkrati pa z doslikavo svetlobe in sence oblikuje videz lebdečih zračnih sfer, ki nas s centralizirano globino vabijo k vstopu vanjo. Pogled od blizu pa nas vsekar ne pusti hladne, saj lahko opa-

zujemo, kako je avtorica z naslikanimi ploskovnimi elementi odlično pričarala prostorski videz abstrakcije – z natančnim škropljenjem barve v slogu slikarskega pointilizma. Samarinin proces slikanja pa ni naključen, saj je premišljen koncept, ki ga razvija že desetletja. Pomemben je tudi prostor in ambient, v katerega skladno vstavlja svoje slikarske kontemplacije velikih dimenzij,

bodisi samostojno bodisi v paru, v triptihu ali sestavljanekah. Z njimi posredno vzpostavlja dialog z gledalcem, kateremu dopušča vnos lastnih videnj in občutenj.

Vsekakor smo bili ob odprtju razstave, ki se je zgodilo 21. oktobra, navdušeni ne le nad neopisljivo prostorsko polnostjo, ki so jo oddajale slike, temveč tudi nad prijetnim pogovorom med dvema akademikoma – Jasno Samarin in Jurijem Smoletom, programskim vodjem galerije. Pogovor nam je razkril vse odgovore na vprašanja, ki so se nam postavljala ob prvem ogledu razstave. Posnetek pogovora si lahko ogledate na spletni strani Kulturnega doma Franca Bernika Domžale kot tudi na spletnem portalu domzalec.si. Še boljši pa bo ogled razstave v živo, ki vam bo kontemplativno polepšala jesenske dni. Na ogled do 12. novembra.

KATARINA RUS KRUSHELJ
FOTO: MIRO PIVAR

MENAČENKOVA DOMAČIJA
Sobota, 20. november 2021,
10.00 – 12.00 | Vstop prost.

**VAS ZANIMAJO
OSNOVE VEZENJA?**

Praktični prikaz ročnega vezenja z domžalskimi veziljami in vodeni ogled po razstavi »Zadnja v posteljo, prva pokoncu pa bo vedno kaj dobrega v loncu« / prijave do 18. 11. na e-naslov menacenk@kd-domzale.si ali po telefonu 01 722 50 50 (KDFBD).

SLAMNIKARSKI MUZEJ

Razstava | Vstop prost.
21. maj – 30. december 2021

**Dr. Miroslav Stiplovesek
UPRAVNI RAZVOJ
DOMŽALSKE OBČINE OD
SREDINE 19. STOLETJA
DO LETA 2020**

Recenzija filma: Morena (Murina)

O Moreni (Murina), razvpitem filmu hrvaško-slovenske koprodukcije, ki je v Cannesu osvojil nagrado Zlate kamere (Golden Camera ali francosko Caméra d'Or) za najboljšo debitantsko režijo, je v zadnjem času veliko slišati. Hrvaški mediji so navdušeni, saj gre za eno najprestižnejših filmskih nagrad v svetovnem merilu, ki je predstavljala odskočno desko za režijsko kariero imen, kot so Jim Jarmusch, Steve McQueen in Naomi Kawase.

Dogajanje na hrvaških otokih, ki ga večina odpravi s prisposobo o rajju, v Moreni deluje zlovesče in mistično. Vzdušje je ves čas nekako zamorjeno, neskončno morje in njegova globina delujeta klavstrofobično. Kako tudi ne, saj je v ospredju zgodbe globoko razklana družina: oče Ante (Leon Lučev), mama Nela (Danica Čurčić) in hči Julija (Gracija Filipović), ki je tudi glavna protagonistka. Med njimi vlada težko opisljiva nervoza, saj čakajo prihod domnevnega starega prijatelja, multimilijonarja, tujca Javierja (Cliff Curtis), potencialnega kupca njihove hiše, da bi se lahko preselili v Zagreb in zaživeli drugačno življenje. Slednje je zaradi njihovega načina življenja, ki ga edino poznajo, sicer nekoliko za lase privlečeno, vendar je oprostljivo, saj vse ostalo nekako štima. Slednji 'četvorček' oseb je kljub izrazito minimalističnim, domala banalno vsakdanjim dialogom, do te mere intriganten in zanimiv, da nas zgodba ves čas vleče naprej, saj nas pristno zanima, kaj se bo zgodilo v nadaljevanju. To pa je možno predvsem zaradi tega, ker je mlada režiserka Antoneta Alamat Kusijanović, – ki je, mimogrede, rodila ravno na dan podelitve nagrade v Cannesu, zato je osebno ni mogla prevzeti –, tako tenkočutno prepletla filmske značaje, da je v njihovih medsebojnih odnosih najbolj zanimivo pretežno tisto, kar je neizgovorjeno. V tem kontekstu se tako ukvarjamo z očitnim konfliktom med očetom in hčerjo, latentnim med mamo in hčerko, pa tudi pridušenim med mamo in očetom, ves čas pa se sprašujemo še, kakšna je dejanska vloga prišleka, za katerega se zdi, da je tako razburkal odnose neke družine.

Film lepo teče vse do zadnjih petnajst minut, ko se Julija bori za svoje

življenje. Ko ji to očitno tudi uspe in da vsem prisotnim vedeti, kaj si je dejansko mislila ves čas, prizor deluje igralsko neprepričljivo, saj je odigran pretežno v slogu vsega, kar smo gledali do takrat. Deluje izrazito ne-katarzično, čeprav gre za klimaks filma, saj niti v enem momentu ne začutimo Julijinega obupa, ki bi moral biti neizmeren, saj je skoraj umrla. Sledi predvidljiv in razočarajoč konec, saj je njen upor očetu očiten skozi ves film. Veliko bolj bi presenetilo, če se navzven dejansko nič ne bi spremenilo in bi se tako na koncu vrnili na

začetek filma, da bi bil krog lahko sklenjen. Sicer lahko razumemo tudi režiserko, ki je v tem primeru pač zavzela očitno ideološko feministično pozicijo in jo je postavila kot kontrapunkt ideji patriarhalne nadvlade, ki naj bi bila, vsaj kar se hrvaške tiče, najbolj izrazita prav v Dalmaciji. Zaradi navedenega filma nikakor ni želela zaključiti že pred tem; denimo, v prizoru, ko gresta z očetom loviti ribe, kar se bi lahko zgodilo čisto brez besed, ker je bilo do takrat že vse jasno. Slednje bi bilo tako neprimerno bolj kredibilno in tudi realno.

Če povzamemo, je Morena film, ki večino časa veliko obeta, na koncu pa se z nekaj odvečnimi potezami spreobrne v dokaj predvidljiv in infantilen upor z neustavljivo željo po osebnih svobodi, kar je v danem trenutku že popolnoma odveč. Škoda.

Film si lahko ogledate v Mestnem kinu Domžale.

ŽIGA ČAMERNIK

**Kulturni dom
Franca Bernika
Domžale**

MENAČENKOVA DOMAČIJA

Cankarjeva ulica 9, 1230 Domžale, menacenk@kd-domzale.si | Odprta v času razstav od tor. do pet. od 10.00 do 12.00 in od 17.00 do 19.00, ob sob. od 10.00 do 12.00; ob praznikih, ned. in pon. zaprto.

SLAMNIKARSKI MUZEJ DOMŽALE

Kajuhova 5, 1230 Domžale (v Godbenem domu Domžale), slamnikarski.muzej@kd-domzale.si | Odprt od tor. do pet. od 10.00 do 12.00 in od 17.00 do 19.00, ob sob. od 10.00 do 12.00; ob praznikih, ned. in pon. zaprto.

www.kd-domzale.si
T: 01/722 50 50

Sreda, 1. december 2021 ob 20. uri

**JAKA STADLER
IN SOLISTI SIMFONIČNEGA
ORKESTRA BAVARSKEGA
RADIA**

Glede na trenutne ukrepe v zvezi s pandemijo veljajo za obisk koncerta PCT pogoji.

kd-domzale.si / 01 722 50 50

**Kulturni dom
Franca Bernika
Domžale**

RE FORMA VIVA
NOVO ŽIVLJENJE KIPOV
18. 11. – 9. 12. 2021

► Odprtje razstave bo v četrtek, 18. novembra 2021, ob 19. uri v Galeriji Domžale.

Z ustvarjalci se bo pogovarjal Jurij Smole.

V času razstave je galerija odprta: torek–petek: 10.00–12.00 in 17.00–19.00, sobota: 10.00–12.00.

Glede na trenutne ukrepe v zvezi s pandemijo veljajo za otvoritev in ogled razstave PCT pogoji.

kd-domzale.si / 01 722 50 50

GD
Galerija Domžale

KULTURA

Domžale z roko v roki

Predavanje za še več in kvalitetnejšo folkloro

JSKD OI DOMŽALE IN FOLKLORNO DRUŠTVO GROBLJE Vodilnim delavcem in ambicioznim plesalcem folklornih skupin s Kamniškega in Domžalskega je v sredo, 13. oktobra 2021, Folklorno društvo Groblje v sodelovanju z območno izpo-

Drugo uro je mag Anja Cizel, mlada raziskovalka na GNI, zelo doživeto govorila na temo Vloga vodje pri vodenju vaj. Uspela je, da je temelječe na teoriji, svoje predavanje povezala z njeno kratko, vendar zelo bogato izkušnjo folklorne plesalke

stavo Javnega sklada za kulturne dejavnosti Domžale v Slamnikarskem muzeju v Domžalah pripravilo strokovno predavanje, ki naj bi pomagalo pri organizaciji folklornih skupin, pa tudi pri pripravi in izvedbi njihovih nastopov.

Zelo prijeten prostor v Slamnikarskem muzeju v Domžalah je sprejel 24 udeležencev – članov petih društev iz Kamnika, Mengša, Moravč in Domžal. Srečanje je začel Matej Primožič v imenu območne izpostave JSKD Domžale, ki je po pozdravu slušateljev predstavil predavateljici. Kot mi je v pogovoru po strokovnem predavanju povedal dr. Franci Hribovšek, predsednik Folklornega društva Groblje Domžale, je dr. Urša Šivic, znanstvena sodelavka na Glasbeno-narodopisnem inštitutu ZRC SAZU govorila na temo Ljudske pesmi v odrskih nastopih ter posebej poudarila pomembnost kompetentnega pevovodje, kontinuiranost pevskega vaja, sodelovanja s koreografom, pomembnost upevanja (ogrevanja telesa in glasilk) na začetku vaje in postopno nadaljevanje. Sprva se skrb nameni besedilu pesmi, nato vsi skupaj spoznavajo osnovno melodijo. Pevovodja mora ugotoviti pravo tonsko lego, da pesem zazveni. Dotaknila se je specifik: na odru plesalci ne pojejo v zborovskem položaju, pač pa v pozicijah, kot jih zahteva koreografija. Daljše ljudske pesmi se zaradi dolžine odrske postavitve primerno krajšajo, besedilo naj bi bilo primerno starosti izvajalcev in dogajanju na sceni itd.

in uspešne vodje folklorne skupine. Svoje izvajanje je ponazorila s primeri iz prakse – tudi iz drugih umetniških zvrsti – in s tem poudarila pomembnost interakcije koreograf – aranžer glasbe – kostumograf – plesalci – godci, kjer je v tem kontekstu za vse odgovoren vodja, ki poskrbi, da na odru vse teče kot podmazano.

Dr. Hribovšek je še poudaril, da sta obe predavateljici izpostavili pomembnost dobrega vodje. Po obeh predavanjih so udeleženci imeli priložnost postavljati vprašanja, odgovorom pa je sledil kratek klepet, v katerem so si udeleženci lahko izmenjali izkušnje iz dosedanjega dela folklornih skupin.

Odlična udeležba je oba organizatorja spodbudila, da bodo podobna predavanja pripravljena tudi v prihodnje in tako vsem zainteresiranim s področja folklorne ponujena priložnost za nove izkušnje in strokovne nasvete.

Prireditelja se zahvalujeta Gostinskemu podjetju Trojane za presenečenje v obliki krofov, dr. Franci Hribovšek pa se je v imenu vseh zahvalil delavcem muzeja in Cveti Zalokar, direktorici Kulturnega doma Franca Bernika Domžale, za lepo urejen prostor in brežhibno tehnično podporo.

To je bila tudi ena zadnjih večjih aktivnosti Folklornega društva Groblje Domžale, ki se že pripravlja na slovesno leto 2022, ko bodo praznovali prvih 15 let odličnega dela, pri čemer mu želimo veliko uspeha.

VERA VOJSKA

FOTO: FD GROBLJE DOMŽALE

Praznik folklorne

Entuziasti folklorne skupine FD Groblje so v soboto, 11. septembra, ob 19. uri pripravili 12. gala folklorne večer z naslovom V Grobljah kot nekoč.

FD GROBLJE Ker je bil to kar velik organizacijski in v vseh pogledih zahteven projekt, so ga podprli tudi Občina Domžale, KS Jarše - Rodica in podjetje Renty. Da ta prizadevanja resnično podpirajo, so s svojo prisotnostjo dokazali tudi podžupanja Občine Domžale mag. Renata Kosec in predsednik KS Jarše - Rodica Tone Košenina. Že na ploščadi pred Športno dvorano Domžale nas je s svojimi zvoki privabljal Godba Domžale in popestrila čas čakanja ob pregledu potrdil za covid-19. Kljub tem omejitvam je bila dvorana lepo zasedena. Godbi je pripadla tudi uvodna skladba – show v koračnem gibanju. Sicer ljudska glasba, ki je s folkloro tesno povezana, ne pozna tako strogih vojaških defilejev, ki pa so bili usklajeni, popestreni s petjem ljudske pesmi Dekle zakaj tajiš, zmeraj sama spiš. Za ta večer bi bila bolj primerna noša s slamniki. Nastopila je zelo okrnjena zasedba 24 godbenikov pod vodstvom Gregorja Vidmarja in navdušila publiko, da je sodelovala s poskanjem Slovenci Drača Lorbeka. Prireditelji so v goste povabili Domžalske mažoretke, ki sicer z izborom glasbe niso spadale v folklorne večer, vendar je bilo veselje spremljati navdušene deklice s palico ob zvokih posnetka skupine Abba. Folklorna skupina FD Groblje se je predstavila najprej s prekmurskimi plesi, ob spremljavi dveh harmonik, klarineta in kontrabasa, ki so kot glavno temo igrali prleško Dere sen ja mali bia. Iz objektivnih razlogov je odpadel nastop FS Verine zvezdice iz Kamnika. Tri izvajalke in harmonikar so predstavili ljudsko izročilo Bosne in Hercegovine, ki ga ohranjajo v KUD Sevdah v Ljubljani. Odlična pevka je v scenski postavitvi še z dvema spremljevalkama zapela tri ljubezenske pesmi – sevdalinke. Ob pesmi v hitrem tempu mešana ga takta sem ob odlični spremljavi harmonikarja pogrešal še tolkalca. Po izvedbi zrela, sorazmerno mlada skupina KD Svoboda Mengeš uspešno nadaljuje delovanje in ohranja plesno dediščino v Mengšu. Z usklajeno, izdelano, z dobro spremljavo podkrepiljo spremljavo plesov Tri korake nazaj, s pogledom naprej so poželi lep aplavz. Tri ljudske pevke

FS Groblje Betka, Meta in Pavlina so zapele ponarodelo Gustava Ipavca Le predi, dekle, predi in Stara mati kara me. Za svoja leta gibčna in po zaslugi mentorice Nevenke Urh - Hribovšek in njenega moža dr. Franca, usklajena folklorna skupina FD Groblje, nas je navdušila z gorenskimi plesi, poimenovanimi Ovbe, ovbe guauca moja. Večer so popestrile članice ženskega pevskega zbora z zborovodkinjo Natašo Banko. Zapele so tri pesmi Marička je štimana, Aj, zelena je vsa gora in Čuk se je oženil, geografsko različnih slovenskih območij. Resda so pesmi ljudske, vendar imajo vse skladateljskega prirjevalca. Navdušile so z zvočnostjo, večplastnostjo in izenačenostjo med glasovi, pogrešal pa sem malo ljudske spontanosti in doživljanja besedila. Večer so več kot uspešno zaključili plesalke in plesalci, veterani

KS ŽKUD Tine Rožanc. Kljub letom so bili zelo usklajeni, gibki v kolektivnih in mladostno razigrani. Ob dobri spremljavi dveh klarinetov, harmonike in kontrabasa so zaplesali plese iz Roža (Koroška). S svojim nastopom pod strokovnim vodstvom Marka Kosmača so dokazali, da spadajo v vrh slovenskih folklornih skupin, kar je potrdil tudi nekdanji svetovalec pri JSKD RS dr. Bojan Knific, ki je pohvalil prizadevanje vseh nastopajočih, posebno pa člane FS FD Groblje Domžale za vzorno organizacijo. Ob zaključku se je povezovalka Drača Jeretina Anžin zahvalila vsem nastopajočim in publiko, ki so skupaj zapeli Nocoj je ena luštna noč. Dolg aplavz je hvaležno izrazil navdušenje nad izvajalci 12. gala folklorne večera.

TOMAŽ HABE

KULTURNI DOM DOB

KULTURNO DRUŠTVO JOŽEF VIRK DOB

vabi na

ZABAVNO PREDSTAVO ZA OTROKE

CEPETAVČEK

Odcepetajte z nami v čas, ko so se otroci veselo igrali v travi. Smejali se boste, na trenutke vam bo zastal dih in lepo vam bo, ko se boste vrnili s Cepetavčkom iz muzeja igrač.

nedelja, 14. november '21
ob 16. uri

KULTURNI DOM
NA MOČILNIKU **DOB**

Gostuje Gledališče KU-KUC.

Informacije in rezervacije: 041 420 610.

Covid-19 in telesna aktivnost pri osebah z demenco
gostja: Mojca Kerč, diplomirana fizioterapevtka

Alzheimer's coffee
Knjižnica Domžale
torek, 16. november 2021, ob 17.00
pogovor bo vodila: Cveta Zalokar

OBČINA DOMŽALE

prostor zadovoljnih ljudi

TE DEN SPLOŠNIH KNJIŽNIC 15.-20. NOVEMBER 2021

BRALNE POSLASTICE

- ✓ strokovne knjige
- ✓ leposlovne knjige
- ✓ revije

ZA OTROKE IN ODRASLE Vabljeni k branju!

VESELE URICE

- ✓ leposlovne knjige
- ✓ strokovne knjige
- ✓ material za ustvarjanje

ZA OTROKE priporočena starost: 3+

ČUDEŽNI KOVČEK

- ✓ slikanice
- ✓ pesmice, uganke
- ✓ poučne knjige

ZA OTROKE priporočena starost: 4+

BRALČEK

- ✓ 2 kartonki
- ✓ igrača

ZA OTROKE priporočena starost: 0-3

ZVEDAVČEK

- ✓ leposlovno gradivo
- ✓ poučno gradivo
- ✓ risalni blok

ZA OTROKE priporočena starost: 4+

Moja knjižnica Praznuj!

www.knjiznica-domzale.si

Nova avtorska-skladateljska plošča Tomaža Habeta

V vEtru spominov in pet novih koncertantnih in orkestralnih skladb pod okriljem stanovskega DSS in RTV Slovenija

Franc Križnar

Domžalski glasbenik, pedagog, skladatelj in dirigent Tomaž Habe (1947) je leta 1970 končal na ljubljanski AG kompozicijski (B. Arnič in L. M. Škerjanc) in dirigentski študij (D. Švara). Z nekaj začetnimi epizodami (v GŠ in OŠ) je vseskozi, do upokojitve, 2012, deloval kot glasbeni pedagog na KGBL za glasbeni stavek, orkester, zbor ... Tako je s svojim pedagoškim delom in učbeniki vzgojil celo plejado generacij glasbenikov. Vmes je deloval tudi na AG. Njegov kompozicijski opus je številčen in mnogovrsten, saj sega na področja orkestrske, zborovske, komorne in filmske glasbe. Uspešen je tudi v zabavni glasbi in diskografiji. Je tudi kulturno in še posebej glasbeno angažiran. V letih 2006–2010 je bil mdr. predsednik stanovskega društva DSS. Za svoje delo je prejel veliko priznanj in nagrad, od lokalnih pa vse do najvišjih državnih in strokovnih; mdr. stanovsko Kozinovo nagrado DSS, 2014, 'za zaokroženi skladateljski opus' in 2015. za svoje glasbeno pedagoško delo osrednjo državno Gerbičevovo nagrado. Gre vsekakor za eno taces še vedno vodilnih slovenskih glasbenih osebnosti, doma z domžalskega konca. Od številnih notnih in diskografskih izdaj pa bi rad opozoril na ploščo s pomenljivim naslovom V vEtru spominov/In the Wind of Memories, ki je s petimi Habetovimi koncertantnimi in orkestralnimi deli izšla v seriji Ars Slovenika v koprodukciji stanovskega skladateljskega društva DSS in ZKP RTV SLO (2018). V skupni dolžini okoli 75 minut glasbe se pred nami pojavi fragment, del bogatega in raznoliškega Habetovega ustvarjenega glasbenega opusa, pet del, ki so mu dali (do)končni pečat še številni izvajalci: solisti, dirigenti in orkestri. Za marsikatero od njih je značilno, da se v skladateljevih opusih pojavijo v več (spremljivalnih) oblikah, večina ali kar precej pa jih je bilo pred tem natisnjenih v Edicijah in Muzicijah DSS.

V uvodnih štiristavčnih Listih za spominsko knjigo, verzija za oboo in komorni orkester, so to solist-oboist Matej Šarc, dirigent Simon Krečič in orkester Slovenske filharmonije. Delo ima svoje izvore v prvotnih verzijah za oboo in godala in za (francoski) rog in godala, pozneje sta nastali še različici za simfonični orkester in rog oziroma oboo. V zbirki skladb za oboo Ed. DSS (2001) pa je v tisku izšla še verzija za oboo in klavir. Skladatelj, T. Habe sam zapiše v vizitko k tej skladbi na omenjeni plošči: »Štiri krajše skladbe (Spominčice, Zvončki, Drevo in vetru in Vrtnice) pastoralnega značaja so kot vinjete v spominski knjigi ob virtuozi oboi oziroma rogu, ki predstavlja osebo, kate-

re spominska knjiga je, ob prosojni pa vendar polni spremljavi orkestra ... Spominske knjige budijo spomine na rosna šolska leta s posvetili na prvi in zadnji strani ... Trije stavki, z izjemo šopka razigranih skorajda šaljivk Zvončkov z marimbo, so lirčno sprevni, celo malo nostalgični (zato uporabim harfo in vibrafon) kot spomini, ki se zbudijo ob prelistavanju spominske knjige.«

Naslednje, tudi Habetovo koncertantno delo Quasi habanera (2004) za altovski saksofon in orkester izvajajo solist-saksofonist Jan Gričar, dirigent Tomislav Fačini in Orkester RTV Slovenije. Nekatere značilnosti v Habetovem opusu pa še kar trajajo. Saj so njegove različice namenjene za (altovski) saksofon in klavir, v orkestralnih verzijah in v priredbi za še drugo solistično glasbilo. Kot že naslov zdaj že druge Habetove programske glasbe na tej plošči pove, gre za aludacijo popularne kubanske glasbe 19. stoletja, za habanero. Tudi o tem delu imamo skladatelj, Habetov zapis, avtorski komentar k skladbi: »Skladba je v tridelni obliki, plesnega karakterja, kar nakazuje že uvodnih šest taktov z ostinatno ritmično figuro habanere. Nad njo se razvije modalno obarvana (dorski modus) melodija, 16-taktna perioda, z medigro, ki se motivično, tematsko povezuje z glavno temo. B-del prinese novo tematiko, orientalsko obarvano nad ostinatnim basom. Delo zaključuje variirana repriza, prepletana med orkestrom in virtuoznim solistom.« Tudi to delo je v tisku (predhodno) založilo in izdalo DSS, ki obenem omogoča tudi izposojajo partiture in izvedbenega materiala.

Od še dveh koncertantnih del je najprej na plošči štiristavčni Koncert za fagot, godala in tolkala, posvečen njegovemu (prvem; 2013) izvajalcu, tudi na plošči-virtuozu na fagotu, solo-fagotistu SF Zoranu Mitevu. Poleg njega sta med izvajalci na posnetku še orkester SF in nedavno preminuli odlični dirigent Loris Voltolini. S tipičnimi oznakami za tempa (Allegro ma non troppo, Tempo di valse, Andante sostenuto, doloroso in Allegro agitato) to delo predstavi T. Habe z besedami: »Tematika sicer ni folklorna, ima pa nekatere elemente melodične, harmonije, predvsem pa ritmike makedonskega občutenja.« Skladba ima še glasbeno izpisan poklon iz-

vajalcu in virtuozu Zoranu Mitevu: »Prvi stavek se konča s posvetilom Mi-e in E v oktavnem skoku.« Delo je v tisku (predhodno) založilo in izdalo DSS, ki obenem omogoča tudi izposojajo partiture in izvedbenega materiala.

Naslednji je na plošči tristavčni Koncert za trobento in orkester: Allegro moderato, Andante cantabile in Allegro giocoso. Ta ima med predstavljenimi deli najdaljšo brado nastanka, saj njegova prva verzija s solističnim sopranskim helikonom obstaja že iz Habetovega 2007. ustvarjalnega leta. Tokratni izvajalci so solist Tibor Kerekeš, orkester SF in dirigent L. Voltolini. V tisku (DSS) sta izšli različici za trobento (sopranski helikon) in godala in za trobento in klavir. Za ta Koncert je avtor prispeval naslednjo skladateljsko vizitko: »Svetloba, sonce, jutranji svit – vse te vsebinske odseve besed sem poskušal prenesti v glasbeno govorico v jasen, pregleden tristavčni koncert. Z njim želim ohraniti zanimanje in odnos do glasbe, ki ima duh po slovenski zemlji. Prvi stavek je svobodna sonatna oblika. Drugi stavek z uvodom ponazarja prebujanje jutranje zarje (melodija ljudske pesmi Sijaj, sijaj sončece) in večerni zaton, igriva plesna tema zaznamuje sklepni stavek. Spreminja pa ga vmesni sprevni del.«

Edino ne-koncertantno delo na tej plošči je simfonična slika Piranski pejzaži (2008). Poslušamo jih v izvedbi orkestra SF in dirigenta, enega od (nekdanjih) šefov-dirigentov tega orkestra Emmanuela Villaumeja. Je tudi edino delo na plošči, ki je digitalizirano objavljeno po javni (živi) izvedbi v Gallovski dvorani ljubljanskega Cankarjevega doma (vključno z zaključnim aplavzom); kar je še ena od dramaturških posebnosti te plošče. T. Habe je za to delo, naročilo SF, prispeval naslednjo skladateljsko vizitko: »Simfonična slika je sestavljena iz vedut slikovitega Pirana s Tartinijevim trgom, pogledom na cerkev sv. Jurija, vzponom do obzidja pa na trg z vodnjakom in utrdbo na Puntji ter seveda v letih 1960–1972 zelo priljubljenim lokalom Tri vdove, v katerem je v poletnih mesecih igral kvartet (in ne kvintet kot je napisano v spremni knjižici omenjene plošče; op. FK!) violine, harmonike, kontrabasa in harmonike salonsko glasbo popularnih del klasikov in tudi dunajske valčke. Skladba sicer ni programska, ampak bolj pogled osebnega doživljanja utripa in duha tega slikovitega mesta.« Tudi to delo je v tisku (predhodno) založilo in izdalo DSS, ki obenem omogoča izposojajo partiture in izvedbenega materiala.

Ob tem (diskografskem) dosežku T. Habeta je treba avtorju, umetniku in skladatelju samo čestitati, ne da bi navedli še številne druge sodelavce, ki so omenjeno delo 'dali na svetlo' (v skladu z vsemi tehničnimi standardi diskografije). □

Pravilno ravnanje z e-odpadki

E-odpadki so ena najhitreje rastočih vrst odpadkov na svetu, zaradi svoje sestave pa predstavljajo veliko obremenitev za okolje, predvsem, če jih ne odlagamo pravilno.

Štirinajstega oktobra obeležujemo mednarodni dan e-odpadkov, ki je namenjen ozaveščanju javnosti o pravilnem ravnanju z e-odpadki.

E-odpadki so odslužene naprave in aparati, ki za delovanje potrebujejo priključitev na električno omrežje ali pa jih napajajo baterije ali akumulatorji. Teh odpadkov ne smemo odlagati v zabojnik za mešane komunalne odpadke, saj vsebujejo sestavne dele in snovi, ki so ob nepravilnem ravnanju nevarne za ljudi in okolje, npr. svinec, živo srebro, kadmij in krom. Izdelki ali njihova embalaža so zato označeni s prečrtanim košem za odpadke. Če jih oddamo na ustrezna zbirna mesta, omogočimo ustrezno predelavo ter ohranjamo surovine in varčujemo z energijo.

Občani Domžal svoje e-odpadke lahko pravilno predate:

1. V Centru za ravnanje z odpadki Dob kadarkoli v okviru delovnega časa. Predaja je vključena v javno službo ravnanja s komunalnimi odpadki, zato se uporabniku ob predaji ne zaračuna ničesar.

2. Manjše aparate in baterije v ulične zbiralnike na nekaterih ekoloških otokih (lokacije zabojnikov lahko preverite na www.prodnik.si/ekoloski-otoki).

3. V okviru organiziranega odvoza kosovnih ali nevarnih odpadkov – odvisno od velikosti.

4. Pri trgovcih z električno in elektronsko opremo.

Kako zmanjšati količino e-odpadkov?

Pravilna predaja odpadkov je še kako pomembna, še bolj pa je, če odpadki sploh ne nastanejo. Kako lahko zmanjšate količino e-odpadkov?

- Pred nakupom električne in elektronske naprave razmislite, ali jo resnično potrebujete. Morda si jo lahko sposodite ali najamete.
- Če naprave ne potrebujete več in še vedno deluje, jo lahko prodate ali podarite komu, ki jo potrebuje.

- Če se naprava pokvari, preverite, ali jo je možno popraviti, namesto da kupite novo.
- Hvala, ker skupaj z nami skrbite za čisto okolje!

OBČINA DOMŽALE IN JAVNO KOMUNALNO PODJETJE PRODNIK

Manjše elektronske naprave in baterije lahko oddate tudi v posebne ulične zbiralnike na nekaterih ekoloških otokih.

KOLUMNA • KAM GREŠ, ČLOVEK?

ANTON KOMAT

OVIEDSKA KONVENCIJA IN HELSINŠKA DEKLARACIJA

Preden gremo na naslovno temo, se lotimo sociobiologije. Bistvo sociobiologije je zadel James Watson, znanstvenik, ki je skupaj s Francisom Crickom leta 1953 odkril strukturo DNK: »Dolgo smo iskali svojo usodo v zvezdah. Danes vemo, da je v naših genih.«

Jasno je, da genska tehnologija, poleg nove kozmologije, nujno potrebuje tudi novo kulturno okolje, primerno družbeno ozračje, ki bo opravičilo prihod zdaj še prikrite evgenične civilizacije. Sociobiologija, ki temelji izključno na genu, ne pa tudi na človekovem okolju, na katerem temelji epigenetika, je tako postala pravi razsodnik genske tehnologije. Izjave kakor: »Jaz sem moji geni.«, »Moja usoda je zapisana v mojih genih.«, »Vse moje bolezni izvirajo iz mojih genov.« morda celo taka »Večina družbenih problemov človeštva izvira iz genskega zapisa ljudi.« vse to so verodostojne podobne temelja sociobiologije. Sociobiologi trdijo celo, da obstajajo genske predispozicije tudi za človekove duševne lastnosti, torej povezuje med genotipom določenega človeka in njegovim vedenjem oziroma duševnim stanjem. Geni naj bi torej bili vir večine osebnostnih in družbenih problemov. Zato goreči zagovorniki sociobiologije pravijo: »Če želimo izboljšati družbo, moramo predvsem spremeniti genome posameznikov, ki jo sestavljajo.« in grozljivo obljublajo: »Z gensko modifikacijo bomo iz vas naredili popolne ljudi, saj imamo v rokah znanje in tehnologijo, ki to omogočata.« Vznesene obljube, ki nedvomno vzbujajo silna pričakovanja in budijo velika upanja. Vendar obstaja še druga resnica, ki nam govori: »Biolo-

ška vprašanja se ne bodo končala ob genu, tam se bodo šele začela zastavljati.« In v tej luči moramo presojaati ta čas vsiljeno 'cepljenje' proti covidu-19, ki po nobeni definiciji nima značilnosti cepljenja, pač pa je genska terapija.

Previdnostno načelo, nekoč centralni aspekt biotske in kemične varnosti v EU, je danes namenoma pozabljeno, prav tako kot sta izničeni tako Oviedska konvencija kot Helsinška deklaracija.

Leta 1992 je parlamentarna skupščina Sveta Evrope naložila usmerjalnemu odboru za bioetiko pripravo Konvencije o varovanju človekovih pravic v biomedicini. Osnutek je pripravljala posebna delovna skupina od 1994 do 1996. Leta 1997 je bila konvencija sprejeta kot prvi mednarodni bioetični pravni akt z močjo zakona, v španskem mestu Oviedo, zato se imenuje Oviedska konvencija. Cilj konvencije je preprečevanje zlorabe biomedicine proti posameznikom in občutljivim skupinam s poudarkom na novih tehnologijah s področja biomedicine. Slovenija je bila med prvimi petimi podpisnicami po zaslugi akademika dr. Jožeta Trontlja (1939–2013), takratnega predsednika slovenske biomedicinske etične komisije, ki je bil eden izmed 'očetov' Oviedske konvencije. V čast mi je, da sem kratek čas tudi sodeloval s tem velikim človekom, ki je bil posebej etičnih načel biomedicine. Lotimo se namenoma po-

zabljen etike, ki jo vsebuje Oviedska konvencija:

2. člen: Korist in blaginja posameznika mora imeti prednost pred koristjo družbe ali znanosti;

5. člen: Zdravstveni poseg se sme opraviti šele potem, ko je bila oseba, ki jo to zadeva, o njem poučena in je vanj prostovoljno privolila. To osebo je treba predhodno ustrezno poučiti o namenu in naravi posega kot tudi o njegovih posledicah in tveganjih;

Poleg poprej izpisanih dveh členov so poudarki Oviedske konvencije še:

1. člen: Varovanje dostojanstva in identitete vseh človeških bitij.

3. člen: Pravičen dostop do zdravstvene oskrbe.

4. člen: Vsak zdravstveni poseg, vključno z raziskavami, se mora opraviti v skladu s poklicnimi dolžnostmi in normami.

13. in 14. člen: Prepovedujeta poseganje v genom potomcev. Bodite pozorni na pravno varstvo, ki vam ga zagotavlja Oviedska konvencija, ki ima moč mednarodnega zakona: »Nihče nima pravice, da vas na kakršenkoli način prisili v cepljenje!«

Tehnološke intervencije sodobne medicine postajajo vse dražje, s tem pa postaja zdravstveni sistem predvsem velik biznis. Vdor in prevlada farmacije nad medicinsko stroko sta potekala postopoma, kakor je postopoma tudi medicina drsela v lastno

past redukcionizma. Zaradi zastoja v razvoju medicine je stroka poskušala najti izhod v bliskovitem razvoju kemičnih intervencij in genske tehnologije. Rodil se je mit o čudežni tabletki in biotehnologiji, ki je do-

“Previdnostno načelo, nekoč centralni aspekt biotske in kemične varnosti v EU, je danes namenoma pozabljeno, prav tako kot sta izničeni tako Oviedska konvencija kot Helsinška deklaracija.

bil svojega mamona v farmacevtski industriji. Tokrat je resno ogrožena verodostojnost in avtonomnost medicine, kajti trk mogočnega zasebnega kapitala z javnim interesom ohranjanja zdravja prinaša tektonske premike v družbeno strukturo.

Zdravnikom bi lahko bila v izdatno formalno in moralno pomoč Helsinška deklaracija, ki pravi: »Zdravje mojega bolnika naj bo moja najpomembnejša naloga!« Ugledni anglosaški medicinski strokovni časopisi so še pred kratkim zahtevali od vseh avtorjev, da razkrijejo svoje finančne povezave s farmacevtskimi koncerni. To naj bi bralcem omogočilo, da si sami ustvarijo sliko o njihovi neodvisnosti. V Evropi lahko farmacevtski koncer-

ni gospodarijo po mili volji, drugače pa je v ZDA, kjer so sodišča neizprosna v odmerjanju tudi več stot milijonov kazni. Toda to je še vedno premalo v primerjavi z milijardami dohodka, ki ga ustvarjajo na račun kriminalnih dejanj. Zato je skupina ameriških zdravnikov še ob prelomu tisočletja med drugim predlagala:

- vsa darila zdravnikom naj bi bila prepovedana;
- zdravnike, ki so finančno povezani s farmacevtsko industrijo, bi morali izključiti iz vseh združenj, odborov in kolegijev, v katerih se priporočajo zdravila;
- treba bi bilo prepovedati, da bi farmacevtska industrija plačevala posebne zdravniške izobraževalne ustanove ali tečaje;

Zato medicina danes nujno potrebuje najširšo družbeno pomoč, da se izvleče iz pasti in si pridobi potrebno avtonomijo ter si povrne izvorno plemenito poslanstvo.

Pa še nekaj, vsaka tiranija uspe le zaradi pokornih oseb, ki postanejo zločinci, ker mislijo, da bodo varni v sencu tirana. Vprašam vas, kaj boste rekli svojim otrokom čez štiri ali pet let, ko bodo solzljivi v obupu doumeli, v kakšnem svetu živijo? Jim boste rekli, da niste vedeli, da vam niso povedali? Jim boste rekli, da ste sedeli na kavču in poslušali TV poročila? Boste zjecljali, da ste brezprizivno verjeli politični znanosti in kupljeni medicini? Kakšen bo vaš izgovor? ☐

V SOKOLSKEM DOMU SE JE NAPOSLED ZABLISKAL KINO ...

Videti je, da je pri nas tako, da se o nobeni stvari ne moremo zmeniti dobro – in na hitro.

Matjaž Brojan

Foto: osebni arhiv Matjaža Brojana

Tako je bilo tudi z domžalskimi sokoli, ki so se vse od leta 1924 pogovarjali in dogovarjali o kino predstavah, ki naj bi bile v letu 1911 odprtem Sokolskem domu. Od leta 1924 pa vse do leta 1927 so se domala na vseh sejah upravnega odbora Sokolskega društva Domžale menili o postavitvi kino aparature, za katero (torej tudi za kino) so pravili, da je to vele važna zadeva.

Čimbolj se je bližala prva predstava, več je bilo govorjenja, tudi pričkanja o različnih stvareh, ki jih bo ali naj bi jih prinesel kino v Domžalah. Največ so se pogovarjali o nakupu, primerjali so cene za nakupe aparata pri različnih ponudnikih kinematografske opreme.

Z množico težav do prve predstave v Sokolskem domu

V prejšnjem nadaljevanju feljtona sem zapisal, da je bila prva projekcija filma v Domžalah pripravljena v domžalskem Društvenem domu in ne Sokolskem, četudi so si prav sokoli neznansko prizadevali, da bi se to zgodilo v sokolski režiji. Prva 'kino predstava' (pravzaprav jih je bilo več) je bila pripravljena 4. oktobra 1924, nekaj predstav pa še 5. oktobra.

S tem dejstvom so bili sokoli seveda seznanjeni, nekoliko jezni seveda, da se je pionirsko dejanje 'kino v Domžalah' zgodilo v Društvenem domu, domovanju Orlov. Prizadevati se je bilo sokolom treba naprej, kljub temu, zanje nevesele mu dejstvu.

V prejšnji številki je omenjeni konzorcij (Rudolf Seljak, Srečko Vrankar in Matej Turk) prevzel celotno skrb za uresničevanje cilja, z upravnim odborom pa ni imel nobene povezave zato, ker je ta želel zaščititi društveno premoženje. To bi bilo na tak ali drugačen način slej ko prej v nevarnosti, če bi bila odbor in omenjeni konzorcij kakorkoli povezana.

Na seji upravnega odbora 22. julija 1927 je prišel na dan še eden od sporov, ki v Sokolskem društvu Domžale sicer niso bili redki. Ivan Tratnik, poznejši upravljalec kina (tudi po drugi svetovni vojni, ko se je kino znašel v Društvenem domu), se je pritožil, da on ni postal član 'kino-konzorcija', pač pa Rudolf Seljak, za katerega je Tratnik trdil, da se je v omenjeni organ sam vsilil. Pritožbarju je upravni odbor naložil, da pisno obrazloži okoliščine in dejstva, na katerih je zgradil omenjeno obtožbo.

Sklenjeno je bilo tudi, da se bodo kino predstave v Sokolskem domu začele 7. ali 8. avgusta 1927; pač glede na to, da so dela s kinom končana.

Vsi domžalski sokoli na enem posnetku iz leta 1940; to je zadnji posnetek članstva pred letom 1944, ko je bil 6. avgusta Sokolski dom požgan. Fotografijo objavljamo zato, ker na fasadi doma lahko opazite manjšo tablo z napisom Zvočni kino Domžale.

Tomo Petrovec, prvi jarški nadučitelj (1859–1933) je bil v času postavljanja kina v Sokolskem domu starosta domžalskega sokolskega društva. Jarški šoli je ob gradnji posodil denar, pozneje pa vračila ni hotel, saj je izjavil: »Ta posojen denar šoli preprosto podarjam.«

Prva predstava se je potem šele 15. avgusta res zgodila, in sicer na kino napravi, ki je društvo stala 40.000 din. Društvo se je zadolžilo, četudi so sokoli vseskozi tudi sami sebi zagotavljali, da se ni zadolžilo društvo, ampak kino odsek.

Nimam poročila, v zapisnikih pa tudi ni sledi o tem, kateri film so gledalcem na odprtju predvajali, koliko se jih je zbralo na krstni predstavi in podobno. Le govorilo se je od tlej, da od 15. avgusta v Domžalah deluje kino.

Na vseh sejah upravnega odbora sokolov obvezna tema – kino

Ob vseh aktualnih stvareh in poročilih o nastopih članstva na prireditvah v Moravčah, Mengšu in Šiški so na vseh sejah upravnega odbora obvezno razpravljali o vprašanjih, ki so v tej ali oni obliki zadevala kino. Povzetki zapisnikov s posameznih sej:

26. avgust 1927:

»Na sestanku navzoči starosta Tomo Petrovec, Seljak, Brecljnik, Sršen, Pohar, Vidmar, Rebula, Ladstätter. Brat starosta otvori sejo ter poda besedo bratu Seljaku, predsedniku kino-odseka glede obračuna naprave kina. Brat Seljak poroča sledeče: društvo je najelo 25.000 DIN kredita v Mestni hranilnici Ljubljana za napravo kina. Račun izdatkov vsega skupaj kot je aparat, upravni stroški in delo znaša 33.870 DIN, nakar mu je primanjkovalo (ob kreditu – op. M. B.) še 887 DIN. Predlagano je bilo upravnemu odboru, da bi društvo posodilo iz društvene blagajne še toliko denarja, da bi se izplačale vsaj obresti za posojilo, kar upravni odbor vzame na znanje.«

23. september 1927: (prepis)

»Brat starosta otvori sejo ter poda besedo bratu Seljaku kot predsedniku kino-odseka za poročilo delovanja kina. Brat Seljak poroča: kino je zgotovljen, kolavdacija se je zvršila, vse je v redu, edino nekaj majhnih nedostatkov je še za izpolniti. Poročilo blagajne kino-odseka bo podano na

seji, ki se skliče 27. septembra 1927 za pregled računov.«

27. september 1927: (prepis)

»Navzoči starosta Tomo Petrovec, Brecljnik, Sršen, Rechberger, Vidmar. Navzoči so člani kino-odseka Seljak, Turk, Vrankar. Brat blagajnik kino-odseka predloži odboru blagajniško knjigo in račune, kateri se po vrsti pregledajo in primerjajo z blagajniško knjigo.

Kino-odsek je imel dohodka od 14. avgusta, ko je začel s kinopredstavo mi 9201,60 DIN izdatkov je imel 7833,75 DIN saldo 1367,05 DIN (izračun je napačen!)

Med izdatke spadajo še zvečine plačana dela obrtnikov ter kolavdacija in posamezni stroški, kateri nastanejo pri obratu (obratovanju!), tako da odbor z zadovoljnostjo vzame na znanje.«

Županovo dovoljenje, da se delo kina sme začeti

Na zimo je z županskega mesta prišlo dovoljenje, da se v Domžalah začne predvajanja kino predstav. Dovoljenje je bilo izdano z nekajme-

sečno zamudo, o njem pa so sokoli v zapisniku zapisali tole (prepis): »Kino odsek! Društvo je dobilo od Velikega župana dovoljenje (koncesijo) za predvajanje kino predstav z dne 1. novembra 1927:

Nadalje predlaga društvenemu odboru naj se kino odseku dovoli nabaviti boljše filme od tvrtke SUPER, ter da se obenem s prvim novembrom poviša tudi vstopnina za kino predstave. Kar odbor oboje dovoli.

Bratu Antonu Skoku, posestniku električne centrale, od katere dobi kino električni tok, se piše, da skrbi zato, da bo redno, vsako nedeljo dobavljal električni tok ob 16. uri popoldne, da ne ostanemo brez toka, kakor se je zadnji pripetilo.

Sklep: bratu Žlebniku kot kinooperaterju se plača za igranje od vsake predstave po 25 DIN.«

Obračun od avgusta do konca leta 1927:

Brat blagajnik kina Matej Turk je že v letu 1928 v pogledovanju na delo kina od začetka 15. avgusta 1927 do konca koledarskega leta poročal, da je bilo doseženih 23.323,50 din prihodkov, izdatkov pa je bilo v tem obdobju za 20.906,90 din.

V poročilu pregledovalca računov je bilo še zapisano: »Brat Ivan Stenovc kot pregledovalec računov sporoča glede blagajniških knjig prosvete in kina (kolikor je imel čas), da je vse v popolnem redu, nakar je društvena blagajniška knjiga najdena z malimi nedostatki in to pri reviziji. Omenjeno knjigo bo treba še enkrat pregledati.«

Novi predsednik kino-odseka

Na izredni seji 28. marca 1928 so člani upravnega odbora prebrali pismo dotedanjega predsednika Seljaka, ki je društvu sporočil, da mu je umrla soproga. Pisno so Seljaku sokoli sporočili tole: »Na tvojo prošnjo z 28. marca t.l. te odbor v sled nenaadne smrti tvoje soproge razrešuje dolžnosti predsednika v Kino odseku in dolžnosti člana gospodarskega odseka podpisane društva.

Zajedno ti izreka zahvalo za delo, ki si ga v teh odsekih vršil v prid društvu.«

Zaradi omenjene smrti je upravni odbor soglasno izvolil za predsednika kino oseka Mateja Turka, dotedanjega blagajnika, za člana pa Jožeta Gašperina. Oba sta izvolitev sprejela.

S poročilom o opravljenem delu se je novi predsednik Matej Turk pojavil že na naslednji seji 1. maja 1928: »Zavarovali smo kino in vso opremo za 20.000 DIN. Letno se plača 350 DIN zavarovalnine. Kar vodim kino blagajno (Turk je bil bivši blagajnik), je odplačanega 10.000 DIN kredita. Naš dolg se je od 37.000 DIN zmanjšal na 27.000 DIN. Pri Mestni hranilnici Ljubljana je še dolga za 23.500 DIN, ostalo je dolg, ki ga imamo do DOBA.« □

Sreči je zahvaliti, da še obstajajo skoraj vsi zapisniki o tem, kako je med letoma 1905 in 1911 delovalo Sokolsko društvo Domžale. Zaradi njih lahko objavljamo verodostojne podatke o zgodovini kina.

(se nadaljuje)

ŠPORT

STRAST JE ENAKA, TUDI AGRESIVNOST, ČE JE POTREBNO!

Nekatere stvari so v moški domeni. Nekatere v ženski. Stereotipi vmes, da se lahko tako prvi kot drugi med seboj prerekamo. In potem pride na vrsto nogomet, najpomembnejša postranska stvar na svetu. Jo moški lahko delimo? Ne delimo, poskusimo jo enačiti, pravi naša sogovornica, nekdanja nogometašica in zdaj sekretarka v Ženskem nogometnem klubu Radomlje Manca Jereb.

Domen Jarc
Foto: ŽNK Radomlje

Tudi v ženskem nogometu se gre na nož. Dekleta so ravno tako predane tekmi, in kdorkoli dvomi, da je strast na igrišču kaj drugačna, je vabljen na naše tekme, da se prepriča o tem. Ve se, da znamo biti ženske temperamentne, kar se pokaže tudi na igrišču,« se v bran ženskemu nogometu postavi novoizvoljena članica v izvršni odbor Medobčinske nogometne zveze Ljubljana, ki pa iskreno izpostavi največjo razliko med moškim in ženskim nogometom: »Edina razlika je ta, da ženska igra poteka počasneje z vidika fizike. S taktičnega vidika je zdeva identična.«

Ločita pa se še v enem vidiku, ki je v nas – dobesedno – zakoreninjen, tako da tisti rek 'ženske so z Venere, moški z Marsa' tu povsem drži. »Toliko deklet na kupu je tudi velik izziv, saj včasih tista filozofija, da se med igro lahko skregaš in 'nekoga pošlješ nekam, pa gresta potem v bar', pri dekletih ne pije vode. To je izziv iz psihološkega vidika, saj vsaj v našem kolektivu, kjer imamo tudi v članski selekciji mlajša dekleta stara 17 let, dekleta odraščajo, so muhaste, zato je treba veliko komunikacije,« zanimivo dejstvo izpostavi nekdanja nogometašica, ki je bila pred dnevi na skupščini kot edina ženska predstavnik izvoljena v izvršni odbor MNZ Ljubljana. »V MNZ Ljubljana sem začela delovati kot članica komisije za ženski nogomet, ker mislim, da je tukaj največ možnosti, da bi se kaj naredilo na področju promocije ženskega nogometa. Zаради trenutne situacije to ni bilo mogoče, zato sem se odločila za kandidaturu v izvršni odbor in bila presenečena, koliko pozitivnih odzivov sem dobila. Trudila sem bom, da bo več pozornosti namenjene ženskemu nogometu, da bomo na vsaki seji čas namenili tudi ženskemu nogometu, trn v peti moškim pa zagotovo ne bom.«

Vsi vemo, kakšna reklama so za mlade uspehi naših športnikov

Slovenska ženska izbrana vrsta v oktobru igra drugi cikel kvalifikacij za uvrstitev na svetovno prvenstvo leta 2023. Po prepričljivi zmagi nad Estonijo s 4:0 ter minimalnem porazu proti Franciji v izdihljajih tekme z 2:3, so pred dnevi še remizirale z Walesom (1:1), s čimer so si malenkost priprle vrata na prvo veliko tekmovanje ženske nogometne reprezentance.

»Ženski nogomet se v zadnjih letih močno razvija, kar se odraža tudi na predstavah reprezentance. Konec koncev so naša dekleta s peto reprezentanco sveta Francijo izgubile v zadnjih sekundah, saj so zadetek z bele točke prejele v 94. mi-

Manca Jereb

nuti. Škoda, da niso naše nogometašice premagale Walesa, saj so vodile in imele ob koncu tudi igralko več, a nič še ni izgubljeno. Z uspehi, ki so podprti v medijih, je potem za vse v tem športu lažje. Lažje je pristopiti k sponzorjem. Ob uspehih se dvigne zanimanje za ta šport pri mladi in enako bi bilo tudi z ženskim nogometom. Takšna primera sta v zadnjem obdobju pri nas zagotovo kolektarstvo s Primožem Rogličem in Tadejem Pogačarjem ali pa tudi uspehi naših odbojkarjev,« Jerebova verjame, da bo tudi z uspehi slovenske ženske nogometne reprezentance še dodatno zraslo zanimanje za ženski nogomet.

Ženski klub v Radomljah že vrsto let gradi na tem in napredek je že videti: »Lahko trdim, da se je mnenje v naši okolici že spremenilo in uspešno razbijamo stereotipe o tem, da je nogomet le za moške. Pojavljamo se v medijih, sodelujemo na različnih aktivnostih, tako da v zadnjih letih ni več odziva: 'Joj, a ti boš igrala nogomet'.«

Mlajše selekcije že v vrhu, v nekaj letih želimo tam tudi člansko

Ženski nogometni klub (ŽNK) Radomlje tako v sklopu interesnih dejavnosti in krožkov deluje na šestih osnovnih šolah in tudi svojo pri-

bu imamo tudi kineziologinjo, ki skrbi za poškodovane igralke, Karmen Urbin, trenerka selekcije U17 in vodja mladinskega programa ima UEFA A licenco. Strokovno delo je jeziček na naši tehnični. Dekleta so spoznala, da morajo vaditi strokovno, skrbeti, da ostanejo zdrave. Le tak proces dela jim bo omogočil napredek in potem nadaljevanje kariere v tujini, kar je želja večine igralke.«

Za to imajo, kot pravi, v Športnem parku Radomlje odlične pogoje: »Sama trdim, da treniramo in igramo v enem najlepših športnih parkov v Sloveniji. Imamo super pogoje za delo tako na naravni kot umetni travi, zdaj se dokončuje tudi fitness del. Tudi odličnega sosedu, Nogometni klub Radomlje, s katerim imamo, kot sama pravim, bratško-sestrski odnos. Način dela, vodenja kluba in z vidika organizacije sta to dva povsem ločena kluba, kar včasih kdo tudi zamenjuje. Nam kdaj kakšen sponzor reče, da je dal že nogometašem, in mu potem poveemo, da sta to dve različni zgodbi. Ki pa sobivata v istem športnem parku in sodelujeta pri pripravi kakšnih projektov.«

In nogometne zgodbe se (največkrat) ne začenejo pri rezultatih in tekmovalnosti. Prioritete so postavljene bistveno drugače – najprej gre za igro, zdrav življenjski slog, zabavo. Skozi katero se nato gradi prve resnejše korake v športu. In te zgodbe so po navadi najlepši spomini na športne začetke posameznika oziroma posameznice. »Naši mlajši selekciji U10 in U12, ki še nimata svojih lig, igrajo tekme s fanti. Govorim o povsem dekliških ekipah, ne mešanih. In zgodi se tudi, da ta dekleta nato fante tudi premagajo. Sem pa že doživela, ko so starši naših nasprotnikov navijali za naša dekleta, ker je bilo zanimivo videti takšne tekme,« eno izmed takšnih zgodb izpostavi Jerebova, ki je v radomeljskem klubu od njegove ustanovitve leta 2012.

A če je pri mlajših pravilno, da tekmovalnost ni bistvenega pomena, je tako še z eno ekipo v ŽNK Radomlje, tisto rekreativno. »Izjemno ponosni smo tudi na našo rekreativno skupino, v katero so vpete nekdanje nogometašice ali pa tudi mamicice, ki pripeljejo svoje hčerke na treninge. Lepo je videti takšno druženje, ki je zagotovo redkost v naši okolici.«

Treba se je naučiti, da več ni vedno bolje

V Nogometnem klubu Radomlje je torej poskrbljeno za vse ljubiteljice okroglega usnja, od najmlajših, ki se spoznavajo z nogometom, do tistih, ki hočejo skozi nogomet narediti nekaj zase in ga ne bodo gledale le prek malih ekranov. Takšnih je v vseh selekcijah skoraj sto, v šolah tudi krepko več kot 50, pri teh številkah pa se ne želijo ustaviti. Ženski nogomet želijo še približati dekletom, v kar vlagajo svoje energijo, voljo in tudi čas. »Le trener članske selekcije Aljaž Gornik in trenerka Karmen Ulbin v klubu delujeta na profesionalni ravni, vsi ostali honorarno in velikokrat tudi volontersko oziroma na dobri volji, ker nam trenutno finance še ne omogočajo, da bi zadevo s tega vidika dvignili še na višjo raven. Delujemo na tem, da nam to uspe. Da imaš človeka, ki se ukvarja samo z delom v klubu, ker so potrebe tako velike in vzamejo ogromno časa, od priprave turnirjev do same organizacije dela, izpeljave idej...« (finančno) rak rano slovenskega športa izpostavi Jerebova, ki ima kot fizioterapevtka vedno kak nasvet za mlade športnike in športnice, da se bodo v največji možni meri izognili nepotrebnim poškodbam: »Zagotovo stremimo k temu, da ni prehitre specializacije. Da govorimo o kvalitetnem trenaznem procesu in pravilnem načinu ogrevanja. Športnik se mora znati poslušati, znati odmeriti količino. Prehitro se pri naših dekletih lahko zgodi, da želijo napredovati s (pre)veliko obremenitvijo. Nekatere imajo treninge na Gimnaziji Šiška in potem še v klubu, vpete so tudi v reprezentančne akcije, takrat pa je lahko vsega preveč. Treba jih je naučiti, da več ni vedno bolje, telesu je treba dati čas, da si odpočije.«

In če smo že začeli z delitvijo na moški in ženski del, naj s tem tudi končamo. Le da pustimo zdaj nogomet in se ustavimo pri prvi delitvi – trenirati ekipo deklet. Naša sogovornica trdi, da je to za trenerja lahko povsem drug svet: »Vsaka ekipa je seveda specifična. Ves čas, ko sem še sama igrala nogomet, sem imela veliko moških trenerjev, in vsak reče, da je z vidika treniranja to povsem drugačen način dela. Predvsem psihološkega. Dekleta znajo z nekimi malenkostmi prepričati trenerja, da ni potrebna zgolj 'trda roka', kot to po navadi zaleže pri fantih. Seveda ima tudi ženski kolektiv svoje pomanjkljivosti, a večkrat sem s strani trenerjev slišala, da je lahko dojemljivost pri ženski ekipi tudi hitrejša, saj dekleta, nogometašice bolje poslušajo.«

»A vse se začne in konča z dobrim odnosom znotraj moštva. Trener mora imeti čut za to. Najpomembnejša je tu komunikacija, na relaciji ekipe, vodstva kluba, s starši. Pogovor o dobrih in slabih stvareh je rešitev, kako se lahko izogniti težavam, predno nas te lahko ovirajo,« zaključuje sogovornica in izpostavi nekaj, kar presega delitev na moški ali ženski nogomet. Enostavno se tiče vseh nas. □

Končno je prišla tudi zmaga

Nogometaši Domžal so več kot mesec dni čakali na novo zmago v slovenskem prvenstvu, s katero so vsaj delno ujeli priključek s sredino lestvice.

NK DOMŽALE Vse od sosedskega derbija z Radomljami, ki so ga 18. septembra dobili z 2:0, so Domžalčani čakali na nove tri točke. In vmes kar nekajkrat zelenico zapuščali sklonjenih glav. Od dvoboja z Mlinarji so nato najprej izgubili z Olimpijo (1:2) ter remizirali z Mariborom (3:3), sledil pa je še poraz na zaosta-

Vendarle nasmejani po koncu tekme – Ajdin Mulalić je četrtič letos mrežo ohranil nedotaknjeno, Dejan Georgijević pa se je veselil zadetka na drugi zaporedni tekmi.

li tekmi proti Koprju (2:4). Krivulja se navzgor ni obrnila niti na tekmi proti Sežani (0:0), po reprezentančnem premoru sredi oktobra pa je bil še enkrat več uspešnejši Koper s 3:2.

V 14. krogu, ki so ga odigrali 24. oktobra, so vendarle premagali Bravo z 1:0 in zabeležili šele svojo četrto zmago v sezoni. Junak srečanja je bil Dejan Georgijević, ki je v 41. minuti izkoristil močan predložek Arnela Jakupovića z leve strani pred vrata Renata Josipovića za svoj tretji zadetek v sezoni 2021/22. Domžalčani bi v 94. minuti skorajda ostali brez zmage, a je na srečo enajstmetrovko zgrešil Martin Kramarič, s čimer se je odvalil velik kamen od srca Svena Šoštarica Kariča, ki je zakrivil strel z bele točke.

»Po pričakovanjih je šlo za težko tekmo. Bravo ne prejema veliko zadetkov in tudi tokrat je bilo temu tako. Za oko mogoče ni bilo najlepše, a uspelo nam je zadeti in prekiniti negativni niz. Fantom ob zmagi čestitam za prikazano. To smo potrebovali,« se pomena zmage zaveda trener Dejan Djuranović, ki je na klubski spletni strani kluba tudi opozoril na glavno hibo Domžal v zadnjem obdobju: »V zadnjih tednih smo imeli težave z rezultati. Igra, pristop in odnos so bili na zelenem nivoju, toda prejimali smo preveč zadetkov.«

Kar 24 so jih na uvodnih 13 tekmah, kar je celo največ med vsemi ekipami. Tako je težko doseči zastavljene cilje in loviti oziroma premagovati tekmece. Bravo na drugi strani z najbolj jekleno obrambo je prejel le sedem zadetkov, Sežana enajst v Olimpiji 14. A Domžalčani so zmogli in četrtič letos mrežo ohranili nedotaknjeno ter se tako veselili prepotrebnihih treh točk. »Bili smo pod pritiskom zmage. Po zaslugi treh osvojenih točk, ki smo si jih močno želeli, pa verjamem, da bo v naslednjih srečanjih bistveno lažje,« dodaja domžalski strateg.

Drugeče bi se lahko razpletlo že srečanje proti Koprju v 13. kro-

gu, ki so ga Domžalčani izgubili doma z 2:3. Po zadetku Janeza Piška v 12. minuti je Arnel Jakupović izgubil dvoboj 'iz oči v oči' z gostujočim vratarjem za vodstvo z 2:0, in namesto mirnejšega nadaljevanja je prišlo do preobrata, ki ga je zrežiral prvi strelec prvenstva Maks Barišič v 25. in 30. minuti. Domači so izenačili v 54. minuti po zadetku Georgijevića, ki je že pred tem zatresel mrežo, a so sodniki zadetek razveljavili zaradi domnevnega prepovedanega položaja. A vodilna ekipa prvenstva je znova našla odgovor za novo vodstvo Primorcev, ki pa je bilo na preizkušnji v izdihljajih tekme, ko je z neposredne bližine tako rekoč nemogoče zgrešil prav Georgijević in postal tragični junak srečanja. A kot že napisano se je odkupil na tekmi proti Bravu za – v domžalskem klubu si močno želijo – začetek pozitivnega vala rezultatov.

Ljubljanski Bravo je bil ta vikend dobra stranka domžalskih nogometašev, saj sta ga poleg članske selekcije premagala še mladinska (3:0) ter kadetska (1:0). S tem so mladi domžalski nogometaši na skupni lestvici že skočili tik za vodilno Ilirijo, ki pa ima tudi štiri odigrane tekme več.

»Fantje so na igrišču pustili dušo in srce!« Mladinska ekipa je sicer tudi letos nastopala v mladinski Ligi prvakov in še enkrat več pustila pozitiven vtis, kar pa na žalost ni bilo dovolj, da bi si mladi nogometaši izborili napredovanje v tem najelitnejšem mladinskem nogometnem tekmovanju. Proti italijanskemu prvaku Empoliju so 29. septembra doma pred 1700 gledalci izgubili z 1:2 (zadetek za Domžalčane je dosegel Gašper Černe), nato pa se na gostovanju pogumno borili in iztržili neodločen rezultat 1:1. Premalo, da bi preskočili visoko oviro.

V Italiji so po zadetku Nicka Perca celo povedli v 18. minuti, a so Italijani izenačili v zaključku polčasa z enajstmetrovke, ki je presekala Domžalčane. Slednji so nato v 65. minuti ostali še brez Jureta Žavbića, ki je bil izključen zaradi dveh prejetih rumenih kartonov in pot do preobrata je postala še težja. Na koncu je zmanjkalo časa in tudi nekaj sreče, tako da bo tisti 'če' še nekaj časa ostal kot grenak priokus, kaj bi se lahko zgodilo v tej sicer novi lepi reklami za domžalski nogomet.

»Moram biti iskren in realen, izpadli smo proti boljšemu nasprotniku. Bili smo blizu, a zmanjkalo nam je malo sreče. Proti prvaku Italije igra ti večji del polčasa z igralcem manj je zelo težko, a fantje se niso predali. Poskušali smo vse do konca, a nogometni trenutek ni bil na naši strani. Prednost ob odmoru bi bila dobra za našo samozavest, domači pa bi bili zaradi tega zagotovo malce bolj nervozni. A prepričan sem, da smo Domžale in mladinski slovenski nogomet v Evropi novič zelo dobro predstavili. Fantje so na igrišču pustili dušo in srce,« je v pogovoru za klubsko spletno stran svoje varovance pohvalil Darko Birjukov, ki verjame, da bomo o nekaterih mladih nogometaših v prihodnosti še veliko slišali: »Lahko smo videli, da imamo nekaj kvalitativnih igralcev, ki si zaslužijo pozornost. To najbolj opaziš ravno na takšnih tekmah.«

DOMEN JARC

FOTO: NK DOMŽALE

Radomeljske zamujene priložnosti za skok z dna lestvice

Nogometaši Kalcer Radomelj so v oktobru ostali brez prvenstvene zmage, s katero bi se zavihтели z zadnjega mesta na prvenstveni lestvici Prve lige Telemach.

NK KALCER RADOMLJE Na 14 tekmah so zabeležili dve zmagi, tretja pa se jim je v zadnjem obdobju izmuznila vsaj dvakrat – proti Aluminiju ter pred dnevi v izdihljajih tekme proti Muri.

Oktober so slovenski prvoligaši odigrali zgolj tri srečanja, saj je njihov ritem tekem presekal reprezentančni premor, ki ni prinesel pretirnega uspeha slovenski izbrani vrsti, saj je zapravila še zadnjo priložnost, da se prebije na svetovno prvenstvo v Katar. In iztekajočega meseca ne bodo imeli v najboljšem spominu tudi Radomljani, ki so na treh tekmah osvojili dve točki. Po zmagi proti Olimpiji v Stožicah konec septembra niso ujeli vetra, na katerem bi nadaljevali pozitivni niz rezultatov.

Ponujalo se je namreč bistveno več kot dva remija, a Mlinarjem je na obeh domačih tekmah proti Aluminiju in Muri nekaj zmanjkalo, da bi namesto dveh remijev z 2:2 na svoj konto dodali šest točk in ne zgolj dveh.

Najprej so v tekmi 12. kroga, ki so ga odigrali 1. oktobra, proti Aluminiju slabo začeli in na začetku drugega polčasa že zaostajali z 0:2, nato pa sta Saša Varga in Luka Guček z zadetkoma v 53. in 56. minuti poskrbeli za ekspresno izenačenje. Domači so nato krenili v lov za popolnim preobratom, za katerega pa je na koncu dobesedno zmanjkal kakšen centimeter. Najprej je Marko Božič, ki je v 51. minuti stresel vratnico, za las zgrešil cilj po streli z razdalje, v sodniškem dodatku pa je okvir vrat Aluminija stresel še Zvonimir Blaič in ostalo je pri delitvi točk na derbiju začelja lestvice.

Sledil je minimalni poraz proti Mariboru v Ljudskem vrtu, ob koncu prvega polčasa je edini zadetek na tekmi dosegel Marko Alvir.

Na vrsto je nato prišlo srečanje proti aktualnemu prvaku Muri, ki je na stadion v Domžale, kjer Radomljani igrajo svoje tekme, prišla s popotnico sedmih zaporednih te-

Mitja Lotrič in Muraši so dobili krila. Svoj lov na izenačenje so kronali z zadetkom v 87. minuti in poskrbeli za slabo voljo v domačem taboru.

Radomljani tako še naprej ostajajo na repu prvenstvene lestvice z osvojenimi desetimi točkami, deveti Aluminij ima točko več, osme Domžale pa so jih na uvodnih 14 krogih

Luka Guček je proti Aluminiju dosegel svoj prvi zadetek v sezoni, ki pa na žalost ni bil dovolj za zmago

kem brez poraza (štiri zmag in tri remije). In vse se je zdelo, da bodo prav varovanci Roka Hanžiča tisti, ki bodo Murašem zadali prvi poraz po koncu avgusta, ko so jih prav na tem igrišču premagali Domžalčani s 4:1. Mlinarji so namreč po dveh zadetkih Marka Božiča v 24. in 60. minuti že vodili z 2:0, vmes je enajstmetrovko napravil še Mark Zabukovnik, in vse se je zdelo, da korakajo proti prepotrebni zmagi. A znova so se pripetile napake v igri. Najprej nespametni prekršek za enajstmetrovko na drugi strani, s katere je za priključek zadel

zbrala 15. Do konca jesenskega dela Mlinarje čaka še šest tekem, na katerih ne bo prostora za 'trenutke nezbranosti', kot je težavo v enem izmed pogovorov po tekmi izpostavil pomočnik trenerja Amir Bottonjić. Kot smo napisali že večkrat, igra Radomelj vliva optimizem, a napake so tiste, ki jih še kako drago stanejo. To pa se odraža na lestvici, na katero navijači in vsi vpleteni v radomeljsko nogometno zgodbo zagotovo ne pogledujejo radi.

DOMEN JARC

FOTO: FACEBOOK/LADO VAVPETIČ

Črn oktober za dobske nogometaše

Nogometaši Roltek Doba imajo za seboj točkovno izjemno slab mesec, saj so na štirih prvenstvenih tekmah osvojili le točko in zabeležili celo tri zaporedne poraze. Takšno črno serijo so nazadnje doživeli pred štirimi leti.

NK ROLTEK DOB Po seriji treh zaporednih zmag v septembru in s tem skoku pod sam vrh lestvice med drugoligaško družino se je zdelo, da bodo Dobljani kaj hitro napadli tudi sam vrh lige. A zgodilo se je ravno obratno. Na začetku oktobra so Modri v 10. krogu najprej remizirali s Fužinarjem z 1:1, edini zadetek za Dob je po zaostanku v 79. minuti dosegel Denis Petrovič iz enajstmetrovke. To je bil njegov peti zadetek v sezoni, s čimer je tudi prvi strelec moštva.

Namesto nadaljevanja pozitivnega niza pa je nato sledila rezultatska kriza, ki se še ni prekinila. Začela jo je Ilirija, ki je pred tem nazadnje slavila avgusta in na zmago čakala dolgih sedem tekem. Za minimalno zmago ljubljanske ekipe je že v 18. minuti zadel Jan Piskula. Nogometaši Doba poti v mrežo tekmece nato niso našli tudi na naslednji tekmi, ko so se doma v derbiju kroga pomerili z Gorico. Ekipa s severne Primorske je bila boljša z 2:0, s čimer ostaja prva izzivalka vodilne-

ga kranjskega Triglava. Nogometaši Doba so oba zadetka prejeli ob koncu najprej prvega in nato še drugega polčasa.

Krizo je nato poglobil še zadnji poraz proti Krki v Novem mestu, kjer je bil prav tako nekdanji prvoligaš boljši z 1:0. To je bila tretja zaporedna strelska 'ničla' nogometašev Doba, kar se tej ekipi v zadnjih desetih sezonah ni zgodilo. Zagotovo ni čas za paniko, saj so pred tem nogometaši na uvodnih desetih tekmah sezone v povprečju dosegli po dva zadetka na tekmo, a v želji (in ciljih) ostati v stiku z vrhom, bo treba to krivuljo kar najhitreje obrniti nazgor. Dobljani so s to slabo serijo zdrsnili na 6. mesto na prvenstveni lestvici, kjer so ekipe po 13 odigranih krogih še vedno tesno skupaj. Modri za tretjim Fužinarjem zaostajajo pet točk, pred devetimi Beltinci pa imajo tri točke prednosti.

Je pa Nogometni klub Roltek Dob – in s tem tudi Športno društvo Dob – na 54. letni skupščini Medobčinske nogometne zveze Ljubljana prejel srebrno plaketo ob 60-letnici obstoja kluba, ki jo je prevzel Žan Cerar. Slednji je bil na skupščini izvoljen v izvršni odbor MNZ Ljubljana.

DOMEN JARC

FOTO: FACEBOOK/NK ROLTEK DOB

Dobljani bodo morali hitro najti pot iz krize, če želijo ostati za petami vodilnim.

ŠPORT

Košarkarji Heliosa prepričljivo krenili v novo sezono

Za Helios Sunsi je uvodnih šest tekem sezone, štiri zmage pa izkupiček, ki že kaže prve pozitivne obrise ekipe.

KK HELIOS SUNS Pod tri zmage so se domžalski košarkarji podpisali v domačem prvenstvu. Na uvodni tekmi sezone, ki so jo po dolgem času pred domačimi gledalci odigrali 2. oktobra, so prepričljivo nadigrali Hopse s Polzele z 98:77. Srečanje je bilo sicer izenačeno vse do sredine tretje četrtine (64:60), sledil pa je

Heliosa, ki prednosti ni več izpuštil iz rok. Tekmec se je sicer nevarno približal na 79:77, a je Carlbe Lee Ervin 22 sekund pred koncem tekme ohranil mirne živce in zadel oba prosta meta. H končni zmagi s 83:77 je neverjetnih 32 točk dosegel Mahkovic, 17, tudi zadnji dve z zabijanjem, je dodal Leon Šantelj.

Ameriški organizator Carlbe Lee Ervin se je že izkazal z mirnimi živci v končni tekmi, kar je izjemno pomembna pridobitev za domžalsko ekipo.

niz osmih točk Heliosa in prva občutnejša prednost, ki so jo nato domači košarkarji v zadnji četrtini le še nadgradili v visoko zmago. Z 20 točkami in petim skoki je bil prvi strellec novinec v oranžnem dresu, Američan Carlbe Lee Ervin, 18 jih je dodal Blaž Mahkovic, 17 pa Miroslav Pašajlić.

A visoki zmagi je sledil prav takšen poraz na prvem gostovanju pri Šenčurju. Domača ekipa je bila tokrat enostavno preveč natančna in složna, da bi domžalski košarkarji lahko držali ritem z njo vseh 40 minut igre. Sicer so dobili prvo četrtino, a vse ostale so nato pripadle igralcem Šenčurja, ki so na koncu slavili s 93:72. Iz igre so metali skoraj 60 odstotno, vknjižili so neverjetnih 26 asistenc (proti 13 domžalskim), tako da se tudi prevlada Domžalčanov v skoku (34:24) ni pretirano poznala.

Sledil je domžalski skok v regionalno ABA ligo 2 v Zlatibor, kjer so odigrali dve tekmi. Prvo proti Podgorici so po napetem zaključku izgubili z 90:95, potem ko so vse do konca dihaliz za ovratnik ekipi iz Črne gore. Podgorica je slabo minuto pred koncem vodila za osem točk, a so se Sunsi po zaslugi dveh trojk in koša Tadeja Ferneteta pol minute pred koncem približali na vsega tri zaostanka. V samem zaključku so nato izgubili dva pomembna skoka v obrambi, ki sta jih stala možnosti za preobrat.

Na drugem srečanju, tokrat proti sarajevski ekipi Spars, so domžalski košarkarji po nihanju v igri obeh ekip zaključek odigrali za čisto petico. Rezultat je bil manj kot pet minut pred koncem poravnana na 70, sledilo pa je devet zaporednih točk

»S tekama v Zlatiboru sem zadovoljen. Škoda, da je Podgorico ravno okrepil Nikola Janković (s 27 točkami prvega strelca tekme op. a.), brez katerega bi bila to za nas seveda povsem drugačna tekma. A vknjižili smo tudi prvo zmago, tako da grem naprej,« je bil s predstavama svojih varovancev zadovoljen domžalski trener Dejan Jakara.

Na krilih 'abaligaške' zmage, ki se je Domžalčanom lani kar izmikala in izmikala, so Sunsi nato premagali Zlatorog z 79:60. Tekmece iz Laškega so strli v tretji četrtini, ki so jo dobili s 24:9 ter tako hitro razblinili vse dvome o zmagovalcu. Z 18 točkami in šestimi skoki je bil prvi igralec srečanja Šantelj, ki je bil najboljši strellec Heliosa tudi na tekmi četrtega kroga Lige Nova KBM. Tokrat jih je za zmago na gostovanju pri Šenčurju s 75:72 dosegel 19. A ključne so bile štiri ameriškega organizatorja igre Ervina v zadnjih 46 sekundah srečanja, ko so se domači igralci po zaostanku za osem točk skušali vrniti v igro, a je njihove upe pokopal novinec v domžalskem dresu. Ervin se je sicer izkazal s 15 točkami, sedmimi podajami in štirimi skoki.

Izkupiček treh zmag in poraza Helios Sunsi uvrščajo tik pod vrh lestvice prvega dela tekmovanja, kar je seveda cilj domžalske ekipe. In če se po jutru dan pozna, lahko le pričakujemo nove uspešne predstave moštva, ki se letos predstavlja z igralško širino v napadu in pravo složnostjo, kar že daje prve rezultate.

DOMEN JARC

FOTO: FACEBOOK/HELIOS SUNS

Ob zaključku sezone nase opozorili še mlajši atleti

V oktobru se tradicionalno zaključuje atletska sezona, ki jo lahko v Atletskem klubu Domžale ocenijo kot uspešno.

AK DOMŽALE Rezultatsko je z nastopi na mladinskem evropskem in svetovnem prvenstvu seveda izstopal Jan Emberšič, na zadnjih tekmah leta pa so svojo kakovost dokazali tudi mlajši atleti in atletinje.

Na prvenstvu Slovenije za pionirje in pionirke U12 sta se z medaljo in novima klubskima rekordoma izkazala Jan Janez Prašnikar in Ela Bele. Prvi je osvojil bron v teku na 600 metrov s časom 1:49,89 in tako izboljšal tudi 15 let star klubski rekord Primoža Benka v kategoriji U12. Srebro mu je ušlo za manj kot pol sekunde. Si je pa medaljo srebrnega leska priborila Ela Bela, ki je v skoku v višino preskočila letvico na višini 132 cm. Tudi to je nov klubski mejnik, skupno šesti v letu 2021 za domžalske atlete.

Pod dva rekorda se je podpisal Jan Emberšič – junija je šest kilogramov težko kladivo zalučal 71,24 metra, kar je tudi nov državni rekord, maja pa je v Slovenski Bistrici 7,26 kg težko kladivo vrgel 61,19 metra daleč. V maju je klubski rekord v metu kopja v kategoriji starejših mladincev izboljšal tudi Matevž Kossem Todorovič, potem ko je kopje iz njegovih rok poletelo kar 64,70 metra. Za še en rekord med metalci je poskrbel Aljaž Kuhar, nov mlajše mladinski klubski rekord v metu diska od junija dalje znaša 51,81 metra. Sezona metalcev v klubu je bila tako odlična, kar potrjuje tudi trener Danilo Emberšič: »Letošnja sezona je bila zelo uspešna. Osvojili smo 31 kolajn na državnih prvenstvih vseh kategorij in pokalnih prvenstvih. Izstopa seveda Jan z državnim rekordom, osmim mestom na evropskem prvenstvu ter 14. na sve-

Pionirka Zoja Per že stopa po poti svoje uspešne starejše sestre Maje – po bronu septembra na prvenstvu Slovenije v gorskih tekih za osnovne šole je v oktobru postala še državna prvakinja v gorskem teku.

tovnem. Ob njem smo imeli v reprezentanci mlajših mladincev še Aljaža in Tio Emberšič, ki sta oba zastopala Slovenijo na Balkanskih igrah v Kraljevu. Oba sta letos prikazala lep napredek v razvoju rezultata in sta v prihodnjem letu tako kot še nekateri resna kandidata za največje mednarodne tekme v njuni starostni kategoriji. Računamo, da bo norma za Olimpijske igre mladih, ki bodo prihodnje leto v slovaški Banjski Bystrici ob Tii izpolnila tudi metalka kopja Žana Planinšek, ki je imela letos veliko smole s poškodbo hrbtnice, a se je vrnila na zmagovite tirnice. V pionirski reprezentanci je bil letos tudi že Urh Kosirnik v metu kopja.

»Potencial ekipe je velik,« doda sicer profesor športa na Gimnaziji Šiška, a ob tem izpostavi drugo realnost odraščanja športnikov: »Žal

nas nekaj atletov, tudi odličnih, z nastopi za reprezentanco počasi zapušča, a tudi to je del odraščanja. Eni odhajajo, drugi prihajajo. Imamo velike načrte in z njimi v glavi gremo naprej.»

Ob številnih klubskih rekordih metalcev pa se je slednji oktobra za las izmuznil Izaku Bogoviču v teku na 100 metrov. Na tekmi v Ljubljani je razdaljo pretekel v času 11,69 sekunde in tako za vsega dve stotinki sekunde zgrešil rekordno znamko Luke Marolta v kategoriji mlajših mladincev iz leta 2010. Dobro pripravljenost je ob koncu sezone Izak dokazal tudi 2. oktobra na mitingi v Mariboru, kjer je v teku na 60 metrov osvojil drugo mesto s časom 7,43 sekunde.

Ob tem sta se na valovitem terenu odlično znašla pionirja Zoja Per in Žan Dremelj. Nastopila sta na že 42. izvedbi Teka na Šmarno goro, ki je letos štel tudi kot prvenstvo Slovenije v gorskem teku za pionirje in pionirke. Tokrat zaradi 'covid' razmer na drugačni trasi in ne s ciljem na vrhu priljubljene izletniške točke. Zoja je slavila v kategoriji pionirk U14, Žan pa prepričljivo v kategoriji pionirjev U12. S tem sta nadaljevala osvajanje medalj domžalskega kluba na tej priljubljeni tekmi, na kateri je v pionirskih kategorijah z zmagami pred leti blestela Zojina še vedno uspešna starejša sestra Maja Per.

Atlete v naslednjih mesecih čaka tekmovalno zatišje, a odmor ne bo predolg, saj že v novembru začnejo s pripravami na sezono 2022, ki se bo tekmovalno začela v dvorani konec januarja.

DOMEN JARC

FOTO: SLOVENSKA ATLETIKA

Dan s parašportniki

Mengeš gostil parašportnike

Zveza za šport invalidov Slovenije – Slovenski paraolimpijski komite je v sklopu evropskega tedna športa pripravila poseben dogodek Dan s parašportniki, ki je potekal v ponedeljek, 27. septembra 2021, na igrišču in v Športni dvorani Mengeš. V središču dogajanja je bil prikaz različnih parašportov, kot so paraatletika, hokej na električnih vozičkih, paraples, paralokostrelstvo in paranaizni tenis. Dogodka sta se udeležila tudi dobitnik štirih paraolimpijskih medalj parastrelca Franček Gorazd Tiršek in paranaimizni tenisač, prav tako član paraolimpijske reprezentance, Domžalčan Luka Trtnik. Prav tako sta s svojo prisotnostjo parašportnike podprla župan Občine

Mengeš Franc Jerič in župan Občine Domžale Toni Dragar. Cilj evropskega tedna športa, ki poteka pod geslom Bodi aktiven, je vse ljudi spodbuditi k telesni dejavnosti ne le med tednom športa, temveč vse leto. Slovenski dan športa so prvič kot uradni državni praznik praznovali lani, letos z vsemi aktivnostmi na polno nadaljujejo. Ena od aktivnosti, ki potekajo v okviru evropskega tedna športa, je tudi dan s športniki invalidi oziroma dan s parašportniki.

Po pozdravu predsednika sta bila k namiznoteniški mizi vabljeni župana Franc Jerič in Toni Dragar, oba pa družini povezuje paraolimpijec Luka Trtnik, ki živi v Domžalah, trenira pa v Mengšu, saj je član Nami-

znoteniškega kluba Mengeš.

Župan Občine Domžale Toni Dragar je pozdravil vse navzoče, pohvalil župana Mengša za zgrajeno veliko in prostorno dvorano, kjer se odvijajo razni športi. S ponosom pa je povedal, da je vesel, da imajo tudi Domžale paraolimpijca Luko Trtnika. Čeprav si Luko delita tako Mengeš, kjer trenira, kot Domžale, kjer Luka prebiva, je ponosen nanj in ves njegov trud, ki ga s trenerjem Ožbejem Poročnikom vlagata v Lukov napredek. »V čast in zadovoljstvo mi je bilo, da sem spoznal parašportnike. Saj bo kdo mislil, da oni ne morejo. Pa še kako znajo in zmorejo. V to pa vložijo precej več truda, volje in moči,« je povedal Dragar, ki je sam tudi velik podpornik športa. Oba župana sta se v nadaljevanju tudi pomerila z Luko Trtnikom v namiznem tenisu, za spomin pa sta dobila čisto prava namiznoteniška loparja s podpisom Luke Trtnika, ki jima je darilo tudi izročil in s katerim bosta lahko oba uresničevala načelo in geslo evropskega tedna športa #BeActive.

»Za nami je lep dogodek, vesel sem, ker so se mi pridružili soigralci iz kluba NTZS Mengeš. Sam imam šport zelo rad, veliko mi je pomagala, predvsem pa mi je dal samozavest za življenje,« je bil po dogodku navdušen namiznoteniški igralec Luka Trtnik.

BESEDILO IN FOTO: MIRO PIVAR

Župan Toni Dragar in Luka Trtnik sta se pomerila v namiznem tenisu.

Odmevne zmage in uspehi kot napoved odlične zimske sezone 2021/2022

Prve snežinke so že pobelile naše vrhove, kar nakazuje, da se ihanski tekači in biatlonci bližamo startu nove zimske sezone 2021/2022.

SK IHAN Zimske sezone, katere vrh bodo zagotovo februarске zimske olimpijske igre v Pekingu 2022. Upamo, da tudi z našimi biatlonci.

A še pred tem smo tekmovali na tradicionalnem biatlonskem in tekaškem prizorišču na Pokljuki ter v Ihanu.

Kot je že tradicija zadnjih nekaj let, se biatlonci v septembru merijo na državnem prvenstvu v letnem biatlonu. Tako so se v soboto, 11. septembra 2021, merili v sprintu (vse starostne kategorije) in v nedeljo, 12. septembra, na tekmi državnega prvenstva s skupinskim startom, mladinci in člani.

Naši tekmovalci kluba so spet dosegli odlične rezultate. Med mladinci je Pavel Trojer prevladal na obeh tekmah in si priboril dva naslova državnega prvaka tako v sprintu kot tudi na tekmi s skupinskim startom. Zelo prijetno nas je presenetila Zoja Dragar, ki je postala državna prvakinja med mlajšimi deklicami.

Veselili pa smo se tudi leska drugih medalj državnega prvenstva. V soboto so na sprintu prišli do srebrne medalje državnega prvenstva, torej do 2. mesta, Lovro Planko, mlajši člani, Maša Ručigaj, mlajše mladinke, in Žiga Ručigaj, starejši dečki. Bronaste medalje državnega prvenstva pa se je veselili tudi Lenart Florjanc Sirše med mlajšimi dečki.

V nedeljo na tekmi skupinskega starta sta Viktorija Mežnar in Matic

Pavel Trojer, dvojni državni prvak na Pokljuki

Repnik postala državna podprvaka, ovenčana z bronasto medaljo. Na zmagovalnem odru sta se jima pridružila še Maša Ručigaj, 3. mesto med mlajšimi mladinkami, in Lovro Planko, 3. mesto med mlajšimi člani. Tadej Repnik se je pridružil Pavlu Trojerju kot tretjevrščeni med mladinci absolutno.

Člani kluba smo bili zelo uspešni tudi v soboto, 25. septembra, ko smo organizirali in izvedli tradicionalno tekmovalno na tekaških rolkah v Ihanu, ki je šlo za letni pokal Argeta Junior 2021. Kot že leta zapored so se tekmovalci merili na relaciji Ihan-Brdo, s finalom na strm klanec na pobočju hriba oziroma zaselka Goropeče. Mlajše kategorije so tekmovalje zaključile pod najstarejšim delom, v zaselku Žabje.

Tekmovalci kluba so na domačem prizorišču pokazali dobro pripravljenost in dosegli odlične rezultate ter se s tem dali najlepše darilo članom organizacijskega odbora za njihov trud.

Veselili smo se kar štirih zmag Matic Repnik, moški, Mark Marinšek, starejši mladinci, Pavel Trojer, mlajši mladinci, in Viktorija Mežnar, mlajše mladinke ter še treh zmagovalnih stopničev Tim Zabret, 2. mesto starejši mladinci, Tadej Repnik, 3. mesto starejši mladinci, in Aljaž Medvešek, 2. mesto, starejši dečki.

Da je tekmovalje po organizacijski plati teklo kot namazano, so seveda najbolj zaslužni izkušeni člani organizacijskega odbora kluba, člani PGD Ihan, družba HNG, d. o. o., ki je zagotovila ustrezno prometno signalizacijo, družba Merit International, d. o. o., ki je zagotovila prigrizke za nastopajoče tekmovalce ter ostale udeležence prireditve, in Krajevna skupnost Ihan, ki je izkazala finančno podporo. Hvala vsem za pomoč!

Da pa so tekmovalci spet zablesteli z odličnimi nastopi, so za to zagotovo zaslužni družba Telekom Slovenije, d. d., družba GEN-I, d. o. o. in družba Omicron, d. o. o., ter Občina Domžale, ki nam namenja finančna sredstva za izvajanje programov v sezoni 2021/2022. Hvala za pomoč!

MATJA PAVOVEC
FOTO: ALEŠ GREGORIČ

Judo besede – tudi v japonščini in angleščini

Pogovor s predsednico Judo kluba Domžale Nušo Lampe, avtorico nove judo knjige Judo besede

Ste priznana judo strokovnjakinja, v judu delujete že več kot trideset let. Kot mojstrica juda, nekdanja tekmovalka, sodnica in inštruktorica ter judo managerka Akademije Svetovne judo zveze ste svoje dolgoletno znanje prelili v knjigo. Kaj vas je k temu spodbudilo?

Moja nova knjiga obsega strokovno judo izrazoslovje, ki je usklajeno s terminologijo Kodokan Inštituta iz Tokia. V slovenščini do zdaj nismo

čela, ki so: pravičnost, razpoložljivost in spoštovanje drugih. Pri judu gre namreč za več kot samo učenje in uporabo borbenih tehnik. Je celovit in čudovit sistem fizične, intelektualne in moralne vzgoje. Ima svojo kulturo, sistem, zapuščino, navade in tradicijo. Za razumevanje in ponotranjenje vsega naštetega pa je treba poznati in razumeti tudi judo izrazoslovje.

V knjigi je predstavljeno poleg slovenskih tudi japonsko in angleško judo izrazoslovje, kako to?

Pri snovanju vsebine in njene predstavitve bralcem sem se poleg slovenskih oprla najprej na japonske judo izraze, saj se jih v judu uporablja enotno po vsem svetu. Temu sem dodala še prevod v angleški jezik, ker je dandanes nujno poznavanje in razumevanje tudi tega globalnega jezika.

Knjigi je pihnila veter in jadra tudi Akademija Svetovne Judo zveze. Kaj vam to pomeni?

Spremna beseda direktorja Akademije Svetovne judo zveze Enrica Galee mi zelo veliko pomeni, saj je akademija prva uradna izobraževalna inštitucija katerekoli svetovne športne zveze, ki deluje na področju izobraževanja in razvoja juda ter vseh njegovih pojavnih oblik.

Kje se lahko kupi knjigo?

Naročila so možna prek spleta na www.nusalampe.si.

Kakšna je cena knjige?

Cena knjige je 15 evrov.

ŠPELA LAMPE

FOTO: TILÉN PERKO

OBČINA DOMŽALE

prostor zadovoljnih ljudi

Domžalski upokojevc tretji v državi

Finalni šahovski turnir v okviru športnih iger Zveze društev upokojencev Slovenije za leto 2021 je tokrat potekal v Velenju.

ŠAH Gostilo ga je Društvo upokojencev Velenje v njihovem domu, sodelovalo je 13 ekip. Na finalni turnir so se uvrstili lanskoletni zmagovalci regionalnih prvenstev, saj letošnja zaradi korona razmer niso bila izvedena. Domžalčani so že tretjič tretji v državi, potem ko jim je ta podvig uspel leta 2019 v Dravogradu, leta 2018 pa v Litiji.

Državno prvenstvo upokojencev je čedalje močnejše, saj se tudi njihove vrste pomlajujejo in s tem vstopajo na prizorišče močni igralci. Letos je premočno zmagala ljubljanska ekipa Gameljne Rašica, druga je bila mariborska zasedba Maribor Tabor, tretje pa zanesljivo DU Domžale. Začetek tekmovalja se za Domžalčane ni iztekel najbolje, saj so visoko izgubili z zmagovitimi ljubljancami, sledil je tesen po-

raz z Mariborčani in še neodločeni izid z Mursko Soboto. Potem pa so zaigrali na vso moč, tako da jim je v zadnjem devetem kolu tudi nedoločen izid z močno ekipo Ljubljana Moste, na prvi deski je igral mednarodni mojster Janez Barle, zadoščal za tretje mesto. Do drugega mesta jim je zmanjkala ena točka, ki pa je na podobnih tekmovaljih lahko zelo težko dosegljiva. Premoč ekipe Gameljne Rašica kaže podatek, da so kar prvi trije njihovi igralci Evald Ule, Dušan Čepin in Tomo Halik bili najboljši na svojih deskah in prejeli manjše pokale. Le na četrti je član DU Domžale Boris Skok bil s 6 točkami najboljši na svoji deski. Vrstni red: Gameljne Rašica 30, Maribor Tabor 25, Domžale 24,5, Krško 21,5, Ljubljana Moste 20,5, Šentilj Velenje 19,5 itd. V domžalski ekipi so igrali

Marjan Karnar, Bojan Osolin, Jože in Boris Skok in vsi štirje so močno presegli polovico možnih točk. Kapetan ekipe je bil Mirko Čokan, ki je pred tekmovaljem organiziral tudi dva trening turnirja v Sahara baru na Viru. Velja pohvaliti DU Velenje, ki je poskrbelo, da so se ekipe na finalnem turnirju dobro počutile, tudi z zgledno pogostitvijo.

JOŽE SKOK

FOTO: DU DOMŽALE

Česa se bodo bralci iz knjige naučili?

Bralci bodo spoznali več kot sto najpogostejših judo besed tudi v japonščini in angleščini ter pravila vedenja, ki jih je potrebno sprejeti v doju. Hkrati bodo spoznali judo na-

Zasedba DU Domžale na vrtu DU Velenje (z leve): Jože Skok, Marjan Karnar, Boris Skok, Mirko Čokan in Bojan Osolin

DACIA
PREPROSTO VSE

NOVI DACIA DUSTER ECO-G
Z VGRAJENIM POGONOM NA PLIN

ŽE ZA 89 €/MESEC

z EKO SKLAD kreditom*
4 zimske pnevmatike
15% priravnkapri nakupu do 2.000 litrov LPG goriva s Petrol Klub kartico**

*EKO SKLAD na svoji spletni strani: <https://www.ekosklad.si/prebivalstvo/pridobite-spodbudo/seznam-spodbudo/osebna-vozila-na-plin/osebna-vozila-na-plin-kredit> po vnosu v rubriko Hitri Informativni Iračun kredita nudi naslednje kreditne pogoje za skupno vozilo. Informativna mesečna anuiteta za model Duster Essential 1.0 ECO-G 100 s Paketom KLIMA v skupni vrednosti 14.780 € z DDV, s pogonom v višini 4.790 € in financirano vrednostjo 9.990 € za obdobje 120 mesecev, z vsa 0 evrov mesečno. EKO SKLAD 99,99 €. Obrestna mera za najem kredita znaša 1,30 % letno. Vse informacije so zgolj informativne in temeljijo na informativnem in izračun kredita na spletni strani EKO SKLAD. Več o kreditu EKO SKLAD za osebná vozila na plin si lahko preberete na uradni spletni strani <https://www.ekosklad.si/prebivalstvo/pridobite-spodbudo/seznam-spodbudo/osebna-vozila-na-plin/osebna-vozila-na-plin-kredit>. Renault Nissan Slovenija ne odgovarja za informacije objavljene na spletnih straneh EKO SKLAD, kot tudi ne za točnost in zanesljivost in celovitost teh informacij in informativnega izračuna kredita, ki je na voljo na spletnih straneh EKO SKLAD. **Za vsa štiri zimske vozila Dacia ECO-G s trivalno vgrajenim pogonom na plin je upravičen do 15 % popusta za nakup do 2.000 litrov uteleodijnega nftnega plina LPG s Petrol Klub kartico. Poraba pri medijem oklu 4,8-7,1 (l/100 km). Emisije CO₂ 125-145 g/km. Emisjska stopnja: EURO6D Full. Emisija NO_x 0,012-0,0292 g/km. Emisija trdnih delcev: 0,0003-0,00061 g/km. Številce delcev (x10⁻¹¹): 0-3,51. Ogjikov dioksid (CO) je najpomembnejši toplogredni plin, ki povzroča globalno segrevanje. Emisije onesnetjeval zunanjega zraka iz prometa pomembno prispevajo k poslabšanju kakovosti zunanjega zraka. Prispevajo zlasti k čezmerno povišanim koncentracijam prizemnega ozona, delcev PM₁₀, in PM_{2,5}, ter dušikovih oksidov. Priljubljenosti si pravico do napak. Slika je simbolna. Renault Nissan Slovenija, d. o. o., Dunajska 22, 1511 Ljubljana.

Dacia priporoča **Castrol**

AVTO SET – SETNIKAR, DRAGOMELJ
Tel. : 041/648 166, Internet: www.avtaset.si

ŠPORT

Zoja Mrak zastopala Savate klub Domžale na Austria Savate open 2021

V soboto, 2. oktobra 2021, se je Savate klub Domžale udeležil drugega odprtega savate prvenstva v Weizu, Avstrija.

SAVATE KLUB DOMŽALE Ekipa se prišle iz sosednjih držav Avstrije, Madžarske in Hrvaške.

Savate klub Domžale je neustrahovano zastopala Zoja Mrak na svoji prvi mednarodni tekmi in osvojila bronasto medaljo v kategoriji do 55 kg. To za nas in našo predstavnicu pomeni veliko nove motivacije in veselje za nadaljnjo vrhunsko športno delo. Kot pa tudi sama nana, bo svoje znanje in izkušnje

z veseljem delila vsem novim članom v sezoni treningov 2021/2022.

Hvala organizatorju prvenstva Hrvoju Termopilu, trenerju kluba Fightclub 300, ki je v sodelovanju z avstrijsko Savate zvezo poskrbel za odlično organizacijo. Zahvala tudi Občini Domžale za nenehno spodbudo naše športne aktivnosti.

Veselimo se že naslednje domače in mednarodne tekme.

SAVATE KLUB DOMŽALE

Začela so se slovenska namiznoteniška tekmovanja v sezoni 2021/22

V športni dvorani Kidričevo je potekal prvi odprti turnir RS za kadetince in kadete.

NAMIZNI TENIS Nastopilo je 99 kadetov in kadetinj, od tega 10 iz našega kluba (NTS Mengeš). Vsi so igrali odlično, še najbolj pa Luka Jokić, ki je osvojil prvo mesto pri kadetih (zmagal je vse tekme in to celo brez izgubljenega niza).

V Ljubljani je v športni dvorani Kodeljevo potekalo odprto prvenstvo Ljubljane, nastopilo je 195 tekmovalcev in tekmovalk (od tega 23 iz NTS Mengeš) v starostnih kategorijah mlajši kadeti, kadeti in mladinci, potekalo pa je tudi ekipno tekmovanje. Nekaj rezultatov: v ekipnem tekmovanju sta pri mlajših kadetih Pika Gorenc in Maruša Vrhovnik osvojili drugo mesto, pri kadetih ekipno sta drugo mesto osvojila tudi Luka Jokić (s sotekmovalcem Majem Murnom iz ŠD SU Novo Mesto). Pri mladincih ekipno je prav tako drugo mesto osvojil Aljaž Goltnik (s sotekmovalcem Mihaelom Kocjančičem iz NTD Kajuh Slovan). V posamičnem delu tekmovanja je Luka Jokić pri kadetih osvojil tretje mesto, ravno tako je bil tretji Aljaž Goltnik pri mladincih.

Nekaj mednarodnih novic. Luka Jokić se je uvrstil v slovensko reprezentančno ekipo ter se udeležil priprav na Otočcu – v začetku novembra pa ga čaka reprezentančni nastop na ITTF tekmovanju na Madžarskem (Szombathely) v kategoriji U13 in U15.

Katarina Stražar in Ana Tofant sta kot članici slovenske ženske članske reprezentance uspešno nastopili na mednarodnem turnirju v Dohi (Katar). Žreb se je malo poigral z njima in sta se morali pomeriti med seboj za napredovanje v glavni del tekmovanja – v tesnem obračunu je zmagala Katarina s 3:2.

V romunskem Cluju je potekalo evropsko ekipno člansko prvenstvo. Naša ženska reprezentanca, za katero sta igrali tudi Katarina Stražar in Ana Tofant, je imela težko delo, saj je nastopila v skupini skupaj s Čehinjami in Ukrajinkami, ki so bile bistveno močnejše na papirju, a na sami tekmi so se morale zelo potruditi, da so strle odpor naše izbrane vrste. Selektorka Vesna Ojstršek je dejala: »Šle smo na vse ali nič. Dekleta so pokazala res odlično igro in se čisto enakovredno merile s Čehinjami in Ukrajinkami, ki so na svetovni lestvici veliko boljše od nas. Lahko rečem, da ni veliko manjkalo do zmage, da smo bile zelo blizu, in če bi se kakšna žogica obrnila v našo korist, če bi nasprotnice imele kakšen 'pardon' manj, bi se veselile zmage. Kakorkoli, zelo sem zadovoljna s prikazanim, ne

Pred prvim letošnjim namiznoteniškim ligaškim dvobojem (z leve): republiški sodnik Luka, naša druga ligaška ekipa Aljaž, David, Luka in Jan, trener David in mednarodni sodnik Janez

smemo pozabiti, da smo ena izmed najmlajših ekip na tem EP.«

Začela so se tudi tekmovanja v slovenskih namiznoteniških ligah. V času pisanja prispevka je potekal prvi krog; naša prva ekipa, ki nastopa v 1. ligi, je izgubila uvodni dvoboj proti lanskim podprvakom, ŠD SU iz Novega mesta, naša druga ekipa, ki nastopa v 2. ligi, pa je v uvodu iztržila eno zmago (proti NTK Ptuj) ter (tesen) poraz s 4:5 proti NTK Tempo iz Velenja.

Tudi tokrat bom zaključil s povabilom, da se nam pridružite pri igra-

nju namiznega tenisa, saj nikoli ni prepozno. Treninki potekajo v naši dvorani v Mengšu (Slovenska c. 39 poleg slaščičarne Flere). Če vas zanimajo dodatne informacije glede treningov, se lahko obrnete na trenerja Davida (031 502 157), informacije glede organizacije, sojenja in vodenja namiznoteniških tekmovanj pa so na voljo pri našem mednarodnem namiznoteniškem sodniku Janezu (031 612 835).

BESEDILO IN FOTO: JANEZ

Otroci in gibanje

Gibanje je ključnega pomena za gibalni in funkcionalni razvoj naših otrok.

ŠAD MAVRICA Gibalna dejavnost, predvsem v predšolskem obdobju vpliva na otrokove spoznavne, socialne in čustvene sposobnosti in lastnosti.

Ker smo zaradi situacije v zadnjem letu in pol veliko časa preživeli doma, je zelo pomembno, da se pogosto gibamo in vzdržujemo zdrave navade, zdravo prehrano, gibanje ...

Na skupinskih vadbah se otroci poleg gibanja tudi vpenjajo v socialno skupnost, kjer spoznavajo prijatelje in zaveznike, se naučijo sodelovanja, solidarnosti in pomoči drugim. Na vadbah otroci krepijo odnos do zdravega načina življenja.

Športno aktiven otrok je srečen otrok. Otroci so že po naravi sposobni ohranjati telesno aktivnost, kar je tudi odlična podlaga za radovednost, lažje izražajo čustva in so bolj samozavestni.

Na naših vadbah otroci neizmerno uživajo, prek najrazličnejših iger odkrivajo in spoznavajo svoje telo ter njegove zmožnosti. Pomembno je, da se zabavajo in sklepajo prijateljstva, zaradi tega pa še bolj uživajo. Pomembno vlogo imajo tudi prijazni vaditelji, ki otroke usmerjajo in pozitivno spodbujajo.

V ŠAD Mavrici že deseto leto organiziramo kvalitetne in zabavne vadbe v Domžalah in okolici. Otroci nas lahko obiščejo na atletski abecedi, abecedi športa, gibalnih uricah, igrivi gimnastiki, mavrični abecedi gibanja ali pa nas obišče celotna družina na družinski atletiki. Termini in prijave so možne prek naše spletne strani www.sadmavrica.si.

Privoščite si dan brez televizije in računalnika!

ZA ŠAD MAVRICA, MAJA GROJZDEK

Težkoatletski klub Domžale uspešen tudi v drugem krogu

V drugem krogu ekipnega državnega prvenstva v olimpijskem dviganju uteži je Težkoatletski klub Domžale gostoval v prestolnici pri CF Ljubljana.

TAK DOMŽALE Po dobrem začetku v prvem kolu je Težkoatletski klub Domžale v drugem krogu prišel z okrepljeno ekipo, kar se je precej poznalo tudi na skupnem rezultatu.

Najboljši tekmovalci na tekmi je bil ponovno Anže Kosmač, ki je pokazal zelo dobro pripravljenost pred prihajajočim državnim prvenstvom za člane. V potegu je dvignil 130 kg, v sunku pa je s 160 kg izenačil osebni rekord. Osebni rekord v sunku 146 kg je že na drugi tekmi zapored dvignil Gregor Šnajder, zelo blizu je bil tudi okroglim 150 kg. V potegu je zmogel 110 kg. Tim Mušič je v potegu dvignil 110 kg, v sunku pa 140 kg. Nastopili so tudi bratje Orešek, Valentin (95 kg+120 kg), Jernej (100 kg+110 kg) in Rok (80 kg+85 kg). Petra Pavlič je v potegu dvignila 81 kg, kar bi pomenilo državni rekord, če ji sodnik ne bi razveljavil dviga zaradi rahlega premika z roko. V sunku je dvignila 93 kg. Skupaj so tako zbrali 1385 točk, kar je skoraj 60 točk več kot v prvem kolu. Druga ekipa na tekmi ŠD Nitro je dosegla 1048 točk, pred KDU Izta in domačimi CF Ljubljana. Po dveh prvakah, kot to veleva tradicija, ponovno bil boj med TAK Domžale in KDU Olimpijo.

Anže Kosmač je bil po tekmi vidno zadovoljen: »Pripravljenost za-

nesljivo stopnujem, v potegu imam še precej rezerve, tudi 135 kg je bilo zelo blizu. Že zadnji treningi so nakazovali, da sem za sunek dobro pripravljen, nedavno sem tako iz stalja sunil 170 kg. Vedel sem, da če bom izvedel nalog, bom imel v sunku z ramen nekoliko lažje delo.« Predsednik kluba Ivan Peterca je pohval-

no ocenil celotno ekipo: »Napredek v primerjavi s prvim krogom je dobro viden, pozna se tudi bližajoče državno prvenstvo za člane in članice, za katerega se v klubu že resno pripravljamo.« Še pred državnim prvenstvom, ki bo letos v Kranju, pa bo TAK Domžale odpoval na mednarodni turnir v Sombor.

V. O.

FOTO: CF LJUBLJANA

Marjan Bolhar med svetovno znanimi zvezdniki

Najbrž marsikdo od bralcev Slamnika pozna katerega od mladeničev, ki so v otroštvu in mladosti sanjali, kako bi nekoč postali podobni kateremu od svetovno znanih mož.

KLUB BORILNIH VEŠČIN DOMŽALE »Pred 28 leti sem imel poster Dolpha Lundgrena v garaži, ko sem začel trenirati, kot motivacijo, zdaj pa sem imel čast biti z njim. Nepozabno,« mi je napisal Marjan Bolhar, ki se je v začetku oktobra v Birminghamu v Angliji na Arnold Sports Festival UK 2021, srečal, pa ne prvič, z legendarnim ameriškim igralcem Arnoldom Schwarzeneggerjem.

Tridnevno druženje na velikem športnem festivalu, ki je bil letos prvič v Evropi, je za Marjana Bolhara med drugim pomenilo druženje z znamenitimi športniki in igralci, med katerimi so bili letos številni profesionalni in amaterski športniki, med njimi kar več kot 5000 tekmovalcev, ki so se pomerili v 25 različnih športnih disciplinah. Festival si je ogledalo več kot 60.000 obiskovalcev.

Domžalski šampion in ambasador športa Marjan Bolhar, ki je pred leti na Arnold Sports Festivalu v Avstraliji osvojil šampionski pas v kickboxingu, letos ni bil del programa festivala. Zato je imel Marjan veliko priložno-

sti za druženje z znamenitimi igralci in športniki, med njimi tudi s hollywoodskima zvezdama Sylvestrom Stallonom in Dolphom Lundgrenom ter tudi z najboljšimi MMA UFC borci vseh časov, Nurmagomedov, svetovnim prvakom MMA, Georgesom St-Pierrom, prvakom v dveh kategorijah MMA, ekstremnim športnikom Wim Hofom, imenovanim Ledeni mož, legendo boksa Royem Jonesom Juniorjem, igralcem Martinom Fordom, imenovanim The Nightmare, ter najboljšo boksarko vseh časov Katie Taylor. Marjan nam je zupal, da je bil festival res super dogodek in da mu je v čast, da je imel takšen privilegij, da se je lahko tri dni družil s takšno odlično družbo: »Nepozabni spomini!«

Marjan Bolhar je z dosedanjim delom dokazal, kako se sanje lahko uresničijo, hkrati pa s svojim trenerskim in drugim delom omogoča mladim, da tudi sami posegajo po zvezdah. Tako so bili pred kratkim tekmovalci in tekmovalke Kluba borilnih veščin povabljeni tudi v državno reprezentanco na priprave v Olimpiju. Med blizu 80 tekmovalcev in tekmovalk iz vse Slovenije so se iz Kluba borilnih veščin Domžale priprav udeležili: Žan Močnik, Lana Kosmač in Ula Fajon. Pod strokovnim vodstvom so si nabirali izkušnje in psihofizično pripravo, manjkalo pa ni niti izmenjave izkušenj in prijetnega druženja.

VERA VOJSKA

FOTO: ARHIV MARJANA BOLHARJA

ZAHVALA

Izzvenela je tvoja ljuba melodija ...

Dragan Živulović

1939–2021

V naši žalosti ob slovesu, 16. septembra, nismo bili sami. Hvala za iskreno sočutje, podarjeno cvetje in sveče našim srčnim prijateljem, dobrim sosedom, njegovim domžalskim sošolcem, bivšim Lekovim sodelavcem in zvestim športnim sopotnikom.

Žena Mila ter sinova Srdjan in Zoran v imenu vsega sorodstva

*Je čas, ki da,
je čas, ki vzame,
je čas, ki celi rane.
In je čas, ki nikdar ne mine,
ko zasanjaš se v spomine.*

ZAHVALA

Svojo življenjsko pot je v 95. letu starosti sklenila naša draga mama, babica, sestra in teta

Frančiška Novak

iz Domžal

Hvala vsem, ki ste se udeležili žalne slovesnosti ter darovali cvetje, sveče in ostale darove.

Žalujoci: vsi njeni

*Kjer si ti,
tja pot nas vodi ...
Enaki sta usodi,
čas razdalje krajša ...*

V SPOMIN

Minilo je leto dni, odkar te ni več med nami, draga mama, babi in prababi

Rufina Kavaš

iz Ihana

Za vedno ostajaš v naših srcih, zelo te pogrešamo. Počivaj v miru.

Vsi tvoji

ZAHVALA

V globoki žalosti sporočamo, da nas je v 89. letu zapustil naš dragi ati, dedek, pradedek, brat in stric

Vinko Kavka

z Brda nad Ihanom

Iskrena hvala vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, dr. Jeretinovi, patronažni sestri Urški, njegovi vnukinji Mateji za lep poslovljni govor, pevcem, gospodu župniku in vsem, ki ste ata tako številno pospremili s sveto mašo v božje kraljestvo. Velika hvala tudi organizaciji Termit iz Moravč.

Vsem iskrena hvala za izrečena sožalja, sveče in svete maše.

Žalujoci: hčerke: Rozka, Minka in Helena z družinami, Mihela z družino ter ostalo sorodstvo

*Prazen dom je in dvorišče,
naše oko zaman te išče.
Ni več tvojega smehljaja,
le delo tvojih rok ostaja.*

ZAHVALA

Svojo življenjsko pot je v 90. letu starosti sklenil naš dragi mož, oče, dedek in stric

Vincenc Pustotnik

z Vira

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in vsem ostalim za izrečena sožalja. Zahvala tudi gospodu župniku Aleksandru Ureku za lepo opravljen poslovljni obred ter Pogrebni službi Vrbančič.

Žalujoci: vsi njegovi

*Si kot sonce življenja sijal,
za vse svoje ljubezen razdal,
odslej boš kot zvezda svetleča,
naj ti v nebesih dana bo sreča.*

ZAHVALA

V 74. letu nas je zapustil naš dobri prijatelj, oče, dedek, brat in stric

Avgust Gusti Pervinšek

iz Domžal

Ob boleči izgubi se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem za izrečena sožalja, darovano cvetje, sveče in druge darove. Iskrena hvala Pogrebni službi Vrbančič, pevcem in trobentaču za zaigrano Tišino in g. župniku Klemenu Svetelju za lepo opravljen obred. Posebna zahvala dr. Tomažu Mušiču, osebjemu Doma upokojencev Domžale in PGD Tosama. Hvala vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Žalujoci: vsi njegovi

*Ni smrt tisto, kar nas loči,
in življenje ni, kar družni nas.
So vezi močnejše. Brez pomena
zanje so razdalje, kraj in čas.
(Mila Kačič)*

ZAHVALA

V 94. letu starosti se je mirno in tiho poslovila naša draga babica in prababica

Marija Logar - Mici

Pokopali smo jo v ožjem družinskem krogu na domžalskem pokopališču. Hvala vsem za osebno podporo v zadnjih mesecih in izrečene besede sožalja. Pogrešamo te.

Vnuka Tanja in Dražen z družinama

*Ti ne veš, kako pogrešamo te mi.
Spočij si trudne zdaj oči,
za vse še enkrat hvala ti.*

ZAHVALA

Svojo življenjsko pot je v 80. letu starosti sklenil naš dragi oče, dedek, pradedek, brat in stric

Anton Gabrovec

iz Domžal

Hvala vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem za izrečena sožalja in tolažilne besede ter darovano cvetje in sveče. Hvala vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti. Hvala g. župniku Klemenu Svetelju za lepo opravljen pogreb.

Vsi njegovi

K tebi želim, moj Bog, k tebi moj Bog

ZAHVALA

V 87. letu je odšla k svojemu Stvarniku

Kristina Škafar

z Vira pri Domžalah

Ob boleči izgubi naše drage mame, babice, prababice, tašče, sestre in tete se vam zahvaljujemo za sočustvanje in izkazano pozornost.

Naše hvaležne misli naj dosežejo vse sorodnike, sosedo, znance in bivše sodelavke, za stiske rok ter za objeme in darove, ki ste ji jih namenili.

Zahvala g. župniku Aleksandru Ureku za sočutno opravljen obred poslovitve in sveto mašo, kvartetu Krt za občuteno petje in Pogrebni službi Vrbančič za organizacijo pogreba.

Vsem, tudi neimenovanim, iskrena hvala.

Žalujoci: hčerka Dragica in sin Štefan z družinama ter ostalo sorodstvo

*Ko pošle so ti moči,
zaprla trudne si oči.
Čeprav spokojno spiš,
z nami kakor prej živiš.*

ZAHVALA

Nenadoma se je od nas poslovila naša draga mami, mama, sestra, svakinja in teta

Marija Rozman

roj. Flerin
iz Domžal

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in prijateljem za izrečena sožalja, darovano cvetje, sveče in svete maše. Še posebej se zahvaljujemo Domu Sv. Katarine Mengeš za izjemno oskrbo ter pomoč in oporo v njenih zadnjih dneh. Najlepša hvala g. župniku Klemenu Svetelju za lep obred, družini Kozjek iz Domžal za ves trud, g. Janezu za besede slovesa, g. Blažu za čutno izvedeno poslovljno melodijo ter cerkvenemu pevskemu zboru za ganljivo petje. Najlepša hvala cvetličarni Cvetje Ksenija za čudovito cvetje in Pogrebni službi Vrbančič za vso organizacijo. Hvala vsem, ki ste jo v velikem številu pospremili na njeni zadnji poti.

Vsi njeni

Domžale, september 2021

*Čas je ne rani,
ostala je z nami,
misel hvaležna na Te!*

V SPOMIN

Francu Pavlitu

(Vohkučevmu Francetu)
z Vira

30. oktobra mineva 20 let, odkar si zadnjič s kolesom zakrožil po vasi, sedel na domači kavč in za vedno zaspal. Hvala vsem, ki se ga spominjate.

Vsi njegovi

*V naša srca si se vpisal,
čas ne bo te več izbrisal.
In čeprav spokojno spiš,
z nami kakor prej živiš.*

V SPOMIN

30. oktobra minevata dve leti, odkar nas je po hudi bolezni zapustil naš dragi

Albi Dečman

iz Domžal

Hvala vsem, ki se ga spominjate, postojite ob njegovem grobu in ga skupaj z nami nosite v svojih srcih.

Vsi njegovi

*Vsi bomo enkrat zaspali,
v miru počivali vsi,
delo za vselej končali,
v hišo očetovo šli.*

ZAHVALA

Svojo življenjsko pot je v 96. letu starosti sklenila naša draga mama, teta in prijateljica

Jerica Rode

rojena Bergant
iz Doba

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in vaščanom za izrečena sožalja, sveče, cvetje, darovane svete maše in druge darove.

Hvala duhovniku g. Juretu Ferležu za lepo opravljen pogrebni obred in sveto mašo. Hvala pevcem in Pogrebni službi Vrbančič.

Vsi njeni

OBJAVE

Življenje niso dnevi,
ki so minili,
temveč dnevi,
ki smo si jih zapomnili.
(Paulenko)

V SPOMIN

V oktobru smo se s spoštovanjem poslovili od gospe

Ide Rebula

dolgoletne učiteljice v OŠ Domžale – v pokoju

Dolga leta sodelovanja so prinesla mnogo skupnih trenutkov, ki smo si jih zapomnili in so vzniknili na plan ob slovesu od cenjene kolegice in učiteljice. Hvaležni smo ji za vse, kar je storila za našo šolo in naše učence.

Njenim najbližjim izrekamo iskreno sožalje.

Vodstvo in zaposleni Osnovne šole Domžale

Zdaj zvezda si na nebu,
ki svetica bo na nas.
Ostala velika je praznina,
le zakaj zapustil si ti nas.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega sina
in brata

Miha Robiča

nimamo besed, s katerimi bi se lahko zahvalili njegovim številnim prijateljem, našim prijateljem in sorodnikom kot tudi NK Olimpija, NK Radomlje, NK Komenda in SAK Klagenfurt.

Iskrena hvala.

Družina Robič

V SPOMIN

Vesni Drnovšek

V nedeljo, 26. septembra, nas je dosegla žalostna vest, da je ugasnilo življenje naše dolgoletne sodelavke Vesne Drnovšek je v Domu počitka Mengeš z delom nastopila kot mlado dekle, željna pomoči starejšim in onemoglim, in z nami ostala vse do upokojitve. Poznali smo jo kot vestno delavko, ki nikoli ni gledala na uro, kdaj bo konec službe, ampak je rajši ostala še kakšno minuto in poskrbela, da je bilo delo opravljeno ter za stanovalce lepo poskrbljeno. Delo je opravljala srčno, vedno si je vzela čas za prijazno besedo, stanovalci so v težkih trenutkih pri njej vedno našli uteho. Sodelavci smo vedno radi sodelovali z njo. Tudi po upokojitvi, ki se jo je sama tako veselila in imela bogate načrte, kako bo preživela jesen življenja, smo se pogosto spomnili nanjo in povprašali po njej. Vedeli smo za njeno težko bolezen, vendar smo tako kot ona sama tudi mi polni upanja verjeli, da bolezen ne bo zmagala. Ob slovesu naše dolgoletne sodelavke je ostala praznina, ki jo bomo skušali zapolniti z bogatimi spomini nanjo. Tolaži nas misel Mile Kačič: »Ni smrt tisto, kar nas loči, in življenje ni, kar družijo nas. So vezi močnejše. Brez pomena so razdalje, kraj in čas.«
Draga Vesna, počivaj v miru.

KOLEKTIV DOMA POČITKA MENGEŠ

V SPOMIN

Ida Rebula

(1935–2021)

Zapustila nas je predraga umetnica Ida Rebula iz Domžal, ki je desetletja pomembno soustvarjala likovni utrip našega mesta.

S slikanjem je bila povezana že od mladih let in tudi pozneje, ko ji je poklicno šolanje narekovalo pridobivanje znanja in spretnosti na področju likovne vzgoje, ki jo je poučevala na domžalski osnovni šoli. Po upokojitvi se je slikarstvu posvetila še intenzivneje. Še danes jo umeščamo v sam vrh zavzetih likovnic, ki so se samorastniško izobraževale in ustvarjale iz ljubiteljskih pobud v različnih likovnih društvih. Že od leta 1973 je bila aktivna članica LD Petra Lobode Domžale, katerega mentor je bil Danijel L. Fugger, sodelovala je tudi v LD Tine Rožanc in v Društvu likovnikov Ljubljana. Za svoje uspešno ustvarjalno delo je prejela številne nagrade in priznanja.

Kdor je Ido imel priložnost spoznati od blizu, ve, da je bila pri svojem delu skromna in tiha, je pač enostavno slikala, ker je to ljubila. In kdor jo je imel čast obiskati, ve, da je bil vsak kotiček njenega doma zapolnjen s slikami in prežet z nevsiljivo energijo in vzdušjem njenega intimnega ustvarjalnega sveta.

Idin slikarski slog je bil razpoznaven že desetletja. Sprva realističen, s poudarjeno temačnostjo, se je z leti razbremenil, občuteno obarval, tehnično izpilil in predvsem sprostil v svoji izraznosti. V zadnjem ustvarjalnem obdobju ji je uspelo snovati sliko na tak način, da smo jo gledalci sprejemali kot celovito delo, tipično njeno, s poudarjenim barvnim temperamentom in premišljeno kompozicijsko gradnjo slike.

In koliko slik se je nabralo v njenem več kot 50-letnem slikarskem popotovanju! Verjetno so se obiskani kraji, ki jih je zvesto upodabljala na nešteti slikarskih platnih, danes v marsičem spremenili, a takrat jih je slikarsko doživljala na svojstven način: od haloških gričev do sprehodov po ljubljanskih ulicah ter kraški krajini, ki ji je bila s svojim značilnim pokrajinskim obličjem motivno zelo blizu. In seveda ne pozabimo na domačo okolico, ki ji je nudila pestro izbiro motivov – pa naj bo parkovna pokrajina s svojimi okrasnimi drevesi, grmičevjem in cveticami, kot jo je doživljala ob sprehodu po Arboretumu Volčji Potok, ali pa zgolj domači vrt – vedno je našla dovolj motivov za ustvarjanje čudovitih barvnih zapisov iz narave.

V čast nam je, da smo v okviru programa našega zavoda leta 2015, ob njenem 80. jubileju, organizirali v Menačenkovi domačiji samostojno razstavo, saj je sicer večinoma razstavljala skupinsko. Že takrat smo ob mali retrospektivi njenih del ugotovili, kako obsežen je njen opus. Ob tem posebnem dogodku pa smo eno od ljubih in prelepih Idinih slik, akril na platno z naslovom Osamelec, tudi odkupili in z njo obogatili stalno umetniško zbirko Galerije Domžale.

Draga Ida, na posebnem mestu boš večno ostala tudi v naših srcih.

KATARINA RUS KRUŠELJ,

V IMENU KULTURNEGA DOMA FRANCA BERNIKA DOMŽALE

V SPOMIN

Janez Cotman Džoni

Prve dni novembra bi svoj 65. rojstni dan praznoval Janez Cotman Džoni. Težka in zahrbtna bolezen, s katero se je kar nekaj časa uspešno boril, je bila na koncu žal močnejša. Konec julija smo se v krogu družine, sorodnikov in prijateljev od njega poslovili na domžalskem pokopališču.

Čeprav so ga mnogi Domžalčani poznali predvsem kot imenitnega in spretnega rokodelca, ki je v svoji avtokleparski delavnici poklepal in zakrpal nič koliko osebnih vozil, je bil Ivo, tako so ga klicali klubski prijatelji, prepoznaven tudi v nogometnih krogih. Nič kolikokrat mi je v njegovem 'laboratoriju' (tako je poimenoval svojo delavnico) pripovedoval, kako ga je oče posadil na bicikel in sta se iz Domžal, prek Stoba, Trzina, čez Dobravo in Črnuče peljala do stadiona za Bežigradom, kjer sta skupaj navijala za Olimpijo in kjer se je že kot mali fantič odločil, da bo nekoč postal nogometni vratar.

Svojo prvo nogometno tekmo za pionirje NK Domžale je odigral na igrišču osnovne šole na Zbiljah. Že čez dve leti pa je uresničil svoje prve otroške sanje. Prejel je, kot prvi vratar v zgodovini kluba, vpoklic v slovensko pionirsko reprezentanco, ki sta jo takrat vodila priznana nogometna strokovnjaka Nikola Popivoda in Miodrag Orel. Po odličnih predstavah na turnirju v Borovem, kjer so se zbrale najboljše ekipe iz republik nekdanje Jugoslavije, je prišlo v klubsko pisarno domžalskega kluba že naslednje leto novo povabilo. Dr. Branko Elsner, ki je bil takrat odgovoren za slovensko mladinsko reprezentanco, je v mladem Cotmanu prepoznal velik potencial. Zato ne čudi, da je kot mladinski reprezentant že s 17 leti doživel krstni nastop za člansko vrsto Domžal. Po končanem služenju vojaškega roka se je njegova športna pot nadaljevala, a je bila žal tudi kmalu prekinjena. Na tekmi v Litiji, konec jeseni 1979, je bil na mokrem in delno zasneženem igrišču deležen hude poškodbe. Po naletu nepredvidnega nasprotnega igralca je prejel udarec v predel trebuha, tekmo pa končal v UKC v Ljubljani, kjer je preživel deset dni in se po dveh mesecih domače oskrbe odločil, da konča svojo nogometno pot. Sredi devetdesetih pa je na pobudo dveh klubskih legend Boga Deisingerja in legendarnega kapetana in v tistem času tudi predsednika kluba Tonija Hribarja znova stopil med vratnice. »Vabila in prošnje Tonija nisem mogel zavrniti. Čeprav brez pravega treninga sem še zadnjič oblekel majico s številko ena na hrutu in za takratni Napredek Domžale v Piranu odigral svojo zadnjo uradno tekmo in s tem dokončno obesil kopačke na klin,« se je dogodka na slovenski obali rad spominjal.

V naslednjih dveh desetletjih je bil Džoni nepogrešljiv član nogometne ekipe, ki je 'brcala' žogo na malem igrišču, najbolj znane nogometne ulice v Domžalah, nekoč Ulice Toneta Tomšiča, danes Ivana Pengova. Med številnimi igralci sta se teh nogometnih srečanj udeleževala tudi nekdanja predsednika NK Domžale Milan Deisinger in Darko Gognjavec, žogobrcarjem pa se je rad pridružil celo Milan Marinič, kulturnik, dolga leta direktor kulturnega doma Franca Bernika.

Dragi prijatelj Džoni, našega igrišča ni več. A kot si sam pogosto dejal, spomini in anekdote s stadiona Tomšičeva bodo ostali večni.

SANDI KRAŠEVEC

SPREJEM OBJAV

Zahvale in v spomin sprejemamo vsak delavnik med 10. in 12. uro, ob sredah pa tudi popoldan med 15. in 17. uro osebno v uredništvu (Kulturni dom Franca Bernika Domžale) ali pisno v nabiralnik pri vhodu z zadnje strani oziroma po e-pošti slamnik@kd-domzale.si.

SIMAX

Domžale Masljeva 11, 1230 Domžale Kamnik Ljubljanska c. 21A (Duplica)
tel. 01 724 16 56 tel. 01 831 17 96

PRENOVLJENA SPLETNA TRGOVINA: www.simax-slo.com

AVTODELI - AVTOMEHANIKA - VULKANIZERSTVO

MALI OGLASI

Brezplačen odvoz vseh kovinskih predmetov, pralnih strojev, odsluženih koles, plinskih jeklenk in akumulatorjev.

t: 040 780 078

Nudimo vam razrez cistern za kurilno olje

t: 040 872 078

Male oglase sprejemamo vsak delavnik med 10. in 12. uro, ob sredah pa tudi popoldan med 15. in 17. uro osebno v uredništvu (Kulturni dom Franca Bernika Domžale) ali pisno v nabiralnik pri vhodu z zadnje strani oziroma po e-pošti: slamnik@kd-domzale.si

DRUŠTVO ZA MENTALNO ZDRAVJE
Glavarjeva 47, 1000 Ljubljana
E-pošta: zlatkojajcanin.dzm@gmail.com
Telefon: 031 643 782

SKUPINA ZA SAMOPOMOČ V DOMŽALAH ZA LJUDI S ČUSTVENIMI TEŽAVAMI

Obveščamo vas, da Društvo za mentalno zdravje v Domžalah organizira skupino za samopomoč pod vodstvom izkušenega terapevta. Srečanja potekajo v OŠ Venclja Perka, Ljubljanska cesta 58 a v Domžalah, in sicer dvakrat mesečno ob četrtek z začetkom ob 17.30. Udeležba je brezplačna.

Če ste depresivni, nevrotični, žalujete, imate socialno ali kakšno drugo fobijo, imate psihosomatske motnje ali kakšne druge težave, vas vabimo, da nas kontaktirate na telefonsko številko 031 643 782, da se dogovorimo o vaši udeležbi na skupini.

Vljudno vabljeni!

Društvo za mentalno zdravje
Predsednik: Zlatko Jajčanin

OBČINA DOMŽALE

OBVESTILO
O JAVNEM RAZPISU

ZA PODELITEV ENKRATNIH ŠTIPENDIJ ZA ŠTUDIJSKA IZPOPOLNJEVANJA ZA LETO 2021

Občina Domžale od dneva objave tega obvestila na svoji spletni strani: <http://www.domzale.si/objave/58> pod rubriko »javni razpisi, naročila, objave/aktualni« objavljajo Javni razpis za podelitev enkratnih štipendij za študijska izpopolnjevanja za leto 2021.

Rok za prijavo teče od dneva objave tega obvestila do četrtega, **18. novembra 2021.**

Predmet razpisa, pogoji, višina štipendij, obrazci, dokazila, merila in drugi pogoji prijave so objavljene na navedeni spletni strani.

Številka: 1003-16/2021
Datum: 27. 10. 2021

OBČINA DOMŽALE
ŽUPAN TONI DRAGAR

OBVESTILO O NAMERI

O SKLENITVI NEPOSREDNE POGODBE ZA ZAKUP NESTANDARDNE ZAPRTE STOJNICE NA TRŽNEM PROSTORU V DOMŽALAH ZA LETO 2022

Občina Domžale na svoji spletni strani www.domzale.si v zavihku »Objave/javni razpisi, naročila, objave/aktualni« objavljajo Nameru o sklenitvi neposredne pogodbe za zakup nestandardne zaprte stojnice na tržnem prostoru v Domžalah za leto 2022.

Rok za prijavo na javni razpis teče od dneva objave tega obvestila do **4. novembra 2021.**

Številka: 3302-16/2021
Datum: 27. 10. 2021

OBČINA DOMŽALE
ŽUPAN TONI DRAGAR

PISMA BRALCEV

Uredništvo si pridržuje pravico do objave ali neobjave, krajšanja, povzemanja ali delnega objavljanja nenaročenih prispevkov, v skladu s svojo uredniško politiko in prostorskimi možnostmi. Izjema so odgovori in popravki objavljenih informacij, ki bi lahko prizadeli posameznikovo pravico ali interes, kot to določa zakon. Prispevki za rubriko Pisma bralcev morajo biti opremljeni s polnim imenom in naslovom odgovorne fizične osebe (tudi v primeru institucij, organizacij, strank, društev ipd.) ter kontakt, na katerem je mogoče preveriti avtentičnost avtorja.

Javno pismo županu Občine Domžale Toniju Dragarju: Fontane ne smemo pozabiti

Saga o odstranitvi mojega avtorskega dela z naslovom Fontana iz Slamnikarskega parka, ki se je začela ob koncu junija, se žal še ni zaključila. Doslej je meni in javnosti znano, da je bila skulptura skupaj s podstavkom odstranjena, najbrž razstavljena in odpeljana, prostor pa zasajen s travo (kar nakazuje na neke vrste dokončnost). Od vas, g. župan Toni Dragar, smo prejeli najprej pojasnilo, da je bila skulptura zanemarjena (pri čemer s sodopisnikom meniva, da je zato, da bi jo po dolgih letih očistili in uredili pretok vode, najbrž ni bilo treba podreti in odstraniti!), kar naj bi zahtevali občani. Pozneje smo dobili še pojasnilo, da naj bi se Fontana nahajala nekje v Ljubljani in naj bi čakala na restavriranje.

Na občini ste žal pri svojem dosedanjem ravnanju pozabili, da bi bilo primerno in spodobno, da se z umetniškimi stvaritvami ravna spoštljivo, kar bi med drugim pomenilo, da se v postopke odstranitve, restavriranja, pa tudi iskanja morebitne nove primerne lokacije vključijo tudi avtorja ter skupaj z njim poišče najboljšo rešitev. Poleg tega pa se poraja tudi dvom v strokovno in kompetentno ravnanje, saj se doslej ni upoštevalo mojih zakonskih pravic, kar določa 45. člen Zakona o avtorskih in sorodnih pravicah, ki določa odnos do avtorja in spoštovanje njegovega avtorskega dela.

Zato javno ponujam roko sodelovanja in vas prosim, da me sku-

paj z restavratorskim strokovnjakom in vodjo domžalske Galerije Jurijem Smoletom čim prej sprejmete na pogovor, kjer bi konstruktivno in tvorno poiskali najboljšo rešitev glede nadaljnje usode mojega dela Fontana. Pri čemer predlagam, da nama pred tem tudi omogočite ogled trenutnega stanja in sporočite trenutno lokacijo mojega umetniškega dela.

Prepričan sem, da je bilo dosedanje ravnanje občine le slabo domišljen spodrselj in da bomo poslej skupaj združili znanje in moči in s tehtnim premislekom ter strokovnim angažmajem:

- čim prej našli ustreznega strokovnjaka za pripravo restavratorskega načrta, vključno z očiščenjem in varovanjem marmorja,
- našli primerno rešitev glede pretoka vode, saj je to bistveni del vsebine mojega umetniškega dela in njegove sporočilnosti,
- našli primeren prostor v občini Domžale za ponovno postavitev.

Prepričana sva, da je Občina Domžale pripravljena tvorno sodelovati pri iskanju rešitev, saj je pred leti z javnim natečajem in željo, da obogati javni prostor z umetniško stvaritvijo, že pokazala, da ji je mar za umečnost, kreativnost in ustvarjalnost ter da spoštuje umetnike in njihovo delo.

AKADEMSKI KIPAR DRAGO VIT ROZMAN
DOC. MAG. JURIJ SMOLE,
AKADEMSKI KIPAR

**POIŠČITE NAS TUDI
NA FACEBOOKU**

SLAMNIK
GLASILO OBČINE DOMŽALE

Znak Obvoz in Omejitev hitrosti na 30 km/h na Podrečju – le prometna znaka, ki ju večina ne upošteva

V teh dneh se prebivalci naselja Podrečje srečujemo s povečanim prometom skozi naselje. Razlog je prenova dela Virske ceste. Pa bi res moral biti to razlog za povečan promet? Po postavljenih prometnih znakih, ki kažejo smer obvoza, temu ne bi smelo biti tako. Ob splošnem neupoštevanju omejitve hitrosti, ki je skozi naselje omejena na 30 km/h, se je zdaj povečal še promet. Drug problem je povezan z neupoštevanjem prometnih znakov. Čeprav so postavljeni prometni znaki za obvoz, prepoved zavijanja in uporabo le za lokalni promet, vozniki veselo spregledajo te prometne znake in kar je še največji problem, spregledajo prometni znak za omejitev hitrosti na 30 km/h skozi naselje Podrečje. Očitno se vozniki, ki zavestno kršijo cestnoprometne predpise, ne zavedajo nevarnosti, ko divjajo skozi naselje. Očitno se niso sposobni postaviti v kožo tistih, ki živimo v tem naselju in se sprašujemo, kaj se plete v glavah ljudi, ki tako brezbržno kršijo cestnoprometne predpise. Krajanji smo se za pomoč obrnili tudi na PP Domžale

ter jih prosili, da naj občasno izvedejo preverjanje kršenja cestnoprometnih predpisov skozi naselje Podrečje, vendar, žal, do zdaj od njih nismo prejeli še nobenega odgovora. Prav tako smo se krajanji zavzemali, da bi se za umiritev prometa skozi naselje postavile cestne ovire (ležeči policaji), pa so bili na Svetu za preventivo in vzgojo v cestnem prometu mnenja, da problematika ni tako pereča in so postavili le neko opozorilno tablo, ki brez posebnega učinka večinoma zgolj pokaže, da vozniki vozijo prehitro. Moj namen tega pisanja je, da si vozniki nastavimo ogledalo in sami sebe vprašamo, ali je vredno, da kršimo cestnoprometne predpise, ali je vredno, da zaradi ene sekunde spremenimo življenje drugih in tudi svoje. Za konec si bom sposodil besede voznika, ki je prepozno spoznal svojo zmoto: Ko si za volanom, si z eno nogo v grobu, z drugo pa v zaporu, sredinska črta je zelo tanka, vendar si z upoštevanjem cestnoprometnih predpisov trdno z obema nogama na sredinski črti.

TOMAŽ HREN, PODREČJE

Vročina

Ob prvih malo hladnejših piših smo zelo hitro pozabili na pretirano poletno vročino (še posebej v mestih), ki smo ji par stopinj dodali sami z nerazumnimi dejanji in posegi v naravo. Kako to segrevanje na globalni ravni vsaj ustavi, če že ne znižati, še predbro vedo najpomembnejši svetovni voditelji, a bodo odreagirali pravočasno, pa je drugo vprašanje, kajti, kot je dejal indijski poglavar, da bo takrat, ko bodo ugotovili, da se denarja ne da jesti, že prepozno ...

Kaj pa lahko storimo sami na lokalni ravni? Dokazano je, da je v mestnih predelih, kjer je več dreves in zelenih površin, tudi za tri stopinje nižja temperatura kot tam, kjer jih je manj. To pomeni, da z ozelenjevanjem pripomoremo k nižji temperaturi in boljšemu zraku. Čeprav imamo Domžalčani srečo, da je živimo v malem mestu z relativno veliko zelenja, saj v mestu prevladuje individualna gradnja, ki je obdana z vrtovi, zelenicami ter sadnimi in okrasnimi drevesi. A kljub temu bi morali v mestu pregledati vsak možen prostor, ne samo javen in še tako majhen, ki bi ga lahko ozelenili ali posadili drevo(sa) ali grmovnico. Zdaj je pravi čas za to. Poraja pa se vprašanje, s kakšnimi drevesi te prostore posaditi, pravzaprav niti ne, ali se bomo odločili za tujerodna drevesa, drevesa ki jih bomo pohabljali z 'umetelnim'

obrezovanjem ali pa se bomo odločili za domača avtohtona drevesa, po možnosti medonosna. Izbor bi temeljil samo na njihovi končni višini, ki zaradi novodobnih orkanskih vetrov (posledica naših posegov v naravo) ne bi smela presežati desetih metrov, kar bi preprečilo njihovo podiranje ter s tem povzročanje škode in nesreč in tudi njihovo vzdrževanje bi bilo enostavnejše.

Ali skrbniki mesta spodbujajo, stimilirajo taka dejanja, po videnem zgleda da ne. Recimo, v Češminovem parku, kjer bi moral biti že zdavnaj gozdček, ki bi napravil bariero proti cesti, je boječje posajenih par neavtohtonih dreves. Je mogoče streha na 'moderni' avtobusni postaji ozelenjena, se pri novogradnjah spodbujajo, subvencionirajo zelene strehe ... Je bilo treba ploščad pred Halo zabetonirati do onemoglosti?

Vedno je čas, da se določene stvari popravijo, izboljšajo, v tem primeru ozelenijo, a to ne bo dovolj, da bomo le napravili nove zelenice, posadili tisoč dreves in grmovnic, te bo treba trajno in redno vzdrževati. Več kot dovolj dela za redno zaposlenega vrtnarja, kajti mestna urejenost se v prvi vrsti odraža prav na tem področju in poleg prijetnega dobrega vtisa prikrrije tudi marsikatero arhitekturno zablodo.

ROMAN KOS

ZIMSKI URNIK ODVOZA BIOLOŠKO RAZGRADLJIVIH ODPADKOV

Uporabnike javne službe zbiranja biološko razgradljivih odpadkov obveščamo, da s 15. novembrom v občini Domžale začne veljati zimski urnik odvoza biološko razgradljivih odpadkov, ki se v zimskem času odvažajo na 14 dni.

Tedenski odvoz se ponovno začne izvajati 15. februarja 2022.

Točni datumi odvoza za posamezno odjemno mesto so objavljeni na računu za komunalne storitve (na prvi strani, v tabeli z navedenimi zabojniki) in v portalu eProdnik.

Primer prikaza datumov odvoza odpadkov na računu za komunalne storitve:

ODJEMNO MESTO: VZOREC					
Vodomer: ELSTER MOKRI 20			Mesecna akontacija:		
Staro stanje vodomera:			Ostarek iz prejšnjega meseca:		
			Količina za obračun:		
			m ³		
			m ³		
Vrsta zabojnika	Priloge	Številka zabojnika	Določ. za OM	Povprečno mesečno št. odloženj	Obračunska količina (m ³) (1x2x3x4/1000)
MKO - mešani komunalni odpadki	80 l	1	1,0000	2,17	0,1736
EMB - embalaža	240 l	1	1,0000	2,17	obračunano v MKO
BOO - biološko razgradljivi odpadki	80 l	1	1,0000	3,83	0,3064
DNEVI ODVOZA:					
13.9.2021, 16.9.2021					

**PODJETNIŠKA
KNJIŽNICA**

OBRтна ZBORNICA DOMŽALE

Knjižnica Domžale in Obrtna zbornica Domžale vabita na slovesno odprtje prve Podjetniške knjižnice v Sloveniji.

● KDAJ?: torek, 16. november 2021, ob 12.00
● KJE?: Obrtna zbornica Domžale /Vir, Šaranovičeva 21c/

Pridite, da skupaj proslavimo novo domžalsko pridobitev.

AKTUALNO | NAGRADNA KRIŽANKA

KOLUMNA • POD MESTNIM SLAMNIKOM

AJDA VODLAN

VIRSKA TRAGEDIJA: KDO JE KRIV?

Kako to domžalska družba dopusti in kaj je narobe z nami?

V teh dneh so se Domžale spet znašle v nacionalnih medijih, razlog pa družinska tragedija na Viru. Novinarji priletijo takoj, ko je nekaj slabega, pa naj bo to požar v stolpnici, velika toča ali pa umor. Pa navsezadnje niso krivi novinarji niti uredniki. Vprašanje je, zakaj tako radi beremo negativne novice? Zakaj klikamo na novice, ko piše 'šokantno'? Zakaj so Slovenske novice, katerih naslovnice vedno krasijo šokantni naslovi, najbolj prodajani častnik v državi? Naslovi privlačijo in v družbi, kjer nas nič ne šokira več, morajo biti naslovi res šokantni, da sploh še reagiramo. Ves čas se nam nekaj dogaja in zaradi pametnih telefonov ves čas doživljamo dražljaje. Predstavljajte si: sedite na kavču in to je to. Nič ne gledate, nič ne poslušate, nič ne berete, sami ste. Tišina. Dolgočasite se. Kdaj ste se nazadnje dolgočasili? Ne znamo več tega. Ves čas iščemo nekaj, kar nas bo vznemirilo. Da bomo doživeli in čutili. In zato iščemo senzacionalne novice.

In tokrat smo jih dobili na Viru. Sin je ustrelil očeta in nato sebe. Komentarji pa, nič čudnega, da se je to zgodilo, saj so bili odnosi sla-

bi. Mar je torej res šokantno? Tragično? Šokantno je, da se nam taki primeri ponavljajo in da o njih govorimo, poročamo, ne spreмени se pa nič. In to je tragično. Ta primer se je zaključil z dvema umrlima, koliko pa je v tem trenutku živih, ki so na tej isti poti? Koliko poročamo in govorimo o njih? Predvsem pa, kaj naredimo? Šokantno ni, kar človek naredi v stiski. Šokantno je, da po vseh teh letih, ko se takšne stvari dogajajo in ko vemo, da imamo izjemno visok delež samomorov v državi, še vedno nismo spremenili ničesar konkretnega. Gasimo požare. Kaj pa vzroki za požare? Na portalu Domžalec v svojih tedenskih kolumnah večkrat pišem o sistemu, ki ima luknje. Zdravstvena kriza je pokazala vrzeli v našem zdravstvenem sistemu. Težave, ki jih imamo na zaposlitvenem trgu, nakazujejo, da šolstvo ne odgovarja potrebam trga. Samomori, družinsko nasilje, navsezadnje tudi revščina pa nakazujejo, da ima vrzeli tudi naš socialni sistem. Sistemi nikoli ne bodo popolni in anomalije se bodo vedno dogajale. Vendar pa mora naš cilj vedno biti popolnost. Noben lačen otrok, nobeno nasilje v družinah in

navsezadnje noben posameznik, ki pride tako daleč, da ubije lastnega očeta in sebe. Vprašanje pa je: kje ga sistem tako zelo lomi, da je teh primerov toliko? Kajti že en sam primer je preveč. Ponavljanje le-teh pa nedopustno.

Problemi so večplastni in njihovo reševanje je večplastno. Odgovornost človeka je do samega sebe – le sam se lahko reši. Ljudje okoli tebe, družina, prijatelji, navsezadnje širša družba ti lahko nudijo pomoč. Kaj, ko tega ni? Tukaj pa nastopi sistem s svojimi institucijami. Ker pa je ta rigidna, pa to ni le slovenski, temveč je to problem vseh zahodnih demokratičnih držav, pa je tako naravnan, da velik delež svoje odgovornosti, svojih bremen, prelaga na nevladne organizacije, društva. Čedalje večji. In to je paradoks. Kajti tisto, kar preložimo na sistem, naredimo zato, ker se zavedamo, da je treba težavo celostno obravnavati. Da jo je treba obravnavati enako na ravni celotne države, ne pa vsaka občina, vsak kraj, vsaka vas zase. Kako naj verjamemo v sistem, če vidimo, da so sistem postali birokrati, ki razdeljujejo sredstva, delajo pa posamezniki v društvih? Večjo vero

imamo v Zvezo prijateljev mladine kot pa v Center za socialno delo in to je problem. Lepo je, da živimo v državi, kjer ljudje v prostem času pomagajo sočloveku in družbi in tega je pri nas veliko. Samo pogledajte šte-

«Šokantno ni, kar človek naredi v stiski. Šokantno je, da po vseh teh letih, ko se takšne stvari dogajajo in ko vemo, da imamo izjemno visok delež samomorov v državi, še vedno nismo spremenili ničesar konkretnega.»

vilu domžalskih prostovoljnih gasilcev, ki se podajajo v nevarnosti, da pomagajo reševati ljudi in njihova premoženja.

»Vemo, kaj se je dogajalo,« je bil odgovor mnogih na virsko dogajanje. In takoj zatem vprašanje novinarjev, kako je to mogoče? Vse pre-

večkrat je naš odgovor v prelaganju odgovornosti na družbo. Premalo smo povezani, preveč individualisti ... Vendar to ni res. Pa ni le visok delež prostovoljcev med gasilci, v Rdečem križu in drugih (humanitarnih) organizacijah, temveč tudi pripravljenost državljanov, da pomagajo v dobredelnih akcijah. Toda, to mora biti pomoč. Dodatek. Prave rešitve pa morajo biti v institucionalnih organizacijah. Ne, da mi zbiramo zamaške in darujemo prek SMS-ov, da otroci dobijo nujna zdravila.

Vprašanje bi moralo biti: kje se je sistem zlomil, da stvari niso dobro urejene? Kje so državne institucije? Zakaj policija lahko posreduje šele, ko pride do smrti? Kje je Center za socialno delo? Kje so sodišča? Kje so vse tiste institucije, ki jih financiramo s svojim denarjem, ker od njih pričakujemo rezultate. Sistem, ki ga kot posamezniki financiramo, zato da lahko obstajamo kot družba. Odgovornost posameznika je poskrbeti zase. Odgovornost družbe v tem konkretnem primeru pa je le ena: da zahtevamo več od sistema, ki ga imamo. Odgovornost novinarjev pa, da postavljajo prava vprašanja pravim ljudem. □

Kolumne izražajo stališča avtorjev in ne nujno uredništva glasila Slamnik.

NAGRADNA KRIŽANKA 9

Nagrajenci, ki so pravilno rešili križanko v glasilu Slamnik št.9-2021:

Meta Kumer iz Mengša (Knjiga Matjaža Brojana Slamnata sled Domžal, 300 let slamnikarstva)

Bojana Stanič iz Domžal (2 vstopnici za gledališko predstavo v KD F. Bernika Domžale za sezono 2021/2022)

Henrik Razpotnik iz Kresnic (2 vstopnici za gledališko predstavo v KD F. Bernika Domžale za sezono 2021/2022)

Nagrade podarja: Kulturni dom Franca Bernika Domžale, Ljubljanska cesta 61, 1230 Domžale

Rešitev križanke je: FILMSKI ABONMA

NAGRADNA KRIŽANKA 10

Nagrajuje Kulturni dom Franca Bernika Domžale

NAGRADE:
1. Knjiga – Matjaž Brojan: Slamnata sled Domžal, 300 let slamnikarstva, Kulturni dom Franca Bernika Domžale
2. in 3. dve vstopnici za ogled predstave v Kulturnem domu Franca Bernika do konca leta 2021.

Pravilno geslo križanke lahko pošljete do ponedeljka, 15. 11. 2021, na naslov: Uredništvo Slamnika, Ljubljanska c. 61, 1230 Domžale. Dobitniki nagrad bodo objavljeni v naslednji številki.

NAGRADNA KRIŽANKA 10

Kulturni dom Franca Bernika, p. p. 2 1230 Domžale

BOLEZEN ZARADI ZMANJŠANJA ŠTEVILA RDEČIH KRVNICE ALI ZMANJŠANE KOLIČINE KRVNEGA BARVILA	ŽENSKA, KI VULKANIZIRA	TELICA ALI MAJHNA KRAVA	NEKDANJI ITALIJANSKI DENAR	NEKDANJA RUSKA RITMIČARKA (NATALIJA)	JUŽNO-AFRISKA PISATELJICA GORDIMER	POBUJNIK, ZAČETNIK	NIKICA VALENTIČ	OTOČJE PRED ZAHODNOIRSKO OBALO, PRED ZALIVOM GALWAY BAY	CVEKAR	RED ZAJE DALSKIH GLIV	HRVAŠKA PEVKA NOVAK	LETALO S KRILI OB SPONJEM ROBU TRUPA	POKOJNA HRVAŠKA IGRALKA BEGOVIČ
SVILENO BLAGO, SVILA (KNJIŽNO)								ST. ENOTA ZA DELO REKA, KI TEČE SKOZI FIRENCE				NEON NAS NEKD. SMUČARSKI TEKAČ (BORUT)	
HRVAŠKI RENE-SANČNI ARHITEKT													
SKUPNO IME ZA PREDINDO-EVROPSKA PLEMENA							NEKDANJA PUŠKA DOMAČE MESTO HAMLETA						
BLAŽ KAVČIČ		ARABSKI ZDRAVNIK IN FILOZOF RIBSKA MREŽA								PRIPADNIK INKOV			ROMARSKO MESTO V IRANU
NEKDANJA FRANC. ORGANIZACIJA V ALŽIRIJI			RASTLINA ZA INDIGO KRATEK, MOČEN GLAS					ŠP. PISEC (EUGENIO DE) TATJANA REMSKAR		GESLO		BEOTLIJEC, AONEC GORSKI REŠEVALNI ČOLN	
RUDAR				ANGLEŠKI SLIKAR IN GRAFIK (ALFRED) VESLAC				OTO VRHOVNIK	RIM. BOGIN. USODE KOLUMBIJSKI PISEC (JOSE M.)				
NEKDANJI SOVJETSKI POLITIK (ALEKSEJ IVANOVIC)					NASELJE V OBČINI GOR. GRAD NEXOJEVA JUNAKINJA							RAFKO IROGLIČ NEKD. AM. BOKSARKA ALI	
VANDA ZIHERL		KASON						IZ VANILJE DOBLJENA SNOV JANEZ ALBREHT					
JUŽNO-AFRISKI POLITIK (FRED)			SL. SLIKAR (MIHAEL) LUKA V IZRAELU, AKKO					MARIE CURIE HALJA PRI MUSLI-MANKAH			ALUMINIJ		VRTENJE TELOVADCA NA DRUGO
NEKD. IT. NOGO-METAŠ (GABRIELE)						RAZPON (KNJIŽNO)							
ZAPOREDNO ODRIVANJE S TAL V ZRAK						JANKO KERSNIK			METEORIT, IZPODNEBNIK				
AMERIŠKI MACESEN S TRDIM LESOM							AVTOR: GREGA RIHTAR	RAJKO RANFL			PAPIRNATO POKRIVALO		

POMOČ: ARKEBUZA-nekdanja puška, EJOVA-nekdanja ruska ritmičarka (Natalija), ELSINORE-domače mesto Hamleta, PARKA-rimska boginja usode, RIKOV-nekdani sovjetski politik (Aleksij I.), SAMPER-kolumbijski pisec (Jose Maria)